

Home>Gerechtelijke stappen>Waar en hoe>Kosten

Kosten

Als een burger naar de rechter wil stappen of een rechterlijke beslissing ten uitvoer wil laten leggen, moet hij zich kunnen informeren over de kosten van de procedure in de desbetreffende lidstaat.

De hoogte van de proceskosten in civiele en handelszaken wordt geregeld in de nationale wetgeving; de kosten zijn niet op EU-niveau geharmoniseerd en verschillen dus per lidstaat.

Indien u meer gedetailleerde informatie wilt over de procedurekosten in een specifieke lidstaat, of geïnteresseerd bent in casestudy's die in opdracht van de Europese Commissie zijn uitgevoerd, klikt u dan op een van de vlaggetjes rechts.

Wanneer u over onvoldoende financiële middelen beschikt om de kosten van een rechtszaak te betalen, kunt u [rechtsbijstand](#) aanvragen.

Meer informatie staat in het bijgesloten (alleen in het Engels en het Frans beschikbare) verslag van een onderzoek naar de kostenbronnen bij civiele procedures in de verschillende lidstaten, waarin:

is vastgesteld hoe groot het aandeel is van iedere geïdentificeerde kostenbron in de totale procedurekosten;

de kosten voor procederende partijen in de verschillende lidstaten met elkaar worden vergeleken;

variëaties in kostenbronnen en de hoogte van kosten worden vastgesteld;

wordt vastgesteld hoe transparantie van de kosten van gerechtelijke procedures en de beperking van verschillen in kostenbronnen en de hoogte van kosten de rechtsgang kunnen bevorderen;

aanbevelingen worden gedaan voor mogelijke maatregelen op EU-niveau, bijvoorbeeld de invoering van minimumnormen, ter bevordering van de toegankelijkheid van de rechter door de kosten van civiele procedures transparanter te maken;

waar van toepassing en relevant, verbanden worden gelegd tussen juridische kosten en toegang tot de rechter voor burgers; en

problemen worden geïnventariseerd die specifiek met grensoverschrijdende geschillen te maken hebben.

Het onderzoek geeft weer hoe de situatie in de Europese Unie was in december 2007.

Bestanden

Onderzoek naar de transparantie van de kosten van civiele procedures in de EU [PDF](#) (2615 Kb) [en](#) – Engelse versie

Onderzoek naar de transparantie van de kosten van civiele procedures in de EU [PDF](#) (2665 Kb) [fr](#) – Franse versie

Bijlage 1: uitkomsten van de publieksenquête [PDF](#) (1700 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - België [PDF](#) (829 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Bulgarije [PDF](#) (566 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Cyprus [PDF](#) (555 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Denemarken [PDF](#) (560 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Duitsland [PDF](#) (565 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Estland [PDF](#) (872 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Finland [PDF](#) (504 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Frankrijk [PDF](#) (1312 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Griekenland [PDF](#) (849 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Hongarije [PDF](#) (533 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Ierland [PDF](#) (400 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Italië [PDF](#) (772 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Letland [PDF](#) (742 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Litouwen [PDF](#) (950 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Luxemburg [PDF](#) (551 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Malta [PDF](#) (742 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Nederland [PDF](#) (702 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Oostenrijk [PDF](#) (829 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Polen [PDF](#) (396 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Portugal [PDF](#) (781 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Roemenië [PDF](#) (544 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Slovenië [PDF](#) (723 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Slowakije [PDF](#) (872 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Spanje [PDF](#) (640 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Tsjechië [PDF](#) (703 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Verenigd Koninkrijk [PDF](#) (448 Kb) [en](#)

Nationaal verslag - Zweden [PDF](#) (457 Kb) [en](#)

Laatste update: 18/01/2019

Deze pagina wordt beheerd door de Europese Commissie. De informatie op deze pagina geeft niet noodzakelijk het officiële standpunt van de Europese Commissie weer. De Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens waarnaar in dit document wordt verwezen. Gelieve de juridische mededeling te raadplegen voor de auteursrechtelijke regeling voor Europese pagina's.

Procedurekosten - België

Op deze pagina vindt u informatie over de gerechtskosten in België. Voor een grondiger analyse van de proceskosten, zie:

[Familierecht - Echtscheiding](#)

[Familierecht - Gezagsrecht over kinderen](#)

[Familierecht - Alimentatie](#)

[Handelsrecht - Overeenkomstenrecht](#)

[Handelsrecht - Aansprakelijkheidsrecht](#)

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Gerechtsdeurwaarders

In civiele zaken

De erelonen van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken zijn geregeld in een koninklijk besluit van 30 november 1976. Sedert 1 januari 2012 is de gerechtsdeurwaarder in België onderworpen aan de btw-wetgeving. Behoudens de wettelijk voorziene uitzonderingen zal hij dan ook btw moeten aanrekenen op zijn erelonen en kosten.

Wetteksten en tarieven zijn beschikbaar op de website van de [Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders van België](#) of op de [Portaalsite van de Rechterlijke Macht van België](#) (rubriek "Wetgeving").

In strafzaken

De erelonen van gerechtsdeurwaarders in strafzaken zijn geregeld in een koninklijk besluit van 23 augustus 2015. Sedert 1 januari 2012 is de gerechtsdeurwaarder in België onderworpen aan de btw-wetgeving. Behoudens de wettelijk voorziene uitzonderingen zal hij dan ook btw moeten aanrekenen op zijn erelonen en kosten.

Wetteksten en tarieven zijn beschikbaar op de website van de [Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders van België](#) of de [Portaalsite van de Rechterlijke Macht van België](#) (rubriek "Wetgeving").

Advocaten

Er bestaat **geen regeling** voor de erelonen van advocaten. Advocaten stellen hun erelonen vrijelijk vast en kunnen daarover onderhandelen met hun cliënten. Erelonen moeten wel met een billijke gematigdheid worden vastgesteld. De Raad van de Orde van Advocaten kan nagaan of advocaten deze grenzen niet hebben overschreden.

Er zijn meerdere berekeningswijzen mogelijk: een vergoeding per uur, een vergoeding per prestatie, een vergoeding afhankelijk van de waarde van de zaak (percentage van de waarde van het geschil), enz. Een beding omtrent erelonen dat uitsluitend verbonden is aan de uitslag van het geschil, is krachtens artikel 446 ter van het Gerechtelijk Wetboek verboden ("pactum de quota litis"). Advocaten moeten hun cliënten voorafgaandelijk op de hoogte brengen van de wijze waarop zij hun erelonen berekenen. Erelonen van advocaten zijn in België niet onderworpen aan btw.

Vaste kosten

Vaste kosten bij civiele procedures

Vaste kosten voor partijen bij civiele procedures

In België zijn de gerechtskosten vast. **De kosten variëren naar gelang van de rechterlijke instantie** waarbij de procedure is ingeleid **en afhankelijk van de fase van het proces** (procedure in eerste aanleg of beroepsprocedure).

De kosten van de gerechtelijke procedure worden aangeduid als "**kosten**" en worden geregeld in de artikelen 1017 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek. Artikel 1018 van het Gerechtelijk Wetboek bevat een gedetailleerd overzicht van de kosten. De kosten omvatten:

de diverse, griffie- en registratierechten. De griffierechten omvatten de rolrechten, de opstelrechten en de uitgifterechten en worden geregeld in de artikelen 268 en volgende van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten;

de prijs en de emolumenten en lonen van de gerechtelijke akten;

de prijs van de uitgifte van het vonnis;

de uitgaven betreffende alle onderzoeksmaatregelen, onder meer het getuigen- en deskundigengeld. Wat de getuigen betreft, worden in een koninklijk besluit van 27 juli 1972 het getuigengeld en de teruggave van voorschotten geregeld;

de reis- en verblijfkosten van de magistraten, de griffiers en van de partijen, wanneer hun reis door de rechter bevolen is, en de kosten van de akten, wanneer deze uitsluitend met het oog op het geding opgemaakt zijn;

de in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde rechtsplegingsvergoeding;

het ereloon, de emolumenten en de kosten van de bemiddelaar die aangewezen is overeenkomstig artikel 1734 van het Gerechtelijk Wetboek.

Overeenkomstig artikel 1019 omvatten **de registratierechten** die worden gerekend tot de kosten het volgende:

het algemeen vast recht,

de specifieke vaste rechten, en

de rechten verschuldigd op de vonnissen die veroordeling, vereffening of toewijzing van sommen of roerende waarden inhouden.

Behalve wanneer staten bij verdrag hebben bedongen dat hun onderdanen ontslagen zijn van borgstelling ter voldoening aan het vonnis en behalve in bepaalde uitzonderingsgevallen, zijn **vreemdelingen als hoofdeiser of tussenkomende partij** gehouden, indien **de Belgische verweerder** het vordert, een **borg** te stellen voor de betaling van de uit het geding voortvloeiende kosten en schadevergoedingen waarin zij kunnen worden verwezen. Dat is vastgesteld in artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek.

Er moet in voorkomend geval ook rekening worden gehouden met de kosten voor gerechtsdeurwaarders, advocaten (zie hierboven), vertalers en tolken (zie hieronder).

Fase van de civiele procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

Een aantal kosten moet worden voldaan voordat de vordering wordt ingesteld. Dat is het geval voor de **griffierechten** die worden betaald op het ogenblik dat de zaak op de rol wordt ingeschreven.

De kosten die tijdens de procedure ontstaan, moeten in de regel tijdens de procedure worden betaald.

Voor bepaalde kosten moet een **voorschot** worden betaald. Zo worden deskundigen betaald bij wege van voorschot dat wordt gestort door de partij die de instructiemaatregel heeft gevraagd. De partij die vraagt dat een getuige zal worden gehoord, moet krachtens artikel 953 vóór dat verhoor een voorschot ten belope van het getuigengeld en van de terugbetaling der kosten (reiskosten, enz.) aan de griffier in consignatie geven.

De gerechtskosten worden soms voorgeschoten door de advocaat en deze neemt ze dan op in zijn staat van kosten en erelonen.

Vaste kosten bij strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor alle partijen bij strafrechtelijke procedures

De regeling voor vaste kosten in strafrechtelijke procedures is opgenomen in de artikelen 91 en volgende van een koninklijk besluit van 28 december 1950. Wanneer het slachtoffer, bij toepassing van artikel 66 Wetboek van strafvordering, klacht indient in handen van de onderzoeksrechter, met stelling van burgerlijke partij, zal de onderzoeksrechter aan het slachtoffer vragen een bedrag in geld te consigneren ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg (dit is de waarborg). Wanneer de klacht ontvankelijk en geldig wordt verklaard, zal het slachtoffer deze waarborg terugkrijgen.

Fase van de strafrechtelijke procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

De regeling voor vaste kosten in strafrechtelijke procedures is opgenomen in de artikelen 91 en volgende van een koninklijk besluit van 28 december 1950. Wanneer de onderzoeksrechter meent dat een verhoging van de waarborg verantwoord blijkt, zal hij daartoe een uitnodiging versturen aan het slachtoffer om die waarborg te voldaan.

Gerechtskosten bij grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor partijen bij grondwettelijke procedures

De enige kosten voor de partijen bij een grondwettelijke procedure zijn de **kosten voor toezending** van een aangetekende brief.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers (advocaten) vooraf moeten verstrekken

Informatie over de rechten en verplichtingen van de partijen

Volgens hun beroepsregels moeten advocaten hun cliënten informatie en advies verstrekken. Dit houdt in dat de advocaten hun cliënten **inlichtingen** verstrekken **over hun rechten en verplichtingen**.

Advocaten moeten hun cliënten onder andere informatie verstrekken over **de wijze waarop zij hun erelonen berekenen**.

Informatie over gerechtskosten

Waar kan ik informatie vinden over gerechtskosten in België?

Informatie over dat onderwerp is beschikbaar op de website van de [FOD Justitie](#), op de website van de [Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde](#) (rubriek "Juridische info") of op de websites van de verschillende juridische beroepen.

Dergelijke informatie kunt u ook vinden in de betrokken wetteksten of bij de griffier of een advocaat.

In welke talen kan ik informatie krijgen over de gerechtskosten in België?

Deze informatie is beschikbaar in het Nederlands en het Frans.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Informatie over bemiddeling/mediation is beschikbaar op de website van de [FOD Justitie](#) (rubriek publicaties) en op de website van de [Federale Bemiddelingscommissie](#).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over kosten?

Een website over gerechtskosten

Zie hierboven.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van een procedure?

Een advocaat kan u bij benadering zeggen hoe lang uw procedure zal duren. Dat is afhankelijk **van het soort procedure** dat u wenst in te leiden en **van de rechterlijke instantie** waarbij u een vordering wenst in te stellen.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Een advocaat kan u een raming geven van de kosten van uw procedure. Dat is afhankelijk **van het soort procedure** dat u wenst in te leiden en **van de rechterlijke instantie** waarbij u een vordering wenst in te stellen.

Belasting over de toegevoegde waarde (btw)

Waar kan ik informatie over dat onderwerp vinden? Wat zijn de geldende btw-tarieven?

De meegedeelde kosten zijn exclusief btw. Het geldende btw-tarief is 21%.

Het blijven vaste kosten en dus invariant.

Rechtshulp

Inkomensdrempel voor rechtshulp bij civiele procedures

Deze kwestie wordt geregeld in de artikelen 508/1 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek.

Juridische eerstelijnsbijstand is voor iedereen kosteloos. Het gaat om een eerste juridisch advies om meer duidelijkheid te krijgen:

praktische inlichtingen,

juridische informatie,

een eerste juridisch advies of de verwijzing naar een gespecialiseerde instantie of organisatie.

Deze juridische eerstelijnsbijstand wordt verstrekt door beoefenaars van juridische beroepen en is **volledig kosteloos**, ongeacht uw inkomsten.

Juridische tweedelijnsbijstand wordt verstrekt aan personen van wie de inkomsten niet toereikend zijn om de kosten van een advocaat te betalen en omvat de gedeeltelijke of volledige kosteloze bijstand door een advocaat. Een advocaat zal u dan advies verstrekken en u verdedigen. In een koninklijk besluit van 18 december 2003 zijn de voorwaarden van de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand vastgesteld.

Personen die op grond van hun sociale situatie **aanspraak kunnen maken op volledig kosteloze** bijstand:

alleenstaanden met een maandelijks netto-inkomen van minder dan 978euro;

alleenstaanden met een persoon ten laste en met een maandelijks netto-inkomen van minder dan 1.255euro (+ 173,48 euro per persoon ten laste);

personen met een gezin (getrouwd of samenwonend) en met een maandelijks netto-gezinsinkomen van minder 1.255 euro (+ 173,48 euro per persoon ten laste);

personen met een leefloon of een bijstandsuitkering;

personen met een inkomensgarantie voor ouderen (IGO);

personen met een inkomensvervangende uitkering voor gehandicapten die geen integratievergoeding ontvangen;

personen met een kind ten laste dat gewaarborgde kinderbijslag ontvangt;

personen die een sociale woning in het Vlaams Gewest of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest huren voor een prijs die overeenkomt met de helft van de basishuur of die in het Waalse Gewest een minimumhuur betalen;

alle minderjarigen;

vreemdelingen, voor wat betreft de indiening van het verzoek tot machtiging van verblijf of van een administratief of rechterlijk beroep tegen een beslissing die genomen werd op grond van de wetten betreffende de toegang, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

asielaanvragers of personen die verklaren of vragen om als vluchteling te worden erkend of die een aanvraag indienen voor het statuut van ontheemde;

personen tijdens de procedure van collectieve schuldenregeling of personen die een procedure van collectieve schuldenregeling willen inleiden.

Personen die op grond van een (weerlegbaar) **vermoeden van ontoereikendheid van inkomsten** aanspraak kunnen maken op kosteloze bijstand:

gedetineerden als bedoeld in de wet op de onmiddellijke verschijning, van wie men vermoedt dat hun inkomen niet voldoende hoog is, tenzij het tegendeel bewezen is;

geesteszieken die het voorwerp hebben uitgemaakt van een maatregel vastgesteld in de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, worden, behoudens tegenbewijs, beschouwd als personen van wie de inkomsten onvoldoende zijn;

beklaagden als bedoeld in de wet betreffende de onmiddellijke verschijning.

Personen die in aanmerking komen voor **gedeeltelijke kosteloze** bijstand (de advocaat kan een redelijke vergoeding vragen voor zijn prestaties):

alleenstaanden met een maandelijks netto-inkomen tussen 978 euro en 1.255 euro;

alleenstaanden met een persoon ten laste en met een maandelijks netto-inkomen tussen 1.255 euro en 1 531 euro (+173.48 euro per persoon ten laste);

personen die samenwonen met hun echtgenoot of met iedere andere persoon met wie zij een feitelijk gezin vormen en die een maandelijks nettogezinsinkomen tussen 1.255 euro en 1 531 euro (+173.48 euro per persoon ten laste);

De bovenvermelde bedragen worden elk jaar aangepast aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

Rechtsbijstand heeft betrekking op de gerechtskosten. Indien de cliënt niet over voldoende middelen beschikt om de gerechtskosten te dekken, kan hij zich, hetzij zelf hetzij via zijn advocaat, wenden tot het Bureau voor rechtsbijstand. Hij kan, afhankelijk van de mate van insolventie, geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld van de verplichting tot betaling van de kosten voor gerechtsdeurwaarders, deskundigen, enz. Deze kwestie wordt geregeld in de artikelen 664 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek.

Wanneer kan men als slachtoffer of als gedaagde in een strafprocedure rechtshulp krijgen?

Om als gedaagde dan wel als slachtoffer in een strafprocedure rechtshulp te krijgen gelden dezelfde voorwaarden als hierboven beschreven.

Zijn er kosteloze procedures?

Ja, bijvoorbeeld de procedure tot het verkrijgen van een collectieve schuldenregeling of tot het verkrijgen van de mogelijkheid om kosteloos in rechte op te treden.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

In civiele en handelszaken

De artikelen 1017 en volgende: bij de uitspraak van het vonnis wordt **de in het ongelijk gestelde partij** in beginsel in **de kosten verwezen** (kosten voor een gerechtsdeurwaarder, deskundigen, rechtbanken).

De in het ongelijk gestelde partij moet een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij betalen. Deze tegemoetkoming heet "**rechtsplegingsvergoeding**" en is een forfaitaire tegemoetkoming die wordt berekend volgens een tarief tabel die is opgesteld op basis van de in het geding zijnde bedragen. Zij dekt niet noodzakelijkerwijze alle erelonen. In een koninklijk besluit van 26 oktober 2007 zijn de bedragen van deze "rechtsplegingsvergoeding" vastgesteld. Het gaat om minimum en maximumbedragen. Het is de rechter die binnen deze schalen het bedrag van de rechtsplegingsvergoeding vaststelt.

Het is in sommige gevallen ook mogelijk dat de rechter de in het ongelijk gestelde partij niet in de kosten verwijst, maar dat hij deze kwestie op een andere manier regelt (verdeling van de kosten,...).

In strafzaken

In het geval van een veroordeling van de beklaagde en van de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn, worden deze in beginsel in de procedurekosten verwezen en worden zij veroordeeld tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding (forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij – zie hierboven de rubriek 'In civiele en handelszaken'). Wanneer de beklaagde en de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn echter niet worden veroordeeld en de burgerlijke partij in het ongelijk wordt gesteld, kan de burgerlijke partij worden verwezen in de kosten jegens de staat en jegens de beschuldigde of in een gedeelte ervan en kan zij worden veroordeeld tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding. In sommige gevallen kunnen de procedurekosten ten laste van de staat zijn. De betrokken regeling is opgenomen in het

Wetboek van Strafvordering.

Vergoeding van deskundigen

In civiele en handelszaken

Er bestaat **geen regeling** voor de erelonen van deskundigen, die zelf vrijelijk het bedrag van hun erelonen vaststellen. De rechter beperkt zich tot een marginale toetsing van deze erelonen (hij kan ingrijpen wanneer de partijen en de deskundige geen overeenstemming kunnen bereiken), maar er is geen wettelijke tekst waarin de bedragen voor de erelonen van deskundigen worden vastgesteld. Deze kwestie valt onder de artikelen 987 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek en een koninklijk besluit van 24 mei 1933.

In een koninklijk besluit van 14 november 2003 **wordt** evenwel het tarief **vastgesteld** van de erelonen en de kosten voor de deskundigen aangewezen door de arbeidsgerechten in het kader van **medische deskundige onderzoeken** betreffende:

de geschillen betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten;

de gezinsbijslag voor werknemers en zelfstandigen;

de werkloosheidsverzekering, en

de regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen.

In strafzaken

De erelonen van deskundigen in strafzaken zijn **geregeld** in een koninklijk besluit van 28 december 1950 en een ministeriële omzendbrief van 22 januari 2009. De tarieven voor 2010 zijn bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 2 februari 2010.

Wetteksten zijn beschikbaar op de website van de [Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde](#) (rubriek "Juridische info" – "professionelen" – "tarieven" – "gerechtskosten") of op de [Portaalsite van de Rechterlijke Macht van België](#) (rubriek "wetgeving").

Vergoeding van vertalers en tolken

Het kan nodig zijn tijdens de procedure een vertaler of een tolk in te schakelen, bijvoorbeeld wanneer de documenten in een andere taal dan de proceduretaal zijn opgesteld of wanneer een getuige een andere taal spreekt of wanneer een partij een andere taal spreekt dan de proceduretaal en de proceduretaal niet begrijpt of de rechter de taal van die partij niet begrijpt. Deze kwestie wordt geregeld in **de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken**.

In strafzaken

De erelonen van vertalers en tolken in strafzaken zijn **geregeld** in een koninklijk besluit van 22 december 2016. De tarieven voor 2009 zijn bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 12 januari 2009.

Wetteksten zijn beschikbaar op de website van de [Portaalsite van de Rechterlijke Macht van België](#) (rubriek "wetgeving").

Links

[Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde](#)

[Federale Overheidsdienst Justitie](#)

Bestanden

Verlag van België over de studie betreffende de transparantie van de kosten (829 Kb) [en](#)

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Casestudy 1 – familierecht - echtscheiding - België

In deze casestudy over familierecht – echtscheiding, werd de lidstaten gevraagd om de partij die de echtscheiding aanvraagt, advies te geven over de proceskosten, teneinde de volgende situaties te onderzoeken:

Zaak A – Nationale situatie: een koppel huwt. Later gaan de echtgenoten uit elkaar en komen zij overeen om uit de echt te scheiden.

Zaak B – Grensoverschrijdende situatie: twee onderdanen van dezelfde lidstaat (lidstaat A) huwen. Het huwelijk vindt plaats in lidstaat A. Na het huwelijk verhuist het koppel naar een andere lidstaat (lidstaat B), waar het zijn verblijfplaats vestigt om er te wonen en te werken. Kort daarna gaat het koppel uit elkaar: de vrouw keert terug naar lidstaat A en haar echtgenoot blijft in lidstaat B. Het koppel is het eens om uit de echt te scheiden. Na haar terugkeer naar lidstaat A vraagt de vrouw onmiddellijk de echtscheiding aan voor de rechterlijke instanties van lidstaat B.

Belangrijke opmerking vooraf: in België bestaat er geen regeling voor de kosten en erelonen van advocaten (deze kosten en erelonen hangen af van de moeilijkheidsgraad en het belang van de zaak, de naam en de reputatie van de advocaat, de spoedeisendheid van de zaak, de uitkomst van de zaak,...). In België moeten de advocaten echter beroepsregels in acht nemen en zijn zij wettelijk verplicht hun erelonen met een billijke gematigdheid vast te stellen (zie supra).

De verstrekte raming van de kosten is louter indicatief.

Kosten in België

Kosten van gerechtelijke procedures, rechtsmiddelen en alternatieve geschillenbeslechting

Casestudy	Gerechtelijke procedures			Rechtsmiddelen			Alternatieve geschillenbeslechting	
	Aanvankelijke gerechtelijke kosten	Vergoeding diensten	Andere vergoedingen	Aanvankelijke gerechtelijke kosten	Vergoeding diensten	Andere vergoedingen	Staat deze optie open voor dit soort gevallen?	Kosten
Zaak A	82 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		186 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		nee	
Zaak B	82 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		186 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		nee	

Kosten voor advocaten, deurwaarders en deskundigen

Casestudy	Advocaat		Deurwaarder			Deskundige	
	Is vertegenwoordiging verplicht?	Gemiddelde kosten	Is inschakeling verplicht?	Kosten vóór de uitspraak	Kosten na de uitspraak	Is inschakeling verplicht?	Kosten
Zaak A	nee	ongeveer 2 500 EUR	nee	ongeveer 250 EUR	ongeveer 250 EUR	nee	
Zaak B	nee	ongeveer 3 500 EUR	nee	ongeveer 350 EUR	ongeveer 350 EUR	nee	

Vergoeding van getuigen, kosten voor pand of borgsom en andere relevante vergoedingen

Casestudy	Vergoeding van getuigen		Kosten voor pand of borgsom		Andere vergoedingen	
	Worden getuigen vergoed?	Kosten	Bestaat dit en wanneer en hoe wordt dit gebruikt?	Kosten	Beschrijving	Kosten
			In burgerrechtelijke procedures kan de verplichting om bij de inleiding van een procedure een borg te stellen in de regel worden opgelegd in het in artikel 851 van het Gerechtelijk			

Zaak A	ja	200 Bfr. / 4,96 EUR	Wetboek bedoelde geval. Het gaat om de exceptie van borgstelling van de eisende vreemdeling. Een Belgische verweerder kan vorderen dat de eisende vreemdeling als hoofdeiser of tussenkomende partij een borg stelt. In artikel 852 wordt nader bepaald hoe deze borg kan worden gesteld (geldbedrag, zekerheid, ...). Zie de bijdrage over de transparantie van de kosten.			
Zaak B	ja	200 Bfr. / 4,96 EUR	In burgerrechtelijke procedures kan de verplichting om bij de inleiding van een procedure een borg te stellen in de regel worden opgelegd in het in artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde geval. Het gaat om de exceptie van borgstelling van de eisende vreemdeling. Een Belgische verweerder kan vorderen dat de eisende vreemdeling als hoofdeiser of tussenkomende partij een borg stelt. In artikel 852 wordt nader bepaald hoe deze borg kan worden gesteld (geldbedrag, zekerheid, ...). Zie de bijdrage over de transparantie van de kosten.			

Kosten voor rechtsbijstand en andere vergoedingen

Zie de rubriek "Rechtshulp" van de bijdrage over procedurekosten.

Kosten voor het vertalen en tolken

Case-study	Vertalen		Tolken		Andere specifieke kosten bij grensoverschrijdende geschillen?	
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Beschrijving	Geraamde kosten?
Zaak A	wanneer de stukken nodig zijn voor de procedure	tussen 7,57 EUR en 34,48 EUR per pagina	wanneer de verweerder de proceduretaal niet begrijpt	tussen 31,61 EUR en 54,62 EUR per uur		
Zaak B	wanneer de stukken nodig zijn voor de procedure	tussen 7,57 EUR en 34,48 EUR per pagina	wanneer de verweerder de proceduretaal niet begrijpt	tussen 31,61 EUR en 54,62 EUR per uur	kosten van de uitvoerbaarverklaring	ongeveer 100 EUR

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Casestudy 2 – familierecht – voogdij over de kinderen - België

In deze casestudy over familierecht – gezagsrecht over de kinderen, werd de lidstaten gevraagd om de eiser advies te geven over de proceskosten, teneinde de volgende situaties te onderzoeken:

Zaak A – Nationale situatie: twee personen hebben een aantal jaren ongetrouwd samen geleefd. Zij hebben een kind van drie jaar wanneer zij uit elkaar gaan. Bij rechterlijke beslissing krijgt de moeder het gezagsrecht over het kind en de vader een omgangsrecht. De moeder stelt een rechtsvordering in tot inperking van het omgangsrecht van de vader.

Zaak B – Grensoverschrijdende situatie waarin u advocaat bent in lidstaat A: twee personen hebben een aantal jaren ongetrouwd samen geleefd in een lidstaat (lidstaat B). Zij hebben samen een kind maar gaan onmiddellijk na de geboorte van het kind uit elkaar. Bij rechterlijke beslissing in lidstaat B krijgt de moeder het gezagsrecht over het kind en de vader een omgangsrecht. De moeder en het kind gaan, met toestemming van de rechter, in een andere lidstaat wonen (lidstaat A) en de vader blijft in lidstaat B. Een paar jaar later stelt de moeder in lidstaat A een rechtsvordering in tot wijziging van het omgangsrecht van de vader.

Belangrijke opmerking vooraf: in België bestaat er geen regeling voor de kosten en erelonen van advocaten (deze kosten en erelonen hangen af van de moeilijkheidsgraad en het belang van de zaak, de naam en de reputatie van de advocaat, de spoedeisendheid van de zaak, de uitkomst van de zaak,...). In België moeten de advocaten echter beroepsregels in acht nemen en zijn zij wettelijk verplicht hun erelonen met een billijke gematigdheid vast te stellen (zie supra).

De verstrekte raming van de kosten is louter indicatief.

Kosten in België

Kosten van gerechtelijke procedures, rechtsmiddelen en alternatieve geschillenbeslechting

Casestudy	Gerechtelijke procedures			Rechtsmiddelen			Alternatieve geschillenbeslechting	
	Aanvankelijke gerechtelijke kosten	Vergoeding diensten	Andere vergoedingen	Aanvankelijke gerechtelijke kosten	Vergoeding diensten	Andere vergoedingen	Staat deze optie open voor dit soort gevallen?	Kosten
Zaak A	52 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		186 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		nee	
Zaak B	52 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		186 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		nee	

Kosten voor advocaten, deurwaarders en deskundigen

Casestudy	Advocaat		Deurwaarder			Deskundige	
	Is vertegenwoordiging verplicht?	Gemiddelde kosten	Is inschakeling verplicht?	Kosten vóór de uitspraak	Kosten na de uitspraak	Is inschakeling verplicht?	Kosten
Zaak A	nee	ongeveer 1 500 EUR	nee	52 EUR	ongeveer 100 EUR	nee	
Zaak B	nee	ongeveer 1 000 EUR	nee	52 EUR	ongeveer 100 EUR	nee	

Vergoeding van getuigen, kosten voor pand of borgsom en andere relevante vergoedingen

Case-study	Vergoeding van getuigen		Kosten voor pand of borgsom
	Worden getuigen vergoed?	Kosten	Bestaat dit en wanneer en hoe wordt dit gebruikt?
Zaak A	ja	200 Bfr. / 4,96 EUR	In burgerrechtelijke procedures kan de verplichting om bij de inleiding van een procedure een borg te stellen in de regel worden opgelegd in het in artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde geval. Het gaat om de exceptie van borgstelling van de eisende vreemdeling. Een Belgische verweerder kan vorderen dat de eisende vreemdeling als hoofdeiser of tussenkomende partij een borg stelt. In artikel 852 wordt nader bepaald hoe deze borg kan worden gesteld (geldbedrag, zekerheid, ...). Zie de bijdrage over de transparantie van de kosten.
Zaak B	ja	200 Bfr. / 4,96 EUR	In burgerrechtelijke procedures kan de verplichting om bij de inleiding van een procedure een borg te stellen in de regel worden opgelegd in het in artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde geval. Het gaat om de exceptie van borgstelling van de eisende vreemdeling. Een Belgische verweerder kan vorderen dat de eisende vreemdeling als hoofdeiser of tussenkomende partij een borg stelt. In artikel 852 wordt nader bepaald hoe deze borg kan worden gesteld (geldbedrag, zekerheid, ...). Zie de bijdrage over de transparantie van de kosten.

Kosten voor rechtsbijstand en andere vergoedingen

Zie de rubriek "Rechtshulp" van de bijdrage over procedurekosten.

Kosten voor het vertalen en tolken

--	--	--	--

Case-study	Vertalen		Tolken		Andere specifieke kosten bij grensoverschrijdende geschillen?	
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Beschrijving	Geraamde kosten?
Zaak A	wanneer de stukken nodig zijn voor de procedure	tussen 7,57 EUR en 34,48 EUR per pagina	wanneer de verweerder de proceduretaal niet begrijpt	tussen 31,61 EUR en 54,62 EUR per uur		
Zaak B	wanneer de stukken nodig zijn voor de procedure	tussen 7,57 EUR en 34,48 EUR per pagina	wanneer de verweerder de proceduretaal niet begrijpt	tussen 31,61 EUR en 54,62 EUR per uur	kosten van de uitvoerbaarverklaring	ongeveer 100 EUR

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Casestudy 3 – familierecht - alimentatie - België

In deze casestudy over familierecht – alimentatie, werd de lidstaten gevraagd om de eiser advies te geven over de proceskosten, teneinde de volgende situaties te onderzoeken:

Zaak A – Nationale situatie: twee personen hebben een aantal jaren ongehuwd samengeleefd. Zij hebben een kind van drie jaar wanneer zij uit elkaar gaan. Bij rechterlijke beslissing krijgt de moeder het gezagsrecht over het kind. Het enige onopgeloste geschilpunt betreft het bedrag van de alimentatie dat de vader aan de moeder is verschuldigd voor het levensonderhoud en de opvoeding van het kind. De moeder stelt daartoe een rechtsvordering in.

Zaak B – Grensoverschrijdende situatie waarin u advocaat bent in lidstaat A: twee personen hebben ongehuwd samengeleefd in een lidstaat (lidstaat B). Zij hebben een kind van drie jaar. Zij gaan uit elkaar. Bij rechterlijke beslissing in lidstaat B krijgt de moeder het gezagsrecht over het kind. Met de instemming van de vader verhuizen moeder en kind naar een andere lidstaat (lidstaat A) waar zij hun verblijfplaats vestigen.

Er blijft een geschilpunt bestaan. Dat heeft betrekking op het bedrag van de alimentatie dat de vader aan de moeder is verschuldigd voor het levensonderhoud en de opvoeding van het kind. De moeder stelt daartoe in lidstaat A een rechtsvordering in.

Belangrijke opmerking vooraf: in België bestaat er geen regeling voor de kosten en erelonen van advocaten (deze kosten en erelonen hangen af van de moeilijkheidsgraad en het belang van de zaak, de naam en de reputatie van de advocaat, de spoedeisendheid van de zaak, de uitkomst van de zaak,...). In België moeten de advocaten echter beroepsregels acht nemen en zijn zij wettelijk verplicht hun erelonen met een billijke gematigdheid vast te stellen (zie supra).

De verstrekte raming van de kosten is louter indicatief.

Kosten in België

Kosten van gerechtelijke procedures, rechtsmiddelen en alternatieve geschillenbeslechting

Casestudy	Gerechtelijke procedures			Rechtsmiddelen			Alternatieve geschillenbeslechting	
	Aanvan-kelijke gerechts-kosten	Vergoe-ding diensten	Andere vergoe-dingen	Aanvan-kelijke gerechts-kosten	Vergoe-ding diensten	Andere vergoe-dingen	Staat deze optie open voor dit soort gevallen?	Kosten
Zaak A	27 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		82 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		nee	
Zaak B	27 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		82 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)		nee	

Kosten voor advocaten, deurwaarders en deskundigen

Casestudy	Advocaat		Deurwaarder			Deskundige	
	Is vertegenwoordiging verplicht?	Gemiddelde kosten	Is inschakeling verplicht?	Kosten vóór de uitspraak	Kosten na de uitspraak	Is in-schakeling verplicht?	Kosten
Zaak A	nee	ongeveer 1 000 EUR	nee	ongeveer 27 EUR	ongeveer 60 EUR	nee	
Zaak B	nee	ongeveer 1 000 EUR	nee	ongeveer 27 EUR	ongeveer 60 EUR	nee	

Vergoeding van getuigen, kosten voor pand of borgsom en andere relevante vergoedingen

Case-study	Vergoeding van getuigen		Kosten voor pand of borgsom
	Worden getuigen vergoed?	Kosten	Bestaat dit en wanneer en hoe wordt dit gebruikt?
Zaak A	ja	200 Bfr. / 4,96 EUR	In burgerrechtelijke procedures kan de verplichting om bij de inleiding van een procedure een borg te stellen in de regel worden opgelegd in het in artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde geval. Het gaat om de exceptie van borgstelling van de eisende vreemdeling. Een Belgische verweerder kan vorderen dat de eisende vreemdeling als hoofdeiser of tussenkomende partij een borg stelt. In artikel 852 wordt nader bepaald hoe deze borg kan worden gesteld (geldbedrag, zekerheid, ...). Zie de bijdrage over de transparantie van de kosten.
Zaak B	ja	200 Bfr. / 4,96 EUR	In burgerrechtelijke procedures kan de verplichting om bij de inleiding van een procedure een borg te stellen in de regel worden opgelegd in het in artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde geval. Het gaat om de exceptie van borgstelling van de eisende vreemdeling. Een Belgische verweerder kan vorderen dat de eisende vreemdeling als hoofdeiser of tussenkomende partij een borg stelt. In artikel 852 wordt nader bepaald hoe deze borg kan worden gesteld (geldbedrag, zekerheid, ...). Zie de bijdrage over de transparantie van de kosten.

Kosten voor rechtsbijstand en andere vergoedingen

Zie de rubriek "Rechtshulp" van de bijdrage over procedurekosten.

Kosten voor het vertalen en tolken

Casestudy	Vertalen		Tolken		Andere specifieke kosten bij grensoverschrijdende geschillen?	
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Beschrijving	Geraamde kosten?
Zaak A	wanneer de stukken nodig zijn voor de procedure	tussen 7,57 EUR en 34,48 EUR per pagina	wanneer de verweerder de proceduretaal niet begrijpt	tussen 31,61 EUR en 54,62 EUR per uur		
Zaak B	wanneer de stukken nodig zijn voor de procedure	tussen 7,57 EUR en 34,48 EUR per pagina	wanneer de verweerder de proceduretaal niet begrijpt	tussen 31,61 EUR en 54,62 EUR per uur	kosten van de uitvoerbaarverklaring	ongeveer 100 EUR

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Casestudy 4 – handelsrecht – overeenkomsten - België

In deze casestudy over handelsrecht – overeenkomstenrecht, werd de lidstaten gevraagd om de verkoper advies te geven over de proceskosten, teneinde de volgende situaties te onderzoeken:

Zaak A – Nationale situatie: een bedrijf heeft goederen geleverd met een waarde van 20 000 euro. De verkoper werd niet betaald omdat de koper vindt dat de goederen niet in overeenstemming zijn met hetgeen was overeengekomen.

De verkoper stelt een rechtsvordering in tot volledige betaling van de prijs.

Zaak B – Grensoverschrijdende situatie: een bedrijf waarvan het hoofdkantoor in lidstaat B is gevestigd, levert aan een koper in lidstaat A goederen met een waarde van 20 000 euro. Op de overeenkomst is het recht van lidstaat B van toepassing en de overeenkomst is opgesteld in de taal van lidstaat B. De verkoper werd niet betaald omdat de koper in lidstaat A vindt dat de goederen niet in overeenstemming zijn met hetgeen was overeengekomen. De verkoper stelt in lidstaat A een rechtsvordering in tot volledige betaling van de prijs, zoals is bepaald in de overeenkomst met de koper.

Belangrijke opmerking vooraf: in België bestaat er geen regeling voor de kosten en erelonen van advocaten (deze kosten en erelonen hangen af van de moeilijkheidsgraad en het belang van de zaak, de naam en de reputatie van de advocaat, de spoedeisendheid van de zaak, de uitkomst van de zaak,...). In België moeten de advocaten echter beroepsregels in acht nemen en zijn zij wettelijk verplicht hun erelonen met een billijke gematigdheid vast te stellen (zie supra).

De verstrekte raming van de kosten is louter indicatief.

Kosten in België

Kosten van gerechtelijke procedures, rechtsmiddelen en alternatieve geschillenbeslechting

	Gerechtelijke procedures	Rechtsmiddelen	Alternatieve geschillenbeslechting
--	--------------------------	----------------	------------------------------------

Case-study	Aanvankelijke gerechtskosten	Vergoeding diensten	Aanvankelijke gerechtskosten	Vergoeding diensten	Staat deze optie open voor dit soort gevallen?	Kosten
Zaak A	82 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)	186 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)	ja	zie de rubriek "Hoeveel kost bemiddeling/me-diati?" van de bijdrage over bemiddeling/me-diati in België
Zaak B	52 EUR (Europees betalingsbevel)	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)	186 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)	ja	zie de rubriek "Hoeveel kost bemiddeling/me-diati?" van de bijdrage over bemiddeling/me-diati in België

Kosten voor advocaten, deurwaarders en deskundigen

Case-study	Advocaat		Deurwaarder		Deskundige	
	Is vertegenwoordiging verplicht?	Gemiddelde kosten	Is inschakeling verplicht?	Kosten vóór de uitspraak	Kosten na de uitspraak	Is inschakeling verplicht?
Zaak A	nee	ongeveer 2 000 EUR	nee	ongeveer 250 EUR	ongeveer 250 EUR	nee
Zaak B	nee	ongeveer 2 000 EUR	nee	ongeveer 52 EUR	ongeveer 100 EUR	nee

Vergoeding van getuigen, kosten voor pand of borgsom en andere relevante vergoedingen

Casestudy	Vergoeding van getuigen		Kosten voor pand of borgsom
	Worden getuigen vergoed?	Kosten	Bestaat dit en wanneer en hoe wordt dit gebruikt?
Zaak A	ja	200 Bfr. / 4,96 EUR	In burgerrechtelijke procedures kan de verplichting om bij de inleiding van een procedure een borg te stellen in de regel worden opgelegd in het in artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde geval. Het gaat om de exceptie van borgstelling van de eisende vreemdeling. Een Belgische verweerder kan vorderen dat de eisende vreemdeling als hoofdeiser of tussenkomende partij een borg stelt. In artikel 852 wordt nader bepaald hoe deze borg kan worden gesteld (geldbedrag, zekerheid, ...). Zie de bijdrage over de transparantie van de kosten.
Zaak B	ja	200 Bfr. / 4,96 EUR	In burgerrechtelijke procedures kan de verplichting om bij de inleiding van een procedure een borg te stellen in de regel worden opgelegd in het in artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde geval. Het gaat om de exceptie van borgstelling van de eisende vreemdeling. Een Belgische verweerder kan vorderen dat de eisende vreemdeling als hoofdeiser of tussenkomende partij een borg stelt. In artikel 852 wordt nader bepaald hoe deze borg kan worden gesteld (geldbedrag, zekerheid, ...). Zie de bijdrage over de transparantie van de kosten.

Kosten voor rechtsbijstand en andere vergoedingen

Zie de rubriek "Rechtshulp" van de bijdrage over procedurekosten.

Kosten voor het vertalen en tolken

Case-study	Vertalen		Tolken		Andere specifieke kosten bij grensoverschrijdende geschillen?	
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Beschrijving	Geraamde kosten?

Zaak A	wanneer de stukken nodig zijn voor de procedure	tussen 7,57 EUR en 34,48 EUR per pagina	wanneer de verweerder de proceduretaal niet begrijpt	tussen 31,61 EUR en 54,62 EUR per uur		
Zaak B	wanneer de stukken nodig zijn voor de procedure	tussen 7,57 EUR en 34,48 EUR per pagina	wanneer de verweerder de proceduretaal niet begrijpt	tussen 31,61 EUR en 54,62 EUR per uur	kosten van de uitvoerbaarverklaring	ongeveer 100 EUR

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Casestudy 5 – handelsrecht – verantwoordelijkheid - België

In deze casestudy over handelsrecht – aansprakelijkheidsrecht, werd de lidstaten gevraagd om de klant advies te geven over de proceskosten, teneinde de volgende situaties te onderzoeken:

Zaak A – Nationale situatie: een fabrikant van verwarmingstoestellen levert een verwarmingstoestel aan een installateur. De installateur verkoopt het verwarmingstoestel door aan een klant en installeert dat in diens huis. Kort daarna ontstaat er brand in het huis. Elke betrokkene (fabrikant, installateur en eindklant) is verzekerd. De oorzaak van de brand wordt betwist. Niemand wil de klant schadeloosstellen.

De klant stelt een rechtsvordering in tot volledige schadeloosstelling door de fabrikant, de installateur en de verzekeringsmaatschappijen.

Zaak B – Grensoverschrijdende situatie: een fabrikant van verwarmingstoestellen in lidstaat B levert een verwarmingstoestel aan een installateur in lidstaat C. De installateur verkoopt het verwarmingstoestel door aan een klant in lidstaat A en installeert dat in diens huis. Kort daarna ontstaat er brand in het huis. Elke betrokkene (fabrikant, installateur en eindklant) is verzekerd bij een verzekeringsmaatschappij in de eigen lidstaat. De oorzaak van de brand wordt betwist. Niemand wil de klant schadeloosstellen.

De klant stelt in lidstaat A een rechtsvordering in tot volledige schadeloosstelling door de fabrikant, de installateur en de verzekeringsmaatschappij in lidstaat A.

Belangrijke opmerking vooraf: in België bestaat er geen regeling voor de kosten en erelonen van advocaten (deze kosten en erelonen hangen af van de moeilijkheidsgraad en het belang van de zaak, de naam en de reputatie van de advocaat, de spoedeisendheid van de zaak, de uitkomst van de zaak,...). In België moeten de advocaten echter beroepsregels in acht nemen en zijn zij wettelijk verplicht hun erelonen met een billijke gematigdheid vast te stellen (zie supra).

De verstrekte raming van de kosten is louter indicatief.

Kosten in België

Kosten van gerechtelijke procedures, rechtsmiddelen en alternatieve geschillenbeslechting

Case-study	Gerechtelijke procedure		Rechtsmiddelen		Alternatieve geschillenbeslechting	
	Aanvan-kelijke gerechts-kosten	Vergoeding diensten	Aanvan-kelijke gerechts-kosten	Vergoeding diensten	Staat deze optie open voor dit soort gevallen?	Kosten
Zaak A	82 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)	186 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)	ja	zie de rubriek "Hoeveel kost bemiddeling/media-tion?" van de bijdrage over bemid-deling/media-tion in België
Zaak B	82 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)	186 EUR	2,85 EUR per pagina (AR n° 64, 30.11.1939, MB 1.12.1939)	ja	zie de rubriek "Hoeveel kost bemid-deling/media-tion?" van de bijdrage over bemid-deling/media-tion in België

Kosten voor advocaten, deurwaarders en deskundigen

Case-study	Advocaat		Deurwaarder		Deskundige	
	Is vertegenwoordiging verplicht?	Gemiddelde kosten	Is inschakeling verplicht?	Kosten vóór de uitspraak	Kosten na de uitspraak	Is inschakeling verplicht?
Zaak A	nee	ongeveer 3 000 EUR	nee	ongeveer 500 EUR	ongeveer 250 EUR	nee
Zaak B	nee	ongeveer 3 000 EUR	nee	ongeveer 500 EUR	ongeveer 250 EUR	nee

Vergoeding van getuigen, kosten voor pand of borgsom

Case-study	Vergoeding van getuigen	Kosten voor pand of borgsom

	Worden getuigen vergoed?	Kosten	Bestaat dit en wanneer en hoe wordt dit gebruikt?
Zaak A	ja	200 Bfr. / 4,96 EUR	In burgerrechtelijke procedures kan de verplichting om bij de inleiding van een procedure een borg te stellen in de regel worden opgelegd in het in artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde geval. Het gaat om de exceptie van borgstelling van de eisende vreemdeling. Een Belgische verweerder kan vorderen dat de eisende vreemdeling als hoofdeiser of tussenkomende partij een borg stelt. In artikel 852 wordt nader bepaald hoe deze borg kan worden gesteld (geldbedrag, zekerheid, ...). Zie de bijdrage over de transparantie van de kosten.
Zaak B	ja	200 Bfr. / 4,96 EUR	In burgerrechtelijke procedures kan de verplichting om bij de inleiding van een procedure een borg te stellen in de regel worden opgelegd in het in artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde geval. Het gaat om de exceptie van borgstelling van de eisende vreemdeling. Een Belgische verweerder kan vorderen dat de eisende vreemdeling als hoofdeiser of tussenkomende partij een borg stelt. In artikel 852 wordt nader bepaald hoe deze borg kan worden gesteld (geldbedrag, zekerheid, ...). Zie de bijdrage over de transparantie van de kosten.

Kosten voor rechtsbijstand en andere vergoedingen

Zie de rubriek "Rechtshulp" van de bijdrage over procedurekosten.

Kosten voor het vertalen en tolken

Case-study	Vertalen		Tolken		Andere specifieke kosten bij grensoverschrijdende geschillen?	
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Beschrijving	Geraamde kosten?
Zaak A	wanneer de stukken nodig zijn voor de procedure	tussen 7,57 EUR en 34,48 EUR per pagina	wanneer de verweerder de proceduretaal niet begrijpt	tussen 31,61 EUR en 54,62 EUR per uur		
Zaak B	wanneer de stukken nodig zijn voor de procedure	tussen 7,57 EUR en 34,48 EUR per pagina	wanneer de verweerder de proceduretaal niet begrijpt	tussen 31,61 EUR en 54,62 EUR per uur	kosten van de uitvoerbaarverklaring	ongeveer 100 EUR

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([bg](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Procedurekosten - Bulgarije

[Deze pagina bevat informatie over de gerechtskosten in Bulgarije.](#)

Regelgeving inzake de honoraria van beoefenaars van justitiële beroepen

Advocaten

Wet op de orde van advocaten (meest recente wijziging in staatsblad nr. 69 van 5.8.2008).

Artikel 36:

De advocaat heeft recht op een honorarium voor zijn werk.

Het bedrag van het honorarium wordt door de advocaat en de cliënt overeengekomen. Het bedrag moet billijk en gerechtvaardigd zijn, en ten minste beantwoorden aan de aard van de dienstverlening (beschikking van de algemene raad van de orde van advocaten).

Bij gebreke van een overeenkomst wordt de vergoeding, op verzoek van de advocaat of de cliënt, door de raad van de orde bepaald (beschikking van de algemene raad van de orde van advocaten).

De vergoeding kan door de rechter worden bepaald als een vast bedrag en/of als een percentage van een bedrag, afhankelijk van de einduitspraak. Deze regel is niet van toepassing op de vergoedingen in strafzaken, en in civiele zaken over niet-materiële belangen.

Artikel 38:

De advocaat kan rechtsbijstand verlenen aan:

alimentatiegerechtigde personen;

personen in financiële moeilijkheden;

verwanten, vrienden en andere advocaten;

In deze gevallen heeft de advocaat recht op de vergoeding indien de tegenpartij in de kosten is verwezen. De rechter stelt de vergoeding vast op een bedrag dat niet lager ligt dan hetgeen overeenstemt met het bepaalde in artikel 36, lid 3, en veroordeelt de tegenpartij tot betaling ervan.

De vergoedingen (honoraria) zijn geregeld bij beschikking nr. 1 van 2004 van de algemene raad van de orde van advocaten. Dit zijn de minima:

Advies, informatie, opstellen van stukken en overeenkomsten:

een vast honorarium - ca. € 10 tot € 300;

naargelang van het materiële belang van de zaak, een vast honorarium (ca. € 75 tot € 350), plus een percentage van het materiële belang (0,1 tot 1%).

Honoraria in civiel- en bestuursrechtelijke procedures, per instantie:

vast honorarium (ca. € 50 tot € 250);

naargelang van het materiële belang dat in het geding is, een vast honorarium (ca. € 50 tot € 325), plus een percentage van het materiële belang (2 tot 6%).

Procedure voor tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen:

de helft van de in punt 2 bedoelde honoraria.

Procedures over strafrechtelijke en bestuursrechtelijke sancties, per instantie, uitsluitend vaste tarieven:

vooronderzoek, ongeveer € 150;

vooronderzoek, ca. € 150 tot € 900, afhankelijk van de ernst van de feiten waarop de instructie betrekking heeft;

zaken betreffende bestuursrechtelijke sancties, € 75.

Procedures op grond van bijzondere wetten (jeugdbescherming, familierecht, huiselijk geweld, uitlevering, Europees aanhoudingsbevel, enzovoort):

uitsluitend vaste honoraria, ca. € 75 tot € 125.

Deurwaarders

Sinds 2006 treden **particuliere** en **publieke tenuitvoerleggingsfunctionarissen** als deurwaarder op. In beide gevallen gelden **wettelijke tarieven**:

Wat de **publieke functionarissen** betreft, deel II van het legestartief van de rechtbanken volgens het **wetboek van burgerlijke rechtsvordering** (2008).

Wat de **particuliere functionarissen** betreft, artikel 78 van de wet op de particuliere tenuitvoerleggingsfunctionarissen, en het tarief van de honoraria en kosten voor tenuitvoerlegging in de wet op de particuliere tenuitvoerleggingsfunctionarissen.

De tarieven zijn voor beide gevallen identiek.

De particuliere tenuitvoerleggingsfunctionaris berekent een extra honorarium van 50 procent op het basistarief voor betekening van stukken op vrije dagen en vakantiedagen, dagvaarding per e-mail, en verstrekking van afschriften van conclusies, kennisgevingen en bescheiden.

Vaste kosten

Kosten in civiele procedures

Kosten in civiele procedures

In deel I van het tarief van de legestartieven van de rechtbanken volgens het **wetboek van burgerlijke rechtsvordering** (2008) is het volgende bepaald:

in civiele vorderingen is het tarief 4% van het geëiste bedrag, met een minimum van € 25;

ten aanzien van vorderingen tot morele schadevergoeding is het tarief € 15 tot € 40;

ter zake van echtscheiding (ook op gemeenschappelijk verzoek) bedraagt het tarief 2% van hetgeen de verdeling en de alimentatie elk van beide partijen over een periode van drie jaar opleveren;

voor tenuitvoerleggingsbevelen, 2% van het materiële belang, met een minimum van € 12,5;

in adoptiezaken, € 12,5;

voor beslaglegging, € 20;

voor inbeslagneming van bewijsstukken, € 10;

in insolventiezaken, € 25 voor individuele ondernemers, € 125 voor vennootschappen.

Proceduurestand waarin de vaste kosten moeten worden betaald

De leges worden betaald voordat de procedure een aanvang neemt of de handeling wordt verricht (artikel 76 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

Vaste kosten in strafzaken

Vaste kosten ten laste van de partijen in strafzaken

De toerekening van de kosten en vergoedingen in strafzaken is geregeld in het **wetboek van strafvordering**:

Artikel 187: Kostendekking

De kosten van de strafprocedure worden, tenzij de wet anders bepaalt, gedekt uit het daarvoor bestemde bedrag op de begroting van de betrokken instantie.

Met betrekking tot klachtdelicten moet het kostenbedrag door de klager voorafgaandelijk, of althans binnen zeven dagen worden gedeponereerd.

Met betrekking tot klachtdelicten komen de kosten van de bewijsvoering door de verdachte ten laste van de begroting van de rechtbank.

De vaste kosten zijn bepaald in tarief nr.1 van de - laatstelijk in 2005 gewijzigde - wet op de legesheffing door de rechtbanken, het openbaar ministerie, de recherche, en het ministerie van justitie:

indiening van de klacht in een klachtdelictprocedure - € 6;

civiele vordering in de klachtdelictprocedure - € 2,5;

verzoek om eetherstel in een lopende zaak - € 3.

Proceduurestand waarin de vaste kosten moeten worden betaald

De bovenbedoelde kosten moeten door de klager voorafgaandelijk, of althans binnen zeven dagen, worden gedeponereerd.

Vaste kosten in een constitutionele procedure

Vaste kosten ten laste van de partijen in een constitutionele procedure

Het Bulgaarse rechtswezen kent geen constitutionele procedure.

Informatie die de vertegenwoordiger in rechte vooraf moet verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Volgens **artikel 40, lid 3**, van de **wet op de orde van advocaten** moet de advocaat de cliënt nauwkeurig over diens rechten en verplichtingen informeren. De advocaat is niet uitdrukkelijk verplicht zijn cliënt te informeren over de kosten die deze tijdens de procedure vooruit zal moeten betalen. De verplichting ligt echter wel besloten in zijn beroepscode.

Informatie over de kosten

Waar is informatie over de kosten te vinden?

Rechtssubjecten die een procedure willen aanspannen beschikken niet over publieke bronnen - een officiële of officieuze website of een overheidsinstantie - waaruit zij beknopte informatie over de daaraan verbonden kosten kunnen krijgen. Zij zijn daarvoor in de eerste plaats op hun advocaat aangewezen.

Wel kan men op de volgende publieke websites de regelgeving inzake leges en proceskosten raadplegen, en zelf de berekening maken: [☞ nationale wetgeving](#), [☞ nationale raad van de orde van advocaten](#), [☞ hoge raad voor de magistratuur](#), [☞ nationaal bureau rechtsbijstandvoorziening](#). Deze websites bestaan alleen in het Bulgaars.

In welke talen is de informatie verkrijgbaar?

Alle genoemde websites zijn momenteel uitsluitend in het Bulgaars.

Waar is informatie te vinden over bemiddeling / mediation?

De informatie staat op de website van het [ministerie van justitie](#).

Waar is aanvullende informatie te vinden over de procedurekosten?

Waar is informatie te vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

De website van de [hoge raad voor de magistratuur](#) bevat jaarlijkse en halfjaarlijkse verslagen over de justitiële verrichtingen op de verschillende niveaus, met informatie over de zaken die binnen de laatste drie en zes maanden, het laatste jaar, de laatste twee jaar en binnen een langere termijn zijn afgesloten. De dienst statistiek van de hoge raad voor de magistratuur verstrekt analyses en informatie over de gemiddelde duur van de procedure in civiel-, straf- en bestuursrechtelijke zaken.

Waar is informatie te vinden over de gemiddelde totale kosten van een bepaalde procedure?

Hierover wordt door de overheid geen informatie verstrekt.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie verstrekt? Welke percentages zijn van toepassing?

De btw is in de kosten inbegrepen (zie de tarieven en regelgeving hierboven).

Rechtsbijstand

Inkomensdrempel in civiele zaken

Volgens de rechtsbijstandswet gelden in civiele en strafzaken dezelfde voorwaarden (zie verder):

Artikel 22:

Rechtsbijstand (in de zin van het eerste en het tweede onderdeel van artikel 21) wordt verstrekt aan personen die voor maandelijkse sociale bijstand in aanmerking komen (volgens de procedure in de uitvoeringsregeling wet sociale bijstand), en aan personen die in een instelling voor gespecialiseerde maatschappelijke dienstverlening zijn geplaatst.

Rechtsbijstand (in de zin van het eerste en het tweede onderdeel van artikel 21) moet volgens de procedure in de [jeugdbeschermingswet](#) worden verstrekt aan het pleeggezin, het gezin of de vrienden en verwanten bij wie het kind verblijft.

Het besluit tot plaatsing van een kind moet, naar gelang van het geval, door het hoofd van het directoraat sociale bijstand of door de rechter zijn bekrachtigd. Eenieder die niet, volgens de procedure van de uitvoeringsregeling wet sociale bijstand, zijn aanspraak op een maandelijkse sociale uitkering heeft doen gelden, moet bij het nationaal bureau rechtsbijstandvoorziening een attest van het hoofd van het directoraat sociale bijstand indienen, waarin verklaard wordt dat hij voor de uitkering in aanmerking komt.

In civiel- en bestuursrechtelijke zaken gelden aanvullende vereisten.

Artikel 23:

In civiel- en bestuursrechtelijke zaken wordt rechtsbijstand verleend als de rechter, op grond van gegevens van de bevoegde instanties, oordeelt dat de betrokkene zich geen advocaat kan veroorloven. Hierbij neemt hij de volgende factoren in aanmerking:

- het persoonlijk of gezinsinkomen;
- de geattesteerde vermogenstoestand;
- de gezinssituatie;
- de gezondheidssituatie;
- de beroepsactiviteit;
- de leeftijd;
- andere geverifieerde omstandigheden.

Inkomensdrempel voor de verdachte in strafzaken

Naast de in artikel 22 van de rechtsbijstandswet bepaalde criteria (zie hierboven), zijn de volgende bepalingen van toepassing:

Artikel 23:

De (in het derde onderdeel van artikel 21 bedoelde) rechtsbijstand omvat de gevallen waarin de verdachte zich door een raadsman moet laten verdedigen of vertegenwoordigen.

De rechtsbijstand omvat voorts de gevallen waarin de verdachte, verweerder of partij in een straf-, civiel- of bestuursrechtelijke procedure zich geen advocaat kan veroorloven, niettemin rechtsbijstand verlangt, en deze rechtsbijstand in het belang van de rechtsbedeling geboden is.

In strafzaken oordeelt de bevoegde instantie op grond van de vermogenstoestand of de betrokkene zich geen advocaat kan veroorloven.

Inkomensdrempel voor het slachtoffer in strafzaken

De drempel is dezelfde als voor de andere partijen in strafzaken (zie hierboven).

Andere voorwaarden voor het verlenen van rechtsbijstand aan het slachtoffer

Er zijn geen specifieke wettelijke voorwaarden; de algemene regels inzake rechtsbijstand in strafzaken (artikelen 22 en 23 van de rechtsbijstandswet) zijn van toepassing.

Andere voorwaarden voor het verlenen van rechtsbijstand aan de verdachte

Er zijn geen specifieke wettelijke voorwaarden; de algemene regels inzake rechtsbijstand in strafzaken (artikelen 22 en 23 van de rechtsbijstandswet) zijn van toepassing.

Kosteloze rechtspleging

Artikel 83: Vrijstelling van leges en kosten

De volgende processuele handelingen zijn van leges en kosten vrijgesteld:

- vorderingen van werknemers en bedienden, alsmede collectieve acties, voortvloeiend uit een legitieme arbeidsverhouding;
- alimentatievorderingen;
- vorderingen van het openbaar ministerie;
- vorderingen wegens civiele aansprakelijkheid in strafzaken waarin een definitieve veroordeling is uitgesproken;
- vertegenwoordigers die speciaal zijn aangewezen voor partijen zonder bekend adres.

Natuurlijke personen hoeven geen leges en proceskosten te betalen als de rechter oordeelt dat zij niet over **voldoende middelen** beschikken. Bij de behandeling van het vrijstellingsverzoek neemt de rechter de volgende factoren in aanmerking:

- het persoonlijk of gezinsinkomen;
- de geattesteerde vermogenstoestand;
- de gezinssituatie;
- de gezondheidstoestand;

de activiteit;
de leeftijd;
andere relevante omstandigheden.

In de in de leden 1 en 2 bedoelde gevallen worden de proceskosten betaald uit het daarvoor bestemde bedrag op de begroting van de rechtbank.

Artikel 84: Vrijstelling in bijzondere gevallen

Vrijgesteld van leges, maar niet van proceskosten zijn:

de staat en zijn instellingen, behalve in zaken betreffende hun vermogen en hun vorderingen en rechten met een particulier karakter (wijziging in staatsblad nr. 50 van 2008, in werking sinds 1.3.2008; gewijzigd bij arrest van het grondwettelijk hof in zaak nr. 3 van 2008, staatsblad nr. 63 van 2008);
het Bulgaarse Rode Kruis;

de gemeenten, behalve ter zake van hun vorderingen en vermogensrechten met een particulier karakter, particuliere gemeentelijke eigendomsrechten.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

Civiele zaken

Artikel 78: Toerekening van kosten

De kosten van de eiser (met name de proceskosten en in voorkomend geval de kosten van verdediging) moeten door de verweerder worden gedragen naar verhouding van het gedeelte van de eis dat is toegewezen

Indien geen verweer is gevoerd, wordt de **verweerder in de kosten van de eiser verwezen**.

De **verweerder** heeft aanspraak op terugbetaling van de **kosten naar verhouding van het niet toegewezen gedeelte van de eis**.

De **verweerder** heeft aanspraak op terugbetaling van de **kosten indien het proces wordt gestaakt**.

Indien terugbetaling wordt geëist van kosten van verdediging die **te hoog** zijn volgens de juridische en feitelijke moeilijkheidsgraad van het dossier, kan de rechter op verzoek van de tegenpartij een kleiner bedrag toekennen, doch niet kleiner dan het in artikel 36 van de wet op de advocatuur bepaalde bedrag.

Indien de in het gelijk gestelde partij is vrijgesteld van leges en proceskosten, komen deze volledig ten laste van de **gedaagde**. De bedragen worden door de rechter bepaald.

Indien de in het gelijk gestelde **partij rechtsbijstand geniet**, worden de kosten van verdediging terugbetaald aan het nationaal bureau rechtsbijstandvoorziening, in verhouding tot het toegewezen gedeelte van de eis. De kosten komen te haren laste ten belope van het niet toegewezen gedeelte van de eis.

De **honoraria van de verdediging** worden tevens terugbetaald aan rechtspersonen en individuele ondernemers met een raadsman in eigen dienst.

In geval van minnelijke schikking moet de **helft van het gedeponeerde legesbedrag** aan de eiser worden terugbetaald. De kosten van de procedure en de schikking blijven te zijnen laste, tenzij anders is overeengekomen.

Derden die bijstand verlenen* dragen zelf de kosten van de door hen verrichte processuele handelingen.

Indien het **openbaar ministerie** optreedt, worden de **kosten** aan de staat terugbetaald, of door de staat gedragen.

*In een civiele procedure, personen die gelden als afzonderlijke partij met eigen rechten en plichten overeenkomstig het wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

Strafzaken

Wetboek van strafvordering - kosten en vergoedingen

Artikel 187: Kostendekking

De kosten van de strafprocedure worden, tenzij de wet anders bepaalt, gedekt uit het **daartoe bestemde bedrag op de begroting van de betrokken instantie**.

In **procedures ter zake van klachtdelicten** wordt het kostenbedrag **door de klager vooraf, of althans binnen zeven dagen gedeponeed**.

Met betrekking tot **klachtdelicten** komen de kosten van de bewijsvoering door de verdachte ten laste van de **begroting van de rechtbank**.

Artikel 188: Vaststelling van de kosten

Het kostenbedrag wordt door de rechter of de instruerende instantie vastgesteld.

De vergoeding voor de getuigen - werknemers of bedienden - wordt door de rechter vastgesteld.

Artikel 189: Beslissing inzake de kosten

De rechter doet in de beslissing ten principale tevens uitspraak over de kosten.

De **kosten van vertaling in de instructiefase** komen ten laste van de instruerende instantie; die van de behandeling ter terechtzitting ten laste van de rechtbank.

Wordt de **verdachte schuldig bevonden**, dan verwijst de rechter hem **in de kosten van het proces, met inbegrip van het honorarium en de andere kosten van de ambtshalve toegevoegde raadsman**. De proceskosten omvatten voorts de onkosten die zijn gemaakt door de **klager** en de **civiele partij**, mits zij daartoe een aanvraag hebben ingediend. Zijn er meerdere personen in het ongelijk gesteld, dan worden de kosten door de rechter **naar verhouding omgeslagen**.

De **verdachte die gedeeltelijk onschuldig is bevonden** wordt door de rechter uitsluitend **verwezen in de kosten die verband houden met het gedeelte van de tenlastelegging waarvoor hij wel is veroordeeld**.

Artikel 190: Verdeling van de kosten

Indien de verdachte is **vrijgesproken** of **van rechtsvervolgning is ontslagen**, komen alle kosten van de gewone strafvervolgning **ten laste van de staat**, en de kosten van de klachtdelictprocedure **ten laste van de klager**.

Dwangbevelen betreffende de kosten worden door de rechter in eerste aanleg uitgevaardigd.

Vergoeding van deskundigen

Het wetboek van burgerlijke rechtsvordering bevat een algemene regel inzake de vergoeding voor deskundigen in civiele zaken.

Artikel 75: Vaststelling van de kosten

"... het honorarium van de deskundigen wordt vastgesteld door de rechter, rekening houdend met het verrichte werk en de gemaakte onkosten.

Beschikking nr. 1 van 2008 van de hoge raad voor de magistratuur betreffende de registratie, kwalificatie en vergoeding van deskundigen is van toepassing op civiel-, straf- en bestuursrechtelijke zaken. Artikel 29 bepaalt dat de vergoeding wordt vastgesteld door de instantie die de deskundige aanwijst, rekening houdend met:

De moeilijkheidsgraad van de opdracht

De bekwaamheid en de kwalificatie van de deskundige

De duur van de opdracht

De inhoud van de opdracht

Noodzakelijke onkosten, zoals materiaal, verbruiksartikelen, instrumenten, apparatuur, enzovoort

Andere factoren, zoals deadlines, overwerk, werken op feestdagen, enzovoort.

Vergoeding van vertalers en tolken

Civiele zaken

De regels betreffende deskundigen gelden ook voor vertalers (zie hierboven).

Strafzaken

Wetboek van strafvordering: Artikel 189, lid 2.

De kosten van vertaling in de instructiefase komen ten laste van de instruerende instantie, die van de behandeling ter terechtzitting ten laste van de rechtbank.

Bestanden

[bevindingen uit de studie naar kostentransparantie](#) (566 Kb) [en](#)

Laatste update: 17/12/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Tsjechië

Op deze pagina vindt u informatie over de juridische kosten in Tsjechië. Voor een grondiger analyse van de proceskosten, zie:

[Familierecht - Echtscheiding](#)

[Familierecht – Voogdij over de kinderen en alimentatie](#)

[Handelsrecht – Contracten](#)

[Handelsrecht – Verantwoordelijkheid](#)

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Advocaten

Tsjechië kent slechts één soort advocaat.

De tarieven en beloning van advocaten voor het verlenen van juridische diensten (het advocatentarief) zijn vastgelegd in [Verordening nr. 177/1996 Sb. van 4 juni 1996 van het ministerie van Justitie](#). De tekst van de verordening is beschikbaar in het Engels op de website van de Tsjechische orde van advocaten.

Tarieven van advocaten kunnen ook onderling worden afgesproken tussen de betrokken partijen.

In de meeste civiele zaken (waaronder familie- en handelszaken) is juridische vertegenwoordiging niet verplicht.

Vaste kosten

Vaste kosten bij civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij civiele procedures

In wet nr. 549/1991 Coll. over gerechtskosten (alleen beschikbaar in het Tsjechisch) zijn de kosten voor civiele procedures vastgelegd. Deze kosten zijn afhankelijk van de soort procedure. In sommige gevallen gelden vaste tarieven, in andere gevallen wordt het tarief berekend op basis van een percentage. De kosten moeten in alle gevallen in Tsjechische kronen (CZK) worden betaald en kunnen per bank worden overgeboekt naar de rekening van de staat (of de rechtbank). Kosten tot CZK 5000 kunnen met een fiscale zegel (*kolek*) worden betaald. Fiscale zegels zijn te koop bij postkantoren en sommige andere verkooppunten.

De betreffende rechtbank moet de procederende persoon mededelen welk bedrag hij of zij moet betalen.

Stadium van de civiele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

De kosten moeten binnen drie dagen na de datum van de mededeling worden betaald, voordat de eerste zitting plaatsvindt.

Vaste kosten bij strafzaken

Vaste kosten voor procederende partijen in strafzaken

Strafprocessen worden ambtshalve gestart (door het bureau van de openbare aanklager) en de gedaagde betaalt alleen de kosten van de juridische vertegenwoordiging.

Stadium van de strafprocedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Bij strafprocessen hoeven geen gerechtskosten te worden betaald.

Vaste kosten bij constitutionele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij constitutionele procedures

Er zijn geen **vaste gerechtskosten** voor zaken die voor het **Grondwettelijk Hof** van Tsjechië worden gebracht, maar vertegenwoordiging door een advocaat is verplicht.

Stadium van de constitutionele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Er zijn geen vaste gerechtskosten.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Juridische vertegenwoordigers zijn niet verplicht vooraf informatie te verstrekken.

De rechten en plichten van de partijen kunnen in samenspraak tussen een advocaat en zijn/haar cliënt worden vastgesteld.

Kosten – rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Tsjechië?

Het is aan te raden een advocaat te raadplegen over elke afzonderlijke zaak. Vanaf het moment dat een zaak is begonnen, is de rechtbank verantwoordelijk voor de bekendmaking van de te betalen gerechtskosten.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Tsjechië?

Aangezien Tsjechisch de enige officiële taal is van Tsjechië, is het niet wettelijk verplicht informatie in andere talen te verstrekken. De kwaliteit van deze informatie hangt daarmee af van de bereidwilligheid en de vaardigheden van de persoon die de informatie ter beschikking stelt.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling-mediation/verzoening?

Informatie over bemiddeling/mediation is beschikbaar op de website van [de Tsjechische unie van mediators \(AMČR\)](#).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

Er bestaat geen officiële website met informatie over procedurekosten.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Op de website van het **ministerie van Justitie** staan diverse statistieken, maar de duur is grotendeels afhankelijk van de specifieke aard van de betreffende rechtszaak. Op grond van enkele wettelijke voorschriften gelden tijdslimieten voor specifieke handelingen van de rechtbank (bijvoorbeeld prejudiciële beslissingen).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke soort rechtszaak?

De te betalen kosten zijn afhankelijk van de omstandigheden van de specifieke rechtszaak. Het is daarom niet mogelijk hierover van tevoren gegevens te verstrekken.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie weergegeven?

Gerechtskosten zijn vrij van BTW en het te betalen bedrag is begrensd. In de advocatarieven is BTW niet inbegrepen. Sommige advocatenkantoren, die BTW-plichtig zijn, voegen BTW toe (19%).

Welke percentages zijn van toepassing?

Zie het bovenstaande punt over BTW.

Rechtsbijstand

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij civiele procedures

Er is geen specifieke inkomensdrempel van toepassing. Rechters kunnen op verzoek iedere situatie echter afzonderlijk beoordelen. Een gedeeltelijke of volledige vrijstelling voor de betaling van de gerechtskosten is mogelijk, mits de eiser niet onredelijk handelt. Een rechtbank kan een juridisch medewerker aan een eiser toewijzen indien juridische vertegenwoordiging verplicht is.

Kosteloze rechtsbijstand wordt verleend door gespecialiseerde ngo's (afhankelijk van het onderwerp) of door de Tsjechisch orde van advocaten. In specifieke gevallen kan de **Tsjechische orde van advocaten** een advocaat aanwijzen om kosteloos juridische diensten te verlenen. Of iemand in aanmerking komt voor kosteloze rechtsbijstand, hangt niet alleen af van het inkomen, maar ook van de algehele financiële situatie van het huishouden van de betreffende persoon.

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij strafprocedures voor gedaagden

Er is geen specifieke inkomensdrempel van toepassing. In alle gevallen waarin juridische vertegenwoordiging verplicht is en de gedaagde geen eigen advocaat heeft, krijgt de gedaagde door de rechtbank een advocaat toegewezen.

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij strafprocedures voor slachtoffers

Slechts enkele ngo's verlenen kosteloze rechtsbijstand aan slachtoffers. Slechts in enkele specifieke gevallen zijn slachtoffers een partij in een strafproces. In andere gevallen zijn ze verplicht de zaak voor de rechter te brengen (hierbij is de bovenstaande informatie over de van toepassing zijnde inkomensdrempel voor rechtsbijstand bij civiele procedures van toepassing).

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor slachtoffers

Slachtoffers kunnen vergoeding eisen van het **ministerie van Justitie** (krachtens wet nr. 209/1997 Coll.).

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor gedaagden

De bovenstaande informatie over de van toepassing zijnde inkomensdrempel voor rechtsbijstand voor gedaagden bij strafprocedures is van toepassing.

Kosteloze procedures

Vorderingen die voor het **Grondwettelijk Hof** zijn gebracht, zijn kosteloos. In bepaalde soorten procedures hoeven geen gerechtskosten te worden betaald (vastgelegd in § 11 van wet nr. 549/1991 Coll. inzake gerechtskosten), bijvoorbeeld als de eiser minderjarig is en sommige andere gevallen (bijvoorbeeld als de staat of overheidsorganen een partij zijn in de procedure, als een buitenlander asiel aanvraagt of in andere zaken waarin een 'zwakkere' partij procedeert).

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

Dit wordt in elke zaak afzonderlijk door de rechter (in zijn of haar definitieve uitspraak) bepaald. De rechter kan de in het ongelijk gestelde partij veroordelen in alle of een deel van de kosten. Dit is echter niet van toepassing in echtscheidingszaken. Een veroordeling in de kosten kan ook de kosten voor advocaten omvatten.

Vergoeding van deskundigen

Kosten voor deskundigen die door de rechtbank worden aangewezen, betaalt de rechtbank zelf. De kosten komen alleen voor rekening van de procederende partijen indien deze zelf om diensten van een deskundige verzoeken. In sommige specifieke gevallen kan de rechtbank de in het ongelijk gestelde partij verwijzen in de kosten voor een deskundige.

Vergoeding van vertalers en tolken

De rechtbank betaalt de vergoedingen voor vertalers en tolken in gerechtelijke procedures. Indien de partij een buitenlander is die de Tsjechische taal niet beheerst, heeft hij of zij het recht de rechtbank in zijn of haar moedertaal toe te spreken.

Bestanden

[Verslag van Tsjechië van het onderzoek naar de transparantie van kosten](#) (703 Kb) [en](#)

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Casestudy 1 – familierecht - echtscheiding - Tsjechië

In deze casestudy over familierecht – echtscheiding, werd de lidstaten gevraagd om de partij die de echtscheiding aanvraagt, advies te geven over de proceskosten, teneinde de volgende situaties te onderzoeken:

Zaak A – Nationale situatie: een koppel huwt. Later gaan de echtgenoten uit elkaar en komen zij overeen om uit de echt te scheiden.

Zaak B – Grensoverschrijdende situatie: twee onderdanen van dezelfde lidstaat (lidstaat A) huwen. Het huwelijk vindt plaats in lidstaat A. Na het huwelijk verhuist het koppel naar een andere lidstaat (lidstaat B), waar het zijn verblijfplaats vestigt om er te wonen en te werken. Kort daarna gaat het koppel uit elkaar: de vrouw keert terug naar lidstaat A en haar echtgenoot blijft in lidstaat B. Het koppel is het eens om uit de echt te scheiden. Na haar terugkeer naar lidstaat A vraagt de vrouw onmiddellijk de echtscheiding aan voor de rechterlijke instanties van lidstaat B.

Kosten in Tsjechië

Kosten voor de rechtsgang, beroep en alternatieve geschillenbeslechting

Casestudy	Rechtbank		Rechtsmiddelen		Alternatieve geschillenbeslechting (ADR)	
		Vergoeding diensten		Vergoeding diensten		Kosten

	Aanvankelijke gerechtskosten		Andere vergoedingen	Aanvankelijke gerechtskosten		Andere vergoedingen	Staat deze optie open voor dit soort gevallen?	
Casus A	CZK 1000	n.v.t.	n.v.t.	CZK 1000	n.v.t.	n.v.t.	Ja (niet verplicht)	Contractueel (meestal CZK 1000 per uur, 3 uur)
Casus B	CZK 1000	n.v.t.	n.v.t.	CZK 1000	n.v.t.	n.v.t.	Ja (niet verplicht)	Contractueel

Kosten voor advocaten, deurwaarders en deskundigen

Casestudy	Advocaat		Deurwaarder			Deskundige	
	Is vertegenwoordiging verplicht?	Gemiddelde kosten	Is inschakeling van een deurwaarder verplicht?	Kosten vóór de uitspraak	Kosten na de uitspraak	Is inschakeling verplicht?	Kosten
Casus A	Nee	Contractueel, maar volgens het advocatentarief CZK 1500 voor elke fase (doorgaans 5)	Nee (per post)	-	-	Nee	CZK 350 per uur
Casus B	Nee	Contractueel	Nee (afhankelijk van het betrokken land)	-	-	Nee	CZK 350 per uur

Vergoeding van getuigen, kosten voor pand of borgsom en andere relevante vergoedingen

Casestudy	Vergoeding van getuigen		Pand of borgsom		Andere vergoedingen	
	Worden getuigen vergoed?	Kosten	Bestaat dit en wanneer en hoe wordt dit gebruikt?	Kosten	Beschrijving	Kosten
Casus A	Ja. Het feitelijke bedrag van de onkosten wordt vergoed.	Verschilt per situatie.	Nee	-	-	-
Casus B	Ja. Het feitelijke bedrag van de onkosten wordt vergoed.	Verschilt per situatie.	Nee	-	-	-

Kosten voor rechtsbijstand en andere vergoedingen

Casestudy	Rechtsbijstand			Vergoeding			
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat van toepassing?	Wanneer worden alle kosten vergoed?	Voorwaarden?	Kan de in het gelijk gestelde partij terugbetaling van de proceskosten verkrijgen?	In geval van een gedeeltelijke terugbetaling: welk percentage wordt over het algemeen terugbetaald?	Welke kosten worden nooit terugbetaald?	Zijn er gevallen waarin de rechtsbijstand moet worden terugbetaald aan de rechtsbijstandsinstantie?
Casus A	Alleen ngo	-	-	Nee	-	Alle kosten in echtscheidingszaken	Nee
Casus B	Zie richtlijn over rechtsbijstand in grensoverschrijdende conflicten.	-	-	Nee	-	Alle kosten in echtscheidingszaken	Nee

Kosten voor het vertalen en tolken

Casestudy	Vertalen		Tolken		Andere specifieke kosten bij grensoverschrijdende geschillen?	
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Beschrijving	Geraamde kosten?
Casus A	Originele documenten in een vreemde taal, noodzakelijk in gerechtelijke procedure.	Minimaal CZK 350 per pagina (afhankelijk van de taal)	-	-	-	-

Casus B	Originele documenten in een vreemde taal, noodzakelijk in gerechtelijke procedure.	Minimaal CZK 350 per pagina (afhankelijk van de taal)	Als een partij of getuige buitenlander is of het Tsjechisch niet beheerst.	CZK 350 per uur	-	-
----------------	--	---	--	-----------------	---	---

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Casestudy 2 – familierecht – voogdij over de kinderen - Tsjechië

In deze casestudy over familierecht – gezagsrecht over de kinderen, werd de lidstaten gevraagd om de eiser advies te geven over de proceskosten, teneinde de volgende situaties te onderzoeken:

Zaak A – Nationale situatie: twee personen hebben een aantal jaren ongehuwd samengeleefd. Zij hebben een kind van drie jaar wanneer zij uit elkaar gaan. Bij rechterlijke beslissing krijgt de moeder het gezagsrecht over het kind en de vader een omgangsrecht. De moeder stelt een rechtsvordering in tot inperking van het omgangsrecht van de vader.

Zaak B – Grensoverschrijdende situatie waarin u advocaat bent in lidstaat A: twee personen hebben een aantal jaren ongehuwd samengeleefd in een lidstaat (lidstaat B). Zij hebben samen een kind maar gaan onmiddellijk na de geboorte van het kind uit elkaar. Bij rechterlijke beslissing in lidstaat B krijgt de moeder het gezagsrecht over het kind en de vader een omgangsrecht. De moeder en het kind gaan, met toestemming van de rechter, in een andere lidstaat wonen (lidstaat A) en de vader blijft in lidstaat B. Een paar jaar later stelt de moeder in lidstaat A een rechtsvordering in tot wijziging van het omgangsrecht van de vader.

Kosten in Tsjechië

Kosten voor de rechtsgang, beroep en alternatieve geschillenbeslechting

Casestudy	Rechtbank			Rechtsmiddelen			Alternatieve geschillenbeslechting (ADR)	
	Aanvankelijke gerechtskosten	Vergoeding diensten	Andere vergoedingen	Aanvankelijke gerechtskosten	Vergoeding diensten	Andere vergoedingen	Staat deze optie open voor dit soort gevallen?	Kosten
Casus A	CZK 0	n.v.t.	n.v.t.	CZK 0	n.v.t.	n.v.t.	Ja	CZK 500 – 1000 per uur
Casus B	CZK 0	n.v.t.	n.v.t.	CZK 0	n.v.t.	n.v.t.	Ja	CZK 500 – 1000 per uur

Kosten voor advocaten, deurwaarders en deskundigen

Casestudy	Advocaat		Deurwaarder			Deskundige	
	Is vertegenwoordiging verplicht?	Gemiddelde kosten	Is inschakeling van een deurwaarder verplicht?	Kosten vóór de uitspraak	Kosten na de uitspraak	Is inschakeling verplicht?	Kosten
Casus A	Nee	Meestal contractueel, afhankelijk van het aantal rechtszittingen (vanaf CZK 5000)	Nee	-	-	Nee	CZK 350 per uur
Casus B	Nee	Meestal contractueel, afhankelijk van omstandigheden	Nee (afhankelijk van het andere land)	-	-	Nee	CZK 350 per uur

Vergoeding van getuigen, kosten voor pand of borgsom en andere relevante vergoedingen

Casestudy	Vergoeding van getuigen		Pand of borgsom		Andere vergoedingen	
	Worden getuigen vergoed?	Kosten	Bestaat dit en wanneer en hoe wordt dit gebruikt?	Kosten	Beschrijving	Kosten
Casus A	Ja, op basis van de werkelijk gemaakte kosten.	Verschilt per situatie.	Niet in dit soort procedures	-	-	-
Casus B	Ja, op basis van de werkelijk gemaakte kosten.	Verschilt per situatie.	Niet in dit soort procedures	-	-	-

Kosten voor rechtsbijstand en andere vergoedingen

Casestudy	Rechtsbijstand			Vergoeding		
					In geval van een	

	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat van toepassing?	Wanneer worden alle kosten vergoed?	Voorwaarden?	Kan de in het gelijk gestelde partij terugbetaling van de proceskosten verkrijgen?	gedeeltelijke terugbetaling: welk percentage wordt over het algemeen terugbetaald?	Welke kosten worden nooit terugbetaald?	Zijn er gevallen waarin de rechtsbijstand moet worden terugbetaald aan de rechtsbijstands instantie?
Casus A	Alleen ngo	-	-	Over het algemeen niet (alleen in bijzondere gevallen waarin het inkomen van de in het gelijk gestelde partij zeer laag is)	-	Er zijn geen gerechtskosten, dus terugbetaling kan alleen betrekking hebben op de advocatenkosten.	Nee
Casus B	Zie richtlijn over rechtsbijstand in grensoverschrijdende conflicten.	-	-	Nee	-	-	Nee

Kosten voor het vertalen en tolken

Casestudy	Vertalen		Tolken		Andere specifieke kosten bij grensoverschrijdende geschillen?	
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Beschrijving	Geraamde kosten?
Casus A	Originele documenten in een vreemde taal, noodzakelijk in gerechtelijke procedure.	Minimaal CZK 350 per pagina	-	-	-	-
Casus B	Originele documenten in een vreemde taal, noodzakelijk in gerechtelijke procedure.	Minimaal CZK 350 per pagina	Als een partij of getuige buitenlander is of het Tsjechisch niet beheerst.	CZK 350 per uur	-	-

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Casestudy 4 – handelsrecht – overeenkomsten - Tsjechië

In deze casestudy over handelsrecht – overeenkomstenrecht, werd de lidstaten gevraagd om de verkoper advies te geven over de proceskosten, teneinde de volgende situaties te onderzoeken:

Zaak A – Nationale situatie: een bedrijf heeft goederen geleverd met een waarde van 20 000 euro. De verkoper werd niet betaald omdat de koper vindt dat de goederen niet in overeenstemming zijn met hetgeen was overeengekomen.

De verkoper stelt een rechtsvordering in tot volledige betaling van de prijs.

Zaak B – Grensoverschrijdende situatie: een bedrijf waarvan het hoofdkantoor in lidstaat B is gevestigd, levert aan een koper in lidstaat A goederen met een waarde van 20 000 euro. Op de overeenkomst is het recht van lidstaat B van toepassing en de overeenkomst is opgesteld in de taal van lidstaat B. De verkoper werd niet betaald omdat de koper in lidstaat A vindt dat de goederen niet in overeenstemming zijn met hetgeen was overeengekomen. De verkoper stelt in lidstaat A een rechtsvordering in tot volledige betaling van de prijs, zoals is bepaald in de overeenkomst met de koper.

Kosten in Tsjechië

Kosten voor de rechtsgang, beroep en alternatieve geschillenbeslechting

Casestudy	Rechtbank			Rechtsmiddelen			Alternatieve geschillenbeslechting (ADR)	
	Aanvankelijke gerechtskosten	Vergoeding diensten	Andere vergoedingen	Aanvankelijke gerechtskosten	Vergoeding diensten	Andere vergoedingen	Staat deze optie open voor dit soort gevallen?	Kosten
Casus A	4% van het bedrag (equivalent van € 800 in CZK)	n.v.t.	Nee	4% van het bedrag (equivalent van € 800 in CZK)	n.v.t.	Nee	Ja (niet verplicht)	Contractueel (meestal CZK 1000 per uur, 3 uur)
Casus B	4% van het bedrag (equivalent van € 800 in CZK)	n.v.t.	Nee	4% van het bedrag (equivalent van € 800 in CZK)	n.v.t.	Nee	Ja (niet verplicht)	Contractueel

Kosten voor advocaten, deurwaarders en deskundigen

Casestudy	Advocaat		Deurwaarder			Deskundige	
	Is vertegenwoordiging verplicht?	Gemiddelde kosten	Is inschakeling van een deurwaarder verplicht?	Kosten vóór de uitspraak	Kosten na de uitspraak	Is inschakeling verplicht?	Kosten
Casus A	Nee	Contractueel	Nee	-	-	Nee	Contractueel (min. CZK 350 per uur)
Casus B	Nee	Contractueel	Nee	-	-	Nee	Contractueel (min. CZK 350 per uur)

Vergoeding van getuigen, kosten voor pand of borgsom en andere relevante vergoedingen

Casestudy	Vergoeding van getuigen		Pand of borgsom		Andere vergoedingen	
	Worden getuigen vergoed?	Kosten	Bestaat dit en wanneer en hoe wordt dit gebruikt?	Kosten	Beschrijving	Kosten
Casus A	Ja. Het feitelijke bedrag van de onkosten wordt vergoed.	Verschilt per situatie.	In handelszaken wanneer om een tijdelijke maatregel wordt gevraagd.	100 000 CZK	-	-
Casus B	Ja. Het feitelijke bedrag van de onkosten wordt vergoed.	Verschilt per situatie.	In handelszaken wanneer om een tijdelijke maatregel wordt gevraagd.	100 000 CZK	-	-

Kosten voor rechtsbijstand en andere vergoedingen

Casestudy	Rechtsbijstand			Vergoeding			
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat van toepassing?	Wanneer worden alle kosten vergoed?	Voorwaarden?	Kan de in het gelijk gestelde partij terugbetaling van de proceskosten verkrijgen?	In geval van een gedeeltelijke terugbetaling: welk percentage wordt over het algemeen terugbetaald?	Welke kosten worden nooit terugbetaald?	Zijn er gevallen waarin de rechtsbijstand moet worden terugbetaald aan de rechtsbijstands-instantie?
Casus A	Alleen ngo	-	-	Ja	Afhankelijk van de omstandigheden van de zaak	Alle kosten kunnen worden terugbetaald.	Nee
Casus B	Zie richtlijn over rechtsbijstand in grensoverschrijdende conflicten.	-	-	Ja	Afhankelijk van de omstandigheden van de zaak	Alle kosten kunnen worden terugbetaald.	Nee

Kosten voor het vertalen en tolken

Casestudy	Vertalen		Tolken	
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?
Casus A	Originele documenten in een vreemde taal, noodzakelijk in gerechtelijke procedure.	Minimaal CZK 350 per pagina	-	-
Casus B	Originele documenten in een vreemde taal, noodzakelijk in gerechtelijke procedure.	Minimaal CZK 350 per pagina	Als een partij of getuige buitenlander is of geen Tsjechisch kan.	CZK 350 per uur

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Casus A	Centra voor consumentenbescherming, andere ngo's	-	-	Ja	Afhankelijk van de omstandigheden van de zaak	Alle kosten kunnen worden terugbetaald.	Nee
Casus B	Zie richtlijn over rechtsbijstand in grensoverschrijdende conflicten; ook Europees consumentencentrum	-	-	Ja	Afhankelijk van de omstandigheden van de zaak	Alle kosten kunnen worden terugbetaald.	Nee

Kosten voor het vertalen en tolken

Casestudy	Vertalen		Tolken	
	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?	Wanneer en onder welke voorwaarden is dat nodig?	Geraamde kosten?
Casus A	Originele documenten in een vreemde taal, noodzakelijk in gerechtelijke procedure.	Minimaal CZK 350 per pagina	-	-
Casus B	Originele documenten in een vreemde taal, noodzakelijk in gerechtelijke procedure.	Minimaal CZK 350 per pagina	Als een partij of getuige buitenlander is of het Tsjechisch niet beheerst.	CZK 350 per uur

Laatste update: 20/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Denemarken

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Denemarken.

Regelgeving inzake vergoedingen die in rekening worden gebracht door beoefenaars van juridische beroepen

In principe is er geen regelgeving inzake vergoedingen die in rekening worden gebracht door beoefenaars van juridische beroepen. Het gerechtshof (*landsret*) heeft echter wel richtbedragen vastgesteld die door het publiek kunnen worden geraadpleegd. Iedereen kan bij de tuchtraad voor de advocatuur [Advokatnævnet](#) een klacht indienen met betrekking tot de vergoeding van een advocaat.

Vaste gerechtelijke kosten

Vaste gerechtelijke kosten in civiele procedures

Vaste gerechtelijke kosten voor partijen in civiele procedures

Volgens de Deense wetgeving dient de eiser bij indiening van de rechtsvordering een vergoeding te betalen. Het basistarief is vastgesteld op 500 DKK. Indien het bedrag van de vordering meer bedraagt dan 50 000 DKK is het tarief 750 DKK, plus 1,2 % van het verschil tussen het gevorderde bedrag en 50 000 DKK.

Indien het bedrag van de vordering meer bedraagt dan 50 000 DKK dient ook een zittingsvergoeding te worden betaald voor de rechtszitting. Deze vergoeding is gelijk aan de vergoeding die bij de indiening van de rechtsvordering wordt betaald. De eiser dient dus ook voor de rechtszitting 750 DKK te betalen, plus 1,2 % van het verschil tussen het gevorderde bedrag en 50 000 DKK.

Voor beide soorten gerechtskosten (de vergoeding voor de indiening van de rechtsvordering en voor de rechtszitting) is een maximum bepaald van 75 000 DKK. In bepaalde zaken (bijvoorbeeld waar het gaat om de uitoefening van overheidstaken) is de bovengrens beperkt tot 2 000 DKK.

In sommige zaken, waaronder zaken die onder het familierecht vallen, hoeven geen kosten aan de rechtbank te worden betaald.

Fase van de civiele procedure waarin de partijen vaste kosten moeten voldoen

Zoals boven al aangegeven dient de eiser bij indiening van de vordering het eerste bedrag te betalen.

De eventuele kosten voor de rechtszitting dienen te worden voldaan wanneer de datum voor die rechtszitting is vastgesteld, maar niet eerder dan drie maanden vóór de zitting.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste gerechtelijke kosten voor partijen in strafrechtelijke procedures

Bij strafzaken is er normaal gesproken geen sprake van gerechtskosten. Een klein aantal strafzaken wordt echter aanhangig gemaakt door een **particuliere aanklager**, en dan gelden voor de gerechtskosten dezelfde regels als in civiele zaken.

Vaste kosten in constitutionele procedures

Vaste gerechtelijke kosten voor partijen in constitutionele procedures

Constitutionele zaken kunnen zowel van civiele of strafrechtelijke aard zijn. Er zijn in Denemarken geen aparte regels voor constitutionele procedures.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Punt 16.8 van de **gedragscode van de Deense orde van advocaten** (*Advokatsamfundets advokatetiske regler*) luidt als volgt:

“Een advocaat dient zich ten volle in te zetten voor de afhandeling van de zaak van zijn cliënt tegen zo laag mogelijke kosten, met inachtneming van diens wensen en instructies.”

Kosten – rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Denemarken?

Informatie over de rechtsgrondslag van kosten is beschikbaar op de websites van de Deense orde van advocaten [Advokatsamfundet](#) en de Deense rechtscollèges [Danmarks Domstole](#).

In welke talen kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Denemarken?

Informatie over de rechtsgrondslag van kosten is beschikbaar in het Deens en in het Engels.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Informatie over **mediation** (*retsmægling*) is beschikbaar op de website van de Deense rechtscolleges [Danmarks Domstole](#).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over kosten

De officiële website van de Deense beheersdienst van hoven en rechtbanken [Domstolsstyrelsen](#) biedt algemene informatie over het **Deense rechtsapparaat** alsmede contactinformatie.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Informatie over de gemiddelde duur van de verschillende procedures is te vinden op de website van de Deense rechtscolleges [Danmarks Domstole](#).

Belasting over de toegevoegde waarde

Waar kan ik deze informatie vinden?

De gepubliceerde tarieven zijn gewoonlijk inclusief btw.

Rechtsbijstand

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van civiel recht

De inkomensgrens voor rechtsbijstand wordt eens per jaar aangepast. In 2019 waren de inkomensgrenzen als volgt:

Alleenstaande: 329 000 DKK

Aanvrager gehuwd of in een vergelijkbare relatie: 418 000 DKK

Verhoging per kind: 57 000 DKK.

Iedereen heeft, ongeacht het inkomen, recht op een basale vorm van gratis, mondeling, juridisch advies van de instellingen voor rechtsbijstand (*advokatvagten* en *retshjælpen*).

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor de verdachte

Het recht van een verdachte op procesvertegenwoordiging is niet afhankelijk van het inkomen, maar van de aard van de zaak. In het algemeen geldt dat wanneer de verdachte schuldig wordt bevonden, hij of zij de eigen advocaat moet betalen, ongeacht zijn of haar inkomen.

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor slachtoffers

Het recht van een slachtoffer op procesvertegenwoordiging is niet afhankelijk van het inkomen, maar van de aard van de zaak. Volgens artikel 741 bis van de **Wet inzake de rechterlijke organisatie** zijn de belangrijkste gevallen waarin slachtoffers aanspraak kunnen maken op procesvertegenwoordiging, zaken die draaien om seksuele en gewelddelicten. De advocaat wordt dan door de staat betaald.

Overige voorwaarden voor de toekenning van rechtsbijstand aan slachtoffers

Zie het bovenstaande antwoord over de inkomensdrempel voor rechtsbijstand voor slachtoffers bij strafrechtelijke procedures.

Overige voorwaarden voor de toekenning van rechtsbijstand aan verdachten

Zie het bovenstaande antwoord over de inkomensdrempel voor rechtsbijstand voor verdachten bij strafrechtelijke procedures.

Zijn er kosteloze gerechtelijke procedures?

Zoals hierboven aangegeven (in de paragraaf over vaste kosten voor partijen in civiele procedures) hoeven er voor bepaalde civiele zaken geen gerechtskosten te worden voldaan. Het kan echter zijn dat in het vervolg van de procedure andere kosten (zoals het honorarium van de advocaat) wel betaald moeten worden.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De regels voor vergoeding van kosten gemaakt in civiele zaken zijn opgenomen in hoofdstuk 30 van de **Wet inzake de rechterlijke organisatie** (*retsplejeloven*).

In de regel moet de in het ongelijk gestelde partij de kosten van de in het gelijk gestelde partij vergoeden. In speciale gevallen kan de rechter echter besluiten dat de in het ongelijk gestelde partij de kosten van de in het gelijk gestelde partij niet of slechts gedeeltelijk hoeft te vergoeden.

Er kan alleen een vergoeding worden toegekend van kosten die verband houden met de correcte afhandeling van de zaak.

Vergoeding van deskundigen

De eiser is verantwoordelijk voor betaling van de kosten van een deskundige indien hij of zij heeft verzocht om een deskundigenoordeel inzake een specifieke kwestie.

Als een zaak is afgerond, bepaalt de rechter of de verdachte c.q. verweerder al dan niet de kosten van de deskundige dient te vergoeden. Dit hangt af van de uitkomst van de zaak.

Vergoeding van vertalers en tolken

In de regel wordt de vergoeding van tolken in civiele zaken betaald door de rechtzoekenden.

In strafrechtelijke zaken wordt de vergoeding van tolken betaald door de schatkist.

Relevante documenten

[Verslag van Denemarken over de transparantie van gerechtelijke kosten](#) (560 Kb) [en](#)

Laatste update: 27/08/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Duitsland

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Duitsland.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Juristen

Duitsland heeft een enkele beroepsaanduiding 'advocaat' (*Rechtsanwalt*); er wordt geen onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten advocaten.

In Duitsland worden de honoraria van advocaten berekend in overeenstemming met het *Rechtsanwaltsvergütungsgesetz* (RVG, wet inzake de vergoeding van advocaten) of op basis van tariefafspraken. In principe zijn tariefafspraken altijd mogelijk als alternatief voor de reglementaire honoraria. De bepalingen van § 49b van de *Bundesrechtsanwaltsordnung* (BRAO, federale juristenwet) en §§ 3a tot en met 4b van de wet inzake de vergoeding van advocaten moeten echter wel in acht worden genomen. In het bijzonder kan, als de advocaat de cliënt in de rechtszaal vertegenwoordigt, het afgesproken honorarium niet lager zijn dan het door de wet bepaalde honorarium. Een hogere vergoeding dan de wet voorschrijft mag te allen tijde worden afgesproken.

Het **vergoedingsschema** dat hoort bij de RVG (bijlage 1 bij de RVG) schrijft **vaste honoraria** of **bandbreedten van honoraria** voor die gelden voor afzonderlijke activiteiten. De hoogte van het honorarium wordt normaal gesproken bepaald in samenhang met **de waarde van de eis**. De bandbreedten van honoraria op basis van de waarde van de eis bepalen het maximale en minimale honorarium dat moet worden betaald. De daadwerkelijke niveaus van de honoraria op basis van de waarde van de eis zijn vastgelegd in de honorariatabel (bijlage 2 bij de RVG). In alle gevallen moet het passende honorarium binnen de

voorgeschreven bandbreedte ex aequo et bono worden bepaald, rekening houdend met alle omstandigheden, in het bijzonder de omvang en moeilijkheid van het betreffende werk, het belang van de zaak en het inkomen en de financiële situatie van de cliënt. Als de advocaat een bepaald risico loopt of aansprakelijkheid heeft, kan hiermee ook rekening worden gehouden bij het bepalen van zijn of haar honorarium. Bandbreedten van honoraria met statutaire maximale en minimale waarden gelden voor een aantal speciale gebieden, in het bijzonder strafzaken en kwesties op het gebied van sociale wetgeving.

Gerechtsdeurwaarders

Gerechtsdeurwaarders (*Gerichtsvollzieher*) brengen alleen de kosten in rekening die zijn bepaald in het *Gerichtsvollzieherkostengesetz* (GvKostG, wet gerechtsdeurwaarderskosten). Er is een **vast honorarium** voorgeschreven voor elke afzonderlijke activiteit die de gerechtsdeurwaarder uitvoert.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

De rechtbank ontvangt in de regel een **procedurevergoeding** die wordt berekend aan de hand van de **waarde van de eis**. Voor **civiele zaken** is dit geregeld in het *Gerichtskostengesetz* (GKG, wet inzake gerechtskosten) en het *Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen* (FamGKG, wet inzake gerechtskosten in familiezaken). De **tarieven** zijn vastgelegd in het kostenschema (bijlage 1 bij de betreffende wet). De honoraria zijn op basis van de waarde van de eis vastgelegd in de honorariatabel (bijlage 2 bij de betreffende wet). In algemene civiele zaken en in zaken betreffende familieconflicten, met name alimentatiezaken, is het tarief **3,0**. In huwelijkszaken is het **2,0** en in zaken met betrekking kinderen, bijvoorbeeld wanneer het gaat om voogdij en omgangsrecht, is het tarief **0,5**. De procedurewaarde wordt als volgt bepaald:

In **huwelijkszaken** wordt de procedurewaarde overgelaten aan het oordeel van de rechtbank, die daarbij rekening houdt met de specifieke omstandigheden van de betreffende zaak, in het bijzonder de omvang en het belang van de zaak en het relatieve inkomen en de relatieve vermogensposities van de echtgenoten. Het inkomen wordt berekend op basis van driemaal het netto-inkomen van beide echtgenoten. De rechtbank stelt in de regel de procedurewaarde op driemaal het netto-inkomen van beide echtgenoten.

In **zaken betreffende familieconflicten** hangt de waarde in de regel af van de waarde van de eis. In **alimentatiezaken** wordt de waarde gebaseerd op de gevorderde toekomstige alimentatiebetalingen, met als maximum het bedrag voor een jaar. In de berekening worden eventuele tot het moment van indiening van de aanvraag opgelopen betalingsachterstanden meegenomen.

In zaken **met betrekking tot kinderen**, waarin het bijvoorbeeld gaat om voogdij en omgangsrecht, is het tarief 3 000 EUR.

Wanneer er geen afspraken over het honorarium zijn gemaakt, **worden de honoraria voor vertegenwoordiging voor de rechter door een advocaat berekend aan de hand van de waarde van de eis**. De waarde van de eis komt doorgaans overeen met de procedurewaarde die is gebruikt om de rechtbankkosten te bepalen. Het *Rechtsanwaltsvergütungsgesetz* (RVG) bepaalt nauwkeurig welke honoraria voor welk type rechtszaak van toepassing zijn en tegen welke tarieven. De tarieven op basis van het gevorderde bedrag zijn vastgelegd in bijlage 2 bij de RVG. Voor civiele zaken in eerste aanleg ontvangen advocaten in de regel een **procedurevergoeding** van **1,3** maal het tarief en een **zittingshonorarium** van **1,2** maal het tarief. Wanneer in eerste aanleg een **schikking** tot stand wordt gebracht, ontvangen advocaten bovendien een **schikkingshonorarium** tegen een tarief van **1,0**.

Moment in de civiele procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

Voor **algemene civiele zaken, alimentatiezaken en huwelijkszaken**, moeten de rechtbankkosten worden voldaan wanneer **de zaak aanhangig wordt gemaakt of de aanvraag wordt ingediend**. Bij **familiezaken** moeten ze **aan het eind** van de procedure worden betaald. Tenzij anders overeengekomen wordt de vergoeding voor de diensten van de advocaat betaald na het voltooien van de opdracht. Advocaten hebben echter het wettelijke recht om een voorschot te vragen.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures

In strafzaken worden pas rechtbankkosten geheven nadat het **vonnis** is uitgesproken. De kosten worden bepaald in samenhang met de opgelegde straf en variëren van **120 EUR** tot **900 EUR**. Als er geen afspraken over het honorarium zijn gemaakt, ontvangt de advocaat, of hij nu raadsman van de verdachte is of vertegenwoordiger van een medeaanklager, honoraria voor bepaalde mijlpalen die zijn gedefinieerd in een raamwerk dat hiertoe volgens de wet voor elke zaak moet worden opgesteld. De hoogten van de bedragen worden per zaak bij wet voorgeschreven.

Moment in de strafrechtelijke procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

De rechtbankkosten moeten worden betaald **nadat het vonnis** is uitgesproken. Tenzij anders overeengekomen wordt de vergoeding voor de diensten van de advocaat betaald na voltooiing van hun opdracht. Advocaten hebben echter het wettelijke recht om een voorschot te vragen.

Vaste kosten in grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in grondwettelijke procedures

Er zijn **geen rechtbankkosten** voor procedures voor het *Bundesverfassungsgericht* (federaal grondwettelijk hof), met uitzondering van kosten voor vexatoire acties (§ 34 van het *Bundesverfassungsgerichtsgesetz*). Een advocaat is alleen nodig als er een hoorzitting is (§ 22 van het *Bundesverfassungsgerichtsgesetz*).

Moment in de grondwettelijke procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

Tenzij anders overeengekomen wordt de vergoeding van de advocaat in principe betaald **na het voltooien van de opdracht**. Advocaten hebben echter het wettelijke recht om een voorschot te vragen.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Advocaten zijn verplicht cliënten **volledige informatie** en **volledig advies** te geven en moet hun cliënten de veiligste en minst risicovolle manier voorstellen om het gewenste doel te bereiken. Advocaten moet ook wijzen op **eventuele risico's** van de zaak, zodat de cliënten een weloverwogen beslissing kunnen nemen. De mate waarin informatie moet worden verstrekt is afhankelijk van hoeveel de cliënt volgens de advocaat moet weten. Advocaten moet **de vragen van hun cliënten volledig en naar waarheid beantwoorden**. Voordat een zaak naar de rechter gaat, moeten advocaten de vooruitzichten en risico's van het voeren van een rechtszaak duidelijk maken. Dit geldt zowel voor de kostenrisico's als voor de vooruitzichten op succes.

Advocaten hebben in bepaalde gevallen **speciale verplichtingen om informatie te verstrekken**:

Als het honorarium van een advocaat is gebaseerd op **de waarde van de eis**, dan is hij of zij verplicht hierop de aandacht te vestigen voordat hij of zij de opdracht aanvaardt (§ 49b (5) van de *Bundesrechtsanwaltsordnung*).

Als er een **overeenkomst** wordt aangegaan **met betrekking tot de vergoeding van een advocaat**, moet hij of zij erop wijzen dat, als vergoeding van de kosten wordt toegewezen, alleen de statutaire honoraria worden terugbetaald (§ 3a (1), zin 3 van de wet inzake de vergoeding van advocaten).

Als een advocaat met een cliënt overeenkomt dat hij of zij een **honorarium op basis van 'no cure, no pay'** ontvangt, moet hij of zij de cliënt erop wijzen dat deze afspraak niet van invloed is op eventuele andere kosten die de cliënt moet betalen (§ 4a (3), zin 2 van de wet inzake de vergoeding van advocaten).

Voor het sluiten van een overeenkomst om een cliënt te vertegenwoordigen in een rechtszaak in eerste aanleg voor een **arbeidsrechtbank**, moeten advocaten hun cliënt erop wijzen dat de kosten voor een advocaat niet worden terugbetaald (§ 12a (1), zin 2 van het *Arbeitsgerichtsgesetz*, (arbeidsrechtbankenwet)).

Hoe kosten worden bepaald - rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over de wetgeving inzake kosten in Duitsland?

De tekst van de wetten inzake kosten is verkrijgbaar in de boekhandel. U kunt ook de meest recente versie gratis raadplegen op het internet.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over wetgeving inzake kosten in Duitsland?

De informatie is in het Duits.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Online-informatie over procedurekosten

De [nieuwste versies van wetten](#) zijn te vinden op de officiële website van het Bondsministerie van Justitie. De verschillende wetten inzake kosten kunt u downloaden door de betreffende afkorting (GKG, FamGKG, GvKostG en RVG) in te voeren.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Het *Statistisches Bundesamt* (federale statistiekbureau) brengt een **jaarlijkse reeks statistische publicaties** over justitie uit. **Reeks 10, subreeks 2.1** bevat bijvoorbeeld gegevens over de **duur van civielrechtelijke procedures in Duitsland**, per deelstaat en district van het *Oberlandesgericht* (hogere arrondissementsrechtbank). Er worden afzonderlijke gegevens vermeld voor de *Amtsgerichte* (kantongerechten) en de *Landgerichte* (arrondissementsrechtbanken) enerzijds en de *Oberlandesgerichte* anderzijds, en ook voor procedures in eerste en tweede aanleg. De reeks bevat geen statistieken over de tijdsduur van de procedures in verschillende soorten zaken.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke soort procedure?

Er zijn boeken te koop met daarin tabellen met het **gemiddelde kostenrisico in civielrechtelijke procedures**.

Belasting over de toegevoegde waarde

Waar kan ik informatie vinden over btw? Wat zijn de tarieven?

Rechtbanken en gerechtsdeurwaarders hoeven geen btw aan te rekenen. Advocaten moeten **19%** btw aanrekenen. Deze wordt afzonderlijk in rekening gebracht als onkosten en is dus niet inbegrepen in de tarieven.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens op civielrechtelijk gebied

Om rechtsbijstand kan worden verzocht door iedereen die, vanwege zijn of haar persoonlijke en financiële omstandigheden, niet in staat is de kosten van de procesvoering te betalen of deze slechts deels of in termijnen kan betalen. De in te stellen gerechtelijke procedure of het juridisch verweer moet een redelijke kans van slagen hebben en niet lichtzinnig lijken. Procederende partijen moeten echter, voor zover redelijk, van eigen middelen gebruikmaken. Afhankelijk van zijn of haar inkomen kan een partij rechtsbijstand worden verleend **zonder terugbetalingsverplichting** of met de verplichting om **terug te betalen in termijnen**. Het Bondsministerie van Justitie heeft een folder gemaakt met de titel 'Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe' (Juridisch advies en rechtsbijstand), die, met behulp van voorbeelden, antwoord geeft op de meest gestelde vragen.

Toepasselijke inkomensgrens voor verweerders op strafrechtelijk gebied

Inkomensgrenzen **gelden niet** voor verdachten of verweerders op strafrechtelijk gebied. Voor de toekenning van rechtsbijstand gelden hierbij andere criteria.

Toepasselijke inkomensgrens voor slachtoffers op strafrechtelijk gebied

De toekenning van rechtsbijstand is gebonden aan **inkomensdrempels**. Deze zijn flexibel en worden bepaald in samenhang met de verwachte kosten van de zaak en de sociale situatie van de eiser (alimentatieverplichtingen, woonlasten). Rechtsbijstand kan ook worden toegekend met de verplichting om terug te betalen **in termijnen**.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan slachtoffers op strafrechtelijk gebied

Slachtoffers van bepaalde ernstige misdrijven kunnen verzoeken om kosteloze toewijzing van een juridisch adviseur, ongeacht hun financiële situatie.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan verdachten

Rechtsbijstand voor verdachten/verweerders (toewijzing van een door de rechtbank aangestelde raadsman) is niet gebonden aan inkomensgrenzen, maar aan juridische **voorwaarden**. Deze hebben voornamelijk betrekking op de ernst van het delict, de dreigende juridische consequenties (zoals het verbod op het uitoefenen van een beroep of verplichte opname in een psychiatrisch of neurologisch ziekenhuis), de vraag of de verdachte in voorarrest zit en of er een procedure voor verzekerde bewaring loopt, of de vorige raadsman is geschorst, de complexiteit van de feitelijke en juridische situatie en of de verdachte al dan niet in staat is zijn of haar eigen verweer te voeren.

Kosteloze rechtszaken

Op grond van **§ 183 van het Sozialgerichtsgesetz** (SGG, wet sociale rechtbanken) zijn procedures voor deze rechtbanken **kosteloos voor uitkeringsgerechtigden** (d.w.z. verzekerden, personen met een uitkering, inclusief personen met een weduwe-uitkering, gehandicapten en hun vertegenwoordigers, op voorwaarde dat zij in die hoedanigheid bij de rechtszaak betrokken zijn als eisers of verweerders). Eisers en verweerders in rechtszaken voor sociale rechtbanken die niet in deze categorieën vallen, moeten een **standaardtarief** betalen in overeenstemming met **§ 184 van de SGG** (**150 EUR** voor procedures voor de *Sozialgerichte* (sociale rechtbanken), **225 EUR** voor procedures voor de *Landessozialgerichte* (sociale rechtbanken van de deelstaten), **300 EUR** voor procedures voor het *Bundessozialgericht* (federale sociale rechtbank). **§ 197a van het SGG** maakt afwijking van deze speciale regels mogelijk, waarbij de kosten die normaliter moeten worden betaald op grond van het *Gerichtskostengesetz* ook van toepassing zijn op zaken voor de sociale rechtbanken, als noch de eiser, noch de verweerder in een zaak behoort tot de personen die worden genoemd in **§ 183 van het SGG**.

De volgende regelingen gelden in **strafzaken**: als de verdachte wordt vrijgesproken of als de zaak niet voor de rechter komt of als de verdachte wordt ontslagen van rechtsvervolging, dienen de kosten (overheidsuitgaven) en de noodzakelijke uitgaven van de verdachte in principe door de staat te worden betaald.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De verliezende partij moet de kosten van de andere partij vergoeden voor zover deze noodzakelijk waren voor het voeren van de rechtszaak; dat wil zeggen het **statutaire honorarium van de advocaat** en de **reiskosten** van de andere partij, inclusief eventuele **inkomstendervingen** als gevolg van het bijwonen van de rechtszaak.

Vergoeding van deskundigen

Deskundigen die door de rechtbank worden opgeroepen ontvangen een **vergoeding op basis van een uurtarief**; deze is wettelijk vastgesteld in het Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz (JVEG, wet inzake gerechtelijke vergoedingen en schadeloosstellingen) en moet worden betaald door de partijen in de procedure.

De kosten van een deskundige die **particulier wordt ingeschakeld** door een partij bij de voorbereiding van de rechtszaak **maken geen deel uit van de procedurekosten** waarvan de terugbetaling door de uitspraak van rechter wordt geregeld. Deze kosten moeten dus **afzonderlijk worden gevorderd**. Als de partij een deskundige heeft ingeschakeld om tijdens de rechtszaak te adviseren, is terugbetaling afhankelijk van de noodzaak daarvan in de betreffende

zaak. De kosten van een deskundige die door de rechtbank wordt ingeschakeld om te getuigen, worden betaald door de verliezende partij. Als de partijen slechts gedeeltelijk in het gelijk zijn gesteld, moeten beide partijen hun deel van de kosten betalen op basis van de relatieve mate waarin ze hebben gewonnen of verloren.

Vergoeding van vertalers en tolken

Vertalers en tolken die worden ingeschakeld door de rechtbank ontvangen een vergoeding waarvan de hoogte ook wettelijk is vastgesteld in het *Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz* (JVEG) en die eveneens moet worden betaald door de partijen in de procedure. Tolken worden betaald op basis van een **uurtarief**; vertalers ontvangen een **vergoeding per vertaalde regel**.

In **strafzaken** worden de tolk- en vertaalkosten voor verweerders of belanghebbende partijen, mits ze noodzakelijk zijn voor de verdediging of voor de uitoefening van procedurele rechten, normaliter door de staat betaald.

Links

- [Bondsministerie van Justitie](#)
- [Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein](#)
- [Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V.](#)
- [Bundesverband Mediation e.V.](#)
- [Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V.](#)
- [CfM](#)
- [Bundesverband deutscher Banken](#)
- [Bundesverband öffentlicher Banken Deutschlands](#)
- [Deutsche Bundesbank Schlichtungsstelle](#)
- [Bundesverband der Deutschen Volksbanken und Raiffeisenbanken](#)
- [Ombudsfrau der privaten Bausparkassen](#)
- [Ombudsmann der Landesbausparkassen](#)
- [Die Verbraucher Initiative](#)
- [Bundesärztekammer](#)
- [Schlichtungsstelle Mobilität](#)
- [Reiseschiedsstelle](#)
- [Verzoeningsraad voor buurtverkeer in Noordrijn-Westfalen](#)
- [Ombudsman voor particuliere gezondheids- en zorgverzekering](#)
- [Schlichtungsstelle für den Nahverkehr in NRW](#)
- [Schlichtungsstelle der Bundesnetzagentur](#)
- [Ombudsmann Immobilien im Immobilienverband Deutschland](#)
- [Arbitrageraden van de kamers van koophandel en ambachten](#)
- [Gütestelle Honorar- und Vergaberecht](#)
- [Zentralverband Deutsches Kraftfahrzeuggewerbe](#)
- [Nieuwste versies van wetten](#)

Laatste update: 29/08/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([et](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Procedurekosten - Estland

Op deze pagina vindt u informatie over de gerechtskosten in Estland.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Rechtskundige adviseurs

Estland kent geen regelgeving inzake vergoedingen voor rechtskundig adviseurs.

Advocaten die als raadsman optreden

Estland kent geen regelgeving inzake vergoedingen voor advocaten die als raadsman optreden.

Procureurs

Estland kent geen regelgeving inzake vergoedingen voor procureurs.

Deurwaarders

In Estland worden de vergoedingen voor deurwaarders geregeld door de [Wet op de deurwaarders](#). De vergoedingen voor deurwaarders kunnen bestaan uit een vergoeding voor het instellen van procedures, de hoofvergoeding voor de procedure en een aanvullende vergoeding voor tenuitvoerleggingsactiviteiten. Een deurwaarder heeft ook het recht een vergoeding aan te rekenen voor het verrichten van een professionele dienst.

Advocaten

Estland kent geen regelgeving inzake vergoedingen voor advocaten. In plaats daarvan wordt deze vergoeding vastgelegd in de overeenkomst met de cliënt. De persoon die een advocatenkantoor heeft of een advocaat doet een eerste prijsvoorstel aan de cliënt en legt uit hoe de prijs tot stand is gekomen. De cliënt vergoedt de noodzakelijke onkosten die tijdens het verlenen van de juridische diensten ontstaan voor de advocaat of voor de persoon die het advocatenkantoor heeft.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor procespartijen in civiele procedures

De vaste kosten voor procespartijen in civiele procedures omvatten:

- de overheidsvergoeding;
- de zekerheidsstelling voor cassatie;
- de zekerheidsstelling voor verzet tegen een bij verstek gewezen vonnis;
- de zekerheidsstelling voor het heropenen van een procedure of het aanpassen van een termijn;
- de kosten van de overhandiging van processtukken door een deurwaarder;

de kosten van de bekendmaking van dagvaardingen en betekeningen in het officiële publicatieblad *Ametlikud Teadaanded* (Officiële Bekendmakingen) of in een dagblad;

de vergoedingen voor deskundigen, tolken en vertalers;

overige kosten van de behandeling van een zaak en buitengerechtelijke kosten.

Stadium van de civiele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

De volgende kosten moeten vooraf worden betaald door de partij die verzocht heeft om een proces of procedurele handelingen:

de overheidsvergoeding;

de zekerheidsstelling voor cassatie;

de zekerheidsstelling voor verzet tegen een bij verstek gewezen vonnis;

de zekerheidsstelling voor het heropenen van een procedure of het aanpassen van een termijn;

de kosten van de verzending van processtukken door een deurwaarder;

de kosten van de bekendmaking van dagvaardingen en betekeningen in het officiële publicatieblad *Ametlikud Teadaanded* (Officiële Bekendmakingen) of in een dagblad;

de kosten van het opnieuw onderzoeken van een zaak, tot de door een rechtbank vastgestelde hoogte.

Tenzij de rechter anders bepaalt, moeten de vergoedingen die in rekening worden gebracht door deskundigen, tolken en vertalers vooraf worden betaald door de procespartij die het verzoekschrift heeft ingediend dat tot de kosten heeft geleid.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures

De vaste kosten voor procespartijen in strafrechtelijke procedures zijn vastgelegd in het [Wetboek van Strafvordering](#) en zijn onderverdeeld in procedurekosten, specifieke kosten en aanvullende kosten.

Procedurekosten zijn:

een redelijke vergoeding voor de gekozen raadsman of vertegenwoordiger en andere noodzakelijke kosten van een partij in de strafrechtelijke procedure; bedragen die moeten worden betaald aan slachtoffers, getuigen, deskundigen en andere gekwalificeerde personen op grond van artikel 178 van het Wetboek van Strafvordering, behalve de kosten die worden genoemd in artikel 176, lid 1, onder 1, van dit Wetboek;

kosten van een forensisch instituut van de staat of enig(e) ander(e) overheidsorgaan of juridische entiteit in verband met het uitvoeren van deskundigenbeoordelingen of het vaststellen van intoxicatie;

de vastgestelde beloning van een aangewezen raadsman en zijn of haar onkosten, voor zover deze gerechtvaardigd en passend zijn;

de kosten van het maken van kopieën van materiaal in het strafdossier voor een raadsman conform artikel 224, lid 1, van het Wetboek van Strafvordering;

de kosten van opslag, verzending en vernietiging van bewijs;

kosten in verband met de opslag, overdracht en vernietiging van in beslag genomen bezittingen;

kosten die resulteren uit het zekerstellen van een civiele actie;

compensatieheffingen waarmee een veroordeling vergezeld gaat;

andere kosten die een orgaan dat een strafrechtelijke procedure uitvoert moet maken tijdens deze procedure, met uitzondering van kosten die worden geacht specifieke of aanvullende kosten te zijn overeenkomstig het Wetboek van Strafvordering.

Als een partij bij een procedure verschillende raadsmanen of vertegenwoordigers heeft, zullen hun beloningen worden opgenomen in de procedurekosten voor zover deze een redelijke beloning die normaal aan raadsmanen of vertegenwoordigers wordt betaald, niet overschrijden.

Indien een verdachte zichzelf verdedigt, zullen de noodzakelijke kosten voor de verdediging in de procedurekosten worden opgenomen. Buitensporige kosten die niet zouden zijn gemaakt indien een raadsman in de arm was genomen, zullen niet in de procedurekosten worden opgenomen.

Kosten die worden gemaakt door personen die geen procespartij zijn en die verband houden met de uitvoering van deskundigenanalyses zullen worden vergoed in conform de voorwaarden en regels van de Wet inzake forensisch onderzoek.

Specifieke kosten zijn kosten met betrekking tot het uitstellen van een rechtszitting omdat een procespartij niet is verschenen, en de kosten van verplichte aanwezigheid.

Aanvullende kosten zijn:

de vergoeding die wordt betaald aan een persoon die geen procespartij is voor informatie met betrekking tot feiten die verband houden met een onderwerp van bewijs;

de kosten van het in voorlopige hechtenis houden van een verdachte of de gedaagde;

bedragen die overeenkomstig artikel 178 van het Wetboek van Strafvordering aan tolken en vertalers worden betaald;

bedragen die in strafrechtelijke procedures worden betaald krachtens de Wet inzake schadeloosstelling van onterecht door de staat van hun vrijheid beroofde personen;

kosten die zijn gemaakt door staatsorganen en organen van lokale overheden in verband met strafrechtelijke procedures en die niet worden genoemd in artikel 175, lid 1, onder 1 of 10, van het Wetboek van Strafvordering;

overeenkomstig artikel 671 van het Wetboek van Strafvordering aan vertegenwoordigers van getuigen betaalde bedragen.

Stadium van de strafrechtelijke procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

In geval van vrijspraak worden de procedurekosten door de overheid vergoed. Bij veroordeling komen de procedurekosten voor rekening van de veroordeelde dader. Bij een gedeeltelijke veroordeling worden de kosten vergoed door de overheid afhankelijk van de mate waarin de verdachte schuldig is bevonden. De verplichting om procedurekosten te vergoeden ontstaat zodra een definitieve beslissing in kracht van gewijsde is gegaan.

Als de civiele vordering niet-ontvankelijk wordt verklaard, **komen de procedurekosten in verband met de zekerstelling van de civiele vordering** voor rekening van de benadeelde partij. Als de civiele vordering volledig wordt toegewezen, komen de procedurekosten in verband met zekerstelling van de civiele vordering voor rekening van de veroordeelde dader of verweerder. Als de civiele vordering ten dele wordt toegewezen, worden de procedurekosten in verband met de zekerstelling van de civiele vordering door de rechter verdeeld over de benadeelde partij en de veroordeelde dader of verweerder, met inachtneming van alle omstandigheden. Bij weigering om een civiele vordering te beoordelen komen de procedurekosten in verband met de zekerstelling van de civiele vordering voor rekening van de overheid.

Vaste kosten in grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in grondwettelijke procedures

In Estland kunnen individuele personen geen verzoeken voor toetsing aan de grondwet indienen. De kosten van de toetsing komen ten laste van de staatsbegroting. Ook de vergoeding van deskundigen die aan de gerechtelijke procedure deelnemen, wordt betaald uit de staatsbegroting, onder dezelfde voorwaarden als voor de betaling van de vergoedingen voor deskundigen in civiele procedures.

Stadium van de grondwettelijke procedure waarin vaste kosten voor procespartijen betaald moeten worden

Bij grondwettelijke procedures hoeven de procespartijen geen vaste kosten te betalen.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Advocaten zijn verplicht om hun cliënten in kennis te stellen van het geheel van activiteiten dat deel uitmaakt van de juridische dienstverlening en van de bijbehorende kosten. De persoon die een advocatenkantoor heeft of een advocaat doet een eerste prijsvoorstel aan de cliënt en legt uit hoe de prijs tot stand is gekomen.

Procedurekosten

Procedurekosten van de in het gelijk gestelde partij

De in het gelijk gestelde partij betaalt die kosten van de vergoeding van de wettelijke vertegenwoordiger of raadsman waarvan de rechter oordeelt dat deze redelijk zijn en niet voor rekening van de in het ongelijk gestelde partij komen.

Procedurekosten van de in het ongelijk gestelde partij

Overeenkomstig de regelgeving inzake de vaststelling van procedurekosten betaalt de in het ongelijk gestelde partij de procedurekosten van de in het gelijk gestelde partij, inclusief:

de overheidsvergoeding;

de zekerheidsstelling;

de kosten betreffende de getuigen, deskundigen, tolken en vertalers, en de kosten van een deskundigenanalyse door een persoon die geen procespartij is en die een vergoeding dient te ontvangen op grond van de Wet inzake forensisch onderzoek;

de kosten betreffende het verkrijgen van schriftelijke en materiële bewijzen;

de inspectiekosten, met inbegrip van de verplaatsingskosten die de rechter noodgedwongen heeft moeten maken;

de kosten betreffende de overhandiging, verzending en afgifte van processtukken;

de kosten betreffende de vaststelling van de waarde van de civiele zaak;

de kosten betreffende de vertegenwoordigers en raadsmanen van de procespartijen;

de verplaatsings-, post-, communicatie-, huisvestings- en overige soortgelijke kosten van de procespartijen in verband met de procedure;

de niet ontvangen lonen, salarissen of andere vaste inkomsten van de procespartijen;

de kosten betreffende de in de wet vastgestelde precontentieuze procedure, tenzij de vordering meer dan zes maanden na de beëindiging van deze procedure is ingesteld;

de vergoeding van de deurwaarder betreffende het zekerstellen van een vordering en de kosten die betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing ter zekerstelling van een vordering;

de kosten van de overhandiging van processtukken door een deurwaarder;

de kosten betreffende de verwerking van een verzoek om rechtsbijstand voor de vergoeding van procedurekosten;

de kosten van de versnelde betalingsbevelprocedure;

de kosten van deelname aan bemiddelingsprocedures als de rechter de partijen gelast heeft deel te nemen op grond van artikel 4, lid 4, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering of, als de procedure verplicht is, precontentieuze bemiddelingsprocedures op grond van artikel 1, lid 4, van de Wet inzake conciliatie.

Indien in een rechterlijke beslissing over de verdeling van de procedurekosten wordt bepaald dat een partij de kosten betreffende de wettelijke vertegenwoordiger of raadsman van een andere procespartij dient te betalen, moet de rechter hiervoor een redelijk geldbedrag vaststellen dat niet hoger is dan nodig. Indien sprake is van meerdere vertegenwoordigers worden de kosten slechts vergoed indien deze zijn ontstaan uit de complexiteit van de zaak of de noodzaak om van vertegenwoordiger te veranderen.

Kosten - rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Estland?

U vindt informatie over procedurekosten in:

het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

de Wet op de deurwaarders;

de Wet op de overheidsvergoedingen;

de rechtsinstrumenten die zijn aangenomen op basis van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Estland?

De informatie over procedurekosten is beschikbaar in het Ests.

Engelse vertalingen van Estse rechtsinstrumenten waarin informatie wordt verstrekt over kosten en de rechtsgrondslagen daarvan zijn beschikbaar op de website van de [Riigi Teataja \(staatsblad\)](#).

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Het **ministerie van Justitie** is verantwoordelijk voor de toepassing van [Richtlijn 2008/52/EG](#) betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken. Voor algemene informatie over bemiddeling/mediation kunt u terecht op het algemene e-mailadres van het ministerie: info@just.ee.

De regels voor bemiddelingsprocedures in burgerlijke zaken zijn vastgelegd in de Wet inzake conciliatie, die specifieke bepalingen bevat inzake de rechten en verplichtingen van mediators/bemiddelaars en richtsnoeren voor de toepassing en de uitvoering van een via mediation bereikte overeenkomst.

Bemiddelingsprocedures mogen volgens deze wet worden uitgevoerd door de volgende personen en organen:

een natuurlijke persoon aan wie de procespartijen de taak hebben toevertrouwd de procedure te leiden;

procureurs;

notarissen;

in het door de wet voorgeschreven geval: een bemiddelingsinstantie van de centrale of lokale overheid.

De regels voor bemiddelingsprocedures bij administratieve zaken zijn vastgelegd in de Wet inzake bestuursrechtelijke procedures en bij strafzaken of lichtere overtredingen in het Wetboek van strafvordering.

Voor wat met name de toepassing van mediation in familiezaken betreft, draagt het ministerie van Sociale Zaken bij aan de bevordering van het optreden van mediators/bemiddelaars in familiezaken. De website van de [Estlandse vereniging van bemiddelaars/mediators](#) bevat informatie in het Estlands en het Engels. De [Estlandse Unie voor kinderscherming](#) – een vereniging zonder winstoogmerk die opkomt voor de rechten van kinderen – geeft advies aan ouders die een scheiding van tafel en bed of een echtscheiding wensen aan te vragen en moedigt hen aan gebruik te maken van bemiddelingsdiensten om de belangen van hun kinderen te beschermen. De Unie voorziet in opleidingsmogelijkheden op het gebied van bemiddeling/mediation in familiezaken.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Website met informatie over procedurekosten

De kosten in verband met een gerechtelijke procedure en de desbetreffende bedragen zijn afhankelijk van de duur en de aard van de zaak. De belangrijkste bronnen van informatie over kosten met betrekking tot gerechtelijke procedures zijn de wetboeken inzake rechtsvordering en de Wet op de overheidsvergoedingen. Het **ministerie van Justitie** beheert het officiële mededelingenblad [Riigi Teataja](#) (staatsblad), en geeft dit uit. Dit biedt toegang tot: **wetten** en verordeningen;

besluiten van de president van de republiek;

beslissingen van het Hooggerechtshof en internationale verdragen;

verordeningen van lokale overheden.

Riigi Teataja bevat de officiële geconsolideerde wetteksten, verordeningen en voorschriften van de regering, verordeningen van ministers, verordeningen van de president van de Bank van Estland, verordeningen van de nationale verkiezingscommissie, beslissingen van de Riigikogu (het parlement), en verordeningen van regionale en gemeentelijke overheden. De in *Riigi Teataja* gepubliceerde wetgeving en andere documenten gaan terug tot 1990. Een analyse van de praktijk van het vaststellen van gerechtskosten in civiele procedures is gepubliceerd op de [website](#) van het Hooggerechtshof.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

De [website](#) van de rechtbanken bevat statistieken over procedures bij de gerechten van eerste en tweede aanleg sinds 1996.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke soort procedure?

• De overheidsvergoeding die voor een specifieke procedure moet worden betaald, wordt vastgesteld in de [Wet op de overheidsvergoedingen](#).

• De vergoedingen voor deurwaarders zijn geregeld in de [Wet op de deurwaarders](#).

• Er zijn geen statistieken beschikbaar over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie weergegeven?

Op de vergoeding van de deurwaarder wordt 20 % btw geheven.

Om de btw over de procedurekosten terug te krijgen, moet de verzoeker bevestigen dat hij niet btw-plichtig is of dat het om een andere reden niet mogelijk is btw terug te vorderen

Welke percentages zijn van toepassing?

Sinds 1 juli 2009 is in Estland een btw-tarief van 20 % van toepassing.

Rechtsbijstand

Van toepassing zijnde inkomensdrempel in civiele procedures

De aanvrager komt in aanmerking voor door de overheid gefinancierde **rechtsbijstand** wanneer de kosten van de juridische diensten meer dan dubbel zo hoog zijn als zijn of haar gemiddelde maandelijkse inkomen, berekend op basis van het gemiddelde maandelijkse inkomen van de laatste vier maanden vóór de indiening van de aanvraag.

Belastingen en verplichte verzekeringskosten, kosten betreffende onderhoudsverplichtingen en redelijke huisvestings- en vervoerskosten moeten van het berekende bedrag worden afgetrokken.

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor benadeelde partijen

De overheid kan procesbijstand verlenen conform het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De soorten rechtsbijstand die door de overheid worden gewaarborgd en de voorwaarden en regels voor het verkrijgen van dit type rechtsbijstand zijn neergelegd in de [Wet inzake de door de overheid verleende rechtsbijstand](#).

De overheid kan rechtsbijstand toekennen aan natuurlijke personen die op het moment van de indiening van de aanvraag ingezetenen of onderdanen zijn van Estland of een andere lidstaat van de Europese Unie. De woonplaats van een persoon wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 59 van Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken. Andere natuurlijke personen kunnen uitsluitend in aanmerking komen voor rechtsbijstand indien een internationale overeenkomst in deze mogelijkheid voorziet.

Er wordt geen door de overheid gefinancierde rechtsbijstand toegekend indien:

de aanvrager in staat is zelf voor zijn of haar rechten op te komen;

de aanvrager geen recht heeft op de aangevraagde rechtsbijstand;

de aanvrager activa bezit en die zonder noemenswaardige problemen kan verkopen om de kosten van de juridische dienstverlening te dragen;

de kosten van de juridische dienstverlening naar verwachting niet meer zullen bedragen dan tweemaal het gemiddelde maandinkomen van de aanvrager, berekend aan de hand van het gemiddelde maandinkomen van de vier maanden voorafgaand aan de indiening van de aanvraag, na aftrek van belastingen

en verplichte verzekeringspremies, kosten in verband met alimentatieverplichtingen en redelijke kosten in verband met huisvesting en vervoer;

uit de omstandigheden duidelijk blijkt dat de kans gering is dat de aanvrager zijn of haar rechten zal kunnen doen gelden;

de aanvraag wordt ingediend met het oog op het verkrijgen van een schadevergoeding voor immateriële schade en de zaak geen dwingend openbaar belang betreft;

het geschil betrekking heeft op de handelsactiviteiten van de aanvrager en niet van invloed is op diens niet aan die handelsactiviteiten verbonden rechten;

de aanvraag wordt gedaan ter bescherming van een handelsmerk, een octrooi, een gebruiksmodel, een model van nijverheid, topografieën van geïntegreerde schakelingen of een andere vorm van intellectuele eigendom, met uitzondering van rechten die voortvloeien uit de Wet inzake auteursrechten;

de aanvrager duidelijke gezamenlijke belangen heeft met een persoon die geen recht heeft op rechtsbijstand in dit geval bestaat het risico dat de rechtsbijstand wordt overgedragen aan de niet voor rechtsbijstand in aanmerking komende persoon;

de aanvraag wordt ingediend om een recht te doen gelden dat is overgedragen aan de aanvrager en er reden is om aan te nemen dat het recht aan de aanvrager is overgedragen om door de overheid gefinancierde rechtsbijstand te verkrijgen;

de juridische dienstverlening gedekt is door een rechtsbijstandsverzekering of een door de aanvrager aangegane verplichte verzekering;

het voordeel dat de aanvrager mogelijk aan de zaak kan onttelen onredelijk gering is in vergelijking met de geraamde kosten voor de overheid in verband met de rechtsbijstand.

het voordeel dat de aanvrager mogelijk aan de zaak kan onttelen onredelijk gering is in vergelijking met de geraamde kosten voor de overheid in verband met de rechtsbijstand.

Meer informatie over door de overheid gefinancierde rechtsbijstand vindt u op de [website](#) van de Estlandse orde van advocaten.

Meer informatie over door de overheid gefinancierde rechtsbijstand vindt u op de [website](#) van de Estlandse orde van advocaten.

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor benadeelde partijen

Het toekennen van rechtsbijstand voor gedaagden geschiedt onder dezelfde voorwaarden als bij benadeelde partijen

Kosteloze procedures

In de Wet op de overheidsvergoedingen zijn de omstandigheden vastgelegd waarin vrijstelling van overheidsvergoedingen mogelijk is. In een rechtszaak hoeven voor de volgende handelingen geen overheidsvergoedingen te worden betaald.

het beoordelen van een beroep of klacht gericht op het eisen van vergoeding of een salaris, het laten nietig verklaren van de beëindiging van een

arbeidsovereenkomst, het in ere hersteld worden in een functie of het veranderen van de formulering van het document dat ten grondslag ligt aan het ontslag;

het beoordelen van een beroep tot vordering van onderhoudsgeld en, indien onderhoudsgeld voor kinderen gevorderd wordt, een aanvraag voor een versnelde betalingsbevelprocedure;

het beoordelen van een vordering tot schadevergoeding wegens een onrechtmatige veroordeling, onrechtmatige strafrechtelijke vervolging, onrechtmatige preventieve hechtenis of een andere ongerechtvaardigde vrijheidsbeneming, en tevens het beoordelen van een vordering tot schadeloosstelling voor schade aan eigendom die veroorzaakt is door het onrechtmatig opleggen van een straf voor een overtreding;

de eerste uitgifte van gerechtelijke documenten met betrekking tot een strafzaak;

het voeren van een procedure om een persoon in een gesloten instelling te plaatsen;

het beoordelen van een vordering tot teruggave van activa die in beslag zijn genomen of waarvan afstand is gedaan in verband met onrechtmatige repressie, en tot schadeloosstelling;

het beoordelen van een zaak om het aantal pensioenjaren aan te tonen;

het beoordelen van een bezwaar in een bestuursrechtelijke zaak;

het beoordelen van een verzoek om vrijstelling van het betalen van het honorarium van een notaris, en het indienen van bezwaar tegen de desbetreffende uitspraak van de rechter;

het beoordelen van een aanvraag voor rechtsbijstand en het indienen van bezwaar tegen de desbetreffende uitspraak van de rechter;

het beoordelen van een beroep of klacht wegens schade veroorzaakt door lichamelijk letsel of een andere aandoening of door het overlijden van de hoofdkostwinner;

het maken van een kopie van maximaal vijf bladzijden van processtukken in een bestuursrechtelijke zaak.

De volgende handelingen zijn vrijgesteld van overheidsvergoedingen:

indiening door een minderjarige van een bezwaar tegen een uitspraak van een rechter in een zaak waarin bij wet een zelfstandig recht van beroep aan hem of haar wordt verleend;

een zaak die wordt ingesteld door een pensioen- of steunaanvrager met betrekking tot het foutief of niet betalen van het pensioen of de steun;

indiening door een natuurlijke persoon van een klacht tegen een beslissing van een verkiezingscommissie;

indiening door een voogdij-instelling van een aanvraag voor ontneming van het ouderlijk gezag of het aanstellen van een voogd voor een minderjarige of van een andere aanvraag die wordt ingediend in het belang van een kind waarvoor de instelling verantwoordelijk is;

indiening door de belastingdienst van een faillissementsaanvraag of een ander verzoekschrift ten aanzien van insolventieprocedures, en in zaken voor het vaststellen van het belastingbedrag;

indiening door een regionale overheid van een beroep conform de regels die voortvloeien uit de Landhervormingswet voor het nakomen van de verplichtingen van een hypotheeknemer in een zaak met betrekking tot een hypotheek die ten gunste van de overheid gevestigd is;

indiening door een deurwaarder, bij een rechter, van een aanvraag met betrekking tot het uitvoeren van een procedure op basis van het Wetboek van tenuitvoerleggingsprocedures en van een bezwaar op een uitspraak van een rechter in een tenuitvoerleggingsprocedure uit hoofde van artikel 599 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De rechter die de zaak behandelt, bepaalt, in de rechterlijke uitspraak of de beslissing tot beëindiging van de procedure, hoe de procedurekosten over de partijen zullen worden verdeeld. Hij moet het aandeel van elke partij specificeren en, waar nodig, de procedurekosten op proportionele wijze over de partijen verdelen. Indien een hogere rechtbank een vonnis wijzigt of een nieuw vonnis velt zonder de zaak terug te verwijzen voor een nieuwe behandeling, zal die rechtbank de verdeling van de procedurekosten waar nodig op passende wijze herzien.

Een procespartij is gemachtigd om **de rechtbank van eerste aanleg** die de zaak behandelt heeft te verzoeken de procedurekosten in geld vast te stellen op basis van de in de rechterlijke uitspraak vervatte proportionele verdeling. Zij kan dit doen binnen een termijn van dertig dagen na de inwerkingtreding van de rechterlijke uitspraak over de verdeling van de kosten. Het verzoek dient vergezeld te gaan van een lijst van procedurekosten, waarin tevens een gedetailleerd overzicht wordt gegeven van de samenstelling van de kosten. De rechtbank kan een uiterste termijn vaststellen waarvoor de procespartij nadere gegevens over de terug te betalen procedurekosten moet verstrekken, of kan van de partij verlangen dat zij bewijsstukken ter staving van deze kosten overlegt. De rechtbank doet het verzoek tot vaststelling van de procedurekosten en de bijgaande lijst van procedurekosten en bewijsstukken onmiddellijk toekomen aan de tegenpartij.

De **tegenpartij** kan bezwaar aantekenen binnen de termijn die de rechtbank na de betekening van het verzoek heeft vastgesteld. De reactietermijn moet minimaal zeven dagen zijn. De verlening van rechtsbijstand leidt niet tot uitsluiting of beperking van de verplichting van de ontvanger van de rechtsbijstand om op grond van een rechterlijke uitspraak de kosten van de tegenpartij te vergoeden. De partij tegen wie een beslissing is uitgevaardigd moet de procedurekosten van die partij volledig betalen, zelfs wanneer de partij is vrijgesteld van de verplichting om gerechtskosten te betalen of rechtsbijstand geniet om deze kosten te betalen.

Wanneer een zaak is beslecht, gelast de rechtbank de verweerder een deel van de procedurekosten te betalen die betrekking hebben op de kosten waarvan de eiser is vrijgesteld of waarvoor de eiser toestemming tot betaling in termijnen heeft gekregen. Dat bedrag moet aan de staat worden betaald en is in verhouding tot het deel van de zaak dat is beslecht.

Vergoeding van deskundigen

Tenzij de rechter anders bepaalt, moeten de voor de procedure noodzakelijke deskundigenkosten conform de instructies van de rechter worden betaald door de partij die het verzoek waarop de kosten betrekking hebben, heeft ingediend. Indien beide partijen een verzoek indienen of indien de rechter een deskundige aanstelt, worden de kosten gelijkelijk verdeeld over de partijen.

Aan de deskundigen moet een vergoeding worden betaald die in overeenstemming is met de uitvoering van hun taken. Uurtarieven tussen het bij regeringsverordening vastgestelde minimum- en maximumuurloon zijn toegestaan. De vergoeding van de deskundige bedraagt tien- tot veertigmaal het wettelijke minimumuurtarief. Voor de vaststelling van het te betalen uurtarief houdt de rechter rekening met:

de beroepskwalificaties van de deskundige;

de moeilijkheidsgraad van de werkzaamheden;

onvermijdelijke kosten die verbonden zijn aan het gebruik van de noodzakelijke instrumenten;

andere omstandigheden waaronder de deskundige de opgelegde taken heeft uitgevoerd.

Ook de kosten van de voorbereiding en de opstelling van het deskundigenadvies, inclusief de noodzakelijke uitgaven voor ondersteunend personeel en voor de materialen en instrumenten die voor het onderzoek worden gebruikt, alsmede alle noodzakelijke onkosten die worden gemaakt in het kader van de gerechtelijke procedure (vooral maaltijden en logies) moeten worden vergoed.

Het bedrag dat moet worden betaald om de werkzaamheden van de deskundige en de gemaakte kosten te vergoeden, wordt vastgesteld door de rechter die de deskundige heeft ingeschakeld.

Deskundigen worden slechts **op verzoek** vergoed. Wanneer een deskundige zijn of haar taak heeft uitgevoerd, betaalt de rechtbank de vergoeding ongeacht of de partijen de kosten vooraf hebben betaald of de betaling van de kosten door de partijen bij rechterlijke beslissing is gevorderd.

De vergoedingen van deskundigen en de kosten in verband met de opstelling van een deskundigenadvies door een openbaar forensisch instituut maken deel uit van de procedurekosten en worden door de in het ongelijk gestelde partij betaald, net zoals in het geval van de vergoeding van de procedurekosten.

Vergoeding van vertalers en tolken

De vergoeding van tolken die aan gerechtelijke procedures deelnemen, varieert van twee- tot veertigmaal het wettelijke minimumuurloon voor normale tolkactiviteiten. Het tarief voor het vertalen van geschreven teksten wordt per bladzijde berekend en kan tot twintigmaal het minimumuurloon bedragen.

De vergoeding van de tolk of vertaler en de terug te betalen kosten worden vastgesteld door de rechter die de tolk of vertaler heeft ingeschakeld.

Bij de vaststelling van het uurtarief houdt de rechter rekening met de kwalificaties van de tolk of de vertaler, de moeilijkheidsgraad van de werkzaamheden, de onvermijdelijke kosten en eventuele andere bijzondere omstandigheden waaronder het tolkwerk of de vertaling is uitgevoerd.

Tolken en vertalers worden slechts **op verzoek** vergoed. De vergoeding van de tolk of vertaler en de terug te betalen kosten worden vastgesteld door de rechter die de tolk of vertaler heeft ingeschakeld.

De vergoeding van tolken en vertalers maakt deel uit van de procedurekosten en wordt door de in het ongelijk gestelde partij aan de in het gelijk gestelde partij betaald, net zoals in het geval van de vergoeding van de procedurekosten.

Laatste update: 08/08/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Ierland

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Ierland.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Solicitors (advocaten)

Vergoedingen voor *solicitors* hangen af van de vraag of het om een contentieuze zaak gaat (i.e. advies en vertegenwoordiging in zaken die door een rechtbank, tribunaal of arbiter worden beslecht) of om een niet-contentieuze zaak. Voor contentieuze zaken kunnen de kosten verder worden onderverdeeld in cliënt-*solicitor*-kosten (kosten die de cliënt aan de *solicitor* moet betalen) en partij-partijkosten (kosten die de ene partij aan de andere moet betalen).

Contentieuze zaken

Voornaamste primaire wetgeving*

Wet op de *attorneys* en de *solicitors* van 1849 (*Attorneys' and Solicitors' Act 1849*);

Wet op de *attorneys* en de *solicitors* van 1870 (*Attorneys' and Solicitors' Act 1870*);

Wet op de *solicitors* (Amendement) van 1994 (*Solicitors' (Amendment) Act 1994*), artikel 68;

Wet op de rechtbanken van 1924 (*Courts of Justice Act 1924*), artikel 94;

Wet op de rechtbanken van 1936 (*Courts of Justice Act 1936*), artikel 78;

Wet op de rechtbanken (Aanvullende bepalingen) van 1961 (*Courts (Supplemental Provisions) Act 1961*), appendix 8, paragraaf 8;

Wet op de rechtbanken van 1981 (*Courts Act 1981*), artikel 17;

Wet op de rechtbanken van 1991 (*Courts Act 1991*), artikel 14;

Wet op de *solicitors* (Amendement) van 1994 (*Solicitors' (Amendment) Act 1994*), artikel 68;

Wet op de rechtbanken en de functionarissen van rechtbanken van 1995 (*Courts and Court Officers Act 1995*), artikelen 27 en 46.

Voornaamste secundaire wetgeving*

Reglement van de hogere rechtbanken, voorschrift 22, regels 4, 6 en 14, lid 3; voorschrift 27, regel 1A; voorschrift 99 en bijlage W (*Order 22 rules 4, 6 and 14 (3); Order 27 rule 1A, Order 99 and Appendix W, Rules of the Superior Courts*);

Reglement van de arrondissementsrechtbank, voorschrift 15, regels 14, 15 en 21 en voorschrift 66 (*Order 15, rules 14, 15 and 21 and Order 66, Circuit Court Rules*);

Reglement van de districtsrechtbank, voorschriften 51 en 52 en appendix E (*Orders 51 and 52 and Schedule E, District Court Rules*);

Jurisprudentie

Rechterlijke beslissingen die de betrokken wetgeving interpreteren.

Niet-contentieuze zaken

Voornaamste primaire wetgeving*

Wet op de vergoeding van *solicitors* van 1881 (*Solicitors' Remuneration Act 1881*).

Voornaamste secundaire wetgeving*:

Algemeen voorschrift betreffende de vergoeding van *solicitors* van 1884 (*Solicitors' Remuneration General Order 1884*);

Algemeen voorschrift betreffende de vergoeding van *solicitors* van 1960 (*Solicitors' Remuneration General Order 1960*);

Algemeen voorschrift betreffende de vergoeding van *solicitors* van 1964 (*Solicitors' Remuneration General Order 1964*);

Algemeen voorschrift betreffende de vergoeding van *solicitors* van 1970 (*Solicitors' Remuneration General Order 1970*);

Algemeen voorschrift betreffende de vergoeding van *solicitors* van 1972 (*Solicitors' Remuneration General Order 1972*);

Algemeen voorschrift betreffende de vergoeding van *solicitors* van 1978 (*Solicitors' Remuneration General Order 1978*);

Algemeen voorschrift betreffende de vergoeding van *solicitors* van 1982 (*Solicitors' Remuneration General Order 1982*);

Algemeen voorschrift betreffende de vergoeding van *solicitors* van 1984 (*Solicitors' Remuneration General Order 1984*);

Algemeen voorschrift betreffende de vergoeding van *solicitors* van 1986 (*Solicitors' Remuneration General Order 1986*);

Reglement voor de registratie van onroerende zaken van 1972, regels 210 en 239 (*Land Registration Rules, 1972*).

Jurisprudentie

Rechterlijke beslissingen die de betrokken wetgeving interpreteren.

* De verwijzingen naar de wetgeving hebben betrekking op de desbetreffende wet, dan wel het desbetreffende voorschrift of reglement zoals gewijzigd.

Wetgeving van na 1922 kan online geraadpleegd worden in het [elektronische Ierse staatsblad](#) en op de website van [het Hogerhuis en het Lagerhuis van het Oireachtas](#).

Lawyers (advocaten)

Het begrip *lawyer* omvat de twee categorieën advocaten van het Ierse rechtssysteem, namelijk de *solicitors* en de *barristers*.

Barristers (advocaten)

Vergoedingen van *barristers* worden behandeld als uitgaven van de *solicitor* aan wie zij gefactureerd worden en worden derhalve ondergebracht bij de kosten van de *solicitor*. Zij zijn onderworpen aan de wetgeving inzake de vergoeding van *solicitors* en de gerechtelijke beslissingen inzake de vaststelling van vergoedingen voor het verlenen van juridisch advies: zie met name artikel 27 van de Wet op de rechtbanken en de functionarissen van rechtbanken van 1995 (*Courts and Court Officers Act 1995*) en *Kelly v. Breen* [1978] I.L.R.M. 63; *State (Gallagher Shatter & Co.) v. de Valera* [1991] 2 I.R. 198; in *Superquinn v. Bray* U.D.C. (Nr. 2) [2001] 1 I.R. 459.

Deurwaarders

De vergoedingen van sheriffs en deurwaarders voor de tenuitvoerlegging van gerechtelijke beslissingen zijn vastgesteld in de beschikking betreffende de vergoedingen en de uitgaven van sheriffs van 2005 (*Sheriff's Fees and Expenses Order, 2005*). Zij voorziet in een vergoeding voor het afgeven van het bevel tot uitvoering van de gerechtelijke beslissing, pondgeld, reiskosten, verwijdering en opslag/bewaring van in beslag genomen goederen of vee.

Advocates (advocaten)

Het Ierse rechtssysteem heeft geen afzonderlijke categorie *lawyers* die *advocates* worden genoemd.

Vaste kosten

Vaste kosten bij civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij civiele procedures

Met uitzondering van de punten die worden uiteengezet in voorschrift 27, regel 1A, lid 3, en regel 9 (kosten die betaald moeten worden door een partij die een verweerschrift indient nadat de andere partij bij ontstentenis van een dergelijk verweerschrift om een rechterlijke beslissing heeft verzocht), appendix W van het reglement van de hogere rechtbanken en appendix E van het reglement van de districtsrechtbank zijn de kostenposten doorgaans discretionair. (*Order 27 rule 1A(3) and rule 9 and Appendix W, Rules of the Superior Courts and Schedule E, District Court Rules*).

De te betalen kosten omvatten tevens uitgaven als gerechtskosten, die zijn vastgesteld in de voorschriften voor vergoedingen van respectievelijk het hooggerechtshof, de arrondissementsrechtbank en de districtsrechtbank.

U vindt meer informatie op de webpagina over [gerechtskosten](#).

Moment in de civiele procedure waarop vaste kosten voor procederende partijen betaald moeten worden

In het geval van voorschrift 27, regel 1A, lid 3, en regel 9 (kosten die betaald moeten worden door een partij die een verweerschrift indient nadat de andere partij bij ontstentenis van een dergelijk verweerschrift om een rechterlijke beslissing heeft verzocht) moeten de kosten betaald worden wanneer het verzoek om een rechterlijke beslissing bij ontstentenis van het betrokken verweerschrift wordt doorgehaald.

De kostenposten uit appendix W van het reglement van de hogere rechtbanken kunnen worden ingevorderd:

wanneer de cliënt de kosten van de *solicitor* moet betalen: een maand na ontvangst van de rekening als de cliënt binnen die termijn geen advies heeft ingewonnen over de rekening (artikel 2 van de Wet op de *attorneys* en de *solicitors* van 1849). De cliënt beschikt in elk geval over een termijn van twaalf maanden na ontvangst van de rekening om advies in te winnen. Na het verstrijken van deze termijn van twaalf maanden of het betalen van de rekening kan de rechtbank, indien de omstandigheden van de behandelde zaak dat vereisen, de rekening voor beoordeling doorverwijzen, mits de aanvraag binnen een termijn van twaalf kalendermaanden na de betaling van de rekening bij de rechtbank wordt ingediend;

wanneer de ene partij kosten aan de andere partij moet betalen: na afgifte van een begroting van de kosten of nadat de partijen een betalingsovereenkomst hebben gesloten.

De kostenposten uit appendix E van het reglement van de districtsrechtbank moeten betaald worden:

wanneer een uitspraak bij verstek wordt gedaan: door de partij die verstek laat gaan bij de afgifte van de uitspraak bij verstek;

wanneer er sprake is van andere kosten: door de partij die de kosten moet betalen na afgifte door de rechter van het bijbehorende kostenbesluit.

Vaste kosten bij strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij strafrechtelijke procedures

Aan strafrechtelijke procedures zijn geen vaste kosten verbonden. In strafrechtelijke procedures worden geen gerechtskosten in rekening gebracht. (In een vereenvoudigde strafprocedure kan de districtsrechtbank kosten aan een partij opleggen met uitzondering van de directeur van het openbaar ministerie en bij strafprocedures betrokken politieagenten. De arrondissementsrechtbank en de centrale strafrechtbank (de rechtbanken die bevoegd zijn om strafbare feiten te vervolgen) kunnen naar eigen goeddunken kosten opleggen:

in geval van vrijspraak (tegen de uitspraak kan beroep worden aangetekend bij het hof van beroep voor strafzaken);

wanneer een tenlastelegging overbodige elementen bevat, nodeloos lang is of inhoudelijke gebreken vertoont;

wanneer een proces wordt verdaagd wegens wijziging van de tenlastelegging; of

wanneer over een bepaald feit uit de tenlastelegging een afzonderlijk proces wordt geopend.)

Vaste kosten bij grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij grondwettelijke procedures

Grondwettelijke procedures vallen onder de bevoegdheid van het hof van beroep en het hooggerechtshof. Voor dergelijke procedures gelden geen bijzondere kosten en vergoedingen. De vaste kosten die worden aangerekend, zijn die uit appendix W van het reglement van de hogere rechtbanken. De gerechtskosten zijn die welke zijn vastgesteld in de voorschriften voor vergoedingen van het hooggerechtshof en het hof van beroep.

U vindt meer informatie op de webpagina over [gerechtskosten](#).

Moment in de grondwettelijke procedure waarop vaste kosten voor procederende partijen betaald moeten worden

Gerechtskosten worden in de regel betaald wanneer het desbetreffende document wordt ingediend.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Artikel 68 van de Wet op de *solicitors* (Amendement) van 1994 (*Solicitors' (Amendment) Act 1994*) bepaalt het volgende:

"68.—(1) Bij de voorbereidingen voor het aanbieden van juridische diensten aan een cliënt, of zo spoedig mogelijk daarna, dient de *solicitor* de cliënt schriftelijk in kennis te stellen van:

de feitelijke kosten, of

wanneer het in de gegeven omstandigheden niet mogelijk of haalbaar is om de feitelijke kosten precies aan te geven, een (zo getrouw mogelijke) raming van deze kosten, of

wanneer het in de gegeven omstandigheden niet mogelijk of haalbaar is om de feitelijke kosten of een raming van deze kosten aan te geven, de basis waarop de kosten moeten worden berekend die de *solicitor* of zijn firma zullen aanrekenen voor het verlenen van de bedoelde juridische diensten; en indien de juridische diensten betrekking hebben op contentieuze zaken, een schriftelijke uiteenzetting van de omstandigheden waarin de cliënt kan worden verzocht de kosten aan een andere partij of partijen te betalen; en in voorkomend geval, de omstandigheden waarin de cliënt niet volledig wordt ontslagen van de aansprakelijkheid voor het betalen van de kosten die verbonden zijn aan de diensten die de *solicitor* aan de cliënt zal verlenen door het bedrag van de kosten dat, in voorkomend geval, in contentieuze zaken wordt verhaald op een andere partij of partijen (of enige verzekeraar van deze partij of partijen).

De *solicitor* treedt niet op namens een cliënt in verband met een contentieuze zaak (die geen verband houdt met procedures die uitsluitend tot doel hebben een schuld of een vereffende vordering terug te vorderen) op basis van het feit dat de kosten die geheel of gedeeltelijk aan de cliënt in rekening moeten worden gebracht, berekend zullen worden als een specifiek percentage of aandeel van een eventuele schadevergoeding of andere geldbedragen waarop de cliënt recht heeft of mogelijkzwaar zal hebben. Kosten die indruisen tegen deze bepaling zijn niet afdwingbaar en kunnen niet worden ingevorderd door middel van procedures tegen de cliënt.

De *solicitor* mag voor de vergoeding van de gehele of gedeeltelijke kosten van de door hem verleende diensten geen bedrag gebruiken dat afkomstig is uit een eventuele schadevergoeding of andere geldbedragen waarop de cliënt van de *solicitor* recht heeft in het kader van een contentieuze zaak die door de *solicitor* namens de cliënt wordt gevoerd.

Ondanks lid 3 van dit artikel kan de *solicitor* op om het even welk tijdstip met de cliënt overeenkomen dat deze een aanbetaling zal verrichten uit een eventuele schadevergoeding of andere geldbedragen waarop hij recht heeft of mogelijkzwaar recht zal hebben in het kader van een contentieuze zaak die door de *solicitor* of diens firma namens de cliënt wordt gevoerd.

Een overeenkomst krachtens lid 4 van dit artikel kan niet tegen de cliënt of de *solicitor* ten uitvoer worden gelegd tenzij het een geschreven overeenkomst betreft waarin een (zo getrouw mogelijke) raming is vervat van de kosten die volgens de *solicitor* redelijkerwijs zullen kunnen worden verhaald op de andere partij of partijen (of de verzekeraars van deze partij of partijen) met betrekking tot de kosten van de *solicitor* in het geval dat de cliënt recht heeft op schadevergoeding of andere geldbedragen in het kader van een contentieuze zaak.

Onverminderd enige andere wetsbepaling in die zin dient de *solicitor* zo spoedig mogelijk na de afronding van de contentieuze zaak die door hem namens de cliënt is gevoerd aan de cliënt een rekening over te leggen met vermelding van:

een overzicht van de juridische diensten die hij aan de cliënt heeft verleend in verband met de contentieuze zaak,

het totaalbedrag van de schadevergoeding of andere geldbedragen die de cliënt heeft ontvangen in het kader van de contentieuze zaak,

opsomming van de gehele of gedeeltelijke kosten die de *solicitor* namens de cliënt heeft verhaald op de andere partij of partijen (of de verzekeraars van deze partij of partijen),

de afzonderlijke bedragen die betrekking hebben op vergoedingen, onkosten en uitgaven die ontstaan zijn uit of verbonden zijn aan de verlening van de bedoelde juridische diensten.

Niets in dit artikel mag verhinderen dat een persoon een bij wet vastgesteld recht uitoefent dat de *solicitor* ertoe verplicht een rekening ter beoordeling over te leggen, ongeacht of de kosten door één partij aan de andere of door de cliënt aan de *solicitor* moeten worden betaald, en niets in dit artikel mag de rechten van personen of de Society aan banden leggen krachtens artikel 9 van deze wet.

Wanneer de *solicitor* aan de cliënt een rekening overlegt met de kosten van de verleende juridische diensten en de cliënt het gefactureerde bedrag (of een deel ervan) betwist, moet de *solicitor*:

passende stappen nemen om het probleem in overleg met de cliënt op te lossen, en

de cliënt schriftelijk in kennis stellen van:

- i) het recht van de cliënt om de *solicitor* te verzoeken de rekening of een deel ervan ter beoordeling over te leggen aan het afwikkelingsbureau voor de gerechtskosten (*Office of the Taxing Master*) van het Hof van beroep wanneer de kosten door de cliënt aan de *solicitor* moeten worden betaald, en
- ii) het recht van de cliënt om krachtens artikel 9 van deze wet een klacht in te dienen bij de Society waarin hij uiteenzet dat hij het aangerekende bedrag buitensporig acht.

In dit artikel omvat het begrip kosten alle vergoedingen, onkosten en uitgaven.

De bepalingen van dit artikel laten de bepalingen van de Wet op de *attorneys* en de *solicitors* (Ierland) van 1849 (*Attorneys and Solicitors (Ireland) Act, 1849*) en de Wet op de *attorneys* en de *solicitors* van 1870 (*Attorneys and Solicitors Act, 1870*) onverlet.

Artikel 12, lid 6, van de gedragscode van de algemene raad van de orde van advocaten van Ierland (*General Council of the Bar of Ireland*) bepaalt het volgende:

"12.6 Bij de voorbereidingen voor het aanbieden van juridische diensten aan een cliënt, of zo spoedig mogelijk daarna, dient de *barrister* op verzoek van de *solicitor* of de cliënt in geval van toegang krachtens de regeling voor directe professionele toegang (*Direct Professional Access Scheme*) de cliënt schriftelijk in kennis te stellen van:

de feitelijke kosten, of

wanneer het in de gegeven omstandigheden niet mogelijk of haalbaar is om de feitelijke kosten precies aan te geven, een (zo getrouw mogelijke) raming van deze kosten, of

wanneer het in de gegeven omstandigheden niet mogelijk of haalbaar is om de feitelijke kosten of een raming van deze kosten aan te geven, de basis waarop de kosten moeten worden berekend.

De *barrister* kan deze informatie naar eigen goeddunken vorm geven.

Kosten – rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Ierland?

U vindt deze informatie op de website van het [Office of the Taxing Master](#) (afwikkelingsbureau voor de gerechtskosten), samen met de desbetreffende literatuur, die kan worden gedownload.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Ierland?

De informatie over de procedurekosten in Ierland is beschikbaar in het Engels.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Artikel 7, lid 1, van de Wet tot hervorming van de scheiding van tafel en bed en het familierecht van 1989 (*Judicial Separation and Family Law Reform Act, 1989*) bepaalt dat de rechter, wanneer om een vonnis van scheiding van tafel en bed wordt verzocht, de mogelijkheid moet overwegen om de betrokken echtgenoten tot mediation te bewegen en de procedure derhalve te allen tijde kan verdagen teneinde de echtgenoten in de gelegenheid te stellen, indien zij dat wensen, met of zonder hulp van een derde een bemiddelingsproces op gang te brengen. Artikel 7, lid 3, biedt de rechter de mogelijkheid om de procedure te verdagen en de echtgenoten zodoende de kans te geven om, indien zij dat wensen, in de mate van het mogelijke een overeenkomst over de voorwaarden van de scheiding van tafel en bed te bereiken met of zonder hulp van een derde.

Artikel 8, leden 1 en 2, van de Wet op het familierecht (Echtscheiding) van 1996 (*Family Law (Divorce) Act 1996*) bevat soortgelijke bepalingen met betrekking tot de echtscheidingsprocedure.

Artikelen 15 en 16 van de Wet op de wettelijke aansprakelijkheid en de rechtbanken van 2004 (*Civil Liability and Courts Act 2004*) voorziet in een bemiddelingsprocedure voor zaken waarin sprake is van persoonlijk letsel.

Krachtens voorschrift 63A, regel 6, lid 1, xiii) en voorschrift 63B, regel 6, lid 1, xiii) kunnen rechters van respectievelijk de handelsrechtbank en de mededingingsafdeling van het hof van beroep op verzoek van een van de partijen of op eigen initiatief de procedure of een onderdeel ervan verdagen met ten hoogste achtentwintig dagen wanneer zij het wenselijk achten de partijen tijd te geven om te overwegen of de procedure of een van de onderdelen ervan

in aanmerking komt voor mediation of arbitrage. Indien de partijen een bemiddelingsproces op gang wensen te brengen, kunnen de rechters de termijn voor naleving door de partijen uitbreiden krachtens een bepaling uit dit reglement of een rechterlijk bevel.

U vindt meer informatie over bemiddeling/mediation op de website van de [Family Support Agency](#).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Er is een website met informatie over procedurekosten beschikbaar.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

U vindt nadere informatie in de [jaarverslagen van de Dienst voor het beheer van de rechtbanken](#). (*Courts Service*).

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie weergegeven? Welke percentages zijn van toepassing?

Zie de website van de [Ierse belastingdienst](#).

Rechtsbijstand

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij civiele procedures

In civiele procedures bedraagt de van toepassing zijnde inkomensdrempel 18 000 EUR na aftrek van vaste onderhoudsverplichtingen, huisvestingskosten, belastingen en socialezekerheidsbijdragen.

U vindt meer informatie op de website van het [ministerie van Justitie, Gelijkheid en Rechtshervorming](#) (*Department of Justice, Equality and Law Reform*) en de website van de [Legal Aid Board](#) (Raad voor rechtsbijstand).

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij strafprocedures voor gedaagden

Krachtens de [Criminal Legal Aid Scheme](#) (regeling voor rechtsbijstand in strafprocedures), die onder de bevoegdheid van het ministerie van Justitie, Gelijkheid en Rechtshervorming valt, wordt in bepaalde omstandigheden gratis rechtsbijstand verleend voor de verdediging van personen die in de strafprocedure over onvoldoende middelen beschikken. Hiervoor geldt geen vaste inkomensdrempel. De gedaagde partij heeft het recht om door de rechtbank waarbij de zaak aanhangig is te worden ingelicht over het recht op rechtsbijstand. Toekenning van rechtsbijstand geeft de begunstigde recht op de diensten van een *solicitor* en, in bepaalde omstandigheden, van twee raadgevers bij de voorbereiding en de tenuitvoerlegging van de verdediging of het beroep. Binnen het rechtssysteem zijn de rechtbanken verantwoordelijk voor de toekenning van rechtsbijstand. Een verzoek om kosteloze rechtsbijstand kan bij de rechtbank worden ingediend door a) de aanvrager, b) de wettelijke vertegenwoordiger van de aanvrager of c) per brief aan de griffier.

De aanvrager dient de rechtbank ervan te overtuigen dat hij over onvoldoende middelen beschikt om zelf de rechtsbijstand te bekostigen. De criteria voor toekenning van rechtsbijstand worden door de rechtbanken naar eigen goeddunken vastgesteld en zijn niet onderworpen aan algemene financiële voorwaarden om voor rechtsbijstand in aanmerking te komen. De rechtbank moet tevens overtuigd worden van het feit dat het vanwege de "ernst van de tenlastelegging" of de aanwezigheid van "buitengewone omstandigheden" in het belang van een behoorlijke rechtspleging is om de aanvrager kosteloze rechtsbijstand toe te kennen. Wanneer de gedaagde beschuldigd wordt van moord of wanneer bij het hooggerechtshof beroep wordt aangetekend tegen een beslissing van het hof van beroep voor strafzaken, volstaat het dat de aanvrager aantoonbaar over onvoldoende middelen te beschikken om voor kosteloze rechtsbijstand in aanmerking te komen.

De rechter kan aanvragers van kosteloze rechtsbijstand verzoeken een inkomensformulier in te vullen. Het opzettelijk invullen van valse gegevens of het verhullen van materiële feiten om in aanmerking te komen voor kosteloze rechtsbijstand is strafbaar en kan de aanvrager een boete, gevangenisstraf of beide kosten.

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij strafprocedures voor slachtoffers

In bepaalde gevallen geldt geen vaste inkomensdrempel voor slachtoffers van seksueel geweld die rechtsbijstand aanvragen aan de Raad voor rechtsbijstand bij strafprocedures waar de verdediging de seksuele voorgeschiedenis van het slachtoffer aan de orde moet stellen.

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor slachtoffers

Er wordt automatisch rechtsbijstand verleend aan slachtoffers in bepaalde gevallen van seksueel geweld. Andere slachtoffers moeten aan dezelfde eisen voldoen als de rest van de bevolking.

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor gedaagden

Er gelden geen andere voorwaarden en geen specifieke regelingen voor minderjarigen.

Kosteloze procedures

In sommige omstandigheden, met name in bepaalde zaken die onder het familierecht vallen of betrekking hebben op minderjarigen, kunnen partijen worden vrijgesteld van de betaling van de gerechtskosten. U vindt meer informatie over de omstandigheden waarin geen gerechtskosten hoeven te worden betaald in de desbetreffende voorschriften op de website van de Dienst voor het beheer van de rechtbanken (*Courts Service*).

Zie de pagina over [vergoedingen en vrijstellingen](#) op de website van de Dienst voor het beheer van de rechtbanken.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De rechtbanken kunnen de kosten naar eigen goeddunken verdelen. De verdeling dient evenwel in overeenstemming te zijn met bepaalde welomlijnde voorschriften en beginselen uit de jurisprudentie. De hoofdregel luidt dat de verdeling van de kosten in lijn moet zijn met de uitkomst van de procedure. Dit betekent dat de in het ongelijk gestelde partij de kosten van de in het gelijk gestelde partij moet dragen. Op deze regel bestaan uitzonderingen die geval per geval bepaald moeten worden. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat de in het gelijk gestelde partij niet alle kosten krijgt terugbetaald indien de rechter van oordeel is dat zij de procedure heeft vertraagd of zonder enige reden heeft verlengd of wanneer zij niet in alle opzichten in het gelijk is gesteld. In bepaalde constitutionele procedures en zaken van openbaar belang kan de in het ongelijk gestelde partij de kosten geheel of gedeeltelijk terugbetaald krijgen.

Vergoeding van deskundigen

Wanneer kosteloze bijstand wordt verleend, stelt de Raad voor rechtsbijstand een lijst van vergoedingen vast voor verschillende categorieën deskundigen. Hij mag bovendien een bijzondere vergoeding aanrekenen indien vanwege de bijzondere kenmerken van de zaak een beroep moet worden gedaan op een specifieke, gespecialiseerde deskundige. In dergelijke gevallen wordt in onderling overleg met de deskundige een vergoeding vastgesteld. Daarbij wordt rekening gehouden met de aard van de uitgevoerde werkzaamheden, het vereiste niveau van deskundigheid en het bedrag dat met de zaak gemoeid is voor de partij die rechtsbijstand geniet.

Bij strafprocedures waarin een certificaat inzake rechtsbijstand is afgegeven, is de regeling voor rechtsbijstand in strafzaken bij uitbreiding van toepassing op alle relevante en redelijke kosten die aan de verdediging verbonden zijn, inclusief de vergoedingen van deskundigen.

Vergoeding van vertalers en tolken

Bij civiele procedures worden de vergoedingen van vertalers en tolken doorgaans in eerste instantie in onderling overleg tussen de vertalers/tolken en de betrokken partij vastgesteld. Wanneer de kosten van de partij echter bij rechterlijke beslissing voor rekening van een andere partij komen, kan de vergoeding van de vertaler/tolk ter beoordeling worden overgelegd aan de beoordelaar van de gerechtskosten bij het afwikkelingsbureau van de gerechtskosten (de *taxing master*).

Bij civiele procedures waarin rechtsbijstand is toegekend, houdt de Raad voor rechtsbijstand een openbare inschrijving en maakt zij een keuze uit de inschrijvers.

Bij strafprocedures waarin een certificaat inzake rechtsbijstand is afgegeven, is de regeling voor rechtsbijstand in strafzaken bij uitbreiding van toepassing op alle relevante en redelijke kosten die aan de verdediging verbonden zijn, inclusief de vergoedingen van vertalers en tolken.

Bestanden

[Iers verslag over de studie inzake kostentransparantie](#) (400 Kb) [en](#)

Laatste update: 21/11/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Procedurekosten - Griekenland

Op deze pagina vindt u informatie over procedurekosten in Griekenland.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Advocaten

Het honorarium van advocaten is in het algemeen vastgesteld in de artikelen 91 t/m 180 van wetgevingsbesluit nr. 3026/1954, als gewijzigd bij wet nr. 3919 /2011. Dienovereenkomstig mogen advocaten nu samen met hun cliënten schriftelijk een honorarium vastleggen zonder wettelijk vastgesteld minimum- of maximumbedrag.

Indien een schriftelijke overeenkomst ontbreekt, bepaalt een bij wet vastgesteld honorariumsysteem (voor het in rechte verschijnen en op basis van het bedrag dat in het geding is) de procedurekosten, de honoraria van advocaten voor rechtsbijstand enz.

Juristen – Procureurs – Rechtskundig adviseurs

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen deze beroepsbeoefenaars en advocaten.

Gerechtsdeurwaarders

De honoraria van gerechtsdeurwaarders zijn specifiek vastgesteld. Afhankelijk van de complexiteit van de opdracht kunnen deze bij overeenkomst evenwel worden verhoogd. Krachtens artikel 50 van wet nr. 2318/1995 zijn de honoraria van gerechtsdeurwaarders vastgesteld in een gezamenlijk besluit van de minister van Financiën en de minister van Justitie. Momenteel is besluit nr. 2/54638/2008 (B 1716 als gewijzigd bij B 1916) van kracht.

Notarissen

De honoraria van notarissen zijn specifiek vastgesteld in artikel 40 van wet nr. 2830/2000.

Vaste kosten

Vaste kosten bij civielrechtelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij civielrechtelijke procedures

Bij familierechtelijke zaken zijn op het honorarium van advocaten de hierboven beschreven regels van toepassing.

Voor geschillen die in een geldwaarde kunnen worden uitgedrukt (bv. **handelsgeschillen**), zijn op het honorarium van advocaten de hierboven beschreven regels van toepassing.

Voor het opstellen van particuliere of openbare documenten, wordt het honorarium van advocaten overeengekomen zoals hierboven beschreven.

Fase van de civielrechtelijke procedure waarin de vaste kosten moeten worden betaald

Advocaten spreken met hun cliënten af wanneer het honorarium wordt betaald. Dit gebeurt doorgaans in termijnen naarmate een procedure vordert.

Vaste kosten bij strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij strafrechtelijke procedures

Op de honoraria van juridische beroepsbeoefenaren zijn de hierboven beschreven regels van toepassing.

Fase van de strafrechtelijke procedure waarin de vaste kosten moeten worden betaald

Op de honoraria van juridische beroepsbeoefenaren zijn de hierboven beschreven regels van toepassing.

Vaste kosten bij grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij grondwettelijke procedures

Op de honoraria van juridische beroepsbeoefenaren zijn ook bij administratieve geschillen de hierboven beschreven regels van toepassing.

Fase van de grondwettelijke procedure waarin de vaste kosten moeten worden betaald

Op de honoraria van juridische beroepsbeoefenaren zijn hier dezelfde regels van toepassing als bij civielrechtelijke procedures.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

De gedragscode voor advocaten bevat specifieke verplichtingen met betrekking tot de wijze waarop advocaten de belangen van hun cliënt dienen te behartigen. Elke schending van deze verplichtingen is een disciplinaire overtreding. De hoogte van het honorarium wordt niet expliciet in de gedragscode genoemd.

Kosten – Rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Griekenland?

Informatie over de honoraria van advocaten is te vinden in het reglement voor advocaten of kan worden verkregen bij de orden van advocaten.

Informatie over de honoraria van notarissen kan worden verkregen bij de afdeling voor notariële diensten (*Τμήμα Συμβολαιογράφων*) van het ministerie van Justitie of bij de (publiekrechtelijke) verenigingen van notarissen (*Συμβολαιογραφικοί Σύλλογοι*).

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Griekenland?

Deze informatie is alleen beschikbaar in het Grieks.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Zie specifieke informatie over bemiddeling/mediation in Griekenland.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

Er zijn geen websites met dergelijke informatie beschikbaar.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van een procedure?

Hierover is geen informatie beschikbaar voor Griekenland.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Hierover is geen informatie beschikbaar voor Griekenland.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie verstrekt?

Over de honoraria van advocaten wordt btw geheven. Relevante informatie kan worden verkregen bij de belastingdienst (*Τμήμα Φορολογίας*) van het ministerie van Financiën en bij de orden van advocaten.

Wat zijn de geldende btw-tarieven?

23%.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens voor rechtsbijstand bij civielrechtelijke procedures

Krachtens artikel 194 van het **wetboek van burgerlijke rechtsvordering** kan rechtsbijstand worden verleend aan personen die aantonen dat zij de proceskosten niet kunnen betalen zonder dat hun levensonderhoud of dat van hun gezin daardoor in het gedrang komt.

Rechtsbijstand kan ook worden verleend aan buitenlandse onderdanen, onder voorbehoud van wederkerigheid, en aan staatlozen.

Krachtens wet nr. 3226/2004 wordt in civielrechtelijke procedures rechtsbijstand verleend aan burgers met een laag inkomen (indien hun jaarlijks gezinsinkomen niet meer bedraagt dan 2/3 van het minimale jaarinkomen zoals vastgesteld in de nationale algemene collectieve arbeidsovereenkomst).

Rechtsbijstand dekt onder meer de procedurekosten en de kosten van notarissen, gerechtsdeurwaarders en advocaten (artikel 199 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

Toepasselijke inkomensgrens voor rechtsbijstand aan gedaagden bij strafrechtelijke procedures

Krachtens artikel 340 van het wetboek van strafvordering krijgt een gedaagde zonder raadsman een advocaat toegewezen uit de desbetreffende lijst van de plaatselijke orde van advocaten.

Krachtens wet nr. 3226/2004 wordt in strafrechtelijke procedures rechtsbijstand verleend aan burgers met een laag inkomen, zoals hierboven beschreven.

Toepasselijke inkomensgrens voor rechtsbijstand aan slachtoffers bij strafrechtelijke procedures

Richtlijn 2004/80/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven is in Grieks recht omgezet bij wet nr. 3811/2009.

Andere voorwaarden voor het verlenen van rechtsbijstand aan slachtoffers

De vergoeding voor advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders die rechtsbijstanddiensten verlenen, wordt bij ministerieel besluit vastgesteld (artikel 14 van wet nr. 3226/2004).

Rechtsbijstand in strafrechtelijke procedures omvat onder meer de toewijzing van een advocaat.

Rechtsbijstand in civielrechtelijke procedures omvat onder meer een volledige of gedeeltelijke vrijstelling van de betaling van proceskosten.

Andere voorwaarden voor het verlenen van rechtsbijstand aan gedaagden

Geen

Kosteloze rechtszaken

Geen

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

Zodra de rechtbank een uitspraak heeft gedaan, is de in het ongelijk gestelde partij de in het gelijk gestelde partij in de regel de procedurekosten verschuldigd die door laatstgenoemde zijn gemaakt, afhankelijk van de omvang van de overwinning of het verlies van elke partij. De rechtbank moet dit onderdeel van de uitspraak tevens afdwingbaar maken. De kosten worden berekend volgens bovengenoemde regels, met bijzondere inachtneming van de regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaren van juridische beroepen en de mogelijke vaste kosten van procederende partijen in civielrechtelijke procedures. Het berekende bedrag ligt doorgaans lager dan de werkelijke kosten.

Vergoeding van deskundigen

Deskundigen bepalen zelf welke vergoeding ze in rekening brengen. Dit bedrag wordt desgevraagd opgenomen in de proceskosten waarin de verliezende partij wordt verwezen.

Vergoeding van vertalers en tolken

Vertalers en tolken bepalen zelf welke vergoeding ze in rekening brengen. Dit bedrag wordt desgevraagd opgenomen in de proceskosten waarin de verliezende partij wordt verwezen.

Gerelateerde links

[Orde van advocaten van Athene](#)

[Orde van advocaten van Piraeus](#)

[Vereniging van notarissen van Thessaloniki](#)

[Griekse vereniging van notarissen](#)

[Orde van advocaten van Thessaloniki](#)

Gerelateerde documenten

[Landenverslag van Griekenland over het onderzoek naar de transparantie van kosten.](#) (849 Kb) [en](#)

Laatste update: 25/06/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Spanje

Op deze pagina wordt informatie gegeven over de kosten van procedures in Spanje.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Advocaten

In Spanje bestaat er slechts één categorie advocaten (*abogado*), die na inschrijving op het tableau van de orde van advocaten in alle soorten processen en voor alle soorten rechtbanken kunnen optreden.

De advocaten stellen hun honoraria vast in overeenstemming met door elk beroepscollege gepubliceerde richtsnoeren. Deze richtsnoeren zijn gebaseerd op een aantal algemene criteria voor het opstellen van declaraties, zoals de complexiteit van de zaak en evenredigheid, en worden door alle advocaten gevolgd bij het afgeven van hun declaraties.

In de richtsnoeren wordt altijd een onderscheid gemaakt tussen de rechtsgebieden waarop de procedure betrekking heeft.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in civiele procedures

In artikel 241, lid 1, punt 1, van het Spaanse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) worden de honoraria van advocaten die verplicht moeten optreden uitdrukkelijk genoemd. Deze kosten moeten worden meegerekend bij de vaststelling van de proceskosten.

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bepaalt dat advocaten hun honoraria moeten vaststellen volgens de regelgeving van hun beroepsstatuut.

Fase van de civiele procedure waarin vaste kosten moeten worden betaald:

De cliënt is altijd verplicht om het honorarium van zijn of haar advocaat te betalen. De globale hoogte hiervan is vanaf het begin bij de cliënt bekend, maar pas na afloop van de procedure is het precieze bedrag van de declaratie bekend. De advocaat kan een vordering bij de cliënt indienen, onder meer door middel van bevoorrechte procedures als het aanvragen van een voorschot (*provisión de fondos*, zolang het proces duurt) of het overleggen van een beëdigde declaratie (*jura de cuentas*, na afloop van het proces).

In de praktijk betaalt de cliënt meestal een bedrag aan het begin en wordt vervolgens afgewacht of een partij veroordeeld wordt tot betaling van de proceskosten. Wanneer de andere partij de proceskosten moet betalen, dienen de advocaat en de procureur hun declaraties in bij de rechtbank, waarna deze declaraties, nadat ze zijn goedgekeurd, door de andere partij worden betaald.

Sinds de inwerkingtreding van Wet 10/2012 moet een gerechtelijke vergoeding worden betaald.

Wat is een gerechtelijke vergoeding?

Een gerechtelijke vergoeding is een nationale vergoeding die in bepaalde gevallen door gebruikers, zij het natuurlijke personen of rechtspersonen, moet worden betaald als zij een rechtszaak aanspannen en gebruikmaken van de overheidsdienst van de rechtsspraak. Het ministerie van Financiën en Overheidsdienst is wettelijk verantwoordelijk voor het beheer van deze vergoeding. De verplichting om deze vergoeding te betalen is op 1 april 2003 ingevoerd en is momenteel geregeld bij Wet 10/2012 van 20 november 2012, als gewijzigd bij Koninklijk Besluit 3/2013 van 22 februari 2013 houdende regeling van bepaalde vergoedingen met betrekking tot de rechtsbedeling en het Nationaal Instituut voor toxicologie en forensische wetenschappen.

Gevalen waarin betaling van deze vergoeding verplicht is (belastbaar feit)

Volgens artikel 1 van Wet 10/2012 is de vergoeding voor de uitoefening van de rechterlijke macht in civiele, administratiefrechtelijke (*contencioso-administrativo*) en arbeidszaken een nationale vergoeding die in geheel Spanje op uniforme wijze moet worden geheven in de situaties waarin genoemde wet voorziet, onverminderd de vergoedingen en andere belastingen die door de autonome gemeenschappen bij de uitoefening van hun respectieve financiële bevoegdheden worden geheven. Deze mogen niet over hetzelfde belastbare feit worden geheven.

Volgens artikel 2 is het belastbare feit dat verplichting tot betaling van de vergoeding doet ontstaan, de uitoefening van de rechterlijke macht op basis van de volgende procedurele stappen:

Het instellen van een vordering in een willekeurig soort declaratoire procedure en procedures voor de uitvoering van buitengerechtelijk uitvoerbare akten in civiele zaken, het inbrengen van een tegeneis en het eerste verzoek om een betalingsbevel of een Europees betalingsbevel.

De aanvraag van een gedwongen insolventie en nevenvorderingen in faillissementsprocedures.

Het inleiden van een gerechtelijke procedure in administratiefrechtelijke rechtszaken.

Het aantekenen van buitengewoon beroep wegens procedurefouten in civiele procedures.

Het instellen van beroepen (*apelación of casación*) in civiele en administratiefrechtelijke rechtszaken.

Het instellen van beroepen (*suplicación of casación*) in arbeidszaken.

Verzet tegen de uitvoering van juridische instrumenten.

Wie moet de gerechtelijke vergoeding betalen?

Artikel 3 bepaalt dat eenieder die de aanzet geeft tot de uitoefening van de rechterlijke macht met het belastbare feit tot gevolg, verplicht is de vergoeding te betalen.

Voor het doel van bovenstaande alinea wordt aangenomen dat zich één enkel belastbaar feit heeft voorgedaan wanneer het document dat de procedurele stap instelt die het belastbare feit uitmaakt, meerdere rechtshandelingen bestrijkt die niet uit hetzelfde instrument voortkomen. In dit geval wordt het bedrag van de vergoeding berekend door de bedragen voor elk van de gecombineerde rechtshandelingen bij elkaar op te tellen.

De vergoeding kan worden betaald door de procureur (*procurador*) of advocaat (*abogado*) in naam en voor rekening van de betalingsplichtige, in het bijzonder indien laatstgenoemde geen ingezetene van Spanje is. Een niet-ingezetene hoeft geen fiscaal identificatienummer met het oog op zelfbeoordeling te verkrijgen. Noch de procureur noch de advocaat is verantwoordelijk voor de betaling van deze vergoeding.

Vrijstellingen:

Vrijstellingen voor categorieën rechtshandelingen:

Het instellen van een vordering en het inleiden van daaropvolgende beroepen in zaken die betrekking hebben op capaciteit, afstamming, huwelijk en minderjarigen als genoemd in titel I van boek IV van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De vergoeding moet echter wel worden betaald voor de procedures die worden genoemd in hoofdstuk IV van de bovengenoemde titel en het bovengenoemde boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en niet zijn ingeleid met algemene instemming of door een van de partijen met instemming van de andere partij, zelfs wanneer het gaat om minderjarigen (tenzij de maatregelen waarom wordt verzocht uitsluitend minderjarigen betreffen).

Het instellen van een vordering en het inleiden van daaropvolgende beroepen in procedures die speciaal zijn opgezet om grondrechten en burgerlijke vrijheden te beschermen, alsmede beroepen tegen het handelen van de verkiezingsadministratie.

De aanvraag van vrijwillige insolventie door de schuldenaar.

Het inleiden van een administratiefrechtelijke procedure door ambtenaren ter verdediging van hun wettelijke rechten.

Het indienen van het eerste verzoek om een betalingsbevel en het verzoek om een declaratoir vonnis om het betrokken bedrag te vorderen indien dit niet hoger is dan 2 000 EUR. Deze vrijstelling is niet van toepassing wanneer de vordering in deze procedures is gebaseerd op een document dat de vorm heeft van een buitengerechtelijk uitvoerbare akte overeenkomstig artikel 517 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Wet 1/2000 van 7 januari 2000).

Het inleiden van een administratiefrechtelijke procedure waarin wordt opgekomen tegen een verzuim van de administratie om te reageren of actie te ondernemen.

Het instellen van een vordering tot uitvoering van uitspraken door de consumentenarbitrageraden.

Rechtsvorderingen die, mits een rechtbank van koophandel daarvoor toestemming geeft, worden ingesteld door de curatoren in het belang van het actief van het faillissement.

Procedures voor de juridische splitsing van boedels, behalve in gevallen waarin bezwaar is aangetekend of er een geschil is over de insluiting of uitsluiting van vermogensbestanddelen. De vergoeding is verschuldigd voor de behandeling en voor het bedrag dat wordt betwist of dat voortvloeit uit een aanvechting van de verdeling van het actief door een tegenpartij. Indien beide partijen bezwaar aantekenen, wordt elke partij belast voor haar respectieve bedrag.

Vrijstellingen voor categorieën personen:

Personen die recht hebben op kosteloze rechtsbijstand en kunnen aantonen dat zij aan de wettelijke eisen voldoen.

Het Openbaar Ministerie.

De centrale overheid en de overheid van de autonome gemeenschappen, de lokale autoriteiten en alle onder hun gezag staande openbare lichamen. Het Spaanse parlement en de wetgevende vergaderingen van de autonome gemeenschappen.

Tot slot, wat betreft het arbeidsrecht, hebben werkenden, of zij nu werknemer of zelfstandige zijn, recht op een vrijstelling van 60 % van het bedrag van de vergoeding die verschuldigd is voor het instellen van beroepen. In administratiefrechtelijke zaken hebben overheidsfunctionarissen die handelen ter verdediging van hun wettelijke rechten, recht op een vrijstelling van 60 % van het bedrag van de vergoeding die verschuldigd is voor het instellen van beroepen.

Vaste kosten in strafprocessen

Vaste kosten voor procederende partijen in strafprocessen

Dit wordt geregeld door het Spaanse Wetboek van Strafvordering.

Iedereen die een strafbaar feit ten laste wordt gelegd of is aangehouden, tegen wie enige andere preventieve maatregel is genomen of die zal worden berecht, kan, vanaf het moment dat hij of zij hiervan in kennis is gesteld, tijdens de gehele procedure, ongeacht de aard van de procedure, het recht op verdediging uitoefenen en moet van dit recht in kennis worden gesteld.

Om dit recht te kunnen uitoefenen moeten de betrokken partijen worden vertegenwoordigd door een procureur (*procurador*) en worden verdedigd door een advocaat (*abogado*), die ambtshalve worden aangewezen wanneer de betrokken partijen dit niet zelf hebben gedaan of hierom hebben verzocht, en in elk geval wanneer de partijen zelf niet over de handelingsbekwaamheid beschikken om dit te doen.

Alle partijen in een rechtszaak zijn verplicht, indien zij geen recht op gratis rechtsbijstand hebben, tot betaling van het honorarium van de procureur die hen vertegenwoordigt, het honorarium van de advocaat die hen verdedigt, de honoraria van deskundigen die op hun verzoek voor de rechtbank getuigen en de schadeloosstelling van getuigen die, als deskundige of getuige, een getuigenverklaring hebben afgelegd en een vordering hebben ingesteld die door de rechter of de rechtbank is toegewezen.

Tijdens noch na de rechtszaak is een partij verplicht om de overige proceskosten te betalen, tenzij ze wordt veroordeeld in deze kosten.

De procureur die is benoemd door een partij in een rechtszaak en deze benoeming heeft aanvaard, is verplicht de honoraria te betalen van de advocaten waarvan de cliënt gebruikmaakt voor zijn of haar verdediging.

Een partij waarvan het recht op gratis rechtsbijstand is erkend, kan gebruikmaken van een advocaat en een procureur naar keuze. In dat geval is deze partij echter verplicht om de honoraria van de advocaat en de procureur te betalen, zoals is bepaald met betrekking tot partijen van wie dit recht niet is erkend, behalve wanneer de gekozen advocaat of procureur afziet van zijn of haar honorarium in de zin van artikel 27 van de Spaanse wet op de kosteloze rechtsbijstand (*Ley de Asistencia Jurídica Gratuita*).

Fase van het strafproces waarin vaste kosten moeten worden betaald

De cliënt is altijd verplicht de declaraties te betalen die na afloop van het proces worden ingediend. Er hoeft geen voorschot te worden betaald wanneer de advocaat en/of procureur ambtshalve is/zijn aangewezen, omdat er in dat geval normaliter sprake is van kosteloze rechtsbijstand.

Bedacht dient te worden dat ambtshalve aangewezen of pro-Deoadvocaten zeer algemeen worden ingezet. Als de cliënt derhalve recht heeft op kosteloze rechtsbijstand, hoeft hij of zij de declaratie niet te betalen en wordt deze door de staat voldaan, behalve wanneer de financiële positie van de cliënt binnen drie jaar aanmerkelijk verbetert (meestal wordt er nooit betaald).

Informatie die de wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en plichten van de partijen

De procureur (*procurador*) is als wettelijke vertegenwoordiger van de partij verplicht om de cliënt op de hoogte te stellen van alle rechtshandelingen die zijn verricht.

De advocaat en de procureur zijn beiden verplicht om de cliënt te informeren in alle gevallen waarin dit van hen wordt verlangd.

Kosten

Waar kan ik informatie vinden over de kosten in Spanje?

Er bestaat geen specifieke website waar informatie is te vinden over de kosten van gerechtelijke procedures in Spanje. Er bestaan echter wel websites, zoals die van de orden van advocaten, die informatie aanbieden over de tarieven van de aangesloten leden.

In welke talen kan ik informatie over de kosten in Spanje krijgen?

De informatie die wordt verstrekt is over het algemeen in het Spaans. Ook kan informatie worden gevonden in de officiële talen van de autonome gemeenschappen.

Bovendien wordt op sommige pagina's bepaalde informatie in het Engels gegeven.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Zie de informatiebladen 'Bemiddeling/mediation – Spanje' en 'Een bemiddelaar/mediator vinden – Spanje'.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie verstrekt?

De Spaanse belastingdienst biedt deze informatie aan op zijn [website](#).

Welke tarieven zijn van toepassing?

De Spaanse belastingdienst biedt deze informatie aan op zijn [website](#).

Kosteloze rechtsbijstand

Wat is kosteloze rechtsbijstand?

Dit is een procedure voor de uitvoering van artikel 119 van de Spaanse grondwet in het kader waarvan personen die kunnen aantonen dat ze over ontoereikende financiële middelen beschikken, in aanmerking komen voor een aantal tegemoetkomingen, in het bijzonder voor de vrijstelling van het betalen van de honoraria van advocaten en procureurs, de kosten van het opstellen van deskundigenverslagen, borgstellingen enz.

Het recht op kosteloze rechtsbijstand omvat in grote lijnen de volgende tegemoetkomingen:

- gratis adviezen en voorlichting voorafgaand aan het proces;
- bijstand van een advocaat aan een gedetineerde of gevangene;
- gratis verdediging en vertegenwoordiging door een advocaat en een procureur tijdens de gerechtelijke procedure;
- kosteloze plaatsing van aankondigingen of edicten, in de loop van het proces, die verplicht moeten worden gepubliceerd in officiële bladen;
- vrijstelling van de verrichting van aanbatalingen voor het instellen van beroep;
- gratis bijstand van deskundigen tijdens het proces;
- kosteloze verkrijging van kopieën, getuigenverklaringen en notariële akten en instrumenten;
- korting van 80 % op de tarieven van bepaalde notariële handelingen;
- korting van 80 % op de tarieven van bepaalde handelingen van het kadaster en het handelsregister.

Aan de voorgaande rechten zijn de volgende diensten toegevoegd, uitsluitend en alleen voor grensoverschrijdende rechtsgeschillen (na de hervorming van de wet op de kosteloze rechtsbijstand door middel van Wet 16/2005 van 18 juli 2005, waarbij de wet op de kosteloze rechtsbijstand is aangepast aan Richtlijn 2002/8/EG):

Tolkdiensten.

Vertaling van documenten.

Reiskosten wanneer de betrokkene in persoon moet verschijnen.

Verweer door een advocaat en vertegenwoordiging door een procureur, ook indien dit niet noodzakelijk is, wanneer de rechtbank daarom vraagt om de gelijkheid der partijen te waarborgen.

Wie kan gratis rechtsbijstand aanvragen?

In het algemeen kan kosteloze rechtsbijstand worden aangevraagd door burgers die in een gerechtelijke procedure zijn verwickeld of een gerechtelijke procedure willen beginnen en over onvoldoende financiële middelen beschikken om een rechtszaak te kunnen voeren.

Natuurlijke personen worden geacht over onvoldoende financiële middelen te beschikken wanneer zij kunnen aantonen dat hun totale bestaansmiddelen en inkomsten, berekend over een jaar en per gezin, niet hoger zijn dan het dubbele van het wettelijk vastgestelde referentie-inkomen (de "Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples" – IPREM) dat van kracht is op het moment van de aanvraag.

Rechtspersonen moeten, om voor rechtsbijstand in aanmerking te komen, een belastinggrondslag voor de vennootschapsbelasting hebben die onder het niveau van drie maal het IPREM ligt op jaarbasis.

In elk geval wordt rekening gehouden met andere externe tekenen van de werkelijke financiële capaciteit van de aanvrager.

Er bestaan uitzonderingen voor natuurlijke personen in verband met handicaps en/of familieomstandigheden die overschrijding van de hierboven genoemde inkomensgrenzen mogelijk maken. (Momenteel bedraagt het IPREM, overeenkomstig het bepaalde in de aanvullende bepaling nr. 28 van de wet op de algemene begroting ("Ley de Presupuestos Generales" – LPGE) 7 381,33 EUR per jaar voor 2009).

In concreto hebben recht op gratis rechtsbijstand:

Spaanse staatsburgers, onderdanen van de overige lidstaten van de Europese Unie en buitenlanders die in Spanje verblijven, wanneer ze kunnen aantonen dat ze over onvoldoende financiële middelen beschikken om te procederen.

Bestuurlijke entiteiten en gemeenschappelijke diensten op het gebied van de sociale zekerheid.

De volgende rechtspersonen, wanneer ze kunnen aantonen dat ze over onvoldoende financiële middelen beschikken om te procederen:

Verenigingen van openbaar belang.

Stichtingen die zijn ingeschreven in het daarvoor bedoelde openbare register.

Met betrekking tot het sociale recht: werknemers en begunstigden van het socialezekerheidsstelsel.

Met betrekking tot het strafrecht: alle burgers, ook buitenlanders, die kunnen aantonen dat ze over onvoldoende financiële middelen beschikken om te procederen, ook wanneer ze niet legaal op Spaans grondgebied verblijven, hebben recht op juridische bijstand en gratis verdediging en vertegenwoordiging.

Met betrekking tot procedures tegen de overheid (bestuursrecht): buitenlandse burgers die kunnen aantonen dat ze over onvoldoende financiële middelen beschikken om te procederen, ook wanneer ze niet legaal op Spaans grondgebied verblijven, hebben recht op juridische bijstand en gratis verdediging en vertegenwoordiging in alle procedures die betrekking hebben op hun asielaanvraag en de vreemdelingenwet (met inbegrip van de precontentieuze procedure).

Aanvullende informatie

Voorwaarden voor de verlening van kosteloze rechtsbijstand

Natuurlijke personen:

De totale bestaansmiddelen en inkomsten, berekend over een jaar en per gezin, mogen niet hoger zijn dan het dubbele van het op het moment van de aanvraag geldende referentie-inkomen (IPREM).

Wanneer deze bestaansmiddelen hoger zijn dan het dubbele van het IPREM, maar niet hoger dan vier maal het IPREM, kan de Rechtsbijstandscommissie, rekening houdend met de familieomstandigheden van de aanvrager of aanvragerster, het aantal kinderen of familieleden waarvoor hij of zij moet zorgen, de gezondheidstoestand, handicaps, financiële verplichtingen, kosten die voortvloeien uit het in gang zetten van de procedure of andere omstandigheden, en in elk geval wanneer de aanvrager of aanvragerster afkomstig is uit een groot gezin in een bijzondere categorie, besluiten om bij uitzondering het recht op gratis rechtsbijstand te verlenen.

De natuurlijke persoon moet procederen ter verdediging van eigen rechten en belangen.

Rechtspersonen:

De rechtspersoon moet een vereniging van algemeen belang of stichting zijn die is ingeschreven in het daarvoor bedoelde openbare register.

Zijn belastinggrondslag voor de vennootschapsbelasting op jaarbasis moet onder het niveau van drie maal het IPREM liggen.

Sinds de inwerkingtreding van Organieke Wet 1/2004 van 28 december 2004 betreffende maatregelen voor de integrale bescherming tegen seksegerelateerd geweld (*Ley Orgánica 1/2004 de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*) hebben vrouwen die het slachtoffer van dit type geweld zijn recht op onmiddellijke en volledige juridische bijstand, niet alleen in alle gerechtelijke procedures, maar ook in administratieve procedures (en dus ook bij het opstellen van een proces-verbaal door de politie) die worden gevoerd naar aanleiding van het seksegerelateerd geweld, totdat het vonnis volledig ten uitvoer is gelegd, zonder dat daarvoor eerst een verzoek om gratis rechtsbijstand hoeft te worden ingediend. Dit betekent dat het al dan niet toekennen van het recht op gratis rechtsbijstand nooit een belemmerende werking mag hebben op het recht op verdediging en op een effectieve rechterlijke bescherming, die aan het slachtoffer dienen te worden verleend onafhankelijk van de vraag of er een verzoek om gratis rechtsbijstand is ingediend. Dit geldt evenwel met dien verstande dat gratis rechtsbijstand alleen wordt toegekend in gevallen waarin de betrokkenen *a posteriori* of al in de loop van de gerechtelijke procedure kunnen aantonen dat ze daadwerkelijk voldoen aan de voorwaarden voor de erkenning van het recht op gratis rechtsbijstand die worden genoemd in de wet, in het bijzonder in de Wet op de kosteloze rechtsbijstand en het reglement daarvan, die in deze zin is gewijzigd bij de zesde slotbepaling van Organieke Wet 1/2004.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de procedure?

De artikelen 394 tot en met 398 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering behandelen de veroordeling in de kosten in civiele procedures.

In declaratoire procedures wordt de partij die in eerste instantie al haar vorderingen ziet afgewezen, veroordeeld in de kosten van de procedure, behalve wanneer er in de desbetreffende zaak, *de facto* of *de jure*, ernstige twijfels bestaan die moeten worden weggenomen.

Indien de toekenning of afwijzing van de vorderingen gedeeltelijk is, draagt elke partij haar eigen kosten en de helft van de gemeenschappelijke kosten, tenzij er redenen zijn om een van de partijen wegens onvoorzichtigheid in deze kosten te verwijzen.

Wanneer de in het ongelijk gestelde partij in de kosten wordt verwezen, betaalt deze aan elk van de partijen in wier voordeel de beslissing is uitgesproken ten hoogste een derde van het in het geding zijnde bedrag als kosten voor de vergoeding van advocaten of andere beoefenaars van beroepen waarvoor geen tarief voor kosten of honoraria geldt. Uitsluitend met dit doel worden de vorderingen waaraan geen waarde kan worden toegekend, vastgesteld op 18 000 EUR, tenzij de rechtbank vanwege de complexiteit van de zaak anders beslist.

Het bepaalde in de vorige alinea is niet van toepassing wanneer de rechter de onvoorzichtigheid van de in de kosten verwezen partij heeft vastgesteld. Wanneer de in de kosten verwezen partij recht heeft op kosteloze rechtsbijstand, betaalt deze alleen de kosten van het verweer van de tegenpartij in de gevallen die in de wet op de kosteloze rechtsbijstand uitdrukkelijk worden genoemd.

In geen enkel geval wordt het Openbaar Ministerie veroordeeld in de kosten van procedures waarin het partij is.

Vergoeding van deskundigen

Specialisten die in de procedure optreden worden deskundigen (*"peritos"*) genoemd. Elk hooggerechtshof (*"Tribunal Superior de Justicia"*) beschikt over een register van gerechtelijke deskundigen.

In artikel 241, lid 1, punt 4, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt specifiek vermeld dat bij de berekening van de kosten rekening moet worden gehouden met de "vergoedingen van deskundigen en andere betalingen die dienen te geschieden aan personen die in het proces zijn opgetreden". Bedoeld worden kosten die zijn gemaakt door personen die zelf geen partij in het proces zijn maar uitgaven moeten doen om in het kader van het proces een dienst te verlenen.

Artikel 243 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bepaalt dat in alle soorten processen en instanties de berekening van de kosten ten uitvoer wordt gelegd door de griffier van de rechtbank waar het proces of het rechtsmiddel in behandeling is geweest. De kosten van nutteloze, overbodige en niet door de wet toegestane geschriften en handelingen, evenals items in de declaraties die niet gedetailleerd worden beschreven of die betrekking hebben op honoraria die niet verschuldigd zijn in het kader van het proces, worden niet meegerekend bij de berekening van de kosten.

De griffier verlaagt het bedrag van de vergoeding van advocaten of andere beoefenaars van beroepen waarvoor geen tarief voor kosten of honoraria geldt, wanneer de gevorderde bedragen hoger zijn dan een derde van het in het geding zijnde bedrag en de rechter niet de onvoorzichtigheid van de in de kosten verwezen partij heeft vastgesteld.

Ook de kosten van handelingen of gebeurtenissen waarin de in het gelijk gestelde partij uitdrukkelijk is verwezen worden niet opgenomen in de kosten van het hoofdgeding.

Tarieven van tolken en vertalers

Er bestaat geen officieel tarief voor beëdigde tolken en vertalers. Beëdigde tolken en vertalers stellen de vergoedingen voor hun werkzaamheden vrijelijk vast, maar zijn verplicht om het tolk- en vertaalbureau en het relevante provinciebestuur in kennis te stellen van hun tarieven. Deze kennisgeving moet elk jaar in de maand januari worden gedaan.

Links

 [Agencia estatal de la administración tributaria de España/IVA](#)

Bestanden

[Spaans verslag over de studie naar de transparantie van de kosten](#) (640 Kb)

Laatste update: 07/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina () is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Procedurekosten - Frankrijk

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Frankrijk.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

De tarieven bestaan uit **vaste rechten** en **variabele rechten** (vaak uitgedrukt als percentage van de geldswaarde van het geschil).

Er dient een **onderscheid** te worden gemaakt tussen:

justitiële medewerkers (advocaten, door de rechtbank aangestelde functionarissen) van wie de vergoedingen slechts gedeeltelijk vastliggen. De honoraria worden grotendeels in vrijheid met de cliënt overeengekomen.

openbare of ministeriële ambtenaren, van wie de vergoedingen zijn vastgesteld in het kader van de verordenende bevoegdheid van de Franse regering.

Procureurs

In decreet nr. 80-608 van 30 juli 1980 wordt het tarief van de procureurs bij de hoven van beroep vastgesteld. Justitiële medewerkers/advocaten.

In verordeningen wordt het honorarium vastgesteld van advocaten die partijen in eerste aanleg vertegenwoordigen (decreet nr. 72-84 van 25 augustus 1972 en nr. 75-785 van 21 augustus 1975).

Gerechtsdeurwaarders

Het tarief van gerechtsdeurwaarders voor dagvaardingen en betekeningen van verzoekschriften en rechterlijke uitspraken is vastgelegd in decreet nr. 96-1080 van 12 december 1996.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

In **civiele zaken** zijn bepaalde **kosten juridisch gezien onontbeerlijk voor de voortgang van het proces**. Deze kosten zijn **vastgelegd** in verordeningen of rechterlijke uitspraken en worden **gerechtskosten** genoemd.

Deze omvatten:

De rechten, belastingen, heffingen of emolumenten die worden geïnd door bureaus van rechtbanken of door de belastingdienst. Deze rechten en belastingen zijn zeldzaam, aangezien in wet nr. 77-1468 van 30 december 1977 het beginsel is vastgelegd dat processen bij civiele en administratieve rechtbanken kosteloos zijn;

De kosten van het vertalen van documenten wanneer op grond van de wet of een internationale afspraak een vertaling verplicht is;

De vergoedingen voor getuigen;

De vergoedingen voor technici;

De vaste verschotten (tarieven van deurwaarders, procureurs, advocaten);

De emolumenten van openbare of ministeriële ambtenaren;

De vergoedingen voor advocaten voor zover deze zijn gereguleerd, inclusief het pleidooirecht;

De kosten van betekening van een document in het buitenland;

De kosten van het tolken en vertalen die noodzakelijk zijn geworden door de handelingen tot het verkrijgen van bewijs in het buitenland op verzoek van rechtbanken in het kader van Verordening (EG) nr. 1206/2001 van de Raad van 28 mei 2001 betreffende de samenwerking tussen de gerechten van de lidstaten op het gebied van bewijsverzekering in burgerlijke en handelszaken;

De verplichte maatschappelijke onderzoeken op het gebied van gezinszaken en de rechtsbescherming van meerderjarigen en minderjarigen;

De vergoeding voor de persoon die door de rechter is aangewezen om een minderjarige te horen.

Stadium van de civiele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

De **kosten van een civiele procedure** omvatten alle **bedragen** die voor of tijdens een rechtsgang **door de partijen zijn betaald of verschuldigd**.

Vóór de inleiding van de procedure zijn dat bijvoorbeeld de **kosten voor het raadplegen van juristen** en technici en **reiskosten**.

Tijdens de rechtsgang gaat het om **proceskosten die aan justitiële medewerkers en ministeriële ambtenaren worden betaald, door de staat geïnde rechten of de honoraria van raadslieden**.

Na het proces kan er sprake zijn van **uitvoeringskosten** van het vonnis.

Kosten in constitutionele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in constitutionele procedures

Volgens de regels voor de procesvoering in Frankrijk is het voor **individuen niet mogelijk zaken voor de *Conseil constitutionnel* (grondwettelijke raad) te brengen**. Daarom hoeft deze vraag niet te worden beantwoord.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers (advocaat) vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Het behoort tot de **beroepsethiek** van justitiële medewerkers hun cliënten relevante informatie over hun rechten en verplichtingen te verschaffen.

Bronnen van informatie over gerechtskosten

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Frankrijk?

Op de websites van het [Ministerie van Justitie](#) en [diverse beroepsgroepen](#).

In welke talen kan ik informatie vinden over procedurekosten in Frankrijk?

De informatie is beschikbaar in het Frans.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

De procedurekosten worden niet op een website gepubliceerd.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie beschikbaar gesteld? Welke percentages zijn van toepassing?

De vermelde **tarieven** zijn **exclusief btw**. Er geldt een vast btw-tarief van **19,6%** behalve voor diensten verleend aan de **ontvangers van rechtsbijstand (5,5%)**.

Rechtsbijstand

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van civiel recht

Wat betreft de rechtsbijstand wordt er **geen onderscheid** gemaakt tussen **burgerlijke of strafzaken** of naar de aard van het geschil. Het enige criterium voor toekenning of weigering van de bijstand is de **financiële draagkracht van de aanvrager**.

Alle **natuurlijke personen** met de **Franse nationaliteit** en **onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie** alsmede **rechtspersonen zonder winstoogmerk** die hun rechten langs gerechtelijke weg willen doen gelden en die over onvoldoende financiële middelen beschikken, kunnen aanspraak maken op rechtsbijstand.

Personen met een buitenlandse nationaliteit die in Frankrijk hun gewone en legale verblijfplaats hebben, komen eveneens in aanmerking voor rechtsbijstand **in burgerlijke zaken**. Bij strafzaken is een legale verblijfplaats echter geen vereiste. Deze voorwaarde geldt evenmin voor minderjarigen, ongeacht de procedure waarbij zij betrokken zijn (civiel, administratief of strafrechtelijk).

Gekeken wordt naar de **gemiddelde maandelijkse inkomsten van de aanvrager van de rechtsbijstand in het voorgaande kalenderjaar** en, in voorkomend geval, **naar de inkomsten van de personen die op reguliere basis bij hem of haar in huis wonen**. In dit laatste geval wordt de grens voor de toekenning van de rechtsbijstand opgetrokken via een correctie in verband met de gezinslasten.

Personen die bepaalde **inkomenssteun** krijgen (aanvullende uitkering uit het nationaal solidariteitsfonds, bijstandsuitkering), hoeven niet aan te tonen dat hun financiële draagkracht ontoereikend is.

Bovendien worden verschillende **sociale voorzieningen** niet als inkomsten meegerekend (kinderbijslag, sociale uitkeringen, huisvestingstoeslag).

Afhankelijk van de financiële draagkracht dekt de rechtsbijstand de gemaakte kosten **geheel of gedeeltelijk**. De **inkomensdrempels** worden elk jaar geactualiseerd in de wet op de financiën. Voor 2009 geldt dat voor een alleenstaande de maandelijkse gemiddelde inkomsten:

ten hoogste **911 EUR** mogen bedragen om voor volledige rechtsbijstand in aanmerking te komen,

tussen **912** en **1367 EUR** moeten liggen om voor gedeeltelijke rechtsbijstand in aanmerking te komen.

Deze **drempels worden met 164 EUR verhoogd** voor elk van de eerste twee afhankelijke personen die bij de aanvrager wonen (kinderen, echtgenoot, (geregistreerd) partner, bloedverwanten in opgaande lijn, enz.), en met **104 EUR** vanaf de derde afhankelijke persoon.

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor slachtoffers

In principe **wordt er niet gekeken naar de status (bijv. slachtoffer of verdachte) van de procespartij**. Slachtoffers, verdachten, eisers of gedaagden worden niet verschillend behandeld als het gaat om het al dan niet verkrijgen van rechtsbijstand.

In de ***Loi d'orientation et de programmation pour la justice*** (wet inzake de oriëntatie en planning voor justitie) van **9 september 2002** zijn de voorwaarden voor toegang tot justitie voor slachtoffers van de ernstigste misdrijven, namelijk opzettelijke aanslag op het leven of de integriteit van de persoon (misdrijven als bedoeld en bestraft in de artikelen 221-1 t/m 221-5, 222-1 t/m 222-6, 222-8, 222-10, 222-14 (lid 1 en 2), 222,23 t/m 222-26, 421-1 (lid 1) en 421-3 (lid 1-4), van het *Code pénal* (wetboek van strafrecht)), en hun rechthebbenden verbeterd als het gaat om de instelling van een civiele eis tot vergoeding van de schade die zij hebben geleden als gevolg van de aanslag op de persoon. Zij hoeven namelijk geen bewijsstukken met betrekking tot hun inkomsten te overleggen om rechtsbijstand te verkrijgen. Deze bepaling geldt vooral voor slachtoffers van verkrachting of mishandeling van kinderen jonger dan vijftien jaar of van bijzonder kwetsbare personen, als deze verkrachting of mishandeling de dood of permanente invaliditeit tot gevolg heeft.

Verder kan bij wijze van uitzondering van de inkomstenregels worden afgeweken, ongeacht de status van de aanvrager van de procesbijstand (eiser /gedaagde, slachtoffer/verdachte), als hun situatie van bijzonder belang wordt geacht vanwege het voorwerp van het geschil of de te verwachten proceskosten.

Deze bepaling geldt met name voor slachtoffers van een strafbaar feit met het oog op de omstandigheden waaronder dit feit is begaan.

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor verdachten

In principe is er **geen enkele bijzondere voorwaarde** voor het verlenen van rechtsbijstand aan gedaagden. Bij inzet van een **rechtsmiddel** (hoger beroep, verzet, beroep in cassatie) wordt de situatie van gedaagden er echter beter op wanneer zij reeds rechtsbijstand hebben ontvangen. Het recht op deze bijstand blijft dus onverminderd bestaan.

Hier moet echter worden gewezen op de algemene regel. Deze regel is zowel op de eiser als op de gedaagde van toepassing en houdt in dat er geen rechtsbijstand wordt toegekend wanneer de kosten die door deze bijstand worden gedekt, worden vergoed op grond van een rechtsbijstandsverzekering of een soortgelijke bescherming.

Kosteloze procedures

Bij een buurtrechter (*juridiction de proximité*) en een kantonrechter (*tribunal d'instance*) hoeven de partijen geen advocaat in de arm te nemen. Wanneer het bedrag van de vordering lager is dan 4000 EUR, behoort bij deze rechtbanken een vereenvoudigde procedure tot de mogelijkheden die de partijen ontslaat van de verplichting om een deurwaarder in te schakelen.

Verzoeken tot herziening van maatregelen in verband met de uitoefening van het ouderlijk gezag, vorderingen op het gebied van adoptie, als het kind is geadopteerd voordat het de leeftijd van vijftien jaar heeft bereikt, maatregelen na een echtscheiding en eisen inzake alimentatieverplichtingen kunnen zonder advocaat, door middel van een verzoekschrift, worden ingediend.

Zoals voor alle procedures bij civiele rechtbanken berekenen deze rechters geen kosten voor het aanspannen van een rechtszaak of het afgeven van een beslissing.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

In civiele zaken moet in elk vonnis of elk arrest waarmee een rechtsgang wordt beëindigd, worden bepaald wie de in het kader van de procedure gemaakte kosten dient te voldoen.

In principe komen **de vaste kosten** (zie boven) voor rekening van de in het ongelijk gestelde partij. De rechter kan evenwel via een met redenen omkleed besluit een andere partij verplichten deze kosten geheel of gedeeltelijk op zich te nemen.

Een partij kan eveneens eisen dat de wederpartij de door haar gemaakte kosten, **anders dan de vaste kosten**, geheel of gedeeltelijk voor haar rekening neemt. Het gaat bijvoorbeeld om de honoraria en het pleidooirecht van haar advocaat, de kosten van de deurwaarder en zijn proces-verbaal van constatering, en haar reiskosten. In dit geval veroordeelt de rechter de partij die de vaste kosten dient te voldoen, of anders de in het ongelijk gestelde partij tot het aan de andere partij betalen van het bedrag dat hij vaststelt op basis van de gemaakte kosten die niet in de vaste kosten zijn begrepen. Hij houdt hierbij rekening met het beginsel van billijkheid en de financiële situatie van de veroordeelde partij. Hij kan, ook ambtshalve, om redenen die op dezelfde overwegingen gebaseerd zijn, verklaren dat er geen aanleiding is tot een dergelijke veroordeling.

Vergoeding van deskundigen

In civiele zaken wordt de vergoeding van door de rechter aangewezen deskundigen bij **rechterlijk vonnis** vastgesteld.

Wanneer de rechter een deskundige in de arm neemt, stelt hij een voorschot vast dat op de vergoeding van die deskundige in mindering wordt gebracht. Het voorschot benadert de vermoedelijke uiteindelijke vergoeding zo veel mogelijk. Hij wijst de partij of partijen aan die het voorschot bij de griffie van de rechtbank in bewaring moet(en) geven.

Zodra **de deskundige zijn verslag heeft ingediend** stelt de rechter diens vergoeding vast, met name afhankelijk van de toewijding waarmee hij heeft gewerkt, de naleving van de gestelde termijnen en de kwaliteit van het geleverde werk. Hij verleent de deskundige toestemming om het hem toekomende deel van de bij de griffie in bewaring gegeven bedragen op te vragen, en bepaalt in voorkomend geval dat er aanvullende bedragen aan de deskundige moeten worden uitbetaald. Daarbij wijst hij de partij of partijen aan voor wier rekening dit extra bedrag komt.

In het vonnis of arrest waarmee een rechtsgang wordt beëindigd, wordt bepaald **wie de vergoeding van de deskundige dient te betalen**. In principe is dat **de in het ongelijk gestelde partij**, tenzij de rechter via een met redenen omkleed besluit een andere partij verplicht deze kosten geheel of gedeeltelijk te voldoen. Daarentegen worden de honoraria van **niet door de rechter aangewezen deskundigen in vrijheid tussen de deskundige en zijn cliënt overeengekomen**. Deze behoren niet tot de vaste kosten. Een partij kan de rechter verzoeken de in het ongelijk gestelde partij of anders de in de vaste kosten veroordeelde partij op te dragen haar het bedrag van deze honoraria te betalen. De rechter houdt hierbij rekening met het beginsel van billijkheid en de financiële situatie van de veroordeelde partij.

Vergoeding van vertalers en tolken

Deze kosten komen ten laste van **de in het ongelijk gestelde partij**, tenzij de rechter via een met redenen omkleed besluit een andere partij verplicht deze kosten geheel of gedeeltelijk te betalen.

Bestanden

[Franse verslag over de studie inzake kosten transparantie](#) (1312 Kb)[en](#)

Laatste update: 07/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Cyprus

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

In de Republiek Cyprus zijn beoefenaars van juridische beroepen niet onderverdeeld in verschillende categorieën (zoals *solicitors*, *barristers*, advocaten en *lawyers*). Alle beoefenaars van juridische beroepen die zijn ingeschreven in het register van advocaten hebben gelijke rechten om voor nationale rechtbanken te verschijnen en meer in het algemeen als jurist te werken, ongeacht het feit of zij in het bezit zijn van een buitenlandse titel van *solicitor* of *barrister*. Voor alle beoefenaars van juridische beroepen wordt de term "advocaat" gebruikt.

Advocaten (Δικηγόροι)

Vergoedingen voor juridische dienstverlening worden vastgesteld aan de hand van een door het hooggerechtshof (Ανώτατο Δικαστήριο) goedgekeurde vergoedingenschaal.

Voor buitengerechtelijke diensten gelden schalen die een minimumtarief vaststellen.

In beide gevallen kan de advocaat met de cliënt een hogere vergoeding overeenkomen. Bij rechtszaken moet dit officieel worden aangegeven.

Cyprus kent twee soorten deurwaarders:

deurwaarders uit de particuliere sector, die gerechtelijke documenten betekenen;

gerechtsdeurwaarders, die ambtenaar zijn en de verantwoordelijkheid dragen voor de tenuitvoerlegging van de procedures ter uitvoering van rechterlijke uitspraken (bijvoorbeeld het in beslag nemen en verkopen van onroerende goederen).

Vergoedingen voor de betekening van documenten door deurwaarders uit de particuliere sector worden berekend op basis van de afstand van het adres waar het document moet worden overhandigd.

Gerechtsdeurwaarders zijn ambtenaren en krijgen derhalve een maandloon uitbetaald. Procederende partijen die een verzoek om uitvoeringsmaatregelen indienen, betalen het zegelrecht dat is vastgesteld in de regels voor de procesvoering. Dit bedrag is afhankelijk van het soort uitvoeringsmaatregel en de omvang van de beoogde vordering.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

De aanvankelijke gerechtskosten worden vastgesteld overeenkomstig de omvang van de vordering of enige andere procedure en zij worden betaald bij indiening van het verzoekschrift. Gerechtskosten worden niet voorgeschreven als een specifiek, vast bedrag; zij variëren al naargelang het verloop van de procedure en zij worden berekend op basis van een goedgekeurde schaal.

Moment in de civiele procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

De aanvankelijke gerechtskosten worden betaald bij indiening van het verzoekschrift.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures

Bij veroordeling kan de rechter de verweerder gelasten de procedurekosten te betalen. In de regel is dit niet het geval wanneer een gevangenisstraf wordt opgelegd. In die omstandigheden komen de kosten voor rekening van de staat, net zoals bij vrijspraak van de verweerder.

Moment in de strafrechtelijke procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

De kosten, met uitzondering van de aanvankelijke kosten die als zegelrecht worden betaald wanneer de zaak aanhangig wordt gemaakt, worden vereffend na afronding van de procedure.

Vaste kosten in grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in grondwettelijke procedures

De kosten worden berekend op basis van de toepasselijke schaal.

Moment in de grondwettelijke procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

De kosten worden betaald na afronding van de procedure, met uitzondering van de gerechtskosten, die betaald worden bij indiening van het verzoekschrift.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

De verplichtingen van advocaten ten aanzien van hun cliënten zijn vastgesteld in de bepalingen van de gedragscode voor advocaten van 2002 (Οι περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμοί του 2002) (staatsblad van de Republiek, Bijlage C(1) nr. 237 van 17.5.2002 (Regelgevend administratief besluit 237 /2002).

Kosten – rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Cyprus?

Belangrijke informatie over procedurekosten is te vinden op de website van het [hooggerechtshof](#). De informatie is beschikbaar in het Grieks.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

Website van het [hooggerechtshof](#).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Statistieken over de werkzaamheden van de rechtbanken van de Republiek Cyprus kunnen in het Grieks en het [Engels](#) geraadpleegd worden op de website van het [hooggerechtshof](#).

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie verstrekt?

Op vergoedingen voor advocaten is een btw-tarief van 15 procent van toepassing, mits de advocaat die de diensten aanbiedt in het btw-register is ingeschreven.

Welke tarieven zijn van toepassing?

Het btw-tarief bedraagt 15 procent.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens op civielrechtelijk gebied

In civiele procedures wordt geen rechtsbijstand verleend.

Toepasselijke inkomensgrens voor verweerders op strafrechtelijk gebied

Verweerders in strafrechtelijke procedures hebben recht op kosteloze rechtsbijstand indien hun inkomen ontoereikend is om de diensten van een advocaat te betalen en de rechter van oordeel is dat gratis rechtsbijstand moet worden verleend in het belang van een goede rechtsbedeling. Er wordt geen vooraf bepaalde inkomensgrens gehanteerd. De rechter bestudeert de aanvraag aan de hand van het aangevoerde bewijsmateriaal, met inbegrip van een verslag van de Sociale Dienst (Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας) over het inkomen van de verweerder en diens behoeften.

Toepasselijke inkomensgrens voor slachtoffers op strafrechtelijk gebied

In de regel worden strafrechtelijke procedures niet ingesteld door het slachtoffer maar door de staat, die de toepasselijke kosten betaalt. Daarom wordt niet voorzien in kosteloze rechtsbijstand voor slachtoffers.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan slachtoffers

In de regel worden strafrechtelijke procedures niet ingesteld door het slachtoffer maar door de staat, die de toepasselijke kosten betaalt. Daarom wordt niet voorzien in kosteloze rechtsbijstand voor slachtoffers.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan verweerders

Overeenkomstig de toepasselijke wetgeving moet op het strafbare feit waarvan de verweerder beschuldigd wordt een gevangenisstraf van ten minste twaalf maanden staan om voor rechtsbijstand in aanmerking te komen. Deze bepaling wordt evenwel geacht in strijd te zijn met de grondwet. Daarom moet worden aangenomen dat in alle gevallen mogelijkheid tot kosteloze rechtsbijstand bestaat.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

In de regel betaalt de in het ongelijk gestelde partij de kosten van de andere partij, ofschoon de rechter vrijelijk over de betaling van de kosten beslist en anderszins kan bepalen.

Links

[Gerechtskosten en vergoedingen](#)

[Statistische gegevens \(Grieks\)](#)

[Statistische gegevens \(Engels\)](#)

Bestanden

[Cypriotisch verslag over de studie inzake kostentransparantie](#) (555 Kb)[en](#)

Laatste update: 23/07/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Letland

Op deze pagina vindt u informatie over de kosten van gerechtelijke procedures in Letland.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

1. Deurwaarders

De vergoeding voor de diensten van gecertificeerde deurwaarders (*zvērīnāti tiesu izpildītāji*) wordt vastgesteld aan de hand van de [wettelijke tarieven](#). Het is niet toegestaan een vergoeding af te spreken die afwijkt van het wettelijke tarief.

2. Advocaten

Behalve in gevallen waarin de overheid rechtsbijstand verleent, bestaat er geen vast tarief voor de diensten van **gecertificeerde advocaten** (*zvērīnāti advokāti*) in Letland; de advocaat spreekt een tarief af met zijn cliënt.

Artikel 57 van de [Wet op de advocatuur](#) (*Advokatūras likums*) bepaalt dat gecertificeerde advocaten een schriftelijke overeenkomst sluiten met hun cliënten waarin wordt vastgelegd dat de advocaat voor de cliënt optreedt in de zaak en het relevante tarief vaststelt.

Als er onenigheid ontstaat over de kosten wanneer er geen schriftelijke overeenkomst is gesloten, dan kan het bedrag dat in rekening wordt gebracht voor de vergoeding van de advocaat worden vastgesteld op tweemaal het bedrag dat is bepaald in de wetgeving inzake de vergoeding van rechtsbijstand door de overheid, terwijl de andere kosten kunnen worden bepaald binnen de grenzen die in die wetgeving zijn vastgesteld.

Artikel 12 van de [Wet op de advocatuur](#) bepaalt dat de kosten van advocaten en aanverwante kosten door de overheid worden vergoed in de door de wet gespecificeerde gevallen. De wetgeving inzake de door de overheid verleende rechtsbijstand (de [Wet rechtsbijstand overheid](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) en de [Wet op de strafvordering](#)) (*Kriminālprocesa likums*) omschrijft in welke omstandigheden door de overheid bekostigde rechtsbijstand kan worden verleend in civiele, administratieve en strafrechtelijke zaken.

De kosten van rechtsbijstandverleners worden door de overheid vergoed overeenkomstig [Verordening van het kabinet nr. 1493 van 22 december 2009 inzake de vaststelling van regels voor de omvang van de door de overheid verleende rechtsbijstand, de hoogte van de vergoeding, de aanverwante kosten en de procedure voor de betaling daarvan](#). In de verordening worden vaste vergoedingen vermeld (een bepaald bedrag of een uurtarief) die de overheid overeenkomstig de vastgestelde procedure aan verleners van rechtsbijstand betaalt. Zie ook de informatie onder de onderstaande kopjes.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in civiele procedures

De vaste kosten voor procederende partijen bestaan onder andere uit griffierechten, kanselarijrechten en kosten in verband met de behandeling van de zaak.

Stadium van de civiele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

De vordering dient vergezeld te gaan van stukken waaruit blijkt dat griffierechten en andere gerechtskosten zijn voldaan overeenkomstig de door de wet vastgestelde procedures.

De rechten betreffende de werkzaamheden van de rechtbank (griffierechten) en de kanselarijrechten moeten met gebruikmaking van onderstaande gegevens aan het ministerie van Financiën (de "schatkist") worden betaald:

ontvanger: schatkist, ministerie van Financiën (*Valsts kase*)

fiscaal identificatienummer ontvanger: 90000050138

rekeningnummer ontvanger: LV55TREL1060190911200

bank ontvanger: schatkist, ministerie van Financiën (*Valsts kase*)

BIC-code: TRELLV22

mededeling: hier moeten de gegevens van de zaak worden vermeld.

Rechten in verband met de behandeling van de zaak moeten betaald worden voordat die behandeling feitelijk aanvangt.

Bedragen die verschuldigd zijn aan getuigen en deskundigen (voor het verrichten van onderzoek of het ondervragen van getuigen ter plaatse), en de kosten van de aanzegging van de dagvaarding, de publicatie van aankondigingen in dagbladen en het stellen van zekerheid voor vorderingen dienen betaald te worden voordat de behandeling van een zaak feitelijk aanvangt, en wel door de partij die om de desbetreffende dienst verzoekt.

De volgende kosten dienen voordat de behandeling van een zaak feitelijk aanvangt, betaald te worden door de partij die hierom verzoekt:

bedragen die verschuldigd zijn aan getuigen en deskundigen;

kosten in verband met het ondervragen van getuigen of het verrichten van onderzoek ter plaatse;

kosten van de uitreiking en aanzegging van de dagvaarding;

kosten in verband met het opsporen van de verweerder;

kosten van het publiceren van aankondigingen in dagbladen;

kosten van het stellen van zekerheid voor een vordering.

Bedragen in verband met de berechting van een zaak in een districts- of gemeentelijke rechtbank (*rajona (pilsētas) tiesa*) of een regionale rechtbank (*apgabaltiesa*) moeten worden betaald op de rekening van de Dienst Gerechten:

ontvanger: Dienst Gerechten (*Tiesu administrācija*)

rekeningnummer ontvanger: LV51TREL2190458019000

fiscaal identificatienummer ontvanger: 90001672316

bank ontvanger: schatkist, ministerie van Financiën (*Valsts kase*)

BIC-code: TRELLV22

andere te vermelden bijzonderheden betreffende de betaling: **21499** (een code die de betalingscategorie aangeeft) en andere gegevens die nodig zijn om te weten om welke zaak het gaat, zoals het zaaknummer, de naam van de verweerder en de vermelding of de verweerder een natuurlijke dan wel een rechtspersoon is.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor partijen in strafrechtelijke procedures

Verdachten in strafrechtelijke procedures betalen geen gerechtskosten. De [Wet op de strafvordering](#) (*Kriminālprocesa likums*) voorziet niet in een vergoeding voor strafrechtelijke procedures. Paragraaf 8 van de overgangsbepalingen van deze wet bepaalt dat civiele vorderingen die gevoegd worden in strafrechtelijke procedures voordat de wet in werking treedt, nu behandeld moeten worden als vorderingen voor schade. Als de civiele mede-eiser niet het slachtoffer is, of als de civiele verweerder niet de beschuldigde is, dan moet de civiele vordering nu worden behandeld volgens de [Wet op de burgerlijke rechtsvordering](#) (*Civilprocesa likums*). Een maand nadat de wet in werking treedt, moet de ambtenaar die de procedure aanhangig maakt (*procesa virzītājs*) de andere partijen dienovereenkomstig op de hoogte stellen.

Stadium van de strafrechtelijke procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Zie het bovenstaande antwoord op de vraag over vaste kosten voor partijen in strafrechtelijke procedures.

Vaste kosten in constitutionele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden bij constitutionele procedures

Er zijn in geen enkel stadium van een constitutionele procedure gerechtskosten verschuldigd.

Stadium van de constitutionele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Er zijn in geen enkel stadium van een constitutionele procedure gerechtskosten verschuldigd.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Volgens artikel 2, punt 2 van de [Gedragscode voor Letse gecertificeerde advocaten](#) (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*) moeten advocaten hun cliënten op professionele en open wijze over de zaak adviseren en passende juridische bijstand verlenen. Bovendien stelt artikel 3, punt 1 van deze code dat advocaten niet aan zaken dienen te werken waarin ze niet deskundig zijn of waarvoor ze niet in staat zijn hun taken adequaat te vervullen. Voordat een advocaat een zaak aanneemt, dient hij of zij dus kennis te nemen van de omstandigheden en een advies uit te brengen. De [Wet op de advocatuur](#) stelt ook verplichtingen aan gecertificeerde advocaten: zo moeten zij bij de verdediging van de rechten en de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de persoon die om rechtsbijstand heeft verzocht, alle in de wet genoemde methoden en middelen toepassen.

Kosten - rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Letland?

Informatie over de rechtsgrondslag van kosten in de wetgeving en de verordeningen van het kabinet is te vinden op internet en in informatiefolders van de rechtbanken.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Letland?

Informatie over de rechtsgrondslag van de verschuldigde kosten bij het instellen van vorderingen is (zonder vermelding van concrete bedragen) in alle talen te vinden op de website van het [Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken](#) (zie de pagina 'Aanhangigmaking van zaken bij de rechter – Letland').

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Informatie over mediation is te vinden op de website [Mediācija.lv](#).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

Informatie over kosten is te vinden op het [portaal van de Letse rechtbanken](#).

Verder is er ook de officiële website van het [ministerie van Justitie](#). Deze biedt toegang tot informatie over rechtbanken, gerechtelijke procedures, uitspraken van administratieve en andere rechtbanken en overige informatie.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Informatie over de duur van procedures is te vinden in de statistische verslagen over de werkzaamheden van de rechtbanken die te vinden zijn op de website van het [Rechtbankeninformatiesysteem](#) (*Tiesu informācijas sistēma*).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Er zijn geen gegevens beschikbaar over de gemiddelde totale kosten van specifieke procedures.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie beschikbaar gesteld?

Griffierechten en gerechtskosten zijn vrijgesteld van btw.

Welke tarieven zijn van toepassing?

Griffierechten en gerechtskosten zijn vrijgesteld van btw.

Rechtsbijstand

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van civiel recht

Krachtens de [Wet rechtsbijstand overheid](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) verleent de overheid **rechtsbijstand** aan **personen** die: erkend zijn als arm persoon of persoon in materiële problemen overeenkomstig de desbetreffende wettelijke procedures;

plotseling in situaties en materiële omstandigheden komen te verkeren die hen verhinderen hun rechten te verdedigen (bv. overmacht of andere omstandigheden die buiten hun invloedssfeer liggen);

volledig afhankelijk zijn van de overheid of de lokale autoriteiten.

In gevallen waarin personen gezien hun specifieke situatie, materiële omstandigheden of inkomensniveau niet in staat zijn zelf hun verweer te regelen, verleent de overheid ook **rechtsbijstand** aan **personen** die:

op grond van de internationale verplichtingen van Letland recht hebben op rechtsbijstand van de Republiek Letland;

hun woonplaats of gewone verblijfplaats in een lidstaat van de Europese Unie hebben, wanneer er sprake is van grensoverschrijdende geschillen.

Rechtsbijstand van de overheid wordt ook verleend in **administratieve zaken** (beroep tegen beslissingen inzake asiel, beslissingen inzake betwiste repatriëringsbevelen en beslissingen inzake de beoordeling/herziening van bevelen betreffende gedwongen uitzetting).

Aanvragen voor rechtsbijstand worden behandeld door het [Bureau voor rechtsbijstand](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*), dat beslissingen neemt over het al dan niet verlenen van rechtsbijstand en de aanvrager dienovereenkomstig informeert.

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor de verdachte

Op grond van de artikelen 17 tot 19 van de [Wet rechtsbijstand overheid](#) mogen personen die een recht op verweer in strafrechtelijke procedures hebben, op welk moment ook een aanvraag voor rechtsbijstand indienen voordat de definitieve rechterlijke uitspraak in werking treedt. In strafrechtelijke procedures omvat rechtsbijstand door de overheid adviesverlening, hulp bij het opstellen van procedurele stukken en vertegenwoordiging tijdens het vooronderzoek en

voor de rechter. In bepaalde omstandigheden die zijn omschreven in de [Wet op de strafvordering](#), wijst de overheid een advocaat aan om de verdachte in rechte te vertegenwoordigen.

Ingevolge artikel 20 van de [Wet op de strafvordering](#) heeft eenieder die verdacht of beschuldigd wordt van het plegen van een misdrijf het recht zichzelf te verweren, d.w.z. het recht om te weten van welk misdrijf hij of zij wordt verdacht of beschuldigd en het recht om te kiezen op welke wijze zijn/haar verweer gevoerd zal worden. Hij of zij mag dit recht uitoefenen door zichzelf te vertegenwoordigen of door een persoon naar keuze aan te stellen om hem of haar in rechte te vertegenwoordigen. De persoon die hem of haar in rechte vertegenwoordigt, kan een gecertificeerde advocaat zijn. In bepaalde, door de wet omschreven gevallen is vertegenwoordiging door een gecertificeerde advocaat verplicht. Als de verdachte onvoldoende middelen heeft om een gecertificeerde advocaat in de arm te nemen en geen overeenkomst sluit met een advocaat die bereid is tot vertegenwoordiging in de zaak, draagt de overheid zorg voor deze vertegenwoordiging, waarbij zij opdracht geeft tot betaling van kosten voor het verweer uit overheidsmiddelen en bepaalt welk deel eventueel door de verdachte moet worden terugbetaald.

Ingevolge artikel 80 van de [Wet op de strafvordering](#) mag een verdachte een overeenkomst sluiten met een advocaat of iemand anders dat namens hem of haar laten doen. De ambtenaar die de procedure aanhangig maakt (*procesa virzītājs*) mag een dergelijke overeenkomst niet sluiten en mag geen specifieke advocaat aanwijzen, maar moet de verdachte van de noodzakelijke informatie voorzien en hem of haar de gelegenheid geven contact op te nemen met een advocaat. Als de verdachte geen overeenkomst met een advocaat heeft gesloten in een zaak waar vertegenwoordiging door een advocaat verplicht is, of in andere zaken waarin de verdachte graag vertegenwoordigd wil worden, dan vraagt de ambtenaar die de procedure aanhangig maakt de senior gecertificeerde advocaat om zorg te dragen voor een raadsman. Binnen drie werkdagen na ontvangst van het verzoek van de ambtenaar die de procedure aanhangig maakt, moet de senior advocaat de naam van de advocaat die de verdachte in rechte zal vertegenwoordigen, aan deze ambtenaar meedelen.

Artikel 81 van de [Wet op de strafvordering](#), betreffende bijzondere procedurele stappen, stelt verder dat, indien er geen overeenkomst inzake het verweer is of indien de advocaat die is ingeschakeld niet in staat is de procedurele stadia bij te wonen, de ambtenaar die de procedure aanhangig maakt in dat geval een advocaat moet inschakelen die het verweer in de afzonderlijke procedurele stadia (al het onderzoek waarbij de verdachte betrokken is) op zich neemt, waarbij een keuze wordt gemaakt uit de lijst van advocaten van dienst die door de senior advocaat is opgesteld voor het jurisdictiegebied van de rechtbank. Verder bepaalt artikel 84, lid 2, van de [Wet op de strafvordering](#) dat indien een persoon geen overeenkomst heeft gesloten over zijn of haar verweer, het bedrag en de procedure voor betaling van de vergoeding en kosten van een advocaat die rechtsbijstand van overheidswege verleent, per kabinetsbesluit moeten worden vastgesteld (zie de [Verordening van het kabinet nr. 1493 van 22 december 2009 inzake de vaststelling van regels voor de omvang van de door de overheid verleende rechtsbijstand, de hoogte van de vergoeding, de aanverwante kosten en de procedure voor de betaling daarvan](#)).

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor slachtoffers

In de strafrechtelijke procedure kunnen slachtoffers rechtsbijstand ontvangen, d.w.z. een advocaat om hen te vertegenwoordigen, die wordt aangewezen overeenkomstig de procedure in de [Wet op de strafvordering](#) en in de daarin genoemde gevallen.

Daarnaast mag de ambtenaar die de procedure aanhangig maakt, volgens artikel 104, lid 5, van de [Wet op de strafvordering](#) besluiten een advocaat aan te wijzen om een minderjarige te vertegenwoordigen, en wel in de volgende gevallen:

de bescherming van de rechten en belangen van de minderjarige wordt gehinderd of anderszins niet gewaarborgd,

een gemotiveerd verzoek daartoe is ingediend door een vertegenwoordiger van het gezin van de minderjarige (moeder, vader, voogd, grootouder, meerderjarige broer of zus) bij wie de minderjarige woont en waardoor hij of zij wordt verzorgd, dan wel door een vertegenwoordiger van een instelling voor de bescherming van kinderrechten of een vertegenwoordiger van een niet-gouvernementele organisatie die in een dergelijke bescherming voorziet.

In uitzonderlijke omstandigheden, als het in strafrechtelijke procedures niet anderszins mogelijk is de bescherming van de rechten en belangen van een slachtoffer dat arm is of in materiële problemen verkeert, te waarborgen, mag de ambtenaar die de procedure aanhangig maakt besluiten een advocaat aan te wijzen om dat slachtoffer te vertegenwoordigen. De hoogte van de advocatenvergoedingen en de betalingsprocedure in dergelijke gevallen worden vastgesteld door het kabinet van ministers (zie [Verordening van het kabinet nr. 1493 van 22 december 2009 inzake de vaststelling van regels voor de omvang van de door de overheid verleende rechtsbijstand, de hoogte van de vergoeding, de aanverwante kosten en de procedure voor de betaling daarvan](#)). De overheid zal vervolgens rechtsbijstand verlenen aan de persoon die als slachtoffer wordt erkend (hulp bij het opstellen van procedurele stukken en vertegenwoordiging in procedures vóór en tijdens de terechtzitting).

Overige voorwaarden aan de toekenning van rechtsbijstand aan slachtoffers

Zie de bovenstaande informatie over de inkomensgrens voor slachtoffers bij strafprocedures.

Overige voorwaarden aan de toekenning van rechtsbijstand aan verdachten

Zie de bovenstaande informatie over de inkomensgrens voor verdachten in strafprocedures.

Kosteloze gerechtelijke procedure

De volgende personen zijn in de volgende omstandigheden vrijgesteld van het betalen van gerechtskosten aan de staat:

eisers bij vorderingen door werknemers voor het invorderen van arbeidsbezoldiging en andere vorderingen die voortvloeien uit wettelijke arbeidsrelaties of daarmee in verband staan;

eisers bij vorderingen wegens contracten voor de uitvoering van werk, indien de eiser een persoon is die een gevangenisstraf uitzit;

eisers bij vorderingen wegens persoonlijk letsel dat verminking, andere gezondheidsschade of overlijden tot gevolg had;

eisers bij vorderingen om onderhoudsgeld in te vorderen voor een kind of ouder, en vorderingen om het vaderschap vast te stellen indien de vordering samen met een vordering om onderhoudsgeld voor een kind in te vorderen, wordt ingediend;

aanvragers in zaken met betrekking tot de erkenning, of de erkenning en tenuitvoerlegging, van een buitenlands besluit inzake het invorderen van onderhoudsgeld voor een kind of ouder;

eisers bij vorderingen tot schadevergoeding wegens materiële en morele schade als gevolg van strafbare feiten;

aanklagers, centrale of lokale overheidsinstanties en personen die wettelijk het recht hebben de rechten en wettelijk beschermde belangen van andere personen te verdedigen;

aanvragers in zaken met betrekking tot een besluit waarin wordt vastgesteld dat een persoon handelingsonbekwaam is of waarin een voogd wordt aangewezen;

aanvragers in zaken met betrekking tot het aanwijzen van een voogd voor personen wegens een losbandige of verkwistende levensstijl of buitensporig gebruik van alcohol of drugs;

verweerders in zaken met betrekking tot het verlagen van onderhoudsbetalingen die door een rechter zijn toegekend aan een kind of ouder en het verlagen van onderhoudsbetalingen die de rechter heeft toegekend naar aanleiding van een vordering wegens persoonlijk letsel dat verminking, andere gezondheidsschade of overlijden tot gevolg had;

aanvragers in gevallen waarbij een kind onrechtmatig over een grens is vervoerd of is vastgehouden;

bewindvoerders bij vorderingen die ten behoeve van natuurlijke of rechtspersonen worden ingesteld van wie de insolventie wordt erkend, en bewindvoerders die aanvragen indienen voor een insolventieverklaring betreffende rechtspersonen in de omstandigheden bedoeld in lid 3 van [artikel 51 van de Insolventiewet \(Maksātnespējas likums\)](#);

schuldeisers van het vonnis, in tenuitvoerleggingszaken met betrekking tot de invordering van belastingen;

schuldeisers van het vonnis, in tenuitvoerleggingszaken waarin invordering dient plaats te vinden krachtens een enkel document dat tenuitvoerlegging van de vordering in een aangezochte lidstaat mogelijk maakt;

de accijnsdienst en de belastingdienst, bij aanvragen voor een insolventieverklaring betreffende een rechtspersoon;

de Dienst burger- en migratiezaken (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*), in gevallen van ontzetting uit het staatsburgerschap van Letland;

de Dienst sociale zekerheid (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*), in gevallen betreffende de invordering van financiële middelen voor de overheidsbegroting voor socialeverzekeringsdiensten, of te hoge betaling van sociale uitkeringen en socialeverzekeringsdiensten, of betaling van sociale uitkeringen in verband met verkeersongevallen.

Ook in andere gevallen waarin de wet voorziet kunnen partijen worden **vrijgesteld van het betalen van gerechtskosten** aan de staat. Nadat een rechtbank of rechter de financiële situatie van een natuurlijke persoon in ogenschouw heeft genomen, kan deze hem of haar volledig of gedeeltelijk vrijstellen van het betalen van gerechtskosten aan de staat en de betaling van de vereiste gerechtskosten aan de staat opschorten, of opdracht geven tot betaling in termijnen.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De partij die in het gelijk is gesteld, kan alle gerechtskosten die hij of zij heeft gemaakt van de andere partij terugvorderen. Als een vordering gedeeltelijk wordt toegewezen, kunnen de kosten evenredig met dat deel van de vordering dat door de rechter is toegewezen, worden teruggevorderd. De kosten van de verweerder worden evenredig met dat deel van de vordering dat in de procedure is afgewezen, aan hem of haar terugbetaald. In geval van een verstekvonnis worden griffierechten in verband met een verzoek tot het heropenen van gerechtelijke procedures en een nieuw vonnis in de zaak, niet vergoed.

Indien het verzoek van de eiser geheel of gedeeltelijk wordt toegewezen, wordt de verweerder opgedragen om, in de mate zoals bepaald in de wet, de kosten te vergoeden die de eiser heeft gemaakt in verband met het aanhangig maken van de vordering, zoals de vergoeding voor de advocaat, kosten in verband met het bijwonen van de rechtszitting of kosten in verband met het verzamelen van bewijs. Indien het verzoek wordt afgewezen, zal de rechter de eiser opdragen om de kosten te vergoeden die de verweerder heeft gemaakt in verband met het verweer tegen de vordering.

Vergoeding van deskundigen

De vergoeding van de kosten voor deskundigen moet betaald worden voordat er uitspraak in de zaak is gedaan, door de partij die om de diensten van de deskundige(n) heeft verzocht. Een partij die is vrijgesteld van gerechtskosten hoeft geen deskundigenkosten te voldoen. In dat geval wordt de vergoeding voor de diensten van deskundigen (met uitzondering van deskundigen van het forensisch instituut) betaald door de Dienst Gerechten.

Vergoeding van vertalers en tolken

Wanneer partijen bij een zaak de taal van de procedure niet beheersen, dient de rechtbank —tenzij zij rechtspersonen vertegenwoordigen— ervoor te zorgen dat zij naar behoren kennis kunnen nemen van de stukken in de zaak en met behulp van een tolk aan de procedure kunnen deelnemen.

Bijlagen

[Het verslag van Letland over de studie inzake kosten transparantie](#) (742 Kb)[en](#)

Laatste update: 07/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Litouwen

Op deze pagina vindt u informatie over de kosten van gerechtelijke procedures in Litouwen.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Juridisch adviseurs

Dit beroep bestaat niet in Litouwen.

Advocaten

Er is geen regelgeving voor vergoedingen voor advocaten in Litouwen. Ze variëren naar gelang van de complexiteit van de zaak en de benodigde middelen. Voor honoraria geldt echter een maximumbedrag dat is vastgelegd in aanbevelingen die zijn goedgekeurd door de **minister van Justitie en de voorzitter van de Raad van de Litouwse orde van advocaten (Lietuvos advokatų tarybos pirmininkas)**.

Barristers (pleiters)

Dit beroep bestaat niet in Litouwen.

Gerechtsdeurwaarders

Gerechtsdeurwaarders spelen alleen een rol als de schuldenaar zich niet aan het vonnis houdt en er juridisch uitvoerbare documenten vereist zijn. De regels voor de hoogte van de vergoeding, haar betaling en de vrijstelling van uitvoeringskosten zijn vastgelegd in de **instructies voor de executie van vonnissen**. Alle uitvoeringskosten moeten worden betaald door de schuldeiser. Tijdens of na de executie van het vonnis moet het honorarium van een gerechtsdeurwaarder op de schuldenaar worden verhaald.

De hoogte van het honorarium is afhankelijk van het soort executie die vereist is en het aantal malen dat deze executie plaatsvindt. Sommige uitvoeringskosten zijn vastgesteld; sommige kosten 60 LTL per uur en sommige worden bepaald op basis van een percentage van de waarde van de bezittingen waarop de executie van toepassing is.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in civiele procedures

De proceskosten in **civiele procedures** bestaan uit het zegelrecht en andere kosten, zoals vertegenwoordiging, afgifte van gerechtelijke documenten, vergoedingen voor deskundigen, executiekosten, etc. Het zegelrecht bestaat uit vaste kosten en is in sommige gevallen vastgelegd in het wetboek van burgerlijke rechtsvordering. De proceskosten zijn vastgelegd in afdeling VIII van het **wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Civilinio proceso kodeksas)**.

Moment in de civiele procedure waarop vaste kosten voor procederende partijen betaald moeten worden

Het zegelrecht wordt doorgaans betaald voordat een vordering bij de rechtbank wordt ingediend.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures

Er zijn geen vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures.

Vaste kosten bij constitutionele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden bij constitutionele procedures

Constitutionele procedures zijn kosteloos, maar staan niet open voor het algemeen publiek.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Er bestaat geen directe verplichting bij wet voor informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken.

Procedurkosten van de in het gelijk gestelde partij

De proceskosten in civiele procedures zijn vastgelegd in afdeling VIII van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

Kosten – rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Litouwen?

Meer informatie is beschikbaar in het bijgesloten [verslag van Litouwen over het onderzoek naar de transparantie van kosten](#) (950 Kb) [en](#).

In welke talen kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Litouwen?

Er is informatie beschikbaar in het Engels.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling-mediation/verzoening?

Meer informatie is te vinden op de volgende website: [procedure gerechtelijke bemiddeling](#).

Rechtsbijstand

Voorwaarden voor de toekenning van rechtsbijstand

Volgens de Litouwse wetgeving zijn er twee soorten door de staat gegarandeerde rechtsbijstand:

“Primaire rechtsbijstand” (pirminė teisinė pagalba) omvat het verlenen van rechtsbijstand overeenkomstig de procedure die is vastgelegd in de wet inzake door de staat gegarandeerde rechtsbijstand, alsmede juridisch advies en de opstelling van documenten die moeten worden ingediend bij staats- en gemeentelijke instellingen, met uitzondering van procedurele documenten. Rechtsbijstand omvat ook advies voor buitengerechtelijke beslechting van een geschil, handelingen voor het bereiken van een minnelijke schikking en het opstellen van een schikkingsovereenkomst.

“Secundaire rechtsbijstand” (antrinė teisinė pagalba) omvat de opstelling van documenten, het verweer en de vertegenwoordiging in de rechtbank. Deze rechtsbijstand omvat tevens het proces van executie en vertegenwoordiging tijdens de preliminaire buitengerechtelijke fase van een geschil, indien een dergelijke procedure volgens de wet of op grond van een gerechtelijke beslissing vereist is. Secundaire rechtsbijstand omvat ook de proceskosten in civiele procedures, de kosten in administratieve procedures en kosten met betrekking tot de behandeling van een vordering van een civiele partij in een strafzaak. Alle burgers van de Republiek Litouwen, burgers van andere lidstaten van de Europese Unie, andere natuurlijke personen die legaal in Litouwen of een andere lidstaat verblijven en andere personen die zijn gespecificeerd in internationale verdragen die Litouwen heeft ondertekend, komen in aanmerking voor **primaire rechtsbijstand, ongeacht hun inkomen**.

Alle burgers van de Republiek Litouwen, burgers van andere lidstaten van de Europese Unie en andere natuurlijke personen die legaal in Litouwen of een andere lidstaat verblijven, mogen secundaire rechtsbijstand aanvragen. Om secundaire rechtsbijstand te ontvangen mag het **vermogen en het jaarinkomen** van de betreffende persoon niet de **vermogens- en inkomensdrempels** te boven gaan die door de regering zijn vastgesteld in de wet inzake door de staat gegarandeerde rechtsbijstand.

Er wordt derhalve een gemeenschappelijke drempel gehanteerd voor het beoordelen van de behoefte van een persoon (als de berekende waarde lager is dan het maximumbedrag, wordt de aanvrager als behoeftig beschouwd).

Recht op rechtsbijstand

De regering heeft **twee vermogens- en inkomensdrempels** vastgesteld. Het vermogen en inkomen van de aanvrager mag de eerste of tweede wettelijk vastgestelde drempel niet overschrijden. Bovendien mag het netto jaarinkomen (over de laatste twaalf maanden) van de aanvrager de eerste of tweede inkomensdrempel die in de Litouwse wetgeving is vastgesteld, niet overschrijden.

Behoeftigheid is niet het enige criterium waarmee wordt bepaald of iemand in aanmerking komt voor secundaire rechtsbijstand.

Een aanvrager komt in aanmerking voor rechtsbijstand van het **eerste niveau** als het jaarinkomen maximaal 8 000 litas (2318,80 euro) plus maximaal 3 000 litas (869,60 euro) voor elke ten laste komende persoon bedraagt. Een aanvrager komt in aanmerking voor rechtsbijstand van het **tweede niveau** indien het jaarinkomen maximaal 12 000 litas (3478,20 euro) plus maximaal 4 400 litas (1275,30 euro) voor elke ten laste komende persoon bedraagt. De verplichtingen van de aanvrager jegens zijn of haar ten laste komende personen worden bij de beoordeling van de behoefte niet in aanmerking genomen.

De mate waarin de staat secundaire rechtsbijstand verleent en vergoedt, waarbij rekening wordt gehouden met het vermogen en inkomen van de betreffende persoon, is als volgt:

100 procent, indien op basis van het vermogen en inkomen van de persoon het eerste niveau kan worden vastgesteld;

50 procent, indien op basis van het vermogen en inkomen van de persoon het tweede niveau kan worden vastgesteld.

De staat moet 100 procent van de kosten van de secundaire rechtsbijstand die wordt verleend aan de personen genoemd in artikel 12 van deze wet (zie hieronder) voor zijn rekening nemen. Deze kosten worden ongeacht het vermogen en inkomen van de betreffende persoon vergoed. Uitgezonderd zijn personen (genoemd in artikel 12, onder 6 van de wet) die vrij kunnen beschikken over vermogen en inkomen. Voor hen is het tweede niveau van toepassing, waarbij de staat 50 procent van de kosten voor secundaire rechtsbijstand voor zijn rekening neemt.

Bepaalde groepen personen komen **ongeacht de vermogens- en inkomensdrempels** die zijn vastgesteld door de regering (in artikel 12 van de wet inzake door de staat gegarandeerde rechtsbijstand) in aanmerking voor secundaire rechtsbijstand:

personen in strafrechtelijke procedures (krachtens artikel 51 van het wetboek van strafvordering) en in andere in de wet gespecificeerde rechtszaken, indien de fysieke aanwezigheid van een advocaat verplicht is;

de benadeelde partijen in zaken waarin vergoeding wordt geëist voor schade als gevolg van strafbare feiten, waaronder ook zaken waarin vergoeding wordt geëist voor schade als onderdeel van een strafzaak;

personen die volgens de Litouwse wet in aanmerking komen voor sociale bijstand voor gezinnen met een laag inkomen (alleenwonenden);

personen die in zorginstellingen wonen;

personen waarvan is bevestigd dat ze zwaar gehandicapt zijn; personen die arbeidsongeschikt zijn verklaard; personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt en personen waarvan is vastgesteld dat ze in aanzienlijke mate bijzondere medische zorg behoeven. Hieronder vallen ook voogden, indien door de staat gegarandeerde rechtsbijstand vereist is voor de vertegenwoordiging en de bescherming van de rechten en belangen in verband met een voogdschap (pleegkind);

personen die hebben aangetoond om objectieve redenen niet te kunnen beschikken over hun vermogen en middelen en dat om deze redenen het vermogen en het jaarinkomen waarover ze vrij kunnen beschikken, de vermogens- en inkomensdrempels die zijn vastgesteld in de wet inzake rechtsbijstand niet overschrijdt;

personen die aan ernstige geestelijke gezondheidsstoornissen lijden, indien bepaalde kwesties met betrekking tot hun gedwongen opname en behandeling in overeenstemming worden geacht met de wet inzake geestelijke gezondheidszorg. Hieronder vallen ook hun voogden, indien door de staat gegarandeerde rechtsbijstand vereist is voor de behartiging van de rechten en belangen van een pleegkind (voogdijschap); schuldenaars in executieprocedures, indien beslag wordt gelegd op de laatste verblijfplaats; ouders of andere juridische vertegenwoordigers van minderjarigen, indien een uitzettingsprocedure wordt overwogen; minderjarigen, indien zij zich zelfstandig tot een rechtbank wenden voor de bescherming van hun rechten en belangen die wettelijk zijn vastgelegd en beschermd. Uitgezonderd zijn personen die volgens de wettelijke procedure een huwelijk zijn aangegaan of waarvan door de rechtbank is vastgesteld dat ze handelingsbekwaam zijn; personen die handelingsonbekwaam worden geacht in zaken waarin een beslissing wordt genomen over de handelingsbekwaamheid van een natuurlijke persoon; personen die betrokken zijn in zaken met betrekking tot geboorteregistratie; andere personen in situaties genoemd in verdragen die door de Republiek Litouwen zijn ondertekend.

Vergoeding van deskundigen

De rechtbank moet deskundigen een vergoeding betalen voor derving van hun inkomsten – uit werk of uit hun gebruikelijke activiteiten – voor elke dag dat ze benodigd zijn in de rechtbank. Ze worden betaald voor het uitvoeren van een relevant onderzoek en ontvangen een vergoeding voor eventuele onkosten in verband met het ter zitting verschijnen, reis- en verblijfskosten, alsmede een dagelijkse onderhoudstoelage. Een partij die een verzoekschrift indient voor het invoeren van deskundigen dient een **borgsom** te betalen waarvan de hoogte vooraf door de rechtbank wordt vastgesteld. Indien beide partijen een dergelijk verzoekschrift indienen, betalen zij de borgsom in gelijke delen. De borgsom wordt op de speciale rekening van de rechtbank gestort.

Indien, in de gevallen die in het Litouwse **burgerlijk wetboek** (Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas) of andere wetten zijn genoemd, **de rechtbank getuigen** (liudytojai) **en deskundigen** (ekspertai) **op eigen initiatief oproept, dienen de onkosten uit de staatsbegroting te worden betaald.** In dit kader kan een onderzoek worden ingesteld of een inspectie van de plaats van de gebeurtenis worden uitgevoerd.

Bij de vaststelling van de hoogte van de borgsom moet rekening worden gehouden met de hoogte van de toekomstige onkosten. De rechtbank betaalt de vergoedingen aan de deskundigen wanneer deze hun taken hebben volbracht. Expertisebureaus die een onderzoek hebben uitgevoerd moeten bovendien door de rechtbank worden betaald op basis van een factuur die na afronding van het onderzoek wordt ingediend. Deze bedragen worden overgeboekt van de speciale rekening van de rechtbank, die geopend is bij een bank die gekozen is op basis van de locatie van de rechtbank. De bedragen die aan deskundigen en expertisebureaus worden betaald, moeten, indien geen borgsom is geïnd, ten laste van de speciale rekening van de rechtbank worden gebracht en **worden betaald door de partij tegen wie het vonnis is uitgesproken dan wel door de partijen naar verhouding van de omvang van de ingewilligde en afgewezen vorderingen.** De maximumbedragen van deze onkosten worden vastgesteld door het **ministerie van Justitie.**

Vergoeding van vertalers en tolken

De rechtbank betaalt vertalers een vergoeding voor inkomstenderving als gevolg van verzuim van hun arbeid of hun normale dagelijkse activiteiten voor elke dag dat ze benodigd zijn in de rechtbank. Vertalers moeten worden betaald voor hun vertaalwerkzaamheden en ontvangen een vergoeding voor eventuele onkosten in verband met het ter zitting verschijnen, reis- en verblijfskosten, alsmede een dagelijkse onderhoudstoelage. Een partij die bij de rechtbank documenten indient die vertaald moeten worden naar een vreemde taal, moet vooraf een borgsom betalen waarvan de hoogte door de rechtbank wordt vastgesteld.

De rechtbank moet vertalers betalen met de middelen die in de staatsbegroting hiervoor zijn toegewezen, met uitzondering van vergoedingen aan vertalers voor vertaling naar een vreemde taal van gerechtelijke documenten die door de partijen zijn ingediend. De kosten voor tolk- en vertaaldiensten tijdens een rechtszitting dienen te worden **gefinancierd uit de staatsbegroting.** Het ministerie van Justitie heeft een maximumbedrag vastgesteld voor deze onkosten.

Bestanden

[Verslag van Litouwen over het onderzoek naar de transparantie van kosten](#) (950 Kb)[en](#)

Laatste update: 07/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Procedurekosten - Luxemburg

[Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in het Groothertogdom Luxemburg.](#)

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Gerechtsdeurwaarders

Het honorarium van gerechtsdeurwaarders wordt bij groothertogelijk besluit vastgelegd. Het gaat om het groothertogelijk besluit van 24 januari 1991 houdende **vaststelling van het honorarium van de gerechtsdeurwaarders.** Voor meer informatie hierover kunt u terecht op de website van de [Chambre des huissiers de justice du Grand-Duché du Luxembourg](#) (Kamer van gerechtsdeurwaarders van het Groothertogdom Luxemburg).

Advocaten

Krachtens artikel 38 van de gewijzigde wet van 10 augustus 1991 op het beroep van advocaat is het **aan de advocaat om zijn honorarium vast te stellen** en zijn beroepskosten te berekenen. Bij de vaststelling van de vergoeding houdt de advocaat rekening met diverse elementen van het dossier, waaronder het belang van de zaak, de moeilijkheidsgraad, het resultaat en de financiële situatie van de cliënt. Indien de vergoeding onredelijk blijkt, wordt zij bijgesteld door de **Conseil de l'Ordre** (raad van orde) na beoordeling van de voornoemde elementen van het dossier. Voor meer informatie kunt u terecht op de website van de [Barreau de Luxembourg \(balie van Luxemburg\).](#)

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Aan de procedure om een geschil voor de civiele rechter te brengen (saisine du juge civil) zijn geen andere vaste kosten verbonden dan de kosten van de gerechtsdeurwaarder en de advocaat. In beginsel zijn **aan civiele procedures geen kosten verbonden.** Nadat het vonnis is uitgesproken kunnen er echter wel kosten ontstaan ten gevolge van de uitvoering van de beslissing en het verzoekschrift van de in het gelijk gestelde partij.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures

De afgifte van een afschrift van een strafvonnis kost 0,25 eurocent per pagina. Er zijn **geen andere kosten** aan verbonden, met uitzondering van de afschriften van het strafdossier waarvoor hetzelfde bedrag per gekopieerde pagina wordt aangerekend aan de advocaat die om het afschrift heeft verzocht.

Moment in de strafrechtelijke procedure waarop vaste kosten voor procederende partijen betaald moeten worden

Krachtens artikel 59 van de Code d'instruction criminelle (CIC – wetboek van strafvordering) "moet de burgerlijke partij die een strafvordering bij de rechter aanhangig maakt (de eisende partij) en geen rechtsbijstand ontvangt aan de ontvanger van de registratie het bedrag in bewaring geven dat nodig is om de **procedurekosten** te dekken.

De indiening van de klacht wordt bij beschikking geconstateerd door de **onderzoeksrechter**. Afhankelijk van de financiële situatie van de burgerlijke partij **stelt de rechter het te consigneren bedrag vast alsmede de termijn binnen welke het bedrag moet worden betaald**, op straffe van niet-ontvankelijkheid van de klacht. Hij kan de burgerlijke partij ook vrijstellen van consignatie indien zij niet over de nodige middelen beschikt."

Deze procedure wordt gebruikt voor klachten met een burgerlijke partij die aanhangig worden gemaakt bij de onderzoeksrechter. Aan klachten en aangiften die bij het parket worden ingediend, respectievelijk het zich burgerlijke partij stellen bij de rechter in de hoofdzaak (wanneer een klacht wordt ingediend gedurende het proces, tijdens de terechtzitting) zijn **geen kosten** verbonden.

Vaste kosten in grondwettelijke procedures

Hieraan zijn **geen specifieke vaste kosten** verbonden.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers (advocaten) vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Overeenkomstig de beginselen van het gewijzigde interne besluit van 16 maart 2005 van de Ordre des Avocats du Barreau de Luxembourg (orde van advocaten van de Luxemburgse balie) hebben wettelijke vertegenwoordigers (advocaten) **de plicht om vooraf informatie te verstrekken** aan partijen die overwegen een proces aan te spannen. Deze informatie moet de partijen in kennis stellen van hun rechten en verplichtingen, de kans van slagen van hun vordering en de kosten die zij zullen moeten betalen, met inbegrip van de kosten die zij moeten dragen wanneer zij in het ongelijk worden gesteld.

Informatie over procedurekosten

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Luxemburg?

Inzonderheid in de geciteerde wetgevingsbronnen en internetinformatie,

bij de Service d'accueil et d'informations juridiques (onthaaldienst en dienst voor juridisch advies) van het Parquet général (parket-generaal), tijdens de kosteloze consulten over rechten van vrouwen die worden georganiseerd door het Parquet général.

In welke talen kan ik informatie vinden over procedurekosten in Luxemburg?

De wetgevingsbronnen: in het Frans;

de overige informatie: in het Engels, Duits, Frans en Luxemburgs; meer bepaald de mondelinge inlichtingen die worden verstrekt door de voornoemde onthaaldienst en organen.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Voor informatie over bemiddeling/mediation kunt u terecht op de website van de [Association luxembourgeoise de la médiation et des médiations agréées](#) (ALMA Asbl - Luxemburgse vereniging van bemiddeling/mediation en erkende mediators), op de website van het [Centre de Médiation du Barreau de Luxembourg](#) (CMBL - Centrum voor bemiddeling/mediation van de Luxemburgse balie) en op de website van het [ministerie van Justitie](#).

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens op civielrechtelijk en strafrechtelijk gebied

Omstandigheden en voorwaarden waaronder om rechtsbijstand kan worden verzocht

Natuurlijke personen die over onvoldoende financiële middelen beschikken, kunnen in het Groothertogdom Luxemburg aanspraak maken op **rechtsbijstand om hun belangen te verdedigen**, mits het gaat om staatsburgers van Luxemburg, vreemdelingen die gerechtigd zijn zich in Luxemburg te vestigen, staatsburgers van een andere lidstaat van de Europese Unie of vreemdelingen die op het punt van rechtsbijstand krachtens een internationale overeenkomst gelijkgesteld zijn met Luxemburgse staatsburgers.

Ook vreemdelingen die hun woon- of verblijfplaats hebben in een andere lidstaat van de Europese Unie, met uitzondering van Denemarken, kunnen aanspraak maken op rechtsbijstand voor alle civiele en handelsprocedures betreffende **grensoverschrijdende geschillen** zoals bedoeld in Richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen.

Tevens kan in civiele en handelsprocedures rechtsbijstand worden toegekend aan personen zoals bedoeld in de eerste alinea, die hun woonplaats of gewone verblijfplaats in Luxemburg hebben, voor het inwinnen van juridisch advies bij een advocaat in Luxemburg, met inbegrip van de opstelling van een dossier tot **aanvraag van rechtsbijstand in een andere lidstaat** van de Europese Unie, totdat het verzoek om rechtsbijstand aldaar ontvankelijk is verklaard, overeenkomstig de bepalingen van de voornoemde Richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003.

Rechtsbijstand kan ook worden verleend aan elke **andere vreemdeling** met onvoldoende financiële draagkracht wanneer het gaat om procedures inzake **asielrecht, toegang tot het grondgebied, verblijf, vestiging en verwijdering van vreemdelingen**. Indien deze buitenlandse onderdanen krachtens andere wetsbepalingen recht hebben op de toewijzing van een advocaat door de Bâtonnier de l'Ordre des avocats (deken van de orde van advocaten) ontvangen zij de rechtsbijstand die nodig is om de advocaatkosten te dekken na overlegging van een bewijs waaruit blijkt dat zij over onvoldoende financiële middelen beschikken.

Het onderzoek naar de **financiële draagkracht** van natuurlijke personen die om rechtsbijstand verzoeken, is gebaseerd op het totale bruto-inkomen en het vermogen van de verzoeker en van eventuele andere leden van zijn huishouden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 19, lid 1, en artikel 20 van de gewijzigde wet van 29 april 1999 houdende de instelling van het recht op een gegarandeerd bestaansminimum binnen de grenzen van de bedragen die zijn vastgesteld in artikel 5, leden 1, 2, 3, 4 en 6, van de voornoemde gewijzigde wet van 29 april 1999. Het inkomen van de personen die met de verzoeker in gezinsverband samenwonen, wordt echter niet in aanmerking genomen wanneer er sprake is van een geschil tussen echtgenoten of personen die gewoonlijk onder hetzelfde dak wonen of wanneer de betrokken personen met betrekking tot het voorwerp van de procedure verschillende belangen hebben, zodat de financiële situatie op een andere manier moet worden beoordeeld.

Indien een **minderjarige** die bij een gerechtelijke procedure betrokken is om rechtsbijstand verzoekt, wordt deze toegekend onafhankelijk van de financiële situatie van de ouders of van de personen die met de minderjarige in gezinsverband samenwonen, onverminderd het recht van de staat om de vader of moeder te verzoeken de gemaakte kosten terug te betalen indien zij over voldoende financiële middelen beschikken.

Ook personen die op grond van het onderzoek naar hun financiële draagkracht van rechtsbijstand zijn uitgesloten, kunnen voor toekenning in aanmerking komen indien er ernstige redenen van sociale, familiale of materiële aard bestaan om die beslissing te rechtvaardigen.

Uitvoeringsbepalingen voor het verlenen van rechtsbijstand

De uitvoeringsbepalingen van de huidige regelgeving van de rechtsbijstand zijn bij groothertogelijk besluit vastgesteld.

Rechtsbijstand kan **zowel aan de eiser als de gedaagde, in contentieuze of niet-contentieuze zaken en in of buiten rechte** worden verleend.

Verzoeken om rechtsbijstand zijn **mogelijk in alle zaken** die aanhangig worden gemaakt bij de gewone rechter of bij administratieve gerechten.

Rechtsbijstand **kan worden aangevraagd in de loop van de procedure** waarvoor het verzoek wordt ingediend. Indien het verzoek ontvankelijk wordt verklaard, heeft de toekenning terugwerkende kracht tot de dag waarop de procedure is ingeleid of een andere door de Bâtonnier nader te bepalen datum.

Rechtsbijstand kan tevens worden toegekend voor conservatoir beslag en uitvoering van rechterlijke beslissingen of andere **executoriale titels**. Eigenaren, houders of chauffeurs van motorvoertuigen die zijn betrokken bij een geschil in verband met het gebruik daarvan, komen echter niet in aanmerking voor rechtsbijstand. Rechtsbijstand is evenmin beschikbaar voor handelaren, industriëlen, ambachtsslui of beroepsbeoefenaren die zijn betrokken bij een geschil over hun commerciële of beroepsactiviteit, behalve in goed gemotiveerde uitzonderingsgevallen. Ook is in het algemeen geen rechtsbijstand mogelijk bij geschillen in verband met speculatieve activiteiten van degene die om rechtsbijstand verzoekt.

In het kader van de **grensoverschrijdende geschillen** zoals bedoeld in de al eerder geciteerde Richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 kan de Bâtonnier echter toch rechtsbijstand toekennen in de in de vorige alinea genoemde gevallen.

In **strafprocedures** is de rechtsbijstand niet van toepassing op de kosten en boeten waarin de veroordeelde partij wordt verwezen.

In **civiele procedures** is de rechtsbijstand niet van toepassing op de procedurekosten en de kosten van een tergende en onrechtmatige procedure.

Rechtsbijstand wordt geweigerd aan personen van wie de vordering inhoudelijk kennelijk nietontvankelijk, ongegrond, onrechtmatig of onevenredig is in verhouding tot de kosten die eraan verbonden zijn.

Rechtsbijstand wordt ook geweigerd als de verzoeker recht heeft om de kosten van de rechtsbijstand op de een of andere wijze te verhalen op een derde.

Wie voor rechtsbijstand in aanmerking komt, heeft recht op bijstand van een advocaat en van alle ministeriële ambtenaren van wie de hulp nodig is gelet op de aard van de zaak, de procedure of de uitvoering ervan.

Besluit over toekenning van rechtsbijstand

De Bâtonnier de l'Ordre des avocats (deken van de orde van advocaten) of het door hem gemachtigde lid van de Conseil de l'ordre uit het arrondissement waar de verzoeker verblijft, **beslist over het verzoek om rechtsbijstand**. Wanneer geen verblijfplaats wordt opgegeven, berust de bevoegdheid bij de Bâtonnier du Conseil de l'ordre de Luxembourg of het door hem te dien einde gemachtigde lid van de Conseil de l'ordre.

Personen die over onvoldoende financiële middelen beschikken, kunnen zich tot de Bâtonnier wenden, hetzij ter plekke, hetzij schriftelijk.

Indien een persoon die door de politie is aangehouden, verklaart aanspraak te kunnen maken op rechtsbijstand en daarom verzoekt, brengt de advocaat die hem tijdens de aanhouding bijstaat het verzoek over aan de Bâtonnier.

Indien de onderzoeksrechter de verdachte een verdediger toewijst en de verdachte verklaart aanspraak te kunnen maken op rechtsbijstand, brengt de onderzoeksrechter het verzoek over aan de Bâtonnier.

De Bâtonnier gaat na of de verzoeker inderdaad over onvoldoende financiële middelen beschikt en, indien dat zo is, kent hij de verzoeker rechtsbijstand toe en benoemt hij de advocaat die de verzoeker vrijelijk heeft gekozen of, indien geen keuze is gemaakt of indien de Bâtonnier de keuze ongepast acht, de advocaat die hijzelf toewijst. De advocaat is verplicht de hem aldus toevertrouwde opdracht te aanvaarden, tenzij hij verhinderd is of er zich een belangenconflict voordoet.

In alle **spoedgevallen** kan de Bâtonnier zonder verdere formaliteiten tot voorlopige toekenning van rechtsbijstand beslissen voor de door hem bepaalde handelingen.

Verzoek om rechtsbijstand van een minderjarige

Indien de Bâtonnier instemt met het verzoek om rechtsbijstand van een **minderjarige** van wie de ouders over voldoende financiële middelen beschikken en de minderjarige dus in beginsel geen deel uitmaakt van de categorie van personen met ontoereikende financiële draagkracht, worden de ouders in kennis gesteld van de ontvankelijkheid van het verzoek om rechtsbijstand van de minderjarige onder vermelding dat de staat het recht heeft te eisen dat de ouders, onder hoofdelijke aansprakelijkheid, de door de staat uitbetaalde bedragen ter financiering van de rechtsbijstand van de minderjarige terugbetalen.

Binnen een termijn van tien dagen vanaf de betekening van de beslissing van de Bâtonnier kan elk van de bedoelde ouders beroep aantekenen bij de in hoogste instantie rechtsprekende Conseil disciplinaire et administratif (disciplinaire en administratieve raad). De Conseil disciplinaire et administratif spreekt zich uit binnen een termijn van veertig dagen vanaf de instelling van het beroep.

De Bâtonnier legt aan het ministerie van Justitie een afschrift over van de definitieve beslissing betreffende de toekenning van rechtsbijstand aan de verzoekende minderjarige.

De Administration de l'enregistrement et des domaines (administratie voor registratie en domeinen) wordt door het ministerie van Justitie aangezocht om de door de staat uitbetaalde bedragen ter financiering van de rechtsbijstand van de minderjarige terug te vorderen van de ouders indien zij over voldoende financiële middelen beschikken.

Voorwaarden voor intrekking van rechtsbijstand

De Bâtonnier trekt de aan de verzoeker toegekende rechtsbijstand in, zelfs indien het geding of de handelingen waarvoor de bijstand is toegekend reeds achter de rug zijn, wanneer blijkt dat de verzoeker de rechtsbijstand heeft verkregen op grond van **onjuiste verklaringen** of na overlegging van **valse stukken**.

De Bâtonnier kan de rechtsbijstand intrekken indien de **begunstigde** tijdens het geding of de uitvoering van de handelingen of als resultaat daarvan **inkomsten verwerft** op grond waarvan het verzoek om rechtsbijstand zou zijn geweigerd indien zij hadden bestaan op de dag van de indiening van het verzoek. Elke wijziging in deze zin moet aan de Bâtonnier worden meegedeeld door de begunstigde of door de bevoegde advocaat.

Intrekking betekent dat de reeds betaalde kosten, rechten, vergoedingen, heffingen, emolumenten, consignaties en voorschotten van welke aard ook onmiddellijk worden ingevorderd bij de begunstigde.

De beslissing van de Bâtonnier tot intrekking van de rechtsbijstand wordt onmiddellijk meegedeeld aan het ministerie van Justitie. De Administration de l'enregistrement et des domaines moet de door de staat uitbetaalde bedragen terugvorderen van de begunstigde.

Beroep tegen intrekking van rechtsbijstand

De verzoeker kan bij de Conseil disciplinaire et administratif **beroep** aantekenen tegen de beslissing van de Bâtonnier om rechtsbijstand te weigeren of in te trekken. Het beroep moet binnen een **termijn** van tien dagen vanaf de betekening van de beslissing van de Bâtonnier per aangetekende brief worden ingesteld bij de president van de Conseil disciplinaire et administratif. De Conseil of een van zijn te dien einde gemachtigde leden hoort de uitleg van de verzoeker.

Tegen de beslissing van de Conseil disciplinaire et administratif kan **beroep** worden ingesteld bij de Conseil disciplinaire et administratif d'appel (disciplinaire en administratieve raad van beroep). In afwijking van de regel, bedraagt de **termijn** voor het indienen van beroep vijftien dagen.

De notarissen en gerechtsdeurwaarders die personen met rechtsbijstand terzijde staan, worden ambtshalve toegewezen door de aangezochte rechter.

Wanneer geen rechter is aangezocht, worden de notarissen ambtshalve toegewezen door de voorzitter van de Chambre des Notaires (kamer van notarissen) en de gerechtsdeurwaarders door de voorzitter van de Chambre des Huissiers de Justice (kamer van gerechtsdeurwaarders).

Bij groothertogelijk besluit is vastgesteld op welke wijze rechtsbijstand wordt toegekend, welke kosten door de rechtsbijstand worden gedekt, volgens welke voorwaarden en op welke wijze de staat de uitbetaalde bedragen ter financiering van de rechtsbijstand terugvordert en welke voorwaarden gelden voor de vergoeding van de advocaat wanneer hij bijstand verleent aan personen met onvoldoende financiële draagkracht, onverminderd het mogelijke recht op een honorarium, wanneer de begunstigten, hetzij ten gevolge van de uitkomst van het proces, hetzij om andere redenen, meer financiële middelen verwerven.

Alle overheidsdiensten moeten hun steun verlenen voor zowel de opstelling van de documenten die nodig zijn om rechtsbijstand aan te vragen als de verificatie ervan. Zij kunnen zich daarbij niet beroepen op het beroeps- of administratief geheim.

Toepasselijke inkomensgrens voor slachtoffers op strafrechtelijk gebied

Het onderzoek naar de financiële draagkracht van natuurlijke personen die om rechtsbijstand verzoeken, is gebaseerd op het **totale bruto-inkomen en het vermogen van de verzoeker en van eventuele andere leden van zijn huishouden**, overeenkomstig het bepaalde in artikel 19, lid 1, en artikel 20 van de gewijzigde wet van 29 april 1999 houdende de instelling van het recht op een gegarandeerd bestaansminimum binnen de grenzen van de bedragen die zijn vastgesteld in artikel 5, leden 1, 2, 3, 4 en 6, van de voornoemde gewijzigde wet van 29 april 1999. Het inkomen van de personen die met de verzoeker in gezinsverband samenwonen, wordt echter niet in aanmerking genomen wanneer er sprake is van een geschil tussen echtgenoten of personen die gewoonlijk onder hetzelfde dak wonen of wanneer de betrokken personen met betrekking tot het voorwerp van de procedure verschillende belangen hebben; in dergelijke gevallen moet de financiële situatie dus op een andere manier worden beoordeeld.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan slachtoffers

Er bestaan geen andere voorwaarden voor rechtsbijstand aan slachtoffers.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan verdachten

Er bestaan geen andere voorwaarden voor rechtsbijstand aan verdachten.

Kosteloze procedures

Er zijn geen andere kosteloze procedures.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

In civiele zaken

Elke partij die in het ongelijk wordt gesteld, wordt verwezen in de kosten. De rechtbank kan, bij speciale en gemotiveerde beslissing, de volledige procedurekosten of een deel ervan ten laste van een andere partij leggen.

Wanneer het niet rechtvaardig lijkt om een partij bedragen te laten betalen die niet onder de procedurekosten zijn begrepen, kan de rechter de andere partij ertoe veroordelen aan de eerste partij een door hem vastgesteld bedrag te betalen.

Deze regels zijn vastgelegd in de nieuwe code de procédure civile (wetboek burgerlijke rechtsvordering) en door het groothertogelijk besluit van 21 maart 1974 betreffende de rechten en emolumenten die zijn toegekend aan procureurs en advocaten.

In strafzaken

In het geval van een veroordeling van de verdachte, de personen die burgerlijk aansprakelijk zijn voor het misdrijf, of de burgerlijke partij, worden deze personen verwezen in de kosten van het openbaar ministerie. Als de burgerlijke partij daarentegen in het ongelijk wordt gesteld, moet zij persoonlijk instaan voor alle procedurekosten wanneer zij de strafvordering bij de rechter aanhangig heeft gemaakt. Wanneer zij zich heeft aangesloten bij de strafvordering van het openbaar ministerie, moet zij alleen de kosten betalen die voortvloeien uit haar interventie.

Wanneer het niet rechtvaardig lijkt om een partij bedragen te laten betalen die niet onder de procedurekosten zijn begrepen, kan de rechtbank de andere partij ertoe veroordelen aan de eerste partij een door haar vastgesteld bedrag te betalen.

Deze regels zijn vastgelegd in de Code d'instruction criminelle (wetboek van strafvordering) en door het groothertogelijk besluit van 21 maart 1974 betreffende de rechten en emolumenten die zijn toegekend aan procureurs en advocaten.

Vergoeding van deskundigen

Elke partij betaalt haar eigen deskundigenkosten.

Vergoeding van vertalers en tolken

Elke partij betaalt haar eigen vertaal- en tolkkosten.

Bestanden

[Luxemburgs verslag over de studie inzake kostentransparantie](#) (551 Kb) [en](#)

Laatste update: 19/02/2014

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Hongarije

[Op deze pagina vindt u informatie over de juridische kosten in Hongarije.](#)

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Gerechtsdeurwaarders

Het honorarium van de gerechtsdeurwaarder hangt af van het doel van het uitgevaardigde exploit van executoriaal beslag (végrehajtható okirat) (of het gaat om het innen van een schuld of het afdwingen van een specifieke handeling). Als het exploit de inning van een schuld betreft (pénzkövetelés behajtása), is het honorarium van de gerechtsdeurwaarder evenredig aan de te innen schuld, dus als het exploit een hogere vordering betreft, krijgt de gerechtsdeurwaarder een hogere vergoeding. Als de taak inhoudt dat er een speciale handeling moet worden afgedwongen (meghatározott cselekmény végrehajtása), dan hangt de beloning af van hoe lang dit duurt.

Juridische raadgevers (ügyvéd)

Het Hongaarse woord 'ügyvéd' omvat zowel juridische raadgevers als advocaten en rechtsgeleerden. In het algemeen wordt het honorarium van een advocaat overeengekomen tussen de partij en de advocaat. Als er geen bedrag wordt overeengekomen, wordt het honorarium vastgesteld door de rechtbank op basis van de wet (vijf procent van het gevorderde bedrag met een minimum van 10 000 forint). De partijen kunnen de rechter vragen de bij wet vastgestelde vergoeding toe te passen als ze niet willen dat de regeling openbaar wordt.

Vaste kosten

Vaste kosten bij civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij civiele procedures

Voor rechtszaken in eerste aanleg bedraagt de vergoeding (illeték) voor een gerechtelijke procedure zes procent van de waarde van de vordering (met een minimum van 10 000 forint en een maximum van 900 000 forint). Als de waarde van de vordering niet kan worden berekend, bepaalt de wet dat 6% van een fictief bedrag moet worden betaald.

De gerechtskosten/griffierechten worden steeds bij wet bepaald, alsook in de volgende gevallen:

scheidingprocedures (házassági bontóper): 12 000 forint

arbeidsrechtelijke procedures (munkaügyi per): 7 000 forint

administratieve procedures, behalve voor mededingings- en belastingszaken (**közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás**): 20.000 forint

administratieve buitengerechtelijke procedures (közigazgatási nemperees eljárás): 7 500 forint

kosten van **openbare aanbesteding (általános meghatalmazás):** 18 000 forint

insolventieprocedures: liquidatie 50 000 forint; faillissement 30 000 forint

in gevallen waarin er sprake is van **bedrijfsverenigingen** zonder de status van rechtspersonen (jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet): liquidatie 25 000 forint; faillissement 20 000 forint

arbitrage: een procent (met een minimum van 5 000 forint en een maximum van 250 000 forint). Als de waarde van de vordering niet berekend kan worden, bedraagt de vergoeding 10 000 forint

betalingsbevel (fizetési meghagyásos eljárás): drie procent (met een minimum van 5 000 forint en een maximum van 300 000 forint)

hoger beroep: zes procent (met een minimum van 10 000 forint en een maximum van 900 000 forint)

heropenen van een procedure (perújítás): de vergoedingen moeten opnieuw worden betaald.

Verzoek om herziening (felülvizsgálati kérelem): zes procent in het geval van besluiten (met een minimum van 10 000 forint en een maximum van 2 500 000 forint); in geval van vonnissen (végzés), de helft van de kosten die verschuldigd zijn voor besluiten (met een minimum van 7 000 forint en een maximum van 1 250 000 forint).

Stadium van de civiele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

De verplichting om **griffierechten** in civiele procedures te betalen, doet zich voor als het verzoekschrift wordt ingediend. Om die reden moeten de griffierechten tegelijk met het verzoekschrift worden voldaan. Als de partij de griffierechten niet betaald of minder betaald dan bij wet is bepaald, moet de rechtbank hem/haar vragen de resterende griffierechten bij indiening van het verzoek te voldoen. De rechtbank moet de partij ook informeren dat het verzoekschrift niet zal worden behandeld als de griffierechten niet volledig worden voldaan.

Het honorarium van de advocaat wordt overeengekomen tussen de partij en de advocaat. De vergoeding voor de deurwaarder moet aan het begin van de procedure worden voldaan.

Vaste kosten bij strafzaken

Vaste kosten voor procederende partijen in strafzaken

Als het om procedures gaat die alleen op grond van particuliere vorderingen worden ingesteld (magánvádas eljárás):

de vergoeding voor een aanklagingsprocedure (feljelentés) is 5 000 forint

de vergoeding voor het indienen van een hoger beroep is 6 000 forint

de vergoeding voor het indienen van een verzoek tot herziening of heropening van een zaak is 7 000 forint.

Als er een civiele vordering (polgári jogi igény) uit een strafzaak voortvloeit, zijn de enige verschuldigde kosten de kosten voor het indienen van het verzoekschrift en het hoger beroep.

Stadium van de strafprocedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Vaste kosten in strafzaken moeten tegelijk met de indieningsrechten worden voldaan.

Vaste kosten bij constitutionele procedures

Krachtens artikel 28 van Wet XXXII van 1989 (az 1989. évi XXXII. törvény 28. cikke) zijn procedures voor het Constitutioneel Hof (Alkotmánybíróság) kosteloos.

Een verzoeker die niet te goeder trouw handelt bij het indienen van een herzieningsverzoek, kan echter worden gedwongen de kosten te betalen.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Bij de uitoefening van hun beroep staan advocaten, met de middelen en op de manieren die door de wet worden bepaald, hun cliënten bij in de verdediging van hun rechten en het nakomen van hun verplichtingen. Juridisch adviseurs (jogtanácsos) helpen ook de rechten te doen gelden van de organisaties die zij vertegenwoordigen.

Deze verplichting behelst ook de plicht de nodige informatie te verschaffen over rechten en verplichtingen, kansen op succes en de te voorziene procedurekosten.

Kosten rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Hongarije?

Informatie over de rechtsgrondslag van kosten is beschikbaar op de homepage van het Europees justitieel netwerk (Európai Igazságügyi Hálózat):

[EJN Rechtsbijstand](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - Jogsegély)

[EJN Aanhangigmaking van zaken bij de rechter](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - Bírósághoz fordulás)

De homepage van de [Balie van Boedapest](#) (Budapesti Ügyvédi Kamara) bevat ook informatie over de honoraria van advocaten.

In welke talen kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Hongarije?

Informatie over de rechtsgrondslag van kosten is beschikbaar op de homepage van het **Europees justitieel netwerk**. Hier vindt u de betreffende informatie in alle officiële talen van de Europese Unie.

De homepage van de balie van Boedapest bevat ook informatie over kosten in Hongarije.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling-mediation/verzoening?

Informatie over mediation is te vinden op de volgende websites:

[EJN Mediation](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - közvetítés)

[Hongaars register van mediators](#) (Közvetítők magyarországi adatbázisa)

[Centraal justitiebureau Hongarije](#) (Központi Igazságügyi Hivatal)

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

Aanvullende informatie over procedurekosten is te vinden op de website van de [Balie van Boedapest](#).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Informatie over de duur van de procedures is te vinden op de website van de [Rechtbanken van de Republiek Hongarije](#) (Magyar Köztársaság Bíróságai).

Andere relevante links zijn:

[Statistieken over rechtszaken van Hongaarse rechtbanken](#) (Statisztika a magyar bíróságok ügyeiről)

[Statistieken over lopende zaken vanaf december 2008](#) (Statisztika a folyamatban lévő ügyekről a 2008. decemberi állapot szerint).

De statistische gegevens zijn alleen in het Hongaars beschikbaar.

Belasting over de toegevoegde waarde (hozáadottérték-adó)

Hoe wordt deze informatie weergegeven?

De hierboven vermelde kosten voor advocaten zijn netto bedragen, dus de btw (HÉA) moet nog worden toegevoegd.

Welke percentages zijn van toepassing?

In Hongarije was de BTW tot 1 juli 2009 20 procent. Daarna is de BTW verhoogd naar 25 procent.

Rechtsbijstand (költségmentesség)

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij civiele procedures

Er zijn twee minimumdrempels:

het netto bedrag van het minimale ouderdomspensioen (nu 28 500 forint), waaronder alle juridische bijstand gratis is;

43 procent van het gemiddelde nationaal inkomen (dat nu 72 000 forint bedraagt), waarboven geen bijstand wordt verleend.

Juridische bijstand kan worden voorgeschoten.

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij strafprocedures voor gedaagden

In strafzaken kan de verdachte of de beklaagde **kosteloze juridische vertegenwoordiging** krijgen als:

zijn of haar persoonlijke situatie dat rechtvaardigt – de inkomensgrens daarvoor bedraagt in het geval van een alleenstaande het netto minimale ouderdomspensioen (nu 28 500 forint); als de persoon deel uitmaakt van een huishouden, dan is de inkomensdrempel het netto minimale ouderdomspensioen per persoon.

juridische vertegenwoordiging verplicht is en de verdachte geen eigen strafpleiter heeft aangewezen. Wanneer de betrokkene dan in die procedure wordt veroordeeld, moet hij of zij de staat terugbetalen voor de verleende dienst.

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij strafprocedures voor slachtoffers

De inkomensdrempel is 86 procent van het gemiddelde nationaal inkomen (ongeveer 130 000 forint). Rechtsbijstand voor slachtoffers omvat ook juridische vertegenwoordiging.

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor slachtoffers

Naast de inkomensdrempels, moet het slachtoffer aan twee andere voorwaarden voldoen:

hij of zij moet een aanklagingsprocedure in gang zetten/klacht indienen;

hij of zij moet een verklaring hebben ontvangen van de autoriteit die verantwoordelijk is voor de bijstand van slachtoffers. De verklaring moet het bewijs leveren dat aan bepaalde voorwaarden is voldaan (dat hij/zij zich binnen de bij wet vastgestelde periode tot de desbetreffende autoriteit heeft gewend).

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor gedaagden

Er zijn geen andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor gedaagden.

Kosteloze procedures

In de volgende burgerlijke zaken zijn geen kosten verschuldigd:

de procedure waarbij de rechtbank ambtshalve de vordering verwerpt of moet verwerpen zonder dat een dagvaarding wordt afgegeven;

de procedure van beroep tegen beslissingen in zaken van vrijstelling van kosten en van voorafbetaalde rechten (wanneer de staat de kosten voor een partij voorschiet);

in echtscheidingsprocedures, de reconventionele eis inzake het huwelijk;

procedures betreffende de doodverklaring en het vaststellen van de dood, wanneer de verdwijning of de dood plaatsvond als gevolg van een oorlogsgebeurtenis of een natuurramp;

procedures voor de registratie van stichtingen, openbare stichtingen, non-gouvernementele organisaties, openbare instellingen, Europese groeperingen voor territoriale samenwerking. Voorts ook procedures voor de registratie van organisaties voor werknemersparticipatieplannen en voor de goedkeuring van een deelname in een Europese groepering voor territoriale samenwerking;

verzoeken om liquidatie van ontbonden ondernemingen, met inbegrip van verzoeken in vereenvoudigde liquidatieprocedures met opgave van de naam van de vereffenaar;

verzoeken om de verbetering en/of aanvulling van beslissingen;

verzoeken betreffende de kiezerslijst;

procedures betreffende wijzigingen na opname in het register van juridisch raadgevers;

beroepen tegen resoluties houdende overplaatsing;

beroep bij de rechter tegen administratieve beslissingen in schadeloosstellingszaken;

procedures betreffende belastingafrekening van lokale besturen;

procedures ingeleid door onafhankelijke gerechtsdeurwaarders in het kader van procedures van gerechtelijke tenuitvoerlegging en procedures ingeleid voor de tenuitvoerlegging van gerechtelijke beslissingen (gerechtelijke schikking) vastgesteld overeenkomstig Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, Verordening (EG) nr. 805 /2004 van het Europees parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen, en Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000;

procedures ingesteld op grond van een positieve beslissing van het Constitutioneel Hof.

elke rechtszaak in verband met de bescherming van persoonsgegevens en de toegang tot gegevens van openbaar belang.

beroep bij de rechter tegen een administratieve beslissing tot het toekennen van rechtsbijstand.

buitengerechtelijke procedures voor de herziening van resoluties houdende een voorlopig bevel of voorlopig verbod, of een preventief bevel dat is gegeven overeenkomstig specifieke andere wetgeving in verband met huiselijk geweld.

de rechterlijke toetsing van een administratieve beslissing inzake hulp aan slachtoffers van misdrijven.

In de volgende strafzaken zijn geen kosten verschuldigd:

procedures die alleen op grond van particuliere vorderingen zijn ingesteld, alsook het hoger beroep, het verzoek om de zaak te heropenen en het verzoek om herziening, ingediend door de verweerder en zijn raadsman;

procedures die alleen op grond van particuliere vorderingen zijn ingesteld, wanneer de rechter de zaak verwerpt vóór de persoonlijke verschijning voor de rechter of wanneer de zaak door gratie wordt afgewezen;

het verzoek om gratie of om vrijstelling ingediend door de verweerder of zijn raadsman.

de procedure voor het toestaan van een persoonlijke vrijstelling van kosten.

het eenmalig verstrekken van kopieën van documenten aan de verweerder, de advocaat van de verdediging of de wettelijke vertegenwoordiger van een minderjarige die van een misdrijf wordt beschuldigd.

een kopie van de aanklacht, te verstrekken door de aanklager.

Naast een vrijstelling op grond van het voorwerp van de procedure, kan ook een persoonlijke vrijstelling worden verleend.

Een persoonlijke vrijstelling wordt onder andere verleend aan non-gouvernementele organisaties, openbare instellingen, kerken, verenigingen van kerken, religieuze instellingen, stichtingen, openbare stichtingen, commerciële verenigingen zonder winstoogmerk met het statuut van instelling van openbaar nut of instelling met een overwegend openbaar nut, de NAVO, de Europese Gemeenschappen, hun instellingen en organen, agentschappen en afzonderlijke fondsen.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De rechtbank eist in de definitieve beslissing dat de in het ongelijk gestelde partij de kosten van de in het gelijk gestelde partij moet betalen binnen een periode van 30 dagen. De in het ongelijk gestelde partij betaalt de kosten rechtstreeks aan de in het gelijk gestelde partij en als hij of zij dat niet doet, worden er handhavingprocedures in gang gezet.

Vergoeding van deskundigen

De algemene regel is dat de vergoeding van de deskundigen wordt betaald door de in het ongelijk gestelde partij en als (in bepaalde gevallen) de staat de kosten van de rechtszaak moet betalen, dan vergoedt de staat ook de kosten van de deskundigen. Als de kosten van de rechtszaak worden voorgeschoten door de staat, dan geldt dit ook voor de vergoeding van deskundigen.

Vergoeding van vertalers en tolken

De algemene regel is dat de vergoedingen van vertalers en tolken worden betaald door de in het ongelijk gestelde partij en als (in bepaalde gevallen) de staat de kosten van de rechtszaak moet betalen, dan vergoedt de staat ook de kosten van de vertalers en tolken. Als de kosten van de rechtszaak worden voorgeschoten door de staat, dan geldt dit ook voor deze vergoedingen.

Links

 [Homepage van de Balie van Boedapest](#) (A Budapesti Ügyvédi Kamara honlapja)

Bestanden

[Hongaars verslag over de studie inzake de transparantie van de kosten](#) (533 Kb) (Magyarország jelentése a költségek átláthatóságáról szóló tanulmányról)

Laatste update: 11/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Malta

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Malta.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

De vergoedingen van beoefenaars van juridische beroepen zijn vastgesteld in tarievenlijst E van het **Wetboek van Organisatie en Burgerlijke Rechtsvordering** (COCP), hoofdstuk 12 van de Maltese wetgeving.

Advocaten

De vergoedingen van advocaten worden gereguleerd door tarievenlijst E in Appendix A bij het Wetboek van Organisatie en Burgerlijke Rechtsvordering (hoofdstuk 12 van de Maltese wetgeving). Bovendien dienen advocaten zich te houden aan de ethische gedragscode voor advocaten wanneer zij, zelfstandig of in overleg met de cliënt, hun honorarium vaststellen. Volgens deze ethische code is een honorarium redelijk wanneer dit tot stand komt met inachtneming van bepaalde aspecten, zoals de benodigde tijd, de uniciteit en moeilijkheid van de betreffende kwesties, de aanvaarde verantwoordelijkheid, de tijdsbeperkingen, de aard en duur van de zakelijke relatie, de ervaring, reputatie en bekwaamheid van de advocaat en de kosten die op de andere partij kunnen worden verhaald.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in civiele procedures

De vaste kosten voor procederende partijen hangen af van de aard van de zaak alsook van de vraag of er een geldelijke waarde in het geding is.

Fase van de civiele procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

Griffiekosten moeten worden betaald op het moment dat de gerechtelijke procedure wordt ingesteld.

Aan het eind van de procedure wordt een kostenstaat – inclusief belastingen – opgesteld. Wanneer de berekende griffiekosten hoger zijn dan wat er aan het begin van de procedure is betaald, wordt het verschil berekend en wordt het tekort verlangd van de partij die de procedure heeft ingesteld.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures

Er zijn geen kosten verbonden aan strafrechtelijke procedures.

Fase van de strafrechtelijke procedure waarin vaste kosten voor procederende partijen moeten worden voldaan

In strafrechtelijke procedures worden de kosten van de civiele partijen niet vergoed. Aan het eind van een zaak kan de rechter de verdachte echter wel opdragen alle door het openbaar ministerie gemaakte deskundigenkosten te vergoeden.

Vaste kosten in constitutionele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in constitutionele procedures

De tarieven voor grondwettelijke zaken, in eerste aanleg, zijn als volgt:

Een verzoekschrift indienen	58,53 EUR
Griffiegeld	58,23 EUR
Betekening en kennisgeving van stukken	6,99 EUR

Het **honorarium van juridische beroepsbeoefenaars** als in rekening gebracht aan het eind van een zaak kan lopen van een minimum van 46,49 EUR tot een maximum van 698,81 EUR. Andere kosten die in het kader van een procedure kunnen worden gemaakt zijn: 46,59 EUR voor ieder ondergeschikt verzoekschrift; 9,32 EUR voor iedere dagvaarding; 23,29 EUR voor een beëdigde verklaring, 4,66 EUR voor kopieën van stukken, en 186,35 EUR voor ingediende schriftelijke stukken.

Fase van de constitutionele procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

De kosten worden gemaakt op het moment dat de procedure wordt ingesteld.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Advocaten moeten zich jegens hun cliënten houden aan de **Ethische code** die is opgesteld door de **Commission for the Administration of Justice** (Commissie voor de Rechtspraak). In deze code staan verschillende verplichtingen voor advocaten met betrekking tot hun cliënten. Bovenstaande verplichtingen staan echter niet in de code.

Procedurekosten van de in het gelijk gestelde partij

Normaal gesproken worden aan de in het gelijk gestelde partij alle gerechtelijke kosten terugbetaald, mits in de uitspraak de andere partij wordt veroordeeld in de kosten.

Procedurekosten van de in het ongelijk gestelde partij

De in het ongelijk gestelde partij betaalt de kosten van de rechtszaak plus de door de in het gelijk gestelde partij gemaakte kosten.

Kosten – rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Malta?

Tarieflijsten A tot en met L van het Wetboek van Organisatie en Burgerlijke Rechtsvordering (hoofdstuk 12 van de Maltese wetgeving) bevatten alle mogelijke kosten en vergoedingen in het kader van gerechtelijke procedures. Deze zijn beschikbaar op de website van het [Ministerie voor Justitie, Cultuur en Plaatselijk Bestuur](#).

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Malta?

Alle wetten zijn gesteld in het **Maltees** en het **Engels**, de twee officiële talen van Malta.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Informatie over bemiddeling/mediation is te vinden op de website van het [Maltese Arbitration Centre](#).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

In het [deel over juridische diensten](#) van de website van het [Ministerie voor Justitie, Cultuur en Plaatselijk Bestuur](#) vindt u:

alle nationale primaire en afgeleide **wetgeving**;

wetgevingspublicaties, zoals van wetten, wetsvoorstellen, wettelijke aankondigingen en verordeningen.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Er is geen specifieke informatie beschikbaar over de duur van de verschillende procedures. Op de website over [Gerechtelijke diensten](#) zijn echter wel, onder andere, maandelijks informatie en statistieken te vinden over rechtszaken die zijn ingeleid, die door de rechter zijn behandeld en waarin uitspraak is gedaan.

Twee maal per jaar wordt op deze site ook een **leeftijdanalyse** gepubliceerd, waarin wordt aangegeven hoe oud de zaken zijn die in behandeling zijn bij alle rechters en vrederechters in alle burgerlijke rechtbanken en tribunalen.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke soort procedure?

Zie hierboven.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie verstrekt?

Over griffiekosten wordt geen btw geheven. Er is echter wel 18 % btw verschuldigd over de in de tarievenlijsten opgenomen honoraria van arbiters, de advocaten van de partijen en andere door de rechtbank benoemde deskundigen.

Rechtsbijstand

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van civiel recht

Hoewel er uitzonderingen zijn voor bepaalde soorten procedures, komt iemand in aanmerking voor rechtsbijstand indien:

hij of zij geen bezittingen heeft met een nettowaarde van 6 988,22 EUR of meer, niet meegerekend de normale huishoudelijke artikelen die nodig of redelijk zijn voor de aanvrager/aanvraagster en zijn of haar gezin;

zijn of haar jaarinkomen niet hoger is dan het vastgestelde landelijke minimumloon voor personen van achttien jaar of ouder.

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor de verdachte

De wet schrijft geen specifieke inkomensgrens voor. Desalniettemin wordt van rechtswege rechtsbijstand verleend aan verdachten in strafzaken wanneer de verdachte niet in staat is geweest een advocaat te instrueren, of wanneer hij of zij vraagt om rechtsbijstand.

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor slachtoffers

De wet schrijft geen specifieke inkomensgrens voor. Desalniettemin is justitie (in aanvulling op een eventuele door het slachtoffer in de arm genomen raadsman) wettelijk verplicht om alle nodige hulp en ondersteuning te bieden aan slachtoffers van misdrijven, met als uiteindelijk doel tot adequate compensatie te komen.

Overige voorwaarden aan de toekenning van rechtsbijstand aan slachtoffers

Er zijn geen andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor de slachtoffers van misdrijven. Het is echter wel zo dat van slachtoffers wordt verwacht dat ze alle gevraagde informatie in hun bezit verstrekken en volledige medewerking verlenen aan **justitie en het bureau van de Attorney General**.

Overige voorwaarden aan de toekenning van rechtsbijstand aan verdachten

Er zijn geen andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor verdachten. De wet geeft de **rechtsbijstandsadvocaat** echter het recht te weigeren de verdachte bij te staan, op basis van iedere grond die, naar de mening van het hof, op het eerste gezicht weigering rechtvaardigt. Maar ook in zo'n geval vereist de wet dat de rechtbank ervoor zorgt dat de verdachte bijstand heeft van een raadsman door zelf een advocaat te benoemen.

Kosteloze gerechtelijke procedure

Alle rechtszaken zijn kosteloos wanneer een partij rechtsbijstand toegewezen gekregen heeft.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

Het is aan de rechtbank te beslissen hoe de kosten van een rechtszaak worden verdeeld en wat partijen eventueel vergoed krijgen. Er zijn geen praktijkregels.

Vergoeding van deskundigen

De vergoedingen van deskundigen worden gereguleerd door tarievenlijsten G en K van het Wetboek van Organisatie en Burgerlijke Rechtsvordering (hoofdstuk 12 van de Maltese wetgeving).

Tarieven van tolken en vertalers

In tarievenlijst B van hoofdstuk 12 van de **Maltese wetgeving** staat dat voor iedere vertaling die wettelijk vereist is of door de rechtbank verlangd wordt: het griffiegeld 34,94 EUR bedraagt.

De vergoeding voor een tolk ligt tussen 11,65 EUR en 58,23 EUR per uur en het bedrag ervan wordt naar eigen inzicht vastgesteld door de griffier.

De vergoeding voor vertalers ligt tussen 11,65 EUR en 58,23 EUR per document en het bedrag ervan wordt ook naar eigen inzicht vastgesteld door de griffier.

Links

[Ministerie voor Justitie, Cultuur en Plaatselijk Bestuur](#)

[Maltese Arbitration Centre](#)

[Deel over juridische diensten](#)

[Gerechtelijke diensten](#)

Bijlagen

Verslag over de studie van Malta naar de transparantie van de kosten(742 Kb)

Laatste update: 11/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Nederland

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Nederland.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Met uitzondering van de vergoedingen voor de verleners van gesubsidieerde rechtsbijstand zijn de vergoedingen in Nederland niet gereguleerd.

Vaste kosten

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

In de **Wet griffierechten in burgerlijke zaken** (WGBZ) is bepaald dat partijen in burgerlijke zaken verplicht zijn griffierechten te betalen.

Vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures

In de Nederlandse strafwetgeving is niet voorzien in vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures.

Vaste kosten voor procederende partijen in grondwettelijke procedures

Het Nederlandse rechtssysteem voorziet niet in wettelijke bepalingen op basis waarvan grondwettelijke procedures voor de rechter kunnen dienen.

Moment in de civiele procedure waarop vaste kosten voor procederende partijen betaald moeten worden

In civiele procedures dient een vast bedrag te worden voldaan door elke eiser zodra bekend is dat een zaak voor de rechter gaat komen en door elke verweerder die voor de rechter is verschenen. Elk gerecht brengt een vast tarief in rekening voor het indienen van een verklaring, een verweer of van andere verzoekschriften dan die is bedoeld in artikel 3 WGBZ. Het niet of te laat betalen van dit bedrag heeft geen gevolgen voor de hoofdprocedure.

Moment in de strafrechtelijke procedure waarop vaste kosten voor procederende partijen betaald moeten worden

Identiek aan de regeling voor de civiele procedure.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

De wetgeving zegt hier niets over. De rechten en verplichtingen kunnen echter wel worden afgeleid uit **de gedragsregels 1992 voor advocaten** (zie voor meer informatie de website van de [Nederlandse Orde van Advocaten](#)) en **de gedragscode voor Europese advocaten**. Zie bijvoorbeeld regel 26 van de **gedragsregels voor advocaten**, waarin het volgende is bepaald: wanneer een advocaat een opdracht aanvaardt, dient hij de financiële consequenties daarvan met de cliënt te bespreken en inzicht te geven in de wijze waarop en de frequentie waarmee hij zal declareren. Artikel 3, onder 7, punt 1 van de gedragscode voor Europese advocaten bepaalt als volgt: de advocaat dient te allen tijde te trachten om in het geschil van de cliënt een oplossing te vinden die is aangepast aan het belang van de zaak en hij zal de cliënt op het juiste moment nadrukkelijk adviseren over de wenselijkheid om tot een schikking te komen of een beroep te doen op alternatieve oplossingen om het conflict te beëindigen.

Procedurekosten van de in het gelijk gestelde partij

In civiele zaken kunnen de volgende kosten voor rekening van de in het gelijk gestelde partij komen: rechtsbijstand (bv. advocatenhonorarium), betaling van of vergoeding voor getuigen of deskundigen, reis- en verblijfskosten, en andere juridische en niet-juridische kosten.

Procedurekosten van de in het ongelijk gestelde partij

Naast bovengenoemde kosten voor de in het gelijk gestelde partij kan de in het ongelijk gestelde partij ook door de rechter worden verwezen in de kosten die deze winnende partij heeft gemaakt.

Kosten – rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Nederland?

De WGBZ en andere Nederlandse wetgeving kunnen onder meer worden geraadpleegd op de website van de [Nederlandse overheid](#).

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Nederland?

Deze informatie is alleen beschikbaar in het Nederlands.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Er is informatie beschikbaar op de website van de [Mediatorsfederatie Nederland](#) en de pagina van [mediation op doorverwijzing van de rechter op de website van de Nederlandse rechtspraak en de Hoge Raad der Nederlanden](#).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

Een speciale pagina (Pagina: Kosten van een procedure) op de website van de Nederlandse rechtspraak en de Hoge Raad der Nederlanden geeft toegang tot [verdere informatie over kosten van procedures](#).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Het jaarverslag van de Raad voor de rechtspraak omvat cijfers over de tijd die nodig is voor de afronding van procedures. Het verslag is online beschikbaar op de [website](#) van de Rechtspraak.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie verstrekt?

Voor zover van toepassing gelden de cijfers in de kosteninformatie exclusief BTW.

Welke tarieven zijn van toepassing?

Het algemene BTW-tarief voor goederen en diensten is 21%.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens op civielrechtelijk gebied

Zie artikel 12, lid 1 juncto artikel 34 van de [Wet op de rechtsbijstand](#) (WRB).

Toepasselijke inkomensgrens voor aangeklaagden op strafrechtelijk gebied

Rechtsbijstand is kosteloos wanneer door de rechter een wettelijke vertegenwoordiger is toegevoegd (zie artikel 43 WRB). In andere gevallen kan de [Raad voor rechtsbijstand](#)

een advocaat toevoegen aan personen die zich krachtens het Wetboek van Strafrecht of het Wetboek van Strafvordering door een raadsman kunnen doen bijstaan (zie artikel 44, lid 1 WRB). Ingevolge artikel 35 WRB is de rechtzoekende een eigen, inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd in gevallen waarin rechtsbijstand wordt verleend op basis van toevoeging.

Toepasselijke inkomensgrens voor slachtoffers op strafrechtelijk gebied

In artikel 44, lid 4 WRB is bepaald dat rechtsbijstand aan een slachtoffer van een misdrijf tegen de zeden of een geweldsmisdrijf kosteloos is, ongeacht de draagkracht van het slachtoffer, indien in de desbetreffende zaak vervolging is ingesteld en het slachtoffer overeenkomstig artikel 3 van de [Wet schadefonds geweldsmisdrijven](#) in aanmerking komt voor een uitkering.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan aangeklaagden

Rechtsbijstand wordt niet verleend:

indien de daartoe strekkende aanvraag betrekking heeft op een strafzaak, en

indien het op grond van de overtreden norm aannemelijk is dat een in verhouding tot het inkomen van aangeklaagde lage boete zal worden opgelegd. Zie artikel 12, lid 2, onder c WRB.

In artikel 5, lid 1 van het [Besluit rechtsbijstand- en toevoegingscriteria](#) is bepaald dat (tenzij het om een consult gaat) geen rechtsbijstand wordt verleend met betrekking tot strafprocedures indien de zaak wordt behandeld door een kantonrechter. Het tweede lid van dat artikel bepaalt dat, in afwijking van het eerste lid, een raadsman kan worden toegevoegd indien dit gerechtvaardigd is wegens zwaarwegende belangen van de verzoeker of indien de zaak feitelijk of juridisch ingewikkeld is.

Kosteloze rechtszaken

Aangeklaagden en verweerders hoeven geen vaste kosten te betalen in zaken die voor een kantonrechter of een huur- en pachtkamer dienen.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De beslissing over wie de procedurekosten moet dragen wordt door de rechter genomen, waarbij een **forfaitair tarief** wordt gehanteerd (d.w.z. de werkelijk gemaakte kosten worden niet als uitgangspunt genomen).

Vergoeding van deskundigen

De vergoeding van deskundigen varieert. [In het Besluit van 28 augustus 2012 tot wijziging van het Besluit tarieven in strafzaken 2003 in verband met de hoogte van de vergoedingen](#) kunt u de juiste bedragen vinden. Dit besluit is een aanpassing van het Besluit tarieven in strafzaken 2003.

Vergoeding van vertalers en tolken

De vergoedingen voor vertaling en vertolking worden vastgesteld door het **ministerie van Veiligheid en Justitie**:

Tolken ontvangen 43,89 EUR per uur. Gerechtstolken krijgen daarbovenop een eenmalige vergoeding van 20,23 EUR ter compensatie van de reis- en wachttijd (vast bedrag). De reiskostenvergoeding bedraagt 1,54 EUR per kilometer.

Voor vertalingen vanuit of naar het Frans, Duits en Engels geldt een tarief van 0,79 EUR per regel.

Voor andere veelbeheerste Europese talen 1,20 per regel. Voor overige Europese talen 1,51 per regel, veel beheerste niet-Europese talen 1,51 per regel en overige niet-Europese talen 1,69 per regel.

Links

[Mediatorsfederatie Nederland](#)

[Rechtspraak.nl](#)

Bestanden

[Nederlands verslag van de studie naar de transparantie van kosten](#) (702 Kb)[en](#)

Laatste update: 15/04/2016

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([de](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Procedurekosten - Oostenrijk

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Advocaten

In de Oostenrijkse wet op de advocatuur (*Rechtsanwaltsordnung*) wordt bepaald dat de honoraria die betaald worden aan advocaten voor hun geleverde diensten in het algemeen vrij afgesproken kunnen worden tussen de cliënt en de advocaat.

De honoraria kunnen gebaseerd zijn op een uurtarief of een vast tarief. Een vast tarief varieert niet naargelang de hoeveelheid werk en bestede tijd. Als er geen uitdrukkelijk honorarium is afgesproken, wordt er van uit gegaan dat er een redelijke beloning afgesproken is op basis van de schaal der honoraria die toegelicht wordt in de wet op de advocatenhonoraria (*Rechtsanwaltstarifgesetz*) of de algemene vergoedingscriteria voor advocaten (*Allgemeine Honorarkriterien für Rechtsanwälte*).

In het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering (*Zivilprozessordnung* — ZPO) en de wet op de advocatenhonoraria wordt bepaald dat in civiele procedures de rechtbank het aandeel van de kosten dient te bepalen dat de verliezende partij moet terugbetalen aan de winnende partij. Deze kosten zijn gebaseerd op de waarde van de vordering en de duur en aard van de geleverde dienst. De wet op de advocatenhonoraria is alleen van toepassing als dit afgesproken is tussen de advocaat en de cliënt.

In strafzaken is het de algemene regel dat elke persoon die een advocaat heeft ingehuurd om namens hem op te treden (een gedaagde, een partij die een civiel geding aanspant of een slachtoffer dat vraagt dat een civiele vordering wordt gekoppeld aan een strafproces) de resulterende kosten moet dragen. Dit is ook het geval wanneer de advocaat van de verdediging is aangewezen door de rechtbank, tenzij er voldaan wordt aan de voorwaarden voor rechtsbijstand. De kosten variëren regelmatig naargelang de aard en samenstelling van de betrokken rechtbank (bv. een districtsrechtbank, een regionale rechtbank met een alleensprekende rechter, een college van lekenrechters of een rechtbank met jury).

Gerechtsdeurwaarders

De beloning die gerechtsdeurwaarders (*Gerichtsvollzieher*) krijgen voor hun activiteiten wordt toegelicht in de wet op de vergoeding van executiekosten (*Vollzugsgebührengesetz*). De voornaamste kosten bestaan uit een executiekostenvergoeding (*Vollzugsgebühr*) die de verzoeker-crediteur moet betalen bij het indienen van het executieverzoek, plus een vaste vergoeding (*Pauschalgebühr*) die toegelicht wordt in de wet op de vergoeding van gerechtskosten (*Gerichtskosten-Gesetz* — GKG).

De executievergoeding, die geheven wordt onder [artikel 2 van de wet op de vergoeding van executiekosten](#), vormt een deel van de kosten van de executieprocedures. Bij de toewijzing van de kosten mag de rechtbank de schuldenaar verplichten deze kosten te vergoeden als de schuldeiser dat zo verzoekt.

De gerechtsdeurwaarder heeft ook recht op een beloning voor de inontvangstneming van betalingen. Die kan ingehouden worden op het geïnde bedrag ([artikel 11 van de wet op de vergoeding van executiekosten](#)).

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in civiele procedures

De te betalen gerechtskosten voor het gebruik van gerechtelijke diensten bestaan ofwel uit een vaste vergoeding (*Pauschalgebühr* of *Festgebühr*) of een percentage van de berekeningsgrondslag (*Hundertsatzgebühr* of *Tausendsatzgebühr*). De hoogte hangt af van de aard van de zaak en de waarde van de vordering.

Fase in de civiele procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

Voor civiele procedures in eerste aanleg moet er een vaste vergoeding betaald worden bij het indienen van het startdocument voor de procedure. De vergoeding moet maar één keer betaald worden, onafhankelijk van het feit of de aanvraag meer dan één vordering betreft of betrekking heeft op meer dan één persoon. Ze bestrijkt de hele procedure in eerste aanleg. Indien tijdens de procedure verdere ondersteuning wordt verlangd, kunnen er vanaf dat punt bijkomende vergoedingen van toepassing zijn. Deze worden opeisbaar op het moment van indienen van schriftelijke pleitnota's.

Indien tijdens de procedure verdere ondersteuning wordt verlangd, is de vergoeding verschuldigd op het moment dat van deze voortzetting aantekening wordt gemaakt. Bij civiele procedures in tweede of derde aanleg is de vergoeding opeisbaar op het moment dat het beroep wordt ingesteld (artikel 2, lid 1 van de wet op de vergoeding van gerechtskosten). Bij wijze van uitzondering moet er bij niet-contentieuze procedures soms een vergoeding voor de beslissing (*Entscheidungsgebühr*) betaald worden in plaats van een op de vordering gebaseerde vergoeding.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures

Uit hoofde van item 13 van de wet op de vergoeding van gerechtskosten moet er alleen in het geval van een civiele procedure een vergoeding betaald worden.

Fase in de strafrechtelijke procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

Vaste kosten moeten betaald worden bij het begin van de procedure.

Vaste kosten bij grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in grondwettelijke procedures

Uit hoofde van artikel 17a, lid 1 van de wet op het grondwettelijk hof (*Verfassungsgerichtshofgesetz — VfGG*), bedraagt het tarief 220 EUR.

Fase in de grondwettelijk procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

Vaste kosten moeten betaald worden bij het begin van de procedure.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

In het algemeen is de advocaat verplicht om zijn of haar cliënt te informeren over hoe de vergoedingen worden berekend en welke kosten de cliënt mag verwachten. In artikel 50, lid 2 van de richtsnoeren voor de uitoefening van het beroep van advocaat en voor het toezicht op de verplichtingen van advocaten (*Richtlinien für die Ausübung des Rechtsanwaltsberufs und für die Überwachung der Pflichten des Rechtsanwalts — RL-BA*) wordt aangeraden dat de advocaat bij het ontvangen van instructies over een nieuwe zaak de cliënt moet informeren over de basis waarop de vergoeding zal aangerekend worden en over het recht van de advocaat op tussentijdse betalingen.

Tenzij er een vaste vergoeding is overeengekomen, is de cliënt gerechtigd, met redelijke tussenpozen, een opgave van de actuele stand van zaken betreffende de door cliënt betaalde bedragen, of een opgave van de al verleende diensten c.q. al bestede tijd (in geval van een vergoeding op uurbasis) te verzoeken.

Zodra de advocaat in de arm is genomen, moet worden afgesproken vanaf wanneer en hoe vaak er bedragen in rekening worden gebracht.

Kostenbronnen - rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Oostenrijk?

De wettelijke bepalingen over de aansprakelijkheid voor de kosten van contentieuze civiele procedures (inclusief handelszaken) kunnen gevonden worden in artikelen 40-55 van het Oostenrijkse wetboek van burgerlijke strafvordering. Familiezaken, met name echtscheiding met wederzijds goedvinden, geschillen over voogdij en omgangsrecht en procedures over alimentatievorderingen, worden daarentegen behandeld in niet-contentieuze procedures. Hiervoor gelden andere kostenaansprakelijkheidsregels. De algemene regels voor de kostenverwijzing zijn vervat in artikel 78 van de wet op de niet-contentieuze procedures (*Außerstreitgesetz — AußStrG*). Uitzonderingen op deze algemene regels gelden onder andere in voogdijprocedures, omgangsrechtgeschillen en procedures over alimentatievorderingen voor minderjarigen. De kostenaansprakelijkheid in strafrechtelijke procedures wordt geregeld door de artikelen 380-395 van het Oostenrijkse wetboek van strafvordering (*Strafprozessordnung — StPO*).

Een overzicht van de vergoedingen waar advocaten recht op hebben is te vinden in een online-informatiefolder op de website van de [Oostenrijkse federale orde van advocaten](#) (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*). Algemene informatie kan ook verkregen worden via de homepage van de [HELP-service voor burgers](#) via de links 'Leben in Österreich' >, 'Zivilrecht' > 'Zivilverfahren' [Wonen in Oostenrijk > Civielrecht > Civiele procedure].

Algemene informatie over gerechtskosten is kosteloos beschikbaar op de website van de [HELP-service voor burgers](#). Wetteksten (zoals de wet op gerechtskosten en de vergoedingsschalen) zijn gratis beschikbaar op het Oostenrijkse rechtsinformatiesysteem (*Rechtsinformationssystem des Bundes — RIS*) op de homepage van de Oostenrijkse bondskanselarij.

In welke talen kan ik informatie krijgen over procedurekosten in Oostenrijk?

In het Duits.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Er is een lijst met bemiddelaars (onderhouden door het ministerie van Justitie) beschikbaar voor het algemene publiek op [een speciale webpagina](#). Met betrekking tot herstelrecht bij civiele procedures is er informatie over bemiddeling tussen de aangeklaagde en het slachtoffer beschikbaar op de [NEUSTART](#) -website (ook in het Engels).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

Algemene informatie over het Oostenrijks rechtssysteem, juridische kosten en het federaal ministerie van Justitie is te vinden op de website van het [Oostenrijks ministerie van Justitie](#) en op de website van de [HELP-service](#), die algemene, lezersvriendelijke informatie verstrekt.

In het [rechtsinformatiesysteem van de Oostenrijkse bondskanselarij](#) is de volledige tekst van de volgende wetten te vinden:

de wet op gerechtskosten (*Gerichtsgebührengesetz — GGG*)

de wet inzake de rechten op vergoedingen (*Gebührenanspruchsgesetz — GebAG*)

de wet op de advocatuur (*Rechtsanwaltsordnung — RAO*)

de wet op de advocatenhonoraria (*Rechtsanwaltstarifgesetz — RATG*)

De tekst van de algemene vergoedingscriteria voor advocaten (*Allgemeine Honorar-Kriterien für Rechtsanwälte — AHK*) is toegankelijk op het portaal van de

[Oostenrijkse federale orde van advocaten](#).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Neem voor deze informatie a.u.b. direct contact op met het Oostenrijkse ministerie van Justitie.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

De per categorie procedures verschuldigde gerechtskosten worden vooraf vastgesteld (wet op de vergoeding van gerechtskosten). Ze kunnen veranderen als de waarde van de vordering stijgt of daalt.

De kosten die in civiele procedures door de in het ongelijk gestelde partij aan de in het gelijk gestelde partij moeten worden betaald (advocatenhonoraria, deskundigenvergoedingen, vertaalkosten) worden door de rechtbank bepaald. De rechtbank bepaalt deze op basis van de wet op de advocatenhonoraria (vergoedingen voor advocaten) en de wet inzake de rechten op vergoedingen (vergoedingen voor deskundigen en tolken). De kosten zijn grotendeels gebaseerd op het niveau van de desbetreffende uitgaven en de bestede tijd. Er kan vooraf geen specifiek cijfer gegeven worden.

In principe kunnen cliënt en advocaat het honorarium vrij afspreken.

Belasting over de toegevoegde waarde

Waar kan ik informatie vinden over de BTW? Welke percentages zijn van toepassing?

Op advocatendiensten is btw van toepassing. Die bedraagt 20% in Oostenrijk. Net zoals andere uitgaven moet de btw apart aan de advocaat worden voldaan, zoals uitdrukkelijk bepaald wordt in artikel 16 van de wet op de advocatenhonoraria en artikel 17 van de algemene vergoedingscriteria. Alle bedragen in de vergoedingsschalen van de wet op de advocatenhonoraria en de algemene vergoedingscriteria gelden exclusief btw.

Rechtsbijstand

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van civiel recht

De toelatingsvoorwaarden voor rechtsbijstand (*Verfahrenshilfe*) zijn niet gebaseerd op een wettelijke inkomensgrens. Bij civiele procedures (en bij handelszaken) wordt de rechtsbijstand geregeld door het Oostenrijkse wetboek van burgerlijke rechtsvordering. De bepalingen van het Oostenrijkse wetboek van burgerlijke rechtsvordering zijn mutatis mutandis van toepassing op niet-contentieuze procedures. Beslissingen om rechtsbijstand te verlenen worden genomen door de rechtbank die de zaak in eerste aanleg behandelt.

Een partij heeft recht op rechtsbijstand als zijn of haar inkomen, financiële situatie en alimentatieverplichtingen van dien aard zijn dat hij of zij niet in staat is de kosten van juridische procedures te dragen zonder dat dit nadelig uitpakt voor de mogelijkheden om te voorzien in de normale behoeften (*noodzakelijk onderhoud*) die horen bij een eenvoudige levensstijl. Bovendien mogen de procedures niet overduidelijk vexator zijn en moet er enige kans van slagen bestaan. De rechter beslist per geval welke van onderstaande voordelen gegund worden.

In Oostenrijk kan rechtsbijstand bestaan uit:

tijdelijke vrijstelling van betaling van gerechtskosten, vergoedingen voor getuigen, deskundigen en tolken, de kosten van eventueel noodzakelijke bekendmakingen, de kosten van een beheerder en die van de eventuele uitgaven die zijn gedaan door de vertegenwoordiger of advocaat; vertegenwoordiging door een advocaat.

Binnen drie jaar na afloop van het proces kan vereist worden dat de partijen die rechtsbijstand krijgen de bijstand terugbetalen, volledig of gedeeltelijk, als hun financiële positie verandert en ze nu in staat zijn die betalingen te vereffenen zonder dat dit nadelig uitpakt voor zijn of haar bestaansonderhoud.

De toepasselijke inkomensgrens voor gedaagden en slachtoffers op het gebied van strafrecht

Er zijn geen vaste financiële grenzen om te bepalen of een aangeklaagde of slachtoffer rechtsbijstand mag krijgen. Maatgevend is een levensstandaard boven het minimumloon voor een menswaardig bestaan, maar onder het niveau dat als behoorlijk wordt aangemerkt.

Het minimumloon voor menswaardig bestaan wordt regelmatig bijgesteld en de huidige hoogte wordt gepubliceerd op de website van het [Oostenrijks ministerie van Justitie](#).

Voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor slachtoffers

Als er geen recht is op rechtsbijstand (*Prozessbegleitung*) heeft een civiele eiser uit hoofde van artikel 66, lid 2 van het Oostenrijkse wetboek van strafvordering, recht op juridische hulp (*Verfahrenshilfe*) als

hij of zij zich geen vertegenwoordiging door een raadsman kan veroorloven zonder dat dit nadelig uitpakt voor zijn of haar bestaansminimum; (zie de bovenstaande waarnemingen over het bestaansminimum), en

als de vertegenwoordiging door een raadsman in het belang van de rechtspleging is en vooral in het belang van de behoorlijke afhandeling van vorderingen om aparte civiele vervolgpcedures te vermijden.

Voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor gedaagden

Behalve de financiële voorwaarden moet rechtsbijstand in het belang van de rechtspleging zijn, en vooral in het belang van een behoorlijke verdediging. De toewijzing van een raadsman ter verdediging wordt in elk geval beschouwd als in het belang van de rechtspleging.

Er is een geval van verplichte verdediging (*notwendige Verteidigung*) onder artikel 61, lid 1 van het wetboek van strafvordering (zie hieronder),

als de aangeklaagde blind, doof, doofstom of op een andere manier gehandicapt is of niet voldoende kennis heeft van de taal die in de rechtbank wordt gebruikt;

bij beroepsprocedures;

als de zaak ingewikkelde feitelijke en juridische omstandigheden omvat.

In gevallen van verplichte verdediging moet een aangeklaagde vertegenwoordigd worden door een raadsman ter verdediging. In artikel 61, lid 1 van het wetboek van strafvordering staat een uitgebreide lijst van gevallen waar de verdediging verplicht is:

voor de periode dat de aangeklaagde in voorlopige hechtenis is;

tijdens procedures voor onderbrenging in een instelling voor wetsovertreders met een geestelijke afwijking;

in gerechtsprocedures voor onderbrenging in een instelling voor verslaafde wetsovertreders ten behoeve van hun rehabilitatie of in een instelling voor gevaarlijke, recidiverende wetsovertreders;

in gerechtsprocedures voor een regionale rechtbank voor een college van lekenrechters of een jury;

in gerechtsprocedures voor een regionale rechtbank waar er een alleenzittende rechter zit, als de straf die opgelegd kan worden een gevangenisstraf van drie jaar overschrijdt, behalve in inbraakgevallen waarnaar verwezen wordt in artikel 129, leden 1 tot en met 3, van het Oostenrijkse wetboek van strafvordering en bij ontvangst van gestolen waren waarnaar verwezen wordt in artikel 164, lid 4, van het Oostenrijkse wetboek van strafvordering.

bij een beroep tegen een vonnis van een rechtbank voor een college van lekenrechters of een jury;

voor het indienen van een verzoek tot heropening van de procedure en elke openbare hoorzitting na de aanvraag.

Kosteloze procedures

Om de rechten van een slachtoffer bij strafprocedures te beschermen zijn psychosociale bijstand (*psychosoziale Prozessbegleitung*) of juridische bijstand (*juristische Prozessbegleitung*) kosteloos beschikbaar voor slachtoffers van gewelddadigheden, ernstige bedreigingen of seksuele misdrijven en voor de echtgenoot(e), levenspartner, verwante in rechte lijn, broer of zuster van een persoon wiens dood veroorzaakt kan zijn door een strafbaar feit, of andere

verwanten die getuigen waren van het strafbaar feit. Psychosociale bijstand heeft betrekking op de voorbereiding van het slachtoffer voor de procedure en de emotionele belasting die veroorzaakt is door de procedure. Psychosociale of juridische bijstand wordt verleend door organisaties voor slachtofferhulp op basis van een overeenkomst met het ministerie van Justitie uit hoofde van artikel 66, lid 2 van het wetboek van strafvordering.

In niet-contentieuze procedures hoeven er geen vergoedingen betaald worden voor de toewijzing van een beheerder (*Sachverwalter*) of procedures i.v.m. voogdij en omgangsrecht. Er hoeft ook niets betaald worden voor procedures onder de wet betreffende onderbrenging in instellingen (*Unterbringungsgesetz*) of de wet op verpleging in inrichtingen (*Heimaufenthaltsgesetz*). Als een partij een laag inkomen en geringe eigen middelen heeft, kan er rechtshulp verstrekt worden in de vorm van een voorlopige vrijstelling van de betaling van vergoedingen. De omvang van de toegestane vrijstelling hangt af van de toepassing en wordt bepaald door de rechtbank.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

Contentieuze procedures

De kosten bij civiele procedures (inclusief handelszaken) worden geregeld door het Oostenrijkse wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Hierin is bepaald dat elke partij in eerste instantie de gemaakte kosten moet dragen naar verhouding van het aandeel in de procedure. Wanneer de rechtbank een uitspraak doet, neemt hij ook een beslissing met betrekking tot de kosten. Het principe is dat van de onverkorte aansprakelijkheid. Een partij die een geschil in alle opzichten verliest moet de andere partij voor alle kosten in verband met het proces vergoeden die noodzakelijk waren voor een juiste rechtsgang of verdediging. Indien de partijen deels in het gelijk en deels in het ongelijk worden gesteld, moeten de kosten tegen elkaar worden weggestreept of naar verhouding worden gedeeld.

Er kan afgeweken worden van het principe van onverkorte aansprakelijkheid in bepaalde gevallen op basis van billijkheid:

in geval van een relatief kleine afwijzing, indien het afgewezen deel van de vordering niet zelfstandig tot specifieke kosten heeft geleid;

indien de hoogte van de vordering door deskundigen, of naar eigen inzicht door de rechter, wordt bepaald, en in geval van tegen elkaar wegstrepen van de kosten;

indien de reden voor het instellen van de vordering niet gelegen is in het gedrag van de gedaagde, en de gedaagde de vordering bij de eerste gelegenheid heeft erkend; en

indien de reden voor het automatisch annuleren of nietig verklaren van het proces bij een van de partijen ligt, kan die partij worden verplicht tot betaling van alle kosten.

Niet-contentieuze procedures

Familiezaken (alimentatie-, omgangsrecht- en voogdijprocedures en echtscheiding met wederzijds goedvinden) worden behandeld in niet-contentieuze procedures. De algemene regel inzake kosten in niet-contentieuze procedures is vervat in artikel 78 van de wet op de niet-contentieuze procedures (*Außerstreitgesetz – AußerStrG*). Er zijn echter uitzonderingen voor veel soorten procedures. Het principe van de onverkorte aansprakelijkheid is ook hier de normale regel, maar opnieuw kan hiervan worden afgeweken om redenen van billijkheid. Die redenen zijn veel ruimer dan de gronden uit hoofde van het Oostenrijkse wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Als er geen compensatie wordt geëist, moeten de contante uitgaven (bv. deskundigenvergoedingen) worden gedaan naar verhouding van het aandeel in de zaak. Kunnen deze niet nader worden bepaald, dan moeten ze gelijk worden verdeeld.

Bijzonderheden van de diverse soorten procedures (alimentatie-, omgangsrecht- en voogdijprocedures en echtscheiding):

bij echtscheidingsprocedures moet er een onderscheid worden gemaakt tussen twee soorten echtscheiding, namelijk echtscheiding met verweer en echtscheiding met wederzijds goedvinden.

Bij echtscheiding met verweer zijn er bijzondere bepalingen van het Oostenrijkse wetboek van burgerlijke rechtsvordering van toepassing. Indien geen der partijen als schuldig aan de echtscheiding wordt aangemerkt, moeten de kosten tegen elkaar worden weggestreept. Indien de reden voor de echtscheiding is dat de gemeenschappelijke huishouding van de echtgenoten is beëindigd (*Zerrüttung*) en de rechter zich in het echtscheidingsvonnis uitspreekt over wie daarvoor verantwoordelijk is, moet de schuldige echtgenoot de kosten van de andere partij betalen.

Evenals bij de twee andere soorten familierechtelijke procedures moet echtscheiding met wederzijds goedvinden worden behandeld in niet-contentieuze procedures. De echtgenoten dienen twee identieke verzoeken in bij de rechtbank, en aangezien er in deze procedure geen sprake is van een conflict, wordt er geen kostenvergoeding toegekend. Contante uitgaven moeten gelijk over de partijen worden verdeeld.

Voogdij- en omgangsrechtprocedures zijn eveneens niet-contentieus. Op grond van een vrijstellingsbepaling (artikel 107, lid 3, van de wet op de niet-contentieuze procedures) wordt geen kostenvergoeding toegekend in voogdij- en omgangsrechtprocedures.

Een andere vrijstellingsbepaling (artikel 101, lid 2, van de wet op de niet-contentieuze procedures) voorziet dat er geen kostenvergoeding wordt toegekend in procedures betreffende alimentatievorderingen voor minderjarige kinderen.

Strafrechtelijke procedures

In strafrechtelijke procedures moet in principe elke persoon die een raadsman voor zijn of haar verdediging of een andere vertegenwoordiger in de arm neemt, de kosten zelf dragen, ook als de advocaat ambtshalve wordt toegevoegd (artikel 393, lid 1 van het Oostenrijkse wetboek van strafvordering).

De rechter moet bij het uitspreken van het vonnis de betalingsverplichting vaststellen (artikel 389, lid 1 van het wetboek van strafvordering). De volgende kosten kunnen verschuldigd zijn uit hoofde van artikel 381, lid 1 van het wetboek van strafvordering:

forfaitaire bedragen voor niet nader omschreven procedurekosten inclusief de onderzoekskosten en de kosten van maatregelen die opgelegd zijn door het openbaar ministerie of de rechtbank, die in artikel 381, lid 3 beperkt worden tot de volgende maximumbedragen: voor procedures voor een regionale rechtbank voor een jury van 500 tot 10 000 EUR; voor procedures voor een regionale rechtbank voor een college van lekenrechters van 250 tot 5 000 EUR; voor procedures voor een regionale rechtbank voor een alleensprekende rechter van 150 tot 3 000 EUR; voor districtsgerechtedprocedures van 50 tot 1 000 EUR.

deskundigenvergoedingen en in het algemeen ook vergoedingen voor vertalers;

kosten in verband met informatie, rapporten of adviezen van overheidsinstanties;

kosten in verband met het vervoer van een aangeklaagde of getuigen uit het buitenland

kosten van bevroezingsbevelen, kosten voor informatie over bankrekeningen, kosten verbonden aan beslaglegging op correspondentie, kosten voor de informatie over telecommunicatiegegevens en onderschepping van telecommunicatie;

kosten in verband met de tenuitvoerlegging van het vonnis, met uitzondering van de kosten van gevangenneming;

wettelijke vergoedingen in verband met procedures;

vergoedingen voor de verdedigende raadsman of andere vertegenwoordigers;

forfaitaire bedragen in verband met kosten voor psychosociale en/of juridische bijstand aan het slachtoffer tot een maximum van 1 000 EUR.

Met uitzondering van de onder punt 3, 7, 8, en 9 genoemde kosten betaalt de staat de kosten vooruit. Bij de beslissing over de forfaitaire bedragen onder punt 9, artikel 381 leden 1 en 9 houdt de rechter rekening met de draagkracht van de gedaagde. De kosten voor de diensten van een vertaling moeten niet terugbetaald worden als ze nodig waren, omdat de aangeklaagde niet kon communiceren in de rechtbank ten gevolge van zijn of haar onvoldoende kennis van de taal of ten gevolge van een handicap.

In artikel 391, lid 1, van het Oostenrijkse wetboek van strafvordering wordt echter bepaald dat de kosten van de strafrechtelijke procedures teruggevorderd moeten worden van de veroordeelde persoon op voorwaarde dat dit de nodige middelen niet in gevaar brengt van de veroordeelde persoon om een bescheiden levensstandaard te hebben en om een schadevergoeding voor de veroorzaakte schade te betalen. Indien de kosten niet kunnen worden verhaald wegens onvermogen van de veroordeelde, kan de rechter deze kosten niet-terugvorderbaar verklaren. Als de rechtbank vindt dat de kosten in de toekomst terugvorderbaar zullen worden, maar ze dat evenwel voorlopig niet zijn, moet de draagkracht van de persoon in kwestie na een bepaalde periode opnieuw worden beoordeeld. Volgens de wet moeten eventuele kosten binnen vijf jaar na de definitieve uitspraak in de procedure zijn teruggevorderd. Indien de rechter de veroordeelde verwijst in de kosten van de procedure en daarna blijkt dat de veroordeelde deze niet kan betalen, kunnen de met de kostenverhalende belaste instanties uitstel van betaling verlenen, betaling in termijnen toestaan of de kosten verlagen.

Indien de veroordeelde door de strafrechter tot een op zijn minst gedeeltelijke schadevergoeding aan de civiele partij veroordeeld wordt, moet hij of zij tevens de kosten vergoeden die deze partij in verband met de strafrechtelijke procedure heeft gemaakt.

Krachtens artikel 393, onder a) van het Oostenrijkse wetboek van strafvordering kan een vrijgesproken persoon verzoeken om een overheidsbijdrage in de kosten van zijn of haar verdedigende raadsman. Dit betreft eerder gedane, noodzakelijke contante uitgaven en een forfaitair bedrag voor de kosten van de verdedigende raadsman. Bij de bepaling van het forfaitair bedrag wordt rekening gehouden met de omvang en complexiteit van de verdediging en de omvang en de noodzaak van de behoorlijke diensten van de advocaat. Dat bedrag mag niet hoger zijn dan de volgende maximumwaarden: 5 000 EUR bij procedures voor een regionale rechtbank met een jury; 2 500 EUR in procedures voor een regionale rechtbank voor een college van lekenrechters; 1 200 EUR in procedures voor een regionale rechtbank voor een alleensprekend rechter; 450 EUR in districtsgerechtesprocedures.

Wanneer de strafrechtelijke procedure is ingeleid door een particuliere aanklager of op verzoek van de civiele partij krachtens artikel 72 van het Oostenrijkse wetboek van strafvordering (subsidiare vervolging) en niet tot een veroordeling heeft geleid, is de particuliere aanklager of civiele partij gehouden tot betaling van alle kosten die het gevolg zijn van zijn of haar optreden. Indien de strafrechtelijke procedure eindigt met het laten vallen van de zaak (*afzien van strafvervolging*) (artikelen 198 tot en met 209 van het wetboek van strafvordering) hoeft de civiele partij de kosten niet te betalen.

Vergoedingen van deskundigen

In contentieuze civiele procedures (inclusief handelszaken) wordt een partij een deskundigenvergoeding toegekend naar verhouding van de mate waarin die partij succes heeft behaald in de procedure (artikel 43, lid 1 van het Oostenrijkse wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

In procedures betreffende echtscheiding met verweer waarin geen uitspraak wordt gedaan over de verantwoordelijkheid, moeten de contante uitgaven tegen elkaar worden weggestreepd. Als een van de partijen meer dan de helft van deze uitgaven heeft gedaan, moet de andere partij het bedrag dat boven deze helft uitgaat, terugbetalen. Indien een van de echtgenoten schuldig wordt bevonden, moet deze de deskundigenkosten van de andere partij vergoeden.

In procedures betreffende echtscheiding met wederzijds goedvinden, voogdij- en omgangsrechtprocedures en procedures betreffende alimentatievorderingen voor minderjarige kinderen moeten de kosten van eventuele deskundigenvergoedingen die in eerste instantie door de overheid zijn betaald, aan de rechtbank worden vergoed door de partijen die die kosten hebben veroorzaakt of in wier belang de overheid aldus heeft gehandeld. Indien meerdere personen gehouden zijn tot vergoeding van de kosten, zijn zij gezamenlijk aansprakelijk (artikel 1, lid 5, van de wet op gerechtelijke betalingen (*Gerichtliches Einbringungsgesetz* — GEG) juncto artikel 2, lid 1, van dezelfde wet).

De hoogte van de deskundigenvergoedingen is geregeld in de wet inzake de rechten op vergoedingen (GebAG) en hangt in elk concreet geval voornamelijk af van de inhoud en de reikwijdte van het door de rechtbank verlangde rapport.

In strafrechtelijke procedures maken de deskundigenvergoedingen in principe deel uit van de procedurekosten (artikel 381, lid 1, van het wetboek van strafvordering), die krachtens artikel 389, lid 1, van dit wetboek normaliter door de veroordeelde moeten worden betaald. De deskundigenvergoedingen worden echter vastgesteld door de rechtbank of openbare aanklager en betaald door de staat.

Vergoeding van vertalers en tolken

Bovenstaande toelichting is ook van toepassing op de vergoeding van vertalers en tolken.

Bestanden

Studie inzake kosten transparantie: Landverslag: Oostenrijk (829 Kb) [en](#)

Gerelateerde links

[Artikel 32 van de wet op gerechtskosten](#)

Laatste update: 16/05/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Polen

[Op deze pagina vindt u informatie over de kosten van gerechtelijke procedures in Polen.](#)

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Advocaten

In Polen wordt het honorarium voor een bepaalde zaak in overleg tussen de advocaat (*adwokat*) en de cliënt vastgesteld, binnen de door de wet gestelde grenzen. De volgende factoren worden daarbij in overweging genomen:

- de complexiteit en omvang van de juridische kwestie;
- de tijd die nodig is om de opdracht naar behoren uit te voeren;
- de ervaring en beroepsbekwaamheid van de advocaat;
- tijdslimieten
- de mate van urgentie;
- andere factoren.

Op grond van de Verordening van de minister van Justitie van 28 september 2002 inzake de honoraria voor de diensten van advocaten (*Rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie*) dient er bij de vaststelling van het honorarium rekening te worden gehouden met:

- het type zaak en de complexiteit ervan
- het werk dat de zaak vereist

In bijzondere gevallen, afhankelijk van de financiële en gezinssituatie van de cliënt, kan de advocaat een lager honorarium aanrekenen dan vereist op grond van de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken (*Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*).

In principe betaalt de in het ongelijk gestelde partij de kosten van de gerechtelijke procedure. Het bedrag dat door de rechter wordt toegekend (voor de rechtsbijstand van de advocaat) dient echter binnen de grenzen te vallen die zijn vastgesteld in de Verordening van de minister van Justitie van 28 september 2002 inzake de honoraria voor de diensten van advocaten. Het honorarium mag derhalve (op grond van paragraaf 2) niet hoger zijn dan het

minimumtarief vermenigvuldigd met zes, of de waarde van het voorwerp van het geschil. De hoogte van het honorarium hangt ook af van de aard en doelstellingen van de zaak en de fase waarin de procedure zich bevindt. In de hoofdstukken 2 tot 5 van de verordening worden de minimumtarieven voor verschillende soorten zaken vastgesteld.

Rechtskundig adviseurs

Rechtskundig adviseurs (*radcy prawni*) in Polen vallen onder soortgelijke regels als die welke op advocaten van toepassing zijn.

Ambtenaren voor gerechtelijke tenuitvoerlegging (gerechtsdeurwaarders)

In de Poolse wetgeving is ook de vergoeding van ambtenaren voor gerechtelijke tenuitvoerlegging/gerechtsdeurwaarders (*komornicy*) vastgesteld, en wel in de Wet inzake ambtenaren voor gerechtelijke tenuitvoerlegging en tenuitvoerleggingsprocedures (*Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*).

De algemene regels zijn:

Bij alle financiële zaken dient de vergoeding te worden berekend als een percentage van het bedrag van de waarschijnlijke vordering. Als een ambtenaar voor gerechtelijke tenuitvoerlegging een geldvordering weet zeker te stellen, mag de door de schuldeiser betaalde vergoeding niet meer bedragen dan 2 procent van de waarde van de vordering, noch minder dan 3 procent van een gemiddeld maandsalaris of meer dan dit bedrag vermenigvuldigd met 5.

Bij de tenuitvoerlegging van een vordering incasseert de ambtenaar voor gerechtelijke tenuitvoerlegging een vergoeding van de schuldenaar ter hoogte van 15 procent van de vordering. Deze mag niet minder bedragen dan 10 procent van een gemiddeld maandsalaris en niet meer dan deze waarde vermenigvuldigd met 30.

In niet-financiële zaken, waarbij de ambtenaar voor gerechtelijke tenuitvoerlegging een niet-geldelijke vordering zeker stelt, geldt een vaste vergoeding.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vergoedingen en onkosten worden geregeld in de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken.

De vergoeding is het bedrag dat aangerekend wordt voor ieder document dat aan de rechtbank wordt voorgelegd, indien de wet in een dergelijke vergoeding voorziet. Er zijn drie verschillende soorten vergoedingen, namelijk variabele vergoedingen, vaste vergoedingen en basisvergoedingen.

De hoogte van de vergoeding varieert, afhankelijk van het recht waar de zaak betrekking op heeft: civiel recht, familierecht, handelsrecht of overig recht. Bij het bepalen van de kosten wordt ook rekening gehouden met het type rechtsgeding.

Het gaat onder meer om de door partijen, getuigen en deskundigen in rekening gebrachte kosten in verband met hun medewerking aan de procedure. Deze hangen af van de **tijd** en **inspanning** die daarmee gemoeid was. Kosten kunnen o.a. bestaan uit de vergoeding van tolken en vertalers, reis- en verblijfskosten en de vergoeding van getuigen, voor gederfde inkomsten in verband met hun tijd in de rechtbank. Andere in overweging genomen kosten zijn: vergoedingen van andere instellingen en personen, de kosten voor het onderzoek van bewijzen, voor vervoer en bewaring van objecten en dieren, voor tijd die doorgebracht is in voorarrest, en de kosten voor kennisgevingen.

Daarnaast zijn er nog **proceskosten**. Deze bestaan uit gerechtskosten, de kosten voor de voorbereiding van het proces en handelingen die de advocaat of rechtskundig adviseur heeft verricht om de cliënt bij te staan (met inbegrip van de kosten voor vertegenwoordiging en advies).

De algemene regel is dat de in het ongelijk gestelde partij de kosten moet vergoeden die de in het gelijk gestelde partij in redelijkheid heeft gemaakt om zijn belangen te verdedigen, tenzij anders wordt beslist. De in het gelijk gestelde partij moet echter wachten tot het vonnis wordt uitgesproken, voordat deze kosten vergoed kunnen worden. Over de kwestie van de kosten wordt pas in de laatste fase van een gerechtelijke procedure beslist, vlak voor de definitieve uitspraak.

Fase van de civiele procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

Het verschuldigde bedrag dient te worden voldaan op het moment dat een document bij de rechtbank wordt ingediend (artikel 10 van de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken).

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures

Over het algemeen zijn de kosten niet vast maar worden zij berekend nadat de rechter uitspraak heeft gedaan. Het bedrag hangt af van de duur van de procedure, het vonnis en de vergoeding van deskundigen. Er is alleen sprake van vaste kosten bij zaken die door een particulier aanhangig zijn gemaakt, in welk geval de persoon in kwestie een vast bedrag aan aanvankelijke kosten dient te betalen.

Fase van de strafrechtelijke procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures moeten betaald worden na een uitspraak (die geldig en bindend is voor de partijen).

Basiskosten in constitutionele procedures

Het **Poolse wetboek van burgerlijke rechtshandelingen** voorziet (in artikel 424) in de mogelijkheid een cassatieberoep in te stellen na een definitieve uitspraak in tweede aanleg. Deze mogelijkheid bestaat indien een uitspraak schade berokkent aan een partij en indien het wijzigen of terugdraaien van een beslissing /uitspraak niet mogelijk is gebleken (een verzoekschrift betreffende de verenigbaarheid van het vonnis met de wet).

Een dergelijk verzoek is ook mogelijk indien de onverenigbaarheid met de wet betrekking heeft op de schending van elementaire regels van de rechtsorde, de schending van grondwettelijke vrijheden of mensen- en burgerrechten en in gevallen waarin de uitspraak door een rechtbank in eerste aanleg werd gedaan. Voor dergelijk gevallen heeft de **Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken** een verplichte vergoeding vastgesteld. Dit is een basisbedrag van 30 PLN, tenzij in de Wet anders is bepaald (artikel 14).

Er bestaan ook uitzonderingen op deze regel; in de volgende procedures gaat het om een bedrag van:

40 PLN indien het op onverenigbaarheid gebaseerde verzoekschrift een niet-gerechtelijke procedure betreft die ambtshalve is ingesteld;

1 000 PLN indien het op onverenigbaarheid gebaseerde verzoekschrift een beslissing betreft van de voorzitter van het Bureau voor de Mededinging en de Voorlichting van de Consument (OCCP);

3 000 PLN indien het op onverenigbaarheid gebaseerde verzoekschrift een besluit betreft van de President van de Nationale Omroepraad.

Fase van de constitutionele procedure waarin basiskosten moeten worden voldaan

Vergoedingen van basiskosten in constitutionele procedures dienen voldaan te worden op het moment dat het document waarover kosten verschuldigd zijn, bij de rechtbank wordt ingediend (artikel 10 van de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken).

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Op **grond van de wet** zijn wettelijke vertegenwoordigers niet verantwoordelijk voor het eindresultaat van een procedure. Zij zijn uitsluitend verplicht een behoorlijke mate van zorgvuldigheid aan de dag te leggen en alle noodzakelijke maatregelen te nemen om de zaak naar behoren te behandelen. Dit betekent ook dat vertegenwoordigers de discretionaire bevoegdheid hebben om informatie te selecteren die voor hun cliënten nuttig kan zijn.

Gedragscodes voor juridische beroepen bevatten een aantal verplichtingen. Deze worden echter aangenomen door de beroepskamers (balies) en zijn louter verklarend van aard. Bij niet-naleving worden er slechts tuchtmaatregelen genomen.

Vertegenwoordigingskosten

Gedragen door de in het gelijk gestelde partij

Gedragen door de in het ongelijk gestelde partij

Rechtsgrondslag van kosten

Waar kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Polen?

Informatie (o.a. over kosten) is te vinden op de officiële website van het Poolse ministerie van Justitie. Over het algemeen is de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken van toepassing. Dit betekent dat iedereen die betrokken is bij gerechtelijke procedures of op zoek is naar informatie over de kosten, de toepasselijke regelgeving eenvoudig kan vinden.

Personen die moeite hebben deze wet te begrijpen kunnen daarbij hulp vragen van hun wettelijke vertegenwoordigers (hun advocaat of rechtskundig adviseur). Professionele wettelijke vertegenwoordigers kunnen bij verschillende procedures informatie verstrekken en hulp verlenen in een andere taal of andere talen.

In welke talen kan ik informatie krijgen over de rechtsgrondslag van kosten in Polen?

Deze informatie is alleen in het Pools beschikbaar.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling-mediation/verzoening?

Het Poolse wetboek van burgerlijke rechtsvordering geeft informatie over mediation in de artikelen 183¹ tot 183⁵. Het honorarium en de onkostenvergoeding van mediators zijn vastgelegd in de **Verordening van de minister van Justitie van 30 november 2003**. De kosten voor mediation worden over het algemeen echter niet beschouwd als kosten in het kader van een gerechtelijke procedure, tenzij de rechter de mediation heeft gelast.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

De website van het **Poolse ministerie van Justitie** is een pagina van de officiële website van de **Poolse overheid**. Deze bevat een beschrijving van het **rechtsstelsel** en van kwesties op het gebied van het Poolse civiele recht, met inbegrip van procedurekosten. De website bevat een link naar informatie over kosten in civiele zaken (alleen in het Pools).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

De duur van een gerechtelijke procedure is erg moeilijk te voorspellen aangezien deze afhangt van de juridische en feitelijke complexiteit van de zaak.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Ondanks het bovenstaande is het wel mogelijk een inschatting te maken van de kosten van een procedure. De kosten voor procesvertegenwoordiging worden aan het begin van de procedure bepaald, en zijn afhankelijk van de afspraken die de cliënt en de wettelijke vertegenwoordiger daarover hebben gemaakt. De kosten voor ambtshalve procesvertegenwoordiging worden in verordening geregeld.

Ook de kosten van de gerechtelijke procedure zelf kunnen worden ingeschat. De vergoedingen zijn vastgesteld in de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken en zijn afhankelijk van de waarde van het voorwerp van het geschil en de aard van de zaak (bv. een handels- of een echtscheidingszaak). De partijen kunnen ook rekening houden met de kosten voor het oproepen van deskundigen.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie beschikbaar gesteld?

De vergoedingen en kosten die zijn vastgesteld in de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken zijn belastingvrij en zijn dus niet aan btw onderworpen. Op rechtsbijstand is een uniform btw-tarief van toepassing (23 %).

Welke tarieven zijn van toepassing?

Het toepasselijke btw-tarief is 23 %. Op de diensten die door rechtskundig adviseurs en advocaten worden verleend, wordt net als bij andere diensten belasting geheven. De belasting wordt bepaald door de wet inzake belasting over de toegevoegde waarde.

Rechtsbijstand

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van civiel recht

Personen die in aanmerking willen komen voor vrijstelling van de proceskosten moeten een officieel verzoek indienen. Er kan vrijstelling worden verleend indien zij kunnen aantonen dat zij niet in staat zijn de kosten te betalen zonder dat zij zelf of hun gezin financieel in de problemen komen.

Daarnaast dienen aanvragers een schriftelijke verklaring te verstrekken met de volgende gegevens: huwelijkse staat, inkomen, bronnen van inkomsten en bezittingen. Als aan de bovenstaande voorwaarden is voldaan, zal de rechter vrijstelling verlenen en daarnaast kosteloze rechtsbijstand toekennen. (Er wordt aan het begin van de rechtszaak een wettelijke vertegenwoordiger door het ministerie van Financiën betaald; aan het eind van de procedure is de in het ongelijk gestelde partij verplicht op verzoek van de andere partij de kosten te vergoeden).

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht

Er bestaat geen vaste inkomensgrens. Volgens de algemene regel dient een aanvrager naar behoren te bewijzen dat de kosten een zware last zouden vormen, waarbij de financiële situatie van zijn of haar gezin in aanmerking wordt genomen.

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor slachtoffers

Er bestaat geen vaste inkomensgrens. Er wordt rechtsbijstand toegewezen indien het slachtoffer, als partij in de procedure, niet in staat is de kosten te betalen zonder zijn financiële situatie en die van zijn gezin te schaden.

Andere voorwaarden voor de toekenning van rechtsbijstand aan slachtoffers

Zoals hierboven vermeld, dient het slachtoffer partij te zijn in de procedure. Tijdens het onderzoek is het slachtoffer ambtshalve partij. Tijdens de procesfase van de procedure dient hij of zij de status van een zogeheten "subsidiäre aanklager" te krijgen (*partie civile* in het Frans).

Andere voorwaarden voor de toekenning van rechtsbijstand aan verdachten

Er zijn geen andere voorwaarden voor rechtsbijstand aan verdachten. Er zijn echter wel aanvullende gronden voor het toekennen van rechtsbijstand aan verdachten. Rechtsbijstand is verplicht indien:

de verweerder minderjarig is;

de verweerder doof, stom of blind is;

er goede redenen zijn om te twijfelen aan de geestelijke gezondheid van de verweerder;

de rechter het noodzakelijk acht vanwege omstandigheden die de verdediging belemmeren;

de procedure voor de districtsrechtbank wordt gevoerd als de rechtbank van eerste aanleg, waarbij de persoon in kwestie wordt beschuldigd van een misdrijf of van zijn/haar vrijheid is beroofd;

de procedure voor het hooggerechtshof wordt gevoerd.

Kosteloze gerechtelijke procedure

Bij strafzaken die door het openbaar ministerie aangehangen zijn gemaakt, worden de kosten door het ministerie van Financiën betaald.

Jeugd zaken worden gratis behandeld.

Eisers in bepaalde zaken (bv. alimentatieverplichtingen en contractuele clausules die een misbruik opleveren) krijgen vrijstelling van gerechtskosten (artikel 96 van de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken).

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De algemene regels is dat de **in het ongelijk gestelde partij** verplicht is de noodzakelijke kosten van de procedure te betalen en de kosten voor de procesvertegenwoordiging van de in het gelijk gestelde partij te vergoeden. In het Poolse wetboek van burgerlijke rechtsvordering is bepaald welke kosten vergoed kunnen worden (artikel 98 tot artikel 110). Dit zijn onder andere: proceskosten, reiskosten, het equivalent van gederfde inkomsten en de kosten van een wettelijke vertegenwoordiger.

Vergoeding van deskundigen

De rechter beslist over de vergoeding van de deskundige, afhankelijk van de doelstellingen van de zaak, kwalificaties, tijdsduur en werkvolume.

Vergoeding van vertalers en tolken

De vergoeding is afhankelijk van de vraag of de vertaal-/tolkdiensten door de overheid zijn gelast of door particuliere personen/lichamen.

De verordening inzake vergoeding van beëdigde vertalers (aangenomen door **de minister van Justitie op 25 januari 2005 – publicatieblad van 2007, nummer 41, positie 265**) stelt de door de overheidsinstanties te betalen vergoeding vast. Op grond van de wet worden de kosten bepaald door de volgende factoren: bron- en doeltaal (gebaseerd op het algemene principe dat het gewoonlijk gemakkelijker en dus goedkoper is uit een vreemde taal naar de moedertaal te vertalen). Andere factoren zijn terminologie en de mate van specialisatie.

In de niet-overheidssector worden de kosten geregeld door middel van een overeenkomst tussen de vertaler/tolk en zijn of haar cliënt.

De rechtsgrondslag is:

de Verordening van de minister van Justitie inzake de honoraria voor de diensten van advocaten van 28 september 2002 – publicatieblad van 2002, nummer 163, positie 1348;

de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken – publicatieblad van 2005, nummer 167, positie 1398;

de Verordening van de minister van Justitie inzake vergoeding van beëdigde vertalers van 25 januari 2005 – publicatieblad van 2007, nummer 41, positie 265.

Relevante documenten

[Verslag over een analyse van de kostentransparantie - Polen](#) (396 Kb)[en](#)

Laatste update: 11/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Portugal

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Portugal.

Regelgevingskader inzake honoraria voor beoefenaars van juridische beroepen

1. Juridisch vertegenwoordigers

In Portugal zijn honoraria van juridisch vertegenwoordigers (*solicitadores*) geregeld bij ministerieel besluit (*Portaria*) nr. 331-B/2009 van 30 maart (artikel 11–25), indien zij optreden als executeur vertegenwoordiger.

2. Juridisch adviseurs

In Portugal zijn honoraria van juridisch adviseurs (*consultores jurídicos*) niet gereguleerd.

3. Advocaten (lawyers)

In Portugal zijn honoraria van advocaten (*advogados*) niet gereguleerd.

4. Gerechtsfunctionarissen

Vergoedingen voor akten van gerechtsfunctionarissen (*oficiais de justiça*) in handavingsprocedures zijn geregeld in artikel 9 en tabel II van de Verordening inzake procedurekosten, goedgekeurd bij Decreet-wet (*Decreto-Lei*) nr. 34/2008 van 26 februari, en bij ministerieel besluit 331B/2009 van 30 maart (artikel 11 en 25).

5. Advocaten die juridische ondersteuning verlenen

Advocatenhonoraria voor de diensten die zij verlenen in het kader van juridische ondersteuning zijn geregeld bij ministerieel besluit nr. 1386/2004 van 10 november en ministerieel besluit nr. 10/2008 van 3 januari, zoals gewijzigd bij ministerieel besluit nr. 210/2008 van 29 februari.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in civiele procedures

De vaste kosten voor rechtzoekenden in civiele zaken staan vermeld in artikel 5–7 en tabel I en II bij de Verordening inzake procedurekosten, goedgekeurd bij Decreet-wet nr. 34/2008 van 26 februari.

Stadium van civiele procedures waarin de vaste kosten voor rechtzoekenden moeten worden betaald

Als regel worden de griffierechten betaald aan het begin van de procedure en wanneer de datum voor een hoorzitting wordt bepaald. Gewoonlijk worden experts en gerechtsfunctionarissen betaald voorafgaand aan hun betrokkenheid bij de procedure.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures

De vaste kosten voor rechtzoekenden in strafzaken staan vermeld in artikel 8 en tabel III bij de Verordening inzake procedurekosten, goedgekeurd bij Decreet-wet nr. 34/2008 van 26 februari.

Stadium van strafprocedures waarin de vaste kosten voor rechtzoekenden moeten worden betaald

Het stadium van strafprocedures waarin de vaste kosten moeten worden betaald is afhankelijk van de positie van de betrokkene in de procedure en de rol die hij/zij wenst te spelen. De enige gevallen waarin griffierechten worden betaald op het moment dat de relevante stap wordt gezet is het indienen van een verzoek om te worden beschouwd als assistent (*assistente*) van de openbaar aanklager en het openen van een strafrechtelijk onderzoek door een assistent van de openbaar aanklager. In alle andere gevallen, dat wil zeggen alle gevallen waarbij de verdachte is betrokken en andere situaties waarbij een assistent-openbaar aanklager is betrokken, worden de griffierechten betaald aan het eind van het betreffende stadium in de strafzaak (onderzoek, behandeling in eerste aanleg of beroep), in overeenstemming met het vonnis.

Vaste kosten in constitutionele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in constitutionele procedures

De vaste kosten voor rechtzoekenden in procedures voor het Constitutioneel Hof zijn geregeld in artikel 6-9 van Decreet-wet nr. 303/98 van 7 oktober, zoals gewijzigd bij Decreet-wet nr. 91/2008 van 2 juni.

Stadium in constitutionele procedures

De vaste kosten zijn pas aan het eind van de procedure verschuldigd.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Wettelijke vertegenwoordigers zijn ethisch en wettelijk gebonden uitgebreide informatie te verschaffen over de rechten en plichten van de partijen, aangezien zij de kans van slagen en de met de procedure gemoeide kosten goed kunnen inschatten.

Informatiebronnen over kosten in Portugal

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Portugal?

Meer informatie over het systeem voor juridische kosten in Portugal is te vinden op <https://igfij.mj.pt/custas/Paginas/default.aspx>

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Portugal?

Informatie over de procedurekosten in Portugal is uitsluitend beschikbaar in de Portugese taal.

Waar kan ik informatie vinden over mediation?

Informatie over mediation, met name over openbare mediationsystemen op het gebied van civiel recht, familierecht, arbeidsrecht en strafrecht is te vinden op <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica/mediacao-anexos/formularios-para-pedidos/>

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Informatie over de gemiddelde duur van juridische procedures is te vinden op de Portugese website voor juridische statistiek - <http://www.dgpj.mj.pt/sections/estatisticas-da-justica>.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde kosten van een specifieke procedure?

Deze informatie is niet beschikbaar en kan uitsluitend worden verkregen door het raadplegen van de verschillende tabellen en schalen met honoraria.

Btw - hoe wordt deze informatie verstrekt?

Over gerechtelijke kosten wordt geen btw berekend. Over de honoraria voor deskundigen wordt wel btw berekend. De informatie over bij wet vastgelegde kosten is exclusief btw.

Welke tarieven zijn er van toepassing?

Over het toepasselijke btw-tarief is geen informatie beschikbaar.

Rechtsbijstand

In civiele procedures van toepassing zijnde inkomensgrens

De formule voor de berekening van de inkomensgrens aangaande rechtsbijstand in civiele zaken is te vinden in de bijlage bij wet (*Lei*) nr. 34/2004 van 29 juli, gewijzigd bij wet nr. 47/2007 van 28 augustus.

In strafprocedures van toepassing zijnde inkomensgrens

De formule voor de berekening van de inkomensgrens aangaande rechtsbijstand in civiele zaken is te vinden in de bijlage bij wet (*Lei*) nr. 34/2004 van 29 juli, gewijzigd bij wet nr. 47/2007 van 28 augustus.

In strafprocedures van toepassing zijnde inkomensgrens voor slachtoffers

Voor slachtoffers in strafprocedures is er geen inkomensgrens voor rechtsbijstand.

Overige voorwaarden aan de toekenning van rechtsbijstand aan slachtoffers

Er gelden nog andere voorwaarden voor het toekennen van rechtsbijstand aan slachtoffers. Slachtoffers betalen geen juridische kosten indien zij worden vertegenwoordigd door de vereniging voor slachtofferhulp. [*Associação de Apoio à Vítima*].

Overige voorwaarden aan de toekenning van rechtsbijstand aan verdachten

Er gelden nog andere voorwaarden voor het toekennen van rechtsbijstand aan verdachten. Deze zijn afhankelijk van de economische situatie van de verdachte en worden berekend op grond van het model overeenkomstig artikel 39 van wet 34/2004 van 29 juli 2004, gewijzigd bij Wet 47/2007 van 28 augustus.

Kosteloze gerechtelijke procedure

De gerechtelijke procedures zijn mogelijk gratis voor een of beide partijen, vanwege een ontheffing van gerechtelijke kosten of rechtsbijstand.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

Als regel is de in het gelijk gestelde partij gerechtigd de kosten vergoed te krijgen. Deze moeten worden betaald door de in het ongelijk gestelde partij in de door de rechter bepaalde verhouding, afhankelijk van het definitieve vonnis. De aanspraak op vergoeding van de in het gelijk gestelde partij worden afgewezen als de in het ongelijk gestelde partij rechtsbijstand ontvangt en zodoende ontheffing heeft voor gerechtskosten.

Vergoeding van deskundigen

Normaal gesproken betalen de partijen de vergoeding van deskundigen. Indien de betreffende partij rechtsbijstand heeft ontvangen, wordt de vergoeding van de deskundige betaald door het Justitieel instituut voor financieel beheer en infrastructuur [*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça - IGFEJ*].

Vergoeding van vertalers en tolken

Normaal gesproken betalen de partijen de vergoeding van vertalers en tolken. Indien de betreffende partij rechtsbijstand heeft ontvangen, wordt de vergoeding van de vertaler/tolk betaald door het Justitieel instituut voor financieel beheer en infrastructuur [*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça - IGFEJ*].

Belangrijke documenten

[Het Portugese verslag van het onderzoek naar kosten transparantie](#) (781 Kb) [en](#)

Laatste update: 21/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Roemenië

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Roemenië.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Advocaten

Algemeen

De **tarieven van advocaten zijn variabel** en worden vastgesteld op basis van de moeilijkheidsgraad, omvang en duur van de zaak. **De hoogte van de tarieven** is vrij overeen te komen tussen de advocaat en de cliënt, op voorwaarde dat de tarieven binnen de marges blijven die zijn vastgesteld in de wet en in het statuut van de beroepsgroep.

De hoogte van de te betalen tarieven kan gebaseerd zijn op:

een uurtarief op basis van het aantal gewerkte uren;

een vast bedrag;

een bedrag dat afhankelijk is van een geslaagd resultaat: naast een vast bedrag kan de advocaat eisen dat er een aanvullend, vast of variabel bedrag wordt betaald als de procedure gunstig verloopt voor diens cliënt (het is echter ten strengste verboden het tarief van de advocaat uitsluitend te baseren op het resultaat van de procedure);

zowel uurtarieven als vaste vergoedingen, ongeacht het behaalde resultaat.

Het is vrijwel onmogelijk een raming van de tarieven te geven omdat deze informatie alleen verkregen kan worden nadat de zaak is voorgelegd aan een jurist, die de tarieven vervolgens inschat met inachtneming van alle noodzakelijke aan de zaak gerelateerde aspecten en vooral de werklust, de waarde van het voorwerp van het geschil en de aard van de procederende partij.

Gerechtsdeurwaarders

Algemeen

De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van de activiteiten die nodig zijn voor de tenuitvoerlegging op grond van een gerechtelijk vonnis of een uitvoeringsbevel overeenkomstig de wet. De lijst van vergoedingen is vastgesteld door het **ministerie van Justitie**, in samenwerking met de **Nationale Unie van gerechtsdeurwaarders**. De gerechtsdeurwaarder wordt betaald door de partij die om de uitvoering van een bepaalde procedure verzoekt. Over het algemeen worden gerechtsdeurwaarders betaald voor elke afzonderlijke uitvoeringshandeling.

Bij de executie van vorderingen in de vorm van geldbedragen zijn de maximumvergoedingen als volgt:

Voor vorderingen tot en met RON 50 000	De maximumvergoeding is 10% van de waarde van de vordering (als de waarde van de vordering bijvoorbeeld 40 000 RON is, mag de vergoeding niet hoger dan 400 RON (100 EUR) zijn).
Voor vorderingen van 50 000 RON tot en met 80 000 RON	De maximumvergoeding is een vast bedrag van 5 000 RON plus 3% van het bedrag waarmee de vordering 50 000 RON overschrijdt.
Voor vorderingen van 80 000 RON tot en met 100 000 RON	De maximumvergoeding is een vast bedrag van 5 900 RON plus 2% van het bedrag waarmee de vordering 80 000 RON overschrijdt.
Voor vorderingen hoger dan 100 000 RON	De maximumvergoeding is een vast bedrag van 6 300 RON plus 1% van het bedrag waarmee de vordering 100 000 RON overschrijdt.

Gedetailleerde informatie over de minimum- en maximumvergoedingen, afhankelijk van het type uitvoeringshandeling

Tarieven die in rekening worden gebracht voorafgaand aan de uitspraak (voor het indienen van de vordering)

Betekening en kennisgeving van proceshandelingen	RON 20 (EUR 5) tot RON 400 (EUR 100).
Vaststelling van feitelijke situaties en opmaken van een boedelbeschrijving (artikel 239 van het Roemeense Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)	RON 100 (EUR 25) tot RON 2 200 (EUR 550) als de schuldenaar een natuurlijke persoon is of RON 5 200 (EUR 1 300) als de schuldenaar een rechtspersoon is.
Proces-verbaal van offerte	RON 50 (EUR 12,5) tot RON 350 (EUR 87,5).
Confiscatie	10% van de actuele waarde
Conservatoir beslag	RON 100 (EUR 25) tot RON 1 200 (EUR 300) als de schuldenaar een natuurlijke persoon is of RON 2 200 (EUR 550) als de schuldenaar een rechtspersoon is.
Juridisch advies over de opstelling van executiedocumenten	RON 20 (EUR 5) tot 200 (EUR 50).

Tarieven die in rekening worden gebracht gedurende de procedure

Derdenbeslag	60 RON (15 EUR) is de minimumvergoeding voor een vordering tot 1 000 RON (250 EUR) 60 RON plus 2% van het bedrag waarmee de vordering 1 000 RON overschrijdt, in geval van vorderingen van hoger dan 1 000 RON	Voor een vordering tot RON 50 000 (EUR 12 500) mag het tarief maximaal 10% van de waarde van de vordering bedragen; voor een vordering van RON 50 001 tot en met RON 80 000 (EUR 20 000) bedraagt het tarief 3% van de waarde van de vordering; voor een vordering van RON 80 001 tot en met RON 100 000 (EUR 25 000) bedraagt het tarief 2% van de waarde van de vordering; en voor een vordering van een bedrag van meer dan RON 100 000 bedraagt het tarief 1% van de waarde van de vordering.
Protest vanwege het niet-betalen van wissels, promesses of cheques	Een minimumtarief van RON 150 (EUR 37,5)	Een maximum van RON 400 (EUR 100).
Gerechtelijke bewaring	Een minimumtarief van RON 100 (EUR 25)	Een maximum van RON 1 200 (EUR 300) als de schuldenaar een natuurlijke persoon is of RON 2 200 (EUR 550) als de schuldenaar een rechtspersoon is.

Tarieven die in rekening worden gebracht na de procedure (nadat de rechter uitspraak heeft gedaan)

Verlenen van de voogdij over een minderjarige of vaststellen van de verblijfplaats van een minderjarige	RON 50 (ca. EUR 12,5) tot RON 1 000 (EUR 250).
Omgangsrecht van minderjarigen	RON 50 (ca. EUR 12,5) tot RON 500 (EUR 125).

Waar het de invordering van schulden betreft

Innen van schulden/vorderingen door middel van gerechtelijke actie /executieverkoop van roerende zaken	Minimumvergoedingen 60 RON (15 EUR) voor vorderingen tot 1 000 RON (250 EUR) 60 RON plus 2% van het bedrag waarmee de vordering 1 000 RON overschrijdt, in geval van vorderingen van hoger dan 1 000 RON	Maximumtarieven Tot 10% voor een vordering van ten hoogste RON 50 000 (EUR 12 500); 3% voor een vordering van RON 50 001 tot en met RON 80 000 (EUR 20 000); 2% voor een vordering van RON 80 001 tot en met RON 100 000 (EUR 25 000); en 1% voor bedragen hoger dan RON 100 000.
Innen van schulden/vorderingen door middel van gerechtelijke actie /executieverkoop van onroerende zaken	Minimumtarieven 150 RON (37,50 EUR) voor vorderingen tot 1 000 RON (250 EUR)	Maximumtarieven Tot 10% voor een vordering van ten hoogste RON 50 000 (EUR 12 500);

150 RON (37,50 EUR) plus 2% van het bedrag waarmee de vordering 1 000 RON overschrijdt, in geval van vorderingen van hoger dan 1 000 RON	3% voor een vordering van RON 50 001 tot en met RON 80 000 (EUR 20 000); 2% voor een vordering van RON 80 001 tot en met RON 100 000 (EUR 25 000); en 1% voor bedragen hoger dan RON 100 000.
--	---

Deskundigen

De vergoedingen die door gerechtelijke technische deskundigen in rekening worden gebracht zijn variabel. De vergoeding voor een gerechtelijke technische beoordeling wordt vastgesteld door het orgaan dat opdracht tot de beoordeling geeft, rekening houdend met de complexiteit van de beoordeling, het volume van de te verrichten werkzaamheden en de professionele of wetenschappelijke kwalificaties van de gerechtelijke technische deskundige.

gerechtelijke technische beoordelingen worden uitgevoerd in opdracht van rechtbanken, instanties die strafbare feiten vervolgen en andere instanties die belast zijn met het vaststellen van de feiten of omstandigheden van een zaak, door middel van de benoeming van door het ministerie van Justitie erkende gerechtelijke technische deskundigen;

de belanghebbende partij heeft het recht om te verzoeken dat de beoordeling door de benoemde gerechtelijke technische deskundige wordt uitgevoerd samen met, als adviseur van de belanghebbende partij, een gerechtelijke technische deskundige of specialist die door de belanghebbende partij is voorgesteld en wordt betaald en waarmee het gerechtelijke orgaan dat opdracht tot de beoordeling heeft gegeven, heeft ingestemd. De vergoeding van de benoemde gerechtelijke technische deskundige wordt onderling vastgesteld door de belanghebbende partij en de deskundige, op basis van de contractuele relaties die tussen hen bestaan, en wordt betaald door de partij die deze deskundige heeft benoemd.

Vaste kosten

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

Vaste kosten van het aanhangig maken van een zaak: gerechtskosten en het zegelrecht

Vorderingen die aanhangig worden gemaakt en waarover gerechtskosten verschuldigd zijn, moeten worden voorzien van het gerechtelijk zegel.

Gerechtskosten

De **gerechtskosten** kunnen uiteenlopen van ca. EUR 0,5 tot meer dan EUR 1 500.

Voor **in geldswaarden uit te drukken vorderingen** (bijv. van toepassing op alimentatiezaken, handelsrechtelijke zaken) variëren de gerechtskosten afhankelijk van de hoogte van de vordering:

Waarde van de vordering	Bedrag van de gerechtskosten
Tot/met RON 39	RON 2
RON 39,01 - RON 388	RON 2 plus 10% van het bedrag waarmee de waarde van de vordering het bedrag van RON 39 overschrijdt
RON 388,01 - RON 3 879	RON 37 plus 8% van het bedrag waarmee de waarde van de vordering het bedrag van RON 388 overschrijdt
RON 3 879,01 - RON 19 395,00	RON 316 plus 6% van het bedrag waarmee de waarde van de vordering het bedrag van RON 3 879 overschrijdt
RON 19 395,01 - RON 38 790,00	RON 1 247 plus 4% van het bedrag waarmee de waarde van de vordering het bedrag van RON 19 395 overschrijdt
RON 38 790,01 - RON 193 948,00	RON 2 023 plus 2% van het bedrag waarmee de waarde van de vordering het bedrag van RON 38 790 overschrijdt
Hoger dan RON 193 948,00	RON 5 126 plus 1% van het bedrag waarmee de waarde van de vordering het bedrag van RON 193 948 overschrijdt

Voor vorderingen met betrekking tot **familierecht** zijn de gerechtskosten:

Voor echtscheiding als gevolg van verslechtering van de gezinsbanden of echtscheiding met wederzijdse instemming (Roemeens Wetboek van Familierecht artikel 38, lid 1 en 2)	RON 39 (EUR 10)
Voor echtscheiding als gevolg van het feit dat een van beide partners zijn of haar gezinsgerelateerde verplichtingen door ernstige ziekte niet langer kan nakomen (Roemeens Wetboek van Familierecht artikel 38, lid 3) en echtscheiding veroorzaakt door het feit dat een partner een erg laag inkomen (lager dan het landelijke bruto minimumloon) of geen inkomen heeft	RON 8 (EUR 2)
Voor voogdij over de kinderen, voor het vaststellen van de woonplaats van het minderjarige kind, voor de erkenning van kinderen teneinde de naam van de ouder te mogen voeren	RON 6 (EUR 2,5)

Zegelrecht (ca. EUR 1) - loopt uiteen van RON 1,5 tot RON 5

Rechterlijke uitspraken - kosten van de uitspraak (ca. EUR 1)

Rechterlijke uitspraken, dagvaardingen en kennisgevingen worden **gratis** afgegeven aan de partijen, getuigen, deskundigen of andere personen of instellingen die betrokken zijn bij het proces.

Voor het raadplegen of kopiëren van documenten uit het dossier van de rechtbank en van certificaten van de griffie moet betaald worden (maximaal RON 4).

De kosten van het verkrijgen van een gewaarmerkte beslissing (minder dan EUR 1)

Verzoeken aan de rechtbanken voor afschriften van rechterlijke beslissingen waarvan wordt aangegeven dat deze definitief en onherroepelijk zijn	Voorzien van een stempel met de gerechtskosten voor een bedrag van RON 2
---	--

Overige procedures: vaste kosten

Vergoeding van vertalers of tolken

1. Vergoeding van vertalers of tolken

Dit tarief wordt door de rechter vastgelegd in de uitspraak waarin de tolk of vertaler wordt aangesteld. Het minimumtarief van RON 20 wordt verhoogd: met 50% voor vertalingen van of naar een oosterse taal (Japans, Chinees) of een taal die zelden gebruikt wordt; of voor spoedvertalingen (binnen 24-48 uur); met 100% voor simultaantolken; of voor dienstverlening in het weekend, tijdens nationale feestdagen of niet-werkdagen, of tussen 22.00 en 6.00 uur.

De exacte tariefniveaus zijn:

Voor beëdigde tolken	RON 23,15 (ca. EUR 6) per uur of, indien van toepassing, voor minder dan een uur (delen van een uur)
Voor vertalingen	RON 33,56 (ca. EUR 8) per pagina

Waar wettelijk vereist wordt er BTW gerekend over deze bedragen.

2. Tarieven voor gerechtsdeurwaarders

De hoogte van de vergoeding hangt af van de hoeveelheid werk die verricht is voor het uitvoeren van de gedwongen executie van een rechterlijke beslissing of een executoriale titel die rehtens is vastgesteld. Er is echter een tariefschaal vastgesteld door het ministerie van Justitie in overleg met de [Roemeense orde van gerechtsdeurwaarders](#). Zie hiervoor het hoofdstuk over Tarieven voor gerechtsdeurwaarders hierboven.

Beroepen

De kosten van een proces in eerste aanleg zijn in wezen vergelijkbaar met de kosten die betaald moeten worden voor een beroepsprocedure, maar bedragen slechts 50% van de kosten van het proces.

Moment in de civiele procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

1. Gerechtskosten

Deze moeten **vooraf worden betaald**, voorafgaand aan de ontvangst, verwerking of afgifte van de desbetreffende stukken of het uitvoeren van de gevraagde dienst. In de praktijk betaalt de verzoeker de door hem of haar geschatte gerechtskosten bij indiening van de vordering. Bij de eerste zitting legt de rechter de te betalen wettelijke gerechtskosten vast en wordt de partij gevraagd een eventueel tekort te betalen.

2. Vergoedingen voor gerechtsdeurwaarders

Onkosten in verband met tenuitvoerlegging moeten vooraf worden betaald door de partij die om de desbetreffende handeling heeft verzocht. De vooruitbetaling van de vergoedingen voor gerechtsdeurwaarders is echter geen voorwaarde voor de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen.

3. Tolkvergoedingen

De partij die om tolkdiensten heeft verzocht moet het door de rechter vastgestelde tarief, de officiële reiskosten of het tarief van de tolk binnen 5 dagen na het vaststellen van het tarief betalen.

4. Vergoeding van deskundigen

Het bedrag dat is vastgesteld als voorlopige vergoeding en het voorschot voor de reiskosten, indien van toepassing, moeten binnen vijf dagen na de benoeming van de gerechtelijke technische deskundige worden betaald door de partij die het verzoek om een beoordeling heeft ingediend, op de speciale rekening die specifiek voor dit doel is geopend door het lokale bureau voor gerechtelijke en boekhoudkundige technische beoordelingen. De rechtbank kan ook besluiten dat deze kosten door beide partijen moeten worden gedragen.

De vergoeding voor een gerechtelijke technische beoordeling wordt vastgesteld door het orgaan dat opdracht tot de beoordeling heeft gegeven, rekening houdend met de complexiteit van de beoordeling, het volume van de te verrichten werkzaamheden en de professionele of wetenschappelijke kwalificaties van de deskundige of specialist.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures

Er zijn geen vaste kosten voor procederende partijen met betrekking tot strafrechtelijke procedures.

Vaste kosten in grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in grondwettelijke procedures

Er zijn geen vaste kosten voor procederende partijen met betrekking tot grondwettelijke procedures.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

In Roemenië hebben wettelijke vertegenwoordigers **geen directe verplichting** om partijen vooraf te informeren over hun rechten en plichten, de kans van slagen en de met de procedure gemoeide kosten. Krachtens het statuut van de juridische beroepsgroep is de advocaat echter **verplicht** zijn of haar cliënt onverwijld, consciëntieus, correct en vlijtig van informatie te voorzien.

Kosten - rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Roemenië?

Informatie waarin de diverse procedurekosten wordt uitgelegd is niet gemakkelijk te verkrijgen, aangezien deze niet gepubliceerd wordt op de websites van openbare instellingen en ook niet in folders wordt genoemd. Informatie kan rechtstreeks worden verkregen van mensen uit het vakgebied of uit de hieronder genoemde wetten inzake gerechtskosten.

Gerechtskosten en zegelrecht zijn geregeld in wet nr. 146/1997 op gerechtskosten en regeringsverordening nr. 32/1995 over zegelrecht.

De vergoedingen van advocaten zijn geregeld door [Wet nr. 188/2000](#) betreffende gerechtsdeurwaarders en Besluit nr. 2550/C van 14 november 2006 tot goedkeuring van de minimum- en maximumvergoedingen voor door gerechtsdeurwaarders verrichte diensten.

vergoedingen van de gerechtelijke technische deskundigen zijn geregeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en in regeringsverordening nr. 2/2000 over de organisatie van de activiteiten van gerechtelijke of buitengerechtelijke technische deskundigen.

De vergoedingen voor vertalers en tolken zijn geregeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, wet nr. 178 en in [Beschikking 772 van 5 maart 2009](#) over de vaststelling van vergoedingen voor beëdigde tolken en vertalers.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Roemenië?

De wetten met betrekking tot kosten zijn **alleen beschikbaar in het Roemeens**.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Bemiddeling/mediation is geregeld in wet nr. 192/2006 op bemiddeling en de organisatie van het beroep van bemiddelaar/mediator. In deze wet is bepaald dat de mediator recht heeft op de betaling van een **vergoeding zoals overeengekomen met de partijen**, evenals op vergoeding van de onkosten die ontstaan in verband met de bemiddeling.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Statistische informatie over de gemiddelde duur van procedures is te vinden in het jaarverslag over de Roemeense gerechtelijke activiteiten, dat in het Roemeens beschikbaar is op de openbare websites van de Hoge Raad van de Magistratuur (zie hoofdstuk 3.4 over [Kwaliteitsindicatoren van gerechtelijke activiteiten](#), blz. 155-162).

Belasting over de toegevoegde waarde

Er wordt geen BTW gerekend over gerechtskosten, noch over het zegelrecht of over de vergoedingen van advocaten die zijn opgenomen in de overeenkomst voor juridische vertegenwoordiging.

Voor de vertaling van documenten wordt het tarief met BTW vermeerderd indien dit wettelijk vereist is.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens op civielrechtelijk gebied

Gemiddeld netto maandinkomen per gezinslid	Toekenningscriteria
Minder dan RON 500 (ca. EUR 125)	

	Het inkomen moet gedurende ten minste 2 maanden voordat de zaak aanhangig wordt gemaakt lager zijn dan de drempel, in welk geval de staat de kosten van de zaak volledig op zich neemt .
Minder dan RON 800 (ca. EUR 200)	Het inkomen moet gedurende ten minste 2 maanden voordat de zaak aanhangig wordt gemaakt lager zijn dan de drempel, in welk geval de staat 50% van de kosten op zich neemt .

Rechtsbijstand wordt ook verleend:

indien de vaste of totale geraamde proceskosten het grondwettelijke **recht** van de persoon in kwestie **op effectieve toegang tot justitie** zou kunnen beperken; of

indien het recht van de persoon in kwestie op toegang tot justitie aangetast zou kunnen worden door **verschillen in de kosten van levensonderhoud** tussen de lidstaat van verblijf en Roemenië.

ongeacht het inkomen van de persoon in kwestie, indien een speciale wet van toepassing is die ziet op het recht op rechtsbijstand of kosteloze rechtsbijstand als **beschermingsmaatregel voor de persoon in kwestie** (als de persoon in kwestie minderjarig is, gehandicapt is of zich in een andere speciale situatie bevindt).

Toepasselijke inkomensgrens voor aangeklaagden op strafrechtelijk gebied

Het **concept van de inkomensgrens is alleen van toepassing in civiele zaken**. De belangrijkste wettelijke bepalingen voor dit thema met betrekking tot strafzaken zijn te vinden in artikel 171 van het Wetboek van Strafvordering. Een **aangeklaagde** heeft recht op rechtsbijstand indien:

deze minderjarig is;

deze in een heropvoedingsinstelling of een medische opvoedingsinstelling zit;

deze al aangehouden is of zich in bewaring bevindt in verband met een andere strafzaak of andere strafzaken;

deze zich om medische redenen in bewaring bevindt of een verplichte medische behandeling ondergaat;

de instantie voor strafrechtelijk onderzoek of de rechter van mening is dat de aangeklaagde niet in staat is zijn of haar eigen verweer te voeren;

de wettelijke straf voor het vermeende misdrijf levenslange gevangenisstraf of een gevangenisstraf van ten minste 5 jaar is.

Toepasselijke inkomensgrens voor slachtoffers op strafrechtelijk gebied

Het **concept van de inkomensgrens is niet van toepassing** op slachtoffers op strafrechtelijk gebied. De desbetreffende wettelijke bepalingen zijn te vinden in artikel 173 van het Wetboek van Strafvordering.

Kosteloze rechtszaken

De volgende vorderingen zijn bij wet vrijgesteld van gerechtskosten:

alle vorderingen met betrekking tot (1) de bescherming en bevordering van de rechten van kinderen (zoals vastgelegd in wet nr. 272/2004 op de bescherming en bevordering van de rechten van kinderen), (2) voogdij, (3) bewindvoering/curatele, (4) steun die wordt verleend aan ernstig geesteszieke (wilsonbekwame) mensen;

vorderingen met betrekking tot wettelijke en contractuele onderhoudsverplichtingen en alle vorderingen met betrekking tot adoptie (bepaald in wet nr. 273/2004 op adoptie);

overige vorderingen zoals bepaald in de desbetreffende wetgeving.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

In civielrechtelijke zaken gelden voor de regels met betrekking tot het verwijzen in de kosten of het toekennen van een schadevergoeding artikelen 274-276 van het **Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering**. In beginsel:

is de in het ongelijk gestelde partij gehouden (op verzoek) de kosten van het proces te betalen;

kan de rechter de gerechtskosten of overige door de in het gelijk gestelde partij betaalde kosten niet verlagen;

worden, indien een verweerder de vordering van de eiser tijdens de eerste zitting erkent, de proceskosten niet van hem of haar gevorderd, tenzij hij of zij door de gerechtsdeurwaarder officieel in gebreke is gesteld via de speciale procedure voorafgaand aan de uitspraak, die hierboven al eerder vermeld is.

In strafzaken gelden voor de regels met betrekking tot het verwijzen in de kosten of het toekennen van een schadevergoeding artikelen 189-193 van het **Wetboek van Strafvordering**. In beginsel:

worden kosten die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van procedurehandelingen, de administratie van bewijsmateriaal, het onderhouden van materiële bewijsmiddelen, de vergoedingen voor advocaten, evenals overige onkosten in verband met strafzaken gedekt door de bedragen die de staat verstrekt of door de partijen worden betaald;

dient de aangeklaagde indien hij of zij veroordeeld wordt de gerechtskosten die voor de staat ontstaan zijn te vergoeden, zulks met uitzondering van de kosten voor tolken die benoemd zijn door rechterlijke instanties en behoudens gevallen waar kosteloze rechtsbijstand is verleend.

In het geval van vrijspraak of ontslag van strafvervolgning of beëindiging van de strafzaak worden de gerechtskosten van de staat als volgt betaald:

In het geval van vrijspraak of ontslag van strafvervolgning, door: (a) het slachtoffer voor zover de kosten door hem of haar zijn veroorzaakt; (b) de civiele partij van wie de civielrechtelijke vorderingen volledig zijn afgewezen, voor zover de kosten door deze partij zijn veroorzaakt; (c) de aangeklaagde indien deze, ondanks de vrijspraak of het ontslag van strafvervolgning, toch verplicht is een schadevergoeding te betalen.

In het geval van beëindiging van de strafzaak, door (a) de aangeklaagde, indien de vervanging van strafrechtelijke verantwoordelijkheid gelast is of er een reden is om niet te straffen; (b) beide partijen ingeval van verzoening; (c) het slachtoffer, in het geval de aanklacht wordt ingetrokken of te laat is ingediend bij de rechter.

Indien de aangeklaagde in het geval van amnestie, verjaring of het intrekken van de aanklacht, evenals in het geval er een reden voor niet-bestrafing bestaat, eist dat het strafproces wordt voortgezet, moeten de gerechtskosten mogelijk betaald worden door het slachtoffer of de aangeklaagde, afhankelijk van andere relevante wetsbepalingen.

In alle overige gevallen betaalt de staat voor de eigen juridische kosten.

Vergoeding van deskundigen

Volgens artikel 274 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering moet de partij die in het ongelijk wordt gesteld de proceskosten betalen, waaronder begrepen de vergoeding voor deskundigen die betaald zijn door de partij die in het gelijk is gesteld. In beginsel wordt een verweerder die de vorderingen van de eiser tijdens de eerste zitting erkent niet in de proceskosten verwezen, tenzij hij of zij door de gerechtsdeurwaarder officieel in gebreke is gesteld via de speciale procedure voorafgaand aan de uitspraak, zoals hierboven al eerder vermeld is.

Bestanden

[Verslag van Roemenië over het onderzoek naar kostentransparantie](#) (544 Kb) [en](#)

Laatste update: 24/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Slovenië

Op deze pagina vindt u informatie over de juridische kosten in Slovenië.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Advocaten

De vergoedingen van advocaten zijn geregeld in de Wet advocatenvergoedingen (Staatscourant van de Republiek Slovenië 67/2008; 35/2009-ZOdv-C, geldig van 1.1.2009 tot 9.5.2009).

Deze wet is van toepassing tot de **Sloveense balie** een nieuwe prijslijst goedkeurt, die vervolgens ook door de minister van Justitie en Openbaar Bestuur moet worden goedgekeurd.

Notarissen

De vergoedingen van notarissen zijn vastgelegd in het notarietarief (Staatscourant van de Republiek Slovenië 94/2008), dat is goedgekeurd door de **minister van Justitie en Openbaar Bestuur**. Voordat hij de tarieven goedkeurt, dient de minister het tarief in bij de **Sloveense orde van notarissen** voor voorbereidende opmerkingen en adviezen, die echter niet juridisch bindend zijn voor de minister.

Vaste kosten

Vaste kosten bij civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij civiele procedures

Vaste kosten zijn o.a.:

- gerechtskosten;
- honoraria van advocaten;
- vergoedingen voor deskundigen;
- vergoedingen voor vertalers en tolken;
- reiskosten (van bijv. getuigen en deskundigen).

Stadium van de civiele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Gerechtskosten en andere kosten worden doorgaans betaald **nadat** de rechtbank een **definitieve uitspraak** heeft gedaan **waartegen geen beroep kan worden ingesteld of nadat de rechtbank vervolgens een** speciaal vonnis over de proceskosten heeft geveld waartegen geen beroep kan worden ingesteld.

In sommige gevallen worden de gerechtskosten pas betaald **als de rechtbank een vonnis uitsprekt** (bijv. in sociale geschillen voor rechtbanken van eerste aanleg, kadasterprocedures, procedures inzake beslissingen in eerste aanleg met betrekking tot schadevergoedingen).

In **erfrechtprocedures** worden de gerechtskosten aan het **einde van de behandeling** voldaan, als de precieze nalatenschap van de overledene bekend is.

Honoraria van advocaten moeten worden betaald nadat de rechtbank een vonnis heeft uitgevaardigd inzake de proceskosten. Advocaten kunnen de cliënt vragen om een gedeelte van het honorarium of het volledige honorarium **vooruit te betalen**, hetgeen heel gebruikelijk is.

De partij die om **nader onderzoek van het bewijs** verzoekt (en bijv. een deskundige of getuige wil oproepen) of gebruik wil maken van **de diensten van een vertaler of tolk**, moet deze kosten **vooraf** betalen.

Vaste kosten bij strafzaken

Vaste kosten voor procederende partijen in strafzaken

Vaste kosten zijn o.a.:

- gerechtskosten;
- honoraria van advocaten (die afhangen van het aantal hoorzittingen);
- vergoedingen voor deskundigen;
- vergoedingen voor vertalers en tolken;
- reiskosten (van bijv. getuigen en deskundigen).

Stadium van de strafprocedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Gerechtskosten en andere kosten worden doorgaans betaald **nadat** de rechtbank een **definitieve uitspraak** heeft gedaan.

Honoraria van advocaten moeten worden betaald nadat de rechtbank een vonnis heeft uitgevaardigd inzake de proceskosten. Advocaten kunnen de cliënt vragen om een gedeelte van het honorarium of het volledige honorarium vooruit te betalen, wat zeer gebruikelijk is.

Vaste kosten bij constitutionele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen bij constitutionele procedures

In constitutionele procedures hoeven er **geen gerechtskosten** te worden betaald. Andere kosten (bijv. honoraria van advocaten en reiskosten) worden door iedere partij afzonderlijk betaald.

Stadium van de constitutionele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Honoraria van advocaten moeten aan het einde van de procedure worden voldaan. Advocaten kunnen de cliënt vragen om een gedeelte van het honorarium of het volledige honorarium vooruit te betalen, wat zeer gebruikelijk is.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Advocaten zijn niet wettelijk verplicht informatie te verschaffen over rechten en plichten, kansen op succes en vermoedelijke kosten. De advocaat moet als hij om betaling verzoekt, echter wel gebruikmaken van een speciale factuur waarop de vergoedingen en kosten worden gespecificeerd. Als de advocaat en de cliënt overeenkomen dat de vergoedingen en kosten niet worden gebaseerd op de **Wet advocatenvergoedingen**, maar dat er een speciale overeenkomst wordt afgesloten omtrent de hoogte van de vergoedingen, dan moet deze overeenkomst aan bepaalde regels voldoen.

Kosten - rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Slovenië?

De kosten voor juridische procedures zijn vastgelegd in de volgende juridische documenten:

de Wet op de gerechtskosten – Zakon o sodnih taksah (Staatscourant van de Republiek Slovenië 37/2008);

de Wet advocatenvergoedingen – Zakon o odvetniški tarifi (deze wet zal in de nabije toekomst worden herzien);

Het notarietarief – *Notarska tarifa* (Staatscourant van de Republiek Slovenië 94/2008, 32/2011. Deze wet zal in de nabije toekomst worden herzien),

regels inzake **gerechtstolken** – Pravidnik o sodnih tolmačih (Staatscourant van de Republiek Slovenië 49/2002, 75/2003, 71/2007);

regels inzake **rechtbankdeskundigen en taxateurs** – Pravidnik o sodnih izvedencih in cenilcih (Staatscourant van de Republiek Slovenië 7/2002, 75/2003, 72/2005, 71/2007, 84/2008);

Het Wetboek van Strafvordering – *Zakon o kazenskem postopku* (Staatscourant van de Republiek Slovenië 32/2012),

Regeling voor het terugvorderen van de kosten van strafrechtelijke procedures – *Pravilnik o povrnitvi stroškov v kazenskem postopku* (Staatscourant van de Republiek Slovenië 61/1997, 6897 - corr. 62/2008),

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering – *Zakon o pravdnem postopku* (Staatscourant van de Republiek Slovenië 73/2007 – officiële geconsolideerde versie, 45/08 - ZArbit, 45/08, 111/08 - Odl. US, 121/08 - Skl. US, 57/09 - Odl. US, 12/10 - Odl. US, 50/10 - Odl. US, 107/10 - Odl. US, 75/12 - Odl. US en 76 /12 - corr.).

Bovengenoemde teksten zijn te vinden op het online portaal van Slovenië, het [Centrum voor Juridische Informatie](#) of in andere nationale registers.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Slovenië?

De informatie is alleen beschikbaar in het Sloveens.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling-mediation/verzoening?

Informatie over mediation is beschikbaar op de webpagina van de [EJN-pagina over alternatieve wijzen van geschillenbeslechting](#).

Informatie is ook te vinden op de website van het ministerie van Justitie en Openbaar Bestuur en op de websites van afzonderlijke rechtbanken die rechtbankgerelateerde mediation aanbieden (bv. de [arrondissementsrechtbank van Ljubljana](#)).

Meer informatie is ook te vinden op de websites van ngo's en particuliere aanbieders die actief zijn op het gebied van mediation (zie de pagina's over mediation en het vinden van een bemiddelaar/mediator).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Het gedeelte van de website van het [ministerie van Justitie](#) over de [analyse van juridische statistieken](#) bevat informatie over de gemiddelde duur van verschillende procedures.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie weergegeven?

De kosten worden op basis van verschillende regels weergegeven, de btw is echter meestal niet inbegrepen. Als er btw aan de prijs moet worden toegevoegd (bijv. als voor de diensten van een advocaat btw moet worden betaald), wordt dit meestal genoemd in de voorschriften.

Rechtsbijstand

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij civiele procedures

De inkomensdrempel die op rechtsbijstand van toepassing is, is vastgelegd in artikel 13 van de **Wet betreffende kosteloze rechtsbijstand** - *Zakon o brezplačni pravni pomoči* (Staatscourant van de Republiek Slovenië 48/2001, 50/2004, 96/2004-UPB1, 23/2008).

Mensen hebben recht op rechtsbijstand als ze, gezien de financiële situatie van hun gezin, **niet in staat zijn de juridische kosten te betalen, omdat zij anders onder het minimum bestaansniveau zakken**. Iemand zakt onder het minimum bestaansniveau als zijn maandinkomen of het gemiddelde maandinkomen van een gezinslid niet hoger is dan twee keer het maandelijkse minimumloon dat door de Wet betreffende de sociale zekerheid is vastgesteld - *Zakon o socialnem varstvu* (Staatscourant van de Republiek Slovenië 3/2007-UPB2 {23/2007 popr., 41/2007 popr.}, 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45).

Vanaf 1 augustus 2008 is het minimumloon vastgesteld op 221,70 euro. **De inkomensdrempel voor rechtsbijstand bedraagt dus 443,40 euro.**

De rechtbank kan besluiten dat partijen de gerechtskosten niet hoeven te betalen (zoals bepaald door artikel 11 van de **Wet op de gerechtskosten**) als het betalen van de gerechtskosten een (te) groot deel van het budget voor het levensonderhoud in beslag zou nemen. De beslissing wordt overgelaten aan de oordeelkundigheid van de rechtbank na alle relevante omstandigheden in ogenschouw te hebben genomen.

Van toepassing zijnde inkomensdrempel bij strafprocedures voor gedaagden en slachtoffers

De van toepassing zijnde inkomensdrempel bij strafprocedures voor gedaagden en slachtoffers is dezelfde als in civiele zaken.

Andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor slachtoffers en gedaagden

Er zijn geen andere voorwaarden in verband met het toekennen van rechtsbijstand voor slachtoffers of voor gedaagden.

Kosteloze procedures

In de volgende procedures hoeven er **geen gerechtskosten** te worden betaald:

procedures voor het Constitutioneel Hof van Slovenië;

tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspraken in arbeidsgeschillen en andere arbeidsgelateerde zaken;

procedures waarin rechtsbijstand is toegekend;

tenuitvoerlegging van alimentatievorderingen;

voorlopige voorzieningen tijdens echtscheidingsprocedures of procedures over kinderalimentatie;

insolventieprocedures als deze door de schuldenaar worden opgestart;

certificering van documenten die nodig zijn voor de tenuitvoerlegging van rechten op sociale zekerheid in het buitenland;

verschillende andere procedures en zaken zoals opgenoemd in de Wet op de gerechtskosten en in andere voorschriften.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De vergoeding van kosten is geregeld in de **Wet betreffende strafzaken** en het **Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering**, die het **succesbeginsel** en het **schuldbeginsel** hanteren.

In **civiele procedures** moet de in het ongelijk gestelde partij de kosten van de in het gelijk gestelde partij vergoeden. Iedere partij moet de kosten dragen die voortkomen uit zijn eigen schuld of het resultaat zijn van toeval.

Er zijn andere, uitgebreidere regels over de terugbetaling van kosten vastgelegd in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (artikelen 151-186 en 173. a) en in de Regeling voor het terugvorderen van de kosten van strafrechtelijke procedures (Staatscourant nr. 15/03).

In **strafzaken** zal de rechtbank, als de verdachte schuldig is bevonden, in principe beslissen dat deze de kosten moet betalen. Het Wetboek van Strafvordering (artikelen 92-99) en de speciale regelgeving die door de **minister van Justitie en Openbaar Bestuur** is uitgevaardigd, bevatten uitgebreidere regels over de terugbetaling van kosten.

Vergoeding van deskundigen

In **civiele procedures** worden de vergoedingen van deskundigen in principe vooraf betaald door de partij die om het verhoor van de deskundige heeft gevraagd. Als de rechtbank beslist om de deskundige te horen, zal de rechtbank de kosten vooraf voldoen. Deze kosten zullen vervolgens aan het einde van de procedure worden verhaald, overeenkomstig het succesbeginsel.

In **strafzaken** worden de vergoedingen van deskundigen vooraf door de rechtbank betaald.

Vergoeding van vertalers en tolken

In **strafzaken** betaalt de rechtbank de vertalers en tolken **vooraf**.

De vertaal- en tolkkosten in en uit het Italiaans en Hongaars worden niet verhaald op grond van de Italiaanse en Hongaarse minderheidsrechten om de eigen taal te gebruiken (zelfs niet als de betrokkenen andere kosten in een strafzaak wel moeten vergoeden).

De kosten van vertalen en tolken worden evenmin verhaald als de verdachte de taal waarin de procedure wordt gevoerd, niet machtig is.

In **civiele procedures** maken de vergoedingen van vertalers en tolken deel uit van de procedurekosten. Deze kosten moeten vooraf door de partij wier gedrag aanleiding was voor de procedure worden voldaan. Aan het einde van de procedure zullen de kosten worden verhaald op grond van het succes- en schuldbeginnel.

Sloveense casestudy's

Meer specifieke informatie over de kosten van gerechtelijke procedures in Slovenië is beschikbaar in de vorm van een aantal concrete casestudy's.

Links

 [Sloveens rechtssysteem](#)

 [Register van de plaatselijke rechtbank van Ljubljana](#)

 [Register met analyses van juridische statistieken](#)

Bestanden

[Sloveens verslag over de studie inzake transparantie van de kosten](#) (723 Kb)

Laatste update: 26/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Slowakije

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtskosten in Slowakije.

Regelgeving inzake vergoedingen van beoefenaars van juridische beroepen

Artikel 1, lid 2, van wet nr. 586/2003 betreffende de advocatuur en tot wijziging van wet nr. 455/1991 inzake diensten waarvoor een vergunning vereist is, luidt als volgt:

"Met het verlenen van juridische diensten wordt bedoeld het vertegenwoordigen van cliënten voor de rechter, overheidsinstanties en andere entiteiten, het verdedigen en handelen in naam van verdachten in strafprocessen, het verstrekken van juridische adviezen, het opmaken van akten, het maken van juridische analyses, het beheren van eigendom van cliënten en andere vormen van rechtskundig advies en juridische bijstand, voor zover dit onafgebroken gebeurt en tegen betaling (hierna 'juridische diensten' genoemd)."

Advocaten

Het honorarium van advocaten is geregeld in uitvoeringsverordening nr. 655/2004 van het ministerie van Justitie inzake de honoraria van advocaten en de beloning voor juridische diensten. Een Engelse versie is beschikbaar op de website van de [Slowaakse Orde van advocaten](#).

Het honorarium van een advocaat moet in overleg met de cliënt worden vastgesteld (vergoeding op contractbasis). De honoraria van advocaten worden in veruit de meeste gevallen contractueel overeengekomen, tenzij de wet een vergoeding voorschrijft. Wanneer de partijen het niet eens kunnen worden over de vergoeding, wordt deze vastgesteld aan de hand van de tariefbepalingen van de genoemde uitvoeringsverordening. De vergoeding wordt vastgesteld door het basistarief te vermenigvuldigen met het aantal juridische handelingen of diensten dat de advocaat heeft verricht.

Deurwaarders

Het beroep van gerechtsdeurwaarder bestaat niet in Slowakije. De werkzaamheden van een gerechtsdeurwaarder worden uitgevoerd door een gerechtelijke executant, overeenkomstig wet nr. 233/1995 inzake gerechtelijke executanten en beslaglegging ('de **wet op de Executieprocedure**').

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in civiele procedures

Alle categorieën van vergoedingen zijn bepaald in de betrokken regelgeving, op verschillende manieren:

Gerechtskosten zijn geregeld in wet nr. 71/1992 inzake gerechtskosten en de vergoeding voor een uittreksel uit het strafregister, als gewijzigd ("wet op de gerechtskosten"). De vergoeding is een vast bedrag, een percentage of een combinatie van beide (afhankelijk van het soort vordering).

De vergoeding van gerechtsdeurwaarders is geregeld in wet nr. 233/1995 inzake gerechtelijke executanten en beslaglegging. Het betreft een tariefvergoeding (vast tarief of percentage, afhankelijk van het voorwerp van de executie) of een vergoeding op contractbasis.

De vergoeding van advocaten is geregeld in uitvoeringsverordening nr. 655/2004 inzake de honoraria van advocaten en de beloning voor juridische diensten. Het betreft een tariefvergoeding (vast tarief voor elke juridische dienst, afhankelijk van de geldwaarde die de vordering vertegenwoordigt of het voorwerp van de vordering) of een vergoeding op contractbasis.

De vergoeding van deskundigen is geregeld in uitvoeringsverordening nr. 491/2004 inzake de beloning en de vergoeding voor kosten en gemaakte uren van deskundigen, tolken en vertalers. Het betreft een tariefvergoeding (vast tarief voor elke dienst, een uurtarief of een percentage, afhankelijk van het onderwerp) of een vergoeding op contractbasis.

De vergoeding van getuigen is geregeld in wet nr. 99/1963 (**het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering**) en uitvoeringsverordening nr. 543/2005 inzake het beheer van districtsrechtbanken, regionale rechtbanken en speciale en militaire rechtbanken, wet nr. 311/2 001 (**het arbeidswetboek**), wet nr. 595/2003 inzake inkomstenbelasting en wet nr. 663/2007 inzake het minimumloon. De rechtbank beslist over de hoogte van de vergoeding voor directe contante uitgaven en gederfde inkomsten (overeenkomstig de uitvoeringsverordening inzake het beheer van districtsrechtbanken, regionale rechtbanken en speciale en militaire rechtbanken).

De vergoeding van vertalers/tolken is geregeld in uitvoeringsverordening nr. 491/2004 inzake de beloning en de vergoeding voor kosten en gemaakte uren van deskundigen, tolken en vertalers. Het betreft een tariefvergoeding (vast tarief per uur/pagina, afhankelijk van de talencombinatie, of per verrichte dienst) of een vergoeding op contractbasis.

Vandaar dat het bij de meeste civiele procedures voor leken nagenoeg onmogelijk is om zonder het advies van een advocaat vooraf een schatting te maken van de totale feitelijke kosten.

Een rechtsbeoefenaar daarentegen, en met name een advocaat, kan zijn cliënt vrij precies informeren over de diverse kosten van een procedure, die afhankelijk zijn van de specifieke omstandigheden van een zaak. Wanneer de uitkomst van een procedure zich moeilijk laat voorspellen (die natuurlijk uiteindelijk afhangt van het oordeel van de rechter), kan de advocaat ook voor elke potentiële uitkomst een aparte kostenraming maken.

De verschillende soorten kosten die in de loop van een civiele procedure in rekening kunnen worden gebracht, zijn geregeld in afzonderlijke verordeningen /wetten. Deze voorzien in verschillende manieren voor het berekenen van die kosten, c.q. vergoedingen, welke in twee hoofdcategorieën kunnen worden verdeeld: tariefvergoedingen en vergoedingen op contractbasis.

Fase van civiele procedure waarin de vaste kosten voor procespartijen moeten worden betaald

Ingevolge wet nr. 71/1992 inzake gerechtskosten en de vergoeding voor een uittreksel uit het strafregister, als gewijzigd, moeten voor aanvang van de procedure alleen de gerechtskosten worden betaald.

Ingevolge wet nr. 99/1963 (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering) bestaan de proceskosten behalve uit de gerechtskosten voornamelijk uit de directe contante uitgaven van de procespartijen en hun vertegenwoordigers. Ze omvatten onder meer:

gederfde inkomsten van de partijen en hun raadslieden;

de kosten van bewijslevering (waaronder de vergoedingen van deskundigen);

honoraria van de notarissen voor de werkzaamheden die zij in het kader van de procedure verrichten en hun directe contante uitgaven;

honoraria van de executeur-testamentair en zijn directe contante uitgaven;

kosten van vertalers/tolken;

honoraria van een vertegenwoordiger, wanneer deze staat ingeschreven bij de **Slowaakse Orde van advocaten**.

Deze kosten worden doorgaans pas na de uitspraak van de rechter betaald.

De kosten van een civiele procedure zijn voorts voor een groot deel afhankelijk van de zaak (met name de keuze van het bewijsmateriaal) en de beslissing van de rechter over de kosten die aan het gerecht en de tegenpartij moeten worden vergoed. Vandaar dat de werkelijke kosten van een procedure maar moeilijk van tevoren kunnen worden geraamd.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor partijen in strafrechtelijke procedures

Zodra de eindbeslissing is gegeven, kan de rechter vrijelijk over de proceskosten beslissen.

Fase van de strafrechtelijke procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Eventuele kosten die in een strafrechtelijke procedure zijn gemaakt, zijn verschuldigd nadat de beslissing definitief is geworden, omdat de rechter zich in zijn beslissing ook uitsprekt over de betaling van de proceskosten (wet nr. 301/2005 (**Wetboek van Strafvordering**)).

Vaste kosten in constitutionele procedures

Vaste kosten voor partijen in constitutionele procedures

In zaken voor het **Slowaakse Grondwettelijk Hof** die niet in een geldwaarde kunnen worden uitgedrukt, moet het basistarief voor afzonderlijke juridische diensten één zesde van de berekeningsgrondslag vormen (artikel 11 van uitvoeringsverordening nr. 655/2004 inzake het honorarium van advocaten en de beloning voor juridische diensten).

Fase van de constitutionele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Voor constitutionele procedures gelden vergelijkbare regels als voor civiel- en strafrechtelijke procedures. Wet nr. 99/1963 (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering) is hier van toepassing.

Informatie die raadslieden vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Artikel 18 van wet nr. 586/2003 betreffende de advocatuur en tot wijziging van wet nr. 455/1991 inzake diensten waarvoor een vergunning vereist is, bepaalt het volgende:

Bij het verlenen van juridische diensten moet een advocaat de rechten van zijn cliënt beschermen, diens belangen verdedigen en volgens diens instructies handelen. Wanneer de instructies van de cliënt echter in strijd zijn met wetgeving, dan is de advocaat daardoor niet gebonden en dient hij zijn cliënt daarvan op gepaste wijze in kennis te stellen.

Bij het verlenen van juridische diensten moet een advocaat eerlijk en rechtvaardig en met gepaste zorgvuldigheid handelen. Hij moet consequent gebruik maken van alle wettige middelen en kennis waarover hij beschikt om de belangen van zijn cliënt zo goed mogelijk te behartigen. Zijn diensten moeten het beoogde doel dienen en worden verleend tegen een redelijke vergoeding.

Bij het verlenen van juridische diensten moet een advocaat steeds handelen in overeenstemming met de waardigheid van zijn beroep en mag hij de advocatuur niet in diskrediet brengen. Een advocaat moet de gedragscode en het reglement van de Orde van advocaten naleven.

Kosten – rechtsgrondslag

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over de rechtsgrondslag van kosten in Slowakije?

Het bovengenoemde corpus van wetten waarin de procedurekosten zijn geregeld, is gepubliceerd in de Slowaakse taal (overeenkomstig artikel 8 van **wet nr. 1/1993 van het parlement van de Slowaakse Republiek**).

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Mediation is geregeld in wet nr. 420/2004 over **mediation**.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Website met informatie over procedurekosten

Informatie over kosten is beschikbaar op de [IGNUM](#)-website, waar alle bindende voorschriften, alsook de huidige en eerdere wet- en regelgeving van de Slowaakse Republiek zijn te vinden. De website wordt beheerd door het [Slowaakse ministerie van Justitie](#).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Deze informatie staat in het statistisch jaarboek van het [Slowaakse ministerie van Justitie](#).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Het geven van informatie over gemiddelde kosten en vergoedingen is om de volgende redenen moeilijk:

hierover worden geen statistische gegevens gepubliceerd;

de toepasselijke Slowaakse wetgeving is tamelijk flexibel en voorziet bijna altijd in de mogelijkheid van een vergoeding op contractbasis – afhankelijk van de regio en de reputatie van het advocatenkantoor en andere personen die procesgerelateerde diensten verrichten. Nog belangrijker is dat ook de zaak zelf – de complexiteit ervan, de hoeveelheid bewijs die nodig is en de duur van de procedure – een belangrijke invloed heeft op de kosten;

verder is het totale bedrag van de tariefkosten (waarvan aan het einde van de procedure, afhankelijk van de zaak in kwestie en de beslissing van de rechtbank, mogelijk alleen de proceskosten worden vergoed) gerelateerd aan het aantal processen dat wordt gevoerd, het aantal diensten dat wordt verleend en diverse andere factoren. Omdat het onmogelijk is de gemiddelde hoeveelheid diensten vast te stellen die tijdens een proces worden verleend, is

het ook onmogelijk de gemiddelde procedurekosten te bepalen.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie beschikbaar gesteld?

Wanneer de gerechtelijke executant een btw-plichtige is, worden zijn honorarium en onkostenvergoeding vermeerderd met btw (artikel 196 van wet 233/1995 inzake gerechtelijke executanten en beslaglegging).

Wanneer de advocaat een btw-plichtige is, worden zijn honorarium en onkostenvergoeding vermeerderd met btw (artikel 18, lid 3, van

uitvoeringsverordening nr. 655/2004 van het ministerie van Justitie inzake het honorarium van advocaten en de beloning voor juridische diensten).

Wanneer de deskundige, vertaler of tolk een btw-plichtige is, wordt zijn vergoeding/tarief vermeerderd met btw (artikel 16, lid 2, van **uitvoeringsverordening nr. 491/2004 van het ministerie van Justitie** inzake de beloning en de vergoeding voor kosten en gemaakte uren van deskundigen, tolken en vertalers).

Welke tarieven zijn van toepassing?

Er wordt geen btw geheven op gerechtskosten (wet nr. 71/1992 inzake gerechtskosten en de vergoeding voor een uittreksel uit het strafregister, als gewijzigd). Btw wordt wel geheven op de tarieven voor mediation en arbitrage, omdat mediation en arbitrage worden beschouwd als ondernemingsactiviteiten, waarbij een tarief van 20% geldt, mits degene die het bedrag in rekening brengt een btw-plichtige is.

Rechtsbijstand

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van civiel recht

Dit is geregeld in artikel 4, onder i), van wet nr. 327/2005 inzake rechtsbijstand aan behoeftige personen en tot wijziging en aanvulling van wet nr. 586/2003 inzake de advocatuur en tot wijziging en aanvulling van wet nr. 455/1991 inzake beroepen waarvoor een vergunning vereist is (Beroepswet), zoals gewijzigd bij wet nr. 8/2005.

Het artikel luidt als volgt: "Een natuurlijk persoon wordt geacht behoeftig te zijn wanneer hij een uitkering voor behoeftige personen ontvangt of een inkomen heeft van minder dan 1,6 keer het bestaansminimum, en niet over de middelen beschikt om de rechtsbijstand zelf te betalen". (EUR 311,30)

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor de verdachte

De inkomensdrempel voor verdachten die willen worden bijgestaan door een ambtshalve toegewezen raadsman is niet vastgelegd. Het **Wetboek van Strafvordering** (artikelen 37 en 38) noemt de omstandigheden waarin een verdachte verplicht moet worden bijgestaan door een raadsman:

De verdachte moet in de fase voorafgaande aan het proces de beschikking hebben over een raadsman voor zijn verdediging wanneer hij:

zich in voorlopige hechtenis bevindt, een gevangenisstraf uitzit of ter observatie in een medische instelling wordt vastgehouden;

niet of beperkt handelingsbekwaam is;

beschuldigd wordt van bijzonder ernstige feiten;

minderjarig is;

op de vlucht is voor het gerecht.

Bijstand van een raadsman is ook verplicht wanneer de rechtbank of openbare aanklager in de fase voorafgaande aan het proces van oordeel is dat de verdachte op grond van een lichamelijke of geestelijke handicap niet in staat is zijn eigen verdediging te voeren.

Bijstand van een raadsman is ook verplicht in uitleveringsprocedures en procedures betreffende de oplegging van beschermende maatregelen, uitgezonderd bij de behandeling van een alcoholverslaving.

Artikel 38 van het Wetboek van Strafvordering bepaalt het volgende:

Een verdachte moet zich verplicht laten bijstaan door een raadsman in procedures betreffende de tenuitvoerlegging van een vonnis. De rechtbank beslist in een openbare terechtzitting wanneer de verdachte:

niet of beperkt handelingsbekwaam is;

een voorwaardelijk vrijgelaten minderjarige is die op het moment van de zitting jonger dan achttien jaar is;

zich in voorlopige hechtenis bevindt;

mogelijk niet in staat is zich naar behoren te verdedigen.

De veroordeelde moet zich laten bijstaan door een raadsman bij procedures die buitengewone rechtsmiddelen betreffen indien:

het bepaalde in artikel 37, lid 1, onder a), b) of c), van toepassing is;

de verdachte op het moment van de openbare terechtzitting over een buitengewoon rechtsmiddel jonger dan achttien jaar is;

er twijfels zijn over het vermogen van de verdachte om zich naar behoren te verdedigen;

de procedure is ingesteld tegen een veroordeelde persoon die is overleden.

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor slachtoffers

Ingevolge artikel 558, lid 1, van het Wetboek van Strafvordering, beslist de rechtbank over de schadeloosstelling van slachtoffers nadat het vonnis definitief is geworden.

Andere voorwaarden in verband met het verlenen van rechtsbijstand aan slachtoffers

Alle voorwaarden zijn vastgesteld in wet nr. 301/2005 (Wetboek van Strafvordering).

Kosteloze procedures

Wat de gerechtskosten betreft, bestaan er **twee soorten vrijstellingen** (artikel 4 van wet nr. 71/1992 van het nationaal parlement inzake gerechtskosten en de vergoeding voor uittreksels uit het strafregister, als gewijzigd). Deze vrijstellingen gelden voor:

specifieke categorieën van procedures (voogdij over minderjarigen, verzuim of onrechtmatige inmenging van overheden, wederzijdse alimentatieverplichting van ouders en kinderen), of

specifieke categorieën van personen (de eiser in procedures betreffende vorderingen tot schadeloosstelling in verband met arbeidsongevallen of beroepsziekten, in procedures betreffende onrechtmatig ontslag enz.). (Wanneer de rechtbank de vordering toewijst, moet de verweerder de gerechtskosten of een deel daarvan betalen, tenzij de rechtbank ook de verweerder vrijstelt van het betalen daarvan.)

Ingevolge artikel 138 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is de rechtbank gemachtigd een partij volledige of gedeeltelijke vrijstelling van gerechtskosten te verlenen wanneer dit gerechtvaardigd is gezien de situatie van de partij en de vordering niet buitensporig en duidelijk ongegrond is. De rechtbank kan de toegekende vrijstelling echter op elk moment tijdens het proces intrekken.

Ingevolge wet nr. 327/2005 inzake rechtsbijstand voor behoeftige personen, behelst **rechtsbijstand** in deze context het verlenen van juridische diensten aan personen die recht hebben op bijstand bij de uitoefening van hun rechten, hoofdzakelijk in de vorm van:

juridisch advies;

bijstand bij buitengerechtelijke procedures;

opstellen van stukken voor de rechtbank;

vertegenwoordiging in rechte;

alle gerelateerde juridische diensten, alsook

volledige of gedeeltelijke betaling van de hieraan verbonden kosten.

Wanneer de persoon in kwestie voldoet aan de voorwaarden voor het verlenen van rechtsbijstand, is hij meestal ook vrijgesteld van de betaling van de andere proceskosten (inclusief de gerechtskosten). Hoewel de wet niet uitdrukkelijk bepaalt dat iemand die recht heeft op rechtsbijstand ook is vrijgesteld van het betalen van gerechtskosten, zal de rechtbank een dergelijke vrijstelling in de meeste gevallen verlenen.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

Civiele procedure: artikel 142 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Een partij kan de bevoegde rechtbank verzoeken om volledige of gedeeltelijke vrijstelling van de gerechtskosten. De rechtbank kan ambtshalve beslissen dat de proceskosten (inclusief de gerechtskosten) van de (volledig) in het gelijk gestelde partij worden vergoed. Ingeval een partij gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld, zal de rechter elke partij in een deel van de proceskosten verwijzen. Hij kan ook beslissen dat geen van de partijen recht heeft op vergoeding van

die kosten. Het is echter ook mogelijk dat een gedeeltelijk in het gelijk gestelde partij haar proceskosten volledig vergoed krijgt, wanneer de beslissing over de mate van vergoeding afhankelijk was van de mening van een deskundige of tot de discretionaire bevoegdheid van de rechter behoort, of wanneer het niet toegewezen deel van de eis verwaarloosbaar is.

Strafrechtelijke procedure: artikel 557 van het Wetboek van Strafvordering

Wanneer **de proceskosten van het slachtoffer ten minste gedeeltelijk moeten worden vergoed**, moet de veroordeelde de verplichte proceskosten van het slachtoffer vergoeden, inclusief de kosten van de raadsman wanneer vertegenwoordiging verplicht is.

Zelfs wanneer het slachtoffer dit recht niet heeft, kan de rechtbank op verzoek van het slachtoffer en rekening houdend met de omstandigheden van de zaak beslissen dat de proceskosten geheel of gedeeltelijk aan het slachtoffer moeten worden terugbetaald.

Vergoeding van deskundigen

Uitvoeringsverordening nr. 491/2004 van het ministerie van Justitie inzake de beloning en de vergoeding voor kosten en gemaakte uren van deskundigen, tolken en vertalers bepaalt de hoogte van de vergoeding van deskundigen. De lijst van beschikbare deskundigen, die wordt beheerd door het [Slovaakse ministerie van Justitie](#), is openbaar toegankelijk op de website van het ministerie. Een deskundige wordt op verzoek ingeschreven en op de lijst gezet wanneer hij voldoet aan alle vereisten van de genoemde uitvoeringsverordening voor deskundigen, tolken en vertalers.

De vergoeding van de deskundige **wordt vastgesteld in overleg met de cliënt** (vergoeding op contractbasis). Wanneer de partijen het niet eens worden over de vergoeding, wordt deze vastgesteld aan de hand van de bovenvermelde tariefbepalingen.

Opgemerkt moet worden dat alleen btw is verschuldigd wanneer de deskundige/vertaler/tolk een btw-plichtige is.

Tariefvergoedingen worden vastgesteld op basis van:

het aantal bestede uren;

een percentage van de waarde van de zaak die voorwerp van geschil is;

een vast bedrag, afhankelijk van het bedrag dat voorwerp van geschil is, de verrichte handelingen en het aantal diensten dat is verricht.

Casestudy's

Voor meer specifieke informatie over proceskosten in Slowakije zijn enkele concrete casestudy's beschikbaar.

Bijlagen

[Het Slovaakse verslag van het onderzoek naar kostentransparantie.](#) (872 Kb)[en](#)

Laatste update: 26/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Finland

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Finland.

Regulering van de honoraria van juridische beroepen

Pleiters (inclusief procureurs en advocaten)

In Finland worden de honoraria van pleiters geregeld door de beroepsregels en de richtsnoeren voor honoraria, zoals goedgekeurd door de Finse orde van advocaten.

Gerechtsdeurwaarders

In Finland worden de honoraria van gerechtsdeurwaarders geregeld door regeringsverordening 925/2008, de Wet op de honoraria voor gedwongen tenuitvoerlegging (34/1995) en regeringsverordening 35/1995.

Juridische adviseurs

In Finland worden de honoraria van juridische adviseurs geregeld door artikel 18, lid 5, van het Wetboek van koophandel, de Wet op de rechtsbijstand (257/2002) en regeringsverordening 290/2008.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

Tot de vaste kosten behoren in Finland de **administratiekosten** en de **documentkosten**. De administratiekosten (geding, verzoekschrift en afgifte van de uitspraak) worden aan de partijen in rekening gebracht als vergoeding voor de behandeling van de aanhangig gemaakte zaak en de procedurele maatregelen. Zij behelzen ook de afgifte van de authentieke akte die de beslissing of voorlopige beslissing van de rechter bevat. De kosten van het geding variëren van 79 euro voor civiele zaken bij districtsrechtbanken tot 223 euro voor geschillen die door het hof voor marktzaken worden behandeld. Documentkosten (uittreksels, kopieën, certificaten) worden in rekening gebracht voor de afgifte van aangevraagde documenten, tenzij de partij bij wet van de betaling van deze kosten is vrijgesteld. Er worden bijvoorbeeld geen documentkosten aangerekend aan de benadeelde partij in strafzaken die worden vervolgd door de openbare aanklager.

Gedetailleerde informatie over deze kosten is beschikbaar op de website van justitie, in de Wet op de gerechtskosten (Wet op de kosten die verbonden zijn aan het optreden van rechtbanken en bepaalde gerechtelijke administratieve instanties, 701/1993) en in de bijbehorende verordeningen van de Raad van State.

In echtscheidingszaken bestaan de totale kosten uit een initieel bedrag van 79 euro en een aanvullend bedrag van 44 euro indien de procedure na de bezinningsperiode wordt voortgezet. Rechtsbijstand door een advocaat kost ongeveer 1000 euro. In echtscheidingszaken met verzoeken belopen de kosten 72 euro. In civielrechtelijke zaken variëren de proceskosten van 79 euro tot 179 euro in de districtsrechtbank en bedragen zij nog eens 179 euro indien beroep wordt aangetekend bij het hof van beroep. De advocaatkosten kunnen oplopen tot meer dan 6000 euro.

Moment in de civiele procedure waarop vaste kosten voor procederende partijen betaald moeten worden

De procederende partijen moeten de vaste kosten betalen aan het eind van de procedure.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures

In Finland betalen de procederende partijen geen kosten in strafzaken die in eerste aanleg worden vervolgd door de openbare aanklager.

Moment in de strafrechtelijke procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

De procederende partijen moeten de vaste kosten betalen aan het eind van de procedure.

Vaste kosten in grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in grondwettelijke procedures

In Finland bestaan geen constitutionele rechtbanken; desbetreffende geschillen worden berecht als strafrechtelijke procedures. Aan strafzaken die in eerste aanleg worden vervolgd door de openbare aanklager zijn voor de procederende partijen geen kosten verbonden.

Moment in de grondwettelijke procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

De kosten moeten worden betaald aan het eind van de procedure.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

De **wettelijke vertegenwoordigers** moeten vooraf informatie verstrekken aan de partijen die voornemens zijn een geschil voor de rechter te brengen, zodat zij op de hoogte zijn van hun rechten en plichten, hun kans op succes en de bijbehorende kosten, inclusief die welke vermoedelijk voor rekening van de verliezende partij zullen komen. Dit alles wordt geregeld door de [gedragscode](#) van de **Finse orde van advocaten**. Advocaten zijn bovendien gehouden aan de **geheimhoudingsplicht**.

Kosten – rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Finland?

Deze informatie kan worden geraadpleegd op de website van het [ministerie van Justitie](#).

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Finland?

Ze is beschikbaar in het Fins, het Zweeds en het Engels.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Deze informatie kan worden geraadpleegd op de websites van het ministerie van Justitie en het **Nationaal Instituut voor gezondheid en welzijn**.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Website met informatie over procedurekosten

Uitvoerige informatie over gerechtskosten kan **gratis** worden geraadpleegd op de website van het [Finse ministerie van Justitie](#).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Deze informatie kan worden geraadpleegd onder 'Overzicht' op de website van het [ministerie van Justitie](#).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Deze informatie kan worden geraadpleegd op de website [Justitie](#) van de Finse rechterlijke macht.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie verstrekt?

Informatie over deze belasting is beschikbaar op de website van het [ministerie van Justitie](#). Overeenkomstig de richtsnoeren voor honoraria van de Finse orde van advocaten moet de advocaat aan zijn cliënt een geraamd honorarium inclusief btw opgeven voor de uit te voeren taken.

Welke tarieven zijn van toepassing?

Op juridische diensten is een btw-tarief van 22 procent van toepassing. Rechtsbijstandskosten zijn echter niet onderhevig aan btw.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens op civielrechtelijk gebied

De inkomensgrens wordt berekend op basis van een vaste formule. In de regel wordt gratis rechtsbijstand verleend aan alleenstaande aanvragers die over minder dan 700 euro per maand beschikken. Aan aanvragers met een maandelijks inkomen tussen 700 en 1500 kan een inkomensafhankelijk bedrag worden aangerekend. Aan aanvragers met een maandelijks inkomen van meer dan 1500 euro wordt geen rechtsbijstand verleend. De respectieve cijfers voor de echtgeno(o)t(e) bedragen 600 en 1300 euro.

Aanvragers die rechtsbijstand genieten tegen een vast bedrag moeten 70 euro rechtsbijstandskosten betalen. Bovendien wordt een extra bedrag gevorderd indien de liquide middelen van de aanvrager meer dan 5000 euro bedragen.

Toepasselijke inkomensgrens voor aangeklaagden op strafrechtelijk gebied

De inkomensgrens wordt berekend op basis van een specifieke formule. In de regel wordt gratis rechtsbijstand verleend aan alleenstaande aanvragers die over minder dan 700 euro per maand beschikken. Aan aanvragers met een maandelijks inkomen tussen 700 en 1500 kan een inkomensafhankelijk bedrag worden aangerekend. Aan aanvragers met een maandelijks inkomen van meer dan 1500 euro wordt geen rechtsbijstand verleend. De respectieve cijfers voor de echtgeno(o)t(e) bedragen 600 en 1300 euro. Er is aanvullende informatie beschikbaar op de website [justitie](#). Aanvragers die rechtsbijstand genieten tegen een vast bedrag moeten 70 euro rechtsbijstandskosten betalen. Bovendien wordt een extra bedrag gevorderd indien de liquide middelen van de aanvrager meer dan 5000 euro bedragen.

Los van het voorgaande heeft de verweerder, ongeacht zijn financiële situatie, recht op een openbare verdediger wanneer hij beschuldigd wordt van een ernstig strafbaar feit, aangehouden is of gevangenzit. De rechtbank kan tevens op eigen initiatief een openbare verdediger toewijzen aan minderjarigen of personen die niet in staat zijn in hun eigen verdediging te voorzien. Indien de verweerder veroordeeld wordt, moet hij het honorarium van de openbare verdediger echter terugbetalen aan de staat, tenzij hij recht heeft op rechtsbijstand. In dat geval wordt aan de hand van de voorschriften inzake rechtsbijstand bepaald of de verweerder het bedrag al dan niet moet terugbetalen.

Toepasselijke inkomensgrens voor slachtoffers op strafrechtelijk gebied

Slachtoffers van ernstige strafbare feiten zoals huiselijk geweld en seksuele misdrijven hebben recht op een advocaat en een ondersteunende deskundige, ongeacht hun financiële situatie.

Bovendien wordt ook aan slachtoffers rechtsbijstand verleend op grond van de algemeen geldende criteria. In de regel wordt gratis rechtsbijstand verleend aan alleenstaande aanvragers die over minder dan 700 euro per maand beschikken. Aan aanvragers met een maandelijks inkomen tussen 700 en 1500 kan een inkomensafhankelijk bedrag worden aangerekend. Aan aanvragers met een maandelijks inkomen van meer dan 1500 euro wordt geen rechtsbijstand verleend. De respectieve cijfers voor de echtgeno(o)t(e) bedragen 600 en 1300 euro. Aanvragers die rechtsbijstand genieten tegen een vast bedrag moeten 70 euro rechtsbijstandskosten betalen. Bovendien wordt een extra bedrag gevorderd indien de liquide middelen van de aanvrager meer dan 5000 euro bedragen.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan slachtoffers

Rechtsbijstand dient altijd te worden aangevraagd bij een overheidsbureau voor rechtsbijstand. De aanvraag kan worden ingediend bij om het even welk overheidsbureau van het land, ongeacht de woonplaats van de aanvrager. Het is doorgaans handig om te kiezen voor het dichtstbijzijnde bureau.

De aanvrager moet bewijsstukken overleggen van zijn financiële situatie, aangeven of hij een rechtsbijstandsverzekering heeft afgesloten en de zaak uiteenzetten waarvoor hij om rechtsbijstand verzoekt.

Hij moet de aanvraag mondeling of schriftelijk indienen bij het bureau voor rechtsbijstand van zijn keuze, samen met de vereiste bewijsstukken. Het aanvraagformulier en de bijlagen kunnen ook per post, fax of e-mail worden opgestuurd naar het officiële bureau voor rechtsbijstand.

Het aanvraagformulier kan worden gedownload van de desbetreffende webpagina en is ook verkrijgbaar bij de overheidsbureaus voor rechtsbijstand, de rechtbanken en de diverse advocatenkantoren.

Indien een aanvrager gebruik wenst te maken van de hulp van een particuliere advocaat in een rechtszaak, kan de advocaat het verzoek om rechtsbijstand indienen.

Aan slachtoffers van huiselijk geweld of seksuele misdrijven kan de rechtbank een advocaat of ondersteunende deskundige toewijzen met het oog op het vooronderzoek en het proces zelf. Indien het slachtoffer tijdens het proces een vordering wil instellen, zal de rechtbank hem/haar een advocaat toewijzen.

Indien het slachtoffer geen vorderingen wenst in te stellen kan een ondersteunende deskundige worden aangewezen.

Zoals hierboven is aangegeven, wordt op verzoek een openbare verdediger toegewezen aan verdachten van ernstige strafbare feiten en aangehouden of gevangengenomen personen. De rechtbank kan op eigen initiatief een openbare verdediger toewijzen aan minderjarigen en personen die niet in staat zijn voor hun eigen verdediging te zorgen.

Kosteloze rechtszaken

Wie in aanmerking komt voor rechtsbijstand hoeft niet te betalen.

Bovendien zijn bepaalde zaken bij wet (Wet op de gerechtskosten 701/1993, artikelen 6 en 7) vrij van kosten. Het gaat daarbij onder meer om particuliere schuldsanering en strafzaken die in eerste aanleg worden vervolgd door de openbare aanklager. Buitenlandse overheden en buitenlandse staatsburgers hebben recht op een kosteloze gerechtelijke procedure indien het beginsel van wederzijdse rechtsbijstand van toepassing is.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

In de regel komen de kosten bij civiele zaken voor rekening van de in het ongelijk gestelde partij (met uitzondering van bijvoorbeeld zaken met verzoeken of dwingende wetsbepalingen, zoals het geval is met tal van familierechtelijke aangelegenheden). In de administratieve rechtbanken betaalt elke partij haar eigen kosten. In de uitspraak van de rechtbank wordt bepaald of de in het ongelijk gestelde partij wordt verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij.

Vergoeding van deskundigen

De honoraria voor deskundigen worden vastgesteld door de rechtbank. Er bestaan geen vaste plafonds voor, maar zij moeten wel redelijk zijn.

Vergoeding van vertalers en tolken

De honoraria voor vertalers en tolken wordt vastgesteld door de rechtbank. Er bestaan geen vaste plafonds voor, maar zij moeten wel redelijk zijn. Het gemiddelde honorarium van een vertaler bedraagt 80 euro per pagina. Partijen die in aanmerking komen voor rechtsbijstand hoeven deze kosten niet te betalen.

Links

[Website van het Finse ministerie van Justitie](#)

[Website van de Finse rechterlijke macht](#)

[Website van de Finse orde van advocaten](#)

Bestanden

[Fins verslag over de studie inzake kosten transparantie](#) (504 Kb) [en](#)

Laatste update: 14/10/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([sv](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Procedurekosten - Zweden

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Zweden.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Advocaten

In Zweden zijn de vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen niet gereguleerd. Wanneer echter rechtsbijstand wordt toegekend, geldt een door de overheid vastgesteld uurtarief. In 2012 bedroeg dit, voor de meeste gevallen, 1 205 Zweedse kroon exclusief BTW (oftewel 1 506 Zweedse kroon inclusief BTW). Volgens de gedragscode van de Zweedse orde van advocaten moeten de door haar leden in rekening gebrachte vergoedingen redelijk zijn.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

Bij het indienen van een civiele vordering moet de indiener griffiekosten betalen. Deze bedragen momenteel 450 Zweedse kroon (circa 50 euro).

In zaken die buitengerechtelijk kunnen worden afgehandeld en waarin de waarde van de vordering kennelijk niet hoger is dan de helft van het basisbedrag als vermeld in de nationale verzekeringswet (het basisbedrag voor 2012 is 44 000 Zweedse kroon, zodat de helft 22 000 Zweedse kroon bedraagt), mag de **vergoeding van proceskosten** op geen andere uitgaven betrekking hebben dan:

kosten die voortvloeien uit juridisch advies, dat maximaal één uur per keer mag duren voor iedere te behandelen kwestie; de berekende vergoeding komt overeen met het verschuldigde bedrag voor één uur juridisch advies krachtens de rechtsbijstandswet (1996:1619);

de griffiekosten voor indiening;

reis- en verblijfskosten die door de partij of de wettelijk vertegenwoordiger van de partij worden gemaakt om een hoorzitting bij te wonen of, indien de partij niet persoonlijk aanwezig hoeft te zijn, de reis- en verblijfskosten die door de wettelijk vertegenwoordiger worden gemaakt;

kosten die door de getuigen worden gemaakt;

vertaalkosten.

Deze kosten worden slechts vergoed indien de gemaakte kosten noodzakelijk waren om de belangen van de betrokken partij te waarborgen.

Voor andere civiele zaken (zaken waarin de waarde van de vordering hoger is dan de helft van het basisbedrag als vermeld in de nationale verzekeringswet) gelden geen vaste kosten of vergelijkbare beperkingen.

Fase van de civiele procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

De griffiekosten dienen te worden voldaan op het moment dat de vordering wordt ingediend. In de **rechtsbijstandswet** wordt echter bepaald dat wanneer rechtsbijstand is toegekend, de betreffende partij de wettelijke vertegenwoordiger een rechtsbijstandsvergoeding dient te betalen zodra de kosten zijn gemaakt. De hoogte van deze vergoeding is hoofdzakelijk gebaseerd op het inkomen van de betreffende persoon.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures

Wanneer de rechter een **raadsman voor de gedaagde** toevoegt, is het bovengenoemde uurtarief onder het kopje 'advocaten' van toepassing. Voor kort gedingen is er een speciale tarievenlijst. Wanneer de gedaagde wordt veroordeeld moet hij of zij het geld terugbetalen dat de staat uitgeeft op grond van de rechterlijke uitspraak inzake de vergoeding van zijn of haar verdediging. De gedaagde hoeft echter niet méér voor zijn of haar verdediging te betalen dan het bedrag dat als rechtsbijstandsvergoeding betaald had moeten worden indien rechtsbijstand zou zijn toegekend.

In bepaalde gevallen kan er een raadsman worden toegevoegd voor de zich benadeeld voelende persoon (d.w.z. het vermeende slachtoffer van een misdrijf) krachtens de Wet inzake de verdediging van de benadeelde. De benadeelde is niet verantwoordelijk voor enige aan deze raadsman te betalen vergoedingen. Wanneer de gedaagde wordt veroordeeld moet hij of zij het geld terugbetalen dat de staat uitgeeft op grond van de rechterlijke uitspraak inzake de vergoeding van de verdediging van het slachtoffer. De gedaagde hoeft echter niet meer te betalen dan het bedrag dat betaald had moeten worden indien rechtsbijstand zou zijn toegekend.

Fase van de strafrechtelijke procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Wanneer de rechter beslist dat de gedaagde het geld moet terugbetalen dat de staat uitgeeft op grond van de rechterlijke uitspraak inzake de vergoeding van zijn of haar verdediging of van de verdediging van het slachtoffer, wordt dit bedrag betaald nadat het vonnis is uitgesproken.

Vaste kosten in grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden bij constitutionele procedures

In Zweden bestaan er geen speciale constitutionele procedures. Een partij kan echter wel een eis tot schadeloosstelling tegen de staat indienen op grond van inbreuk op zijn of haar mensenrechten. In zo'n geval is de hierboven weergegeven regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen en vaste kosten van toepassing.

Fase van de constitutionele procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

De hierboven verstrekte informatie is van toepassing.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Wat betreft de door leden van de Zweedse orde van advocaten te verstrekken informatie over de rechten en verplichtingen van de partijen en hun kansen op succes, blijft het Zweedse Wetboek van rechtsvordering beperkt tot de mededeling dat deze leden in hun rechtspraktijk de aan hen toevertrouwde opdrachten eerlijk en nauwgezet dienen uit te voeren en zich te allen tijde naar goede advocatennormen dienen te gedragen.

Bovendien bepaalt de gedragscode van de Zweedse orde van advocaten dat haar leden hun cliënten vanaf het begin van de opdracht dienen te informeren over hun toerekenings- en facturerbeleid. Volgens deze code mogen kosten in rekening worden gebracht met behulp van een factuur voor uitgevoerde deelwerkzaamheden, op rekening of met een totaalfactuur aan het eind van de opdracht. Voor andere wettelijke vertegenwoordigers, die geen lid van de Zweedse orden van advocaten zijn, gelden geen wettelijke verplichtingen.

Kosten – rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Zweden?

Informatie over rechtsbijstand (ook in het Engels) kan worden gevonden op de website van [Nationale autoriteit voor rechtsbijstand](#). Informatie over gerechtskosten (ook in het Engels) kan worden gevonden op de website van [de Zweedse rechtbanken](#). Verder is ook informatie (in bijna alle officiële EU-talen) te vinden op de website van [het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken](#).

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Zweden?

Op alle genoemde websites worden de beschikbare talen aangegeven.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Informatie over bemiddeling/mediation is beschikbaar op de website van [het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken](#).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

Informatie over procedurekosten is te vinden op de website van [de Zweedse rechtbanken](#). Op deze officiële overheidswebsite (zowel in het Zweeds als het Engels beschikbaar) worden het Zweedse gerechtelijke systeem en de Zweedse gerechtelijke procedures beschreven.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Het streven is burgerlijke en handelszaken af te ronden in gemiddeld niet meer dan zeven maanden in de arrondissementsrechtbank en vijf maanden in het hof van beroep (*Hovrätt*). In 2011 duurde de gemiddelde afhandeling echter 7,9 maanden in de arrondissementsrechtbank en 5 maanden in de *Hovrätt*. Deze informatie is (enkel in het Zweeds) te vinden op de website van [de Zweedse rechtbanken](#), waarop jaarverslagen van de Zweedse rechtbanken worden gepubliceerd.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke soort procedure?

Dergelijke informatie is niet officieel beschikbaar.

Belasting over de toegevoegde waarde

Welke btw-tarieven zijn van toepassing?

Over de griffierechten voor indiening bij Zweedse rechtbanken wordt geen btw geheven. Het btw-tarief voor particuliere juridische diensten is 25%.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens op civielrechtelijk gebied

Om rechtsbijstand toegekend te krijgen, mag het inkomen van de aanvrager een bepaalde drempel niet te boven gaan (momenteel 260 000 Zweedse kroon, circa 25 000 euro). Bij het ramen van het inkomen van de aanvrager wordt zijn/haar gehele economische situatie in beschouwing genomen, dus inclusief bijvoorbeeld uitgaven aan kinderalimentatie, kosten van onroerend goed en schulden. In grensoverschrijdende procedures kan ook wanneer het inkomen van de aanvrager hoger is dan 260 000 Zweedse kroon, rechtsbijstand worden toegekend, mits hij of zij de kosten niet kan betalen. Dit hangt dan samen met verschillen in de kosten van levensonderhoud tussen Zweden en het EU-land waar de aanvrager woont.

Toepasselijke inkomensgrens voor aangeklaagden op strafrechtelijk gebied

Mits aan bepaalde basisvoorwaarden is voldaan, heeft iedere gedaagde recht op vertegenwoordiging door een raadsman, ongeacht zijn of haar inkomen. Wanneer de gedaagde wordt veroordeeld moet hij of zij het geld terugbetalen dat de staat uitgeeft op grond van de rechterlijke uitspraak inzake de vergoeding van zijn of haar verdediging. De gedaagde hoeft echter niet méér voor zijn of haar verdediging te betalen dan het bedrag dat als rechtsbijstandsvergoeding betaald had moeten worden indien rechtsbijstand zou zijn toegekend.

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor slachtoffers

Mits aan bepaalde basisvoorwaarden is voldaan, heeft ieder slachtoffer van een misdrijf krachtens de Wet inzake de verdediging van de benadeelde, ongeacht zijn of haar inkomen, recht op een raadsman.

Overige voorwaarden aan de toekenning van rechtsbijstand aan slachtoffers

In bepaalde gevallen kan de rechter een 'raadsman voor de benadeelde' benoemen, meestal een advocaat, om het slachtoffer bij te staan. Het slachtoffer kan ondersteuning krijgen van de raadsman voor de benadeelde wanneer hij of zij slachtoffer is van een misdrijf (benadeelde) zoals een seksueel misdrijf, mishandeling, onrechtmatige vrijheidsbeneming, beroving, of enig ander misdrijf dat kan leiden tot gevangenisstraf voor de dader. De rechter wijst de

raadsman voor de benadeelde aan, doch niet eerder dan nadat een vooronderzoek is ingesteld. De raadsman voor de benadeelde wordt betaald door de staat en kost het slachtoffer niets.

Overige voorwaarden aan de toekenning van rechtsbijstand aan verdachten

Wanneer een gearresteerde verdachte of een gedetineerde hierom verzoekt, wordt een raadsman aangewezen om hem te vertegenwoordigen. Een dergelijke verdediger wordt ook op verzoek toegevoegd voor iemand die van een strafbaar feit wordt verdacht, tenzij de wet op dat feit een sanctie van minder dan 6 maanden gevangenisstraf stelt.

Een raadsman voor de gedaagde wordt ook in de volgende gevallen aangewezen:

wanneer de verdachte om een wettelijke vertegenwoordiger verzoekt in verband met het onderzoek naar het feit;

wanneer een raadsman voor de gedaagde nodig is in verband met twijfel omtrent de op te leggen sanctie en er aanleiding is om een andere sanctie op te leggen dan een boete of een voorwaardelijke straf of een combinatie hiervan;

wanneer er specifieke redenen zijn in verband met de persoonlijke omstandigheden van de verdachte of met de inhoud van de zaak.

Wanneer de verdachte wordt vertegenwoordigd door een zelfgekozen raadsman, wordt geen raadsman door de rechter toegevoegd.

Kosteloze gerechtelijke procedure in civiele procedures

Wanneer rechtsbijstand is toegekend hoeft de eisende partij geen griffiekosten te betalen. De gedaagde hoeft de rechtbank geen enkele vergoeding te betalen. De partijen kunnen echter aansprakelijk worden gesteld voor de proceskosten van de wederpartij, met inbegrip van de griffiekosten. Er zijn geen griffiekosten verbonden aan het indienen van een beroep bij het **hof van beroep** of het **hoogerechtshof**.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

In de regel betaalt de in het ongelijk gestelde partij de proceskosten van de in het gelijk gestelde partij. De in verband met het proces gemaakte kosten worden volledig vergoed, voor zover het gaat om de kosten van procesvoorbereiding, van vertegenwoordiging door een raadsman in de rechtszaal alsmede de kosten in verband met de bewijsvoering (met inbegrip van getuigen en deskundigen), mits deze kosten noodzakelijk waren om de belangen van de partij te beschermen. Ook dient een vergoeding te worden betaald voor de tijd en inspanningen die voor de in het gelijk gestelde partij met het proces waren gemoeid. Onderhandelingen ter beslechting van het geschil die direct te maken hebben met de uitkomst van een handeling van een partij, worden gezien als maatregelen ten behoeve van de procesvoorbereiding.

Vergoeding van deskundigen

Zie het bovenstaande antwoord inzake de verwijzing/vergoeding van kosten.

Vergoeding van vertalers en tolken

Wanneer een van de partijen, een getuige of een andere door de rechter te horen persoon geen Zweeds spreekt en begrijpt, wordt een tolk ingehuurd.

Indien noodzakelijk kan de rechtbank zorgen voor de vertaling van documenten die bij de rechtbank worden ingediend of door de rechtbank worden verzonden. De rechtbank draagt de kosten voor het tolken en vertalen; de partijen worden hiervoor niet aangesproken.

Achtergrondmateriaal

[Landenverslag van Zweden over het onderzoek naar de transparantie van kosten van civielrechtelijke procedures](#) (457 Kb) [en](#)

Laatste update: 19/03/2013

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Engeland en Wales

Op deze pagina vindt u een indicatie van de kosten van juridische procedures in Engeland en Wales. Onder andere de vergoedingen voor juridische beroepsbeoefenaars, rechtsbijstand, bemiddeling/mediation en vaste kosten, zoals gerechtskosten, worden behandeld.

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten?

Website met informatie over procedurekosten

Op de website van de Britse overheid, [Directgov](#), komt binnenkort informatie te staan over de gang van zaken bij en de kosten van juridische procedures in Engeland en Wales.

De website van [Her Majesty's Courts Service](#) (HMCS) biedt specifieke informatie over de griffierechten in Engeland en Wales (dus niet alle verschillende kosten van een juridische procedure). Op de website is informatie te vinden over de verschillende gerechtskosten die door de rechtbanken in Engeland en Wales in rekening worden gebracht en over de vraag of u ze moet betalen. Ook informatie over wetgeving of wetten met betrekking tot gerechtskosten is daar te vinden.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde tijdsduur van de verschillende procedures?

Er is niets te zeggen over een gemiddelde tijdsduur, omdat elke zaak anders is. De betrokken rechtbank kan u misschien zeggen wat bij benadering de tijdsduur is van bepaalde soorten rechtszaken.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Er is niets te zeggen over een gemiddelde, omdat elke zaak anders is. Een *solicitor* die ervaring heeft met een specifieke soort procedure kan u misschien iets vertellen over de variatie in kosten.

Belasting over de toegevoegde waarde

Advocatenkosten: over het algemeen wordt btw (VAT) geheven over de tarieven van *solicitors* en *barristers* en over bepaalde uitgaven (het btw-tarief is 15 procent, maar wordt in 2010 waarschijnlijk weer 17,5 procent). Boven een bepaalde inkomensdrempel is btw-inschrijving in het Verenigd Koninkrijk verplicht. Zie de website van [HM Revenue & Customs](#) voor meer informatie.

Griffierechten: er wordt geen btw geheven over griffierechten.

Vergoedingen voor juridische beroepsbeoefenaars

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Solicitors

De [Solicitors' Code of Conduct](#) verplicht *solicitors* om hun cliënten zo goed mogelijk te informeren over de kosten die ze in rekening brengen (artikel 2.03). Artikel 2.03 bevat met name de **verplichting van *solicitors* cliënten te informeren over de tarieven die ze hanteren** en over **de betalingstermijn**, en ook over mogelijkheden tot financiering, zoals het **recht op overheidsfinanciering**. *Solicitors* zijn ook verplicht hun cliënten te informeren over de mogelijkheid dat ze de kosten van een bij de procedure betrokken derde moeten betalen. Deze artikelen zijn zowel van toepassing op geregistreerde advocaten uit andere Europese landen die in Engeland en Wales werken als op kantoren van *solicitors* en andere advocaten en niet-advocaten die gereguleerd worden door de *Solicitors Regulation Authority*. In de eerste brief van een *solicitor* aan een cliënt (*letter of advice*) moet hij/zij ook vermelden wat de doelstellingen van de cliënt zijn, de mogelijkheden die deze heeft en de kwesties die aan de orde zijn (artikel 2.02 van de gedragscode).

Zodra een nota is opgemaakt, kunnen de tarieven van *solicitors* beoordeeld worden door zowel de *Legal Complaints Service* (bureau dat klachten over *solicitors* behandelt) als gerechtelijke *taxing officers*. De *Solicitors' (Non-Contentious Business) Remuneration Order 2009* eist dat nota's van *solicitors* billijk en redelijk zijn en betrekking hebben op alle werkzaamheden die ten behoeve van de gerechtelijke procedure zijn verricht. Indien een betwiste nota betrekking heeft op werkzaamheden die niet te maken met de gerechtelijke procedure, kan de *Legal Complaints Service* de billijkheid en redelijkheid van de nota beoordelen en vaststellen welk bedrag billijk en redelijk zou zijn. Iedere overeenkomst over vergoedingen voor werk dat de *solicitor* uitvoert voor de procesvoering – de “**contentious business**” – is onderworpen aan wettelijke eisen krachtens de *Solicitors Act 1974* en kan door de rechtbank getoetst worden.

Barristers

Over de meeste kosten die door *barristers* in rekening worden gebracht, is al onderhandeld en tot overeenstemming gekomen voor het begin van de werkzaamheden. Daarom is hiervoor **minder dwingende regelgeving nodig**. In de gedragscode van de *Bar of England and Wales* worden de beginselen vermeld die van toepassing zijn op *barristers* met betrekking tot **tarieven en vergoedingen voor zelfstandige barristers**. De gedragscode stelt dat **zelfstandige barristers alle werkzaamheden in rekening mogen brengen** die ze verricht hebben en die **wettelijk toegestaan zijn**, maar dat ze geen **loon of salaris mogen vragen**. Verder zijn er bepalingen over werkzaamheden die een zelfstandige *barrister* uitvoert voor een andere *barrister*. Geconstateerde onregelmatigheden met betrekking tot opgevoerde kosten kunnen onderzocht worden door de **Bar Standards Board** en tot tuchtmaatregelen leiden.

Deurwaarders

De vergoedingen voor *county court*-deurwaarders zijn gerechtskosten en zijn dus al inbegrepen bij de hierboven vermelde procedurekosten.

Krachtens de *Courts Act 2003* is het de taak van de *Lord Chancellor* om wettelijk de vergoedingen vast te leggen die door een *High Court Enforcement Officer* in rekening kunnen worden gebracht. Informatie hierover is te vinden op de website van *Her Majesty's Courts Service*.

Het huidige vergoedingensysteem voor gecertificeerde deurwaarders (*Certificated Bailiffs*) is complex: voor ieder type handhavingsbevel bestaat een andere vergoedingsstructuur. Sommige daarvan, zoals die voor de *council tax*, zijn wettelijk vastgelegd, andere zijn alleen vastgelegd in contractuele regelingen tussen een deurwaarder en zijn cliënten.

Her Majesty's Court Service is bezig met het doorvoeren van wijzigingen in de vergoedingenstructuur van gecertificeerde deurwaarders. Hoewel de veranderingen waarschijnlijk pas in april 2012 van kracht zullen worden, zal deze website aan de hand van de wijzigingen moeten worden bijgewerkt.

Afnemen van de eed

In alle juridische beroepen bestaan er vaste kosten voor het afnemen van een eed. Krachtens de *Courts and Legal Services Act 1990* moet de *Lord Chancellor* wettelijk het bedrag vastleggen dat juridische beroepsbeoefenaars in rekening brengen voor het afnemen van een eed. Op dit moment is dat bedrag £5 per beëdigde verklaring of belofte en £2 per bewijsstuk.

Procedurekosten

Waar kan ik informatie vinden over juridische kosten in Engeland & Wales?

Informatie over gerechtskosten is te vinden op de website van [Her Majesty's Court Service](#), maar u hebt wellicht ook informatie nodig over andere procedurekosten, zoals de kosten voor bijstand van een raadsman/raadvrouw. De [Law Society](#) en de [Bar Council](#) kunnen u helpen bij het vinden van een raadsman/-vrouw, maar geven geen informatie over de kosten daarvan, omdat deze afhangen van verschillende factoren die op de desbetreffende zaak van toepassing zijn. Bij grensoverschrijdende zaken is er meestal sprake van dubbele advocatenkosten, namelijk in het land waar de partij woont die de procedure aanspant en in het land waar de rechtszaak plaatsvindt.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

Informatie over gerechtskosten is te vinden op de website van [Her Majesty's Court Service](#). Deze kosten komen bovenop de kosten voor procesvertegenwoordiging.

Moment in de civiele procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

Griffierechten moeten betaald worden bij het begin van iedere procedure waarvoor betaling van griffierechten verplicht is. Alle andere vergoedingen en vaste kosten worden gewoonlijk na afloop van de procedure betaald.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures

Een verdachte in een strafrechtproces kan recht hebben op rechtsbijstand als hij of zij daarvoor in aanmerking komt. Bijzonderheden over rechtsbijstand en de voorwaarden daarvoor staan hieronder vermeld. Indien de verdachte geen rechtsbijstand ontvangt, wordt de betaling geregeld tussen hem/haar en de betreffende raadsman of raadvrouw.

Moment in de strafrechtelijke procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

Kostenvergoedingen voor getuigen en vergoedingen voor deskundigen worden meestal aan het eind van de rechtszaak betaald.

Vaste kosten in grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in grondwettelijke procedures

De hoogte van de gerechtskosten hangt af van de betreffende procedure en de rang (status) van de rechtbank waar de procedure is aangespannen. Ook met andere kosten, zoals kosten voor bijstand van een advocaat, moet rekening worden gehouden.

Moment in de grondwettelijke procedure waarop vaste kosten betaald moeten worden

Griffierechten moeten betaald worden bij het begin van iedere procedure waarvoor betaling van griffierechten verplicht is. Alle andere vergoedingen en vaste kosten worden gewoonlijk na afloop van de procedure betaald.

Vergoeding van deskundigen

In civiele procedures met vorderingen beneden £5000 geldt een maximale vergoeding van £200, maar in alle andere gevallen kan de rechter een bedrag vaststellen. Rechtbanken zijn verplicht zoveel mogelijk een gemeenschappelijke deskundige in te schakelen in plaats van een deskundige voor elk van de partijen. Nadere informatie is te vinden op de website van het [Britse ministerie van Justitie](#).

Vergoedingen voor vertalers en tolken

In de meeste gevallen worden tolken in civiele rechtszaken centraal aangetrokken en betaald. Een tolk moet aan bepaalde criteria voldoen om centraal betaald te worden. Het moet gaan om zittingen waarin een beslissing genomen wordt over de vraag of de zaak naar een hogere rechtbank verwezen moet worden (*committal hearing*), familierechtszaken betreffende kinderen of zaken met betrekking tot huiselijk geweld (inclusief gedwongen huwelijken). Als niet aan deze criteria wordt voldaan, wordt de tolk toch betaald als gebruikmaking van een tolk de enige manier is waarop de procederende partij de gang van zaken kan begrijpen, hij of zij niet in aanmerking komt voor overheidsfinanciering en zich geen privétolk kan veroorloven of een vriend of familielid heeft die /dat kan helpen. De vergoedingen zijn vastgesteld in de algemene voorwaarden voor reservering van vertalers en tolken. Vergoedingen kunnen heel verschillend zijn, omdat ze afhankelijk zijn van de duur van de zitting, de afstand tot de rechtbank en de reistijd en het vervoermiddel dat de tolk gebruikt. Aan de algemene voorwaarden wordt strikt de hand gehouden om te voorkomen dat er te hoge vergoedingen worden uitbetaald.

Vergoedingen voor vertalers zijn niet aan regelingen onderworpen. Vertalers en vertaalbureaus stellen zelf hun tarieven vast.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

Het algemene principe is dat de in het ongelijk gestelde partij tot betaling van de kosten veroordeeld wordt, maar de rechter heeft volledige beslissingsvrijheid daaromtrent. Bij zijn beslissing zal de rechter rekening houden met het gedrag van de partijen en de eventueel gepleegde inspanningen om voor en tijdens de rechtszaak het conflict tot een oplossing te brengen (inclusief alternatieve geschillenbeslechting). De kosten kunnen bestaan uit voorgeschreven vaste kosten en kosten die door de zittingsrechter vastgesteld worden, waarbij bepaalde maximumbedragen van toepassing zijn (afhankelijk van de soort uitspraak en het bedrag dat wordt vergoed). Er kan in ingewikkelde zaken, waar nauwkeuriger naar de kosten gekeken moet worden, ook een aparte procedure over de gedingkosten gestart worden (een *detailed assessment of costs*). Nadere informatie over de procedure is te vinden op de website van het [Britse ministerie van Justitie](#).

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Informatie over bemiddeling/mediation en over de kosten daarvan is op de onderstaande websites en links te vinden.

[Alternative Dispute Resolution \(ADR\)](#)

[Community Legal Advice](#)

[National Mediation Helpline](#)

[Informatie over alternatieve geschillenbeslechting van het Britse ministerie van Justitie](#)

[Pagina over mediation op de website van Her Majesty's Court Service](#)

Informatie over ADR voor conflicten na het uiteenvallen van een familierelatie is te vinden op de website van de [Family Mediation Helpline](#) (die zich alleen bezighoudt met mediation in familiezaken) of door te bellen met 0845 60 26 627 (binnen het VK) of +441823 623650 (vanuit het buitenland). De volgende websites bieden ook informatie over bemiddeling/mediation in familiezaken:

[Direct.gov.uk](#)

[Advice Now](#)

[Community Legal Advice](#)

[Advice Guide](#)

[ADR Now](#)

[Her Majesty's Courts Service](#)

Bezoekers van deze sites kunnen eventueel de zoekfunctie gebruiken om op 'family mediation' te zoeken.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens bij civiele zaken

Mensen die een inkomensgerelateerde uitkering ontvangen, zoals bijstand (*income support*), een op het inkomen gebaseerde toelage voor werkzoekenden (*income-based jobseekers allowance*), een op het inkomen gebaseerde arbeidsongeschiktheidstoelage (*income-related employment and support allowance*) of een aanvullende uitkering voor ouderen (*guarantee credit [for pensioners]*) hebben een speciale, '**passported**' status bij het ontvangen van rechtshulp. Dat betekent dat ze vanwege hun financiële situatie **automatisch in aanmerking komen voor rechtsbijstand**. Deze vier inkomensafhankelijke uitkeringen staan ook bekend als minimumuitkeringen (*subsistence benefits*), omdat het inkomen van de ontvanger ervan stijgt tot het minimuminkomen dat krachtens de wet nodig is om van te leven.

Verder kunnen mensen die rechtsbijstand nodig hebben, deze '**gratis**', of **zonder betaling van een eigen bijdrage** ontvangen als hun bruto maandinkomen lager is dan £ 2.657, hun maandelijkse besteedbare inkomen lager is dan £ 315 en zij een vrij vermogen hebben van niet meer dan £ 3.000. Als hun maandlijks besteedbare inkomen tussen £ 316 en £ 733 ligt of hun vrije vermogen tussen £ 3.000 en £ 8.000, krijgen ze een gedeelte van hun gerechtskosten vergoed en moeten ze ook een eigen bijdrage betalen. De genoemde bedragen zijn van toepassing sinds april 2009. Ze zijn aan wijzigingen onderhevig, dus het is verstandig altijd bij de [Legal Services Commission](#) (die de rechtsbijstand in Engeland en Wales regelt) te informeren of de bedragen nog gelden.

Behalve dat een aanvrager op financiële gronden in aanmerking komt voor rechtsbijstand, moet hij of zij ook aantonen dat **hij of zij op redelijke gronden** een procedure aanspant, zich verweert of partij is in het proces, en dat het in de omstandigheden van de specifieke zaak redelijkerwijs aanvaardbaar is dat hij of zij rechtsbijstand inroept. De *Legal Services Commission* moet bijvoorbeeld afwegen of er een redelijke kans op succes bestaat, of de voordelen van procesvoering groter zijn dan het beslag dat op de gemeenschapskas wordt gedaan, en of de aanvrager persoonlijk voordeel zal hebben van de procedure, rekening houdend met een eventuele terugvordering van de kosten indien de rechtsbijstand succesvol blijkt. Dit zijn dezelfde overwegingen als die van een cliënt met modale middelen, die de kosten zelf moet betalen, bij zijn/haar beslissing om wel of niet een rechtszaak te voeren.

Toepasselijke inkomensgrens voor verdachten (strafrecht)

Sinds oktober 2006 worden verdachten die ter terechtzitting van de *Magistrate's Court* (de lagere rechtbank voor strafzaken) in Engeland en Wales verschijnen, onderworpen aan een **inkomens- en vermogensonderzoek, waarbij, rekening houdend met gezinsomstandigheden, de draagkracht van een aanvrager wordt bepaald**. Het aantal kinderen wordt bijvoorbeeld meegewogen. Wanneer het gewogen bruto jaarinkomen van de aanvrager lager is dan £ 12.475, of als de aanvrager een gespecificeerde uitkering ontvangt of jonger is dan 18 jaar, komt hij of zij wat de financiële voorwaarden betreft in aanmerking voor rechtsbijstand. Als het gewogen jaarinkomen van de aanvrager hoger is dan £ 22.325, komt hij of zij niet voor rechtsbijstand in aanmerking. Als het gewogen inkomen tussen deze twee grenzen ligt, is er een meer gedetailleerde bepaling van het besteedbare inkomen nodig. In deze berekening wordt rekening gehouden met de feitelijke kosten voor huisvesting en kinderverzorging en ook met de kosten voor levensonderhoud. Als het berekende besteedbare jaarinkomen van de aanvrager niet hoger blijkt te zijn dan £ 3.398, komt hij of zij op financiële gronden in aanmerking voor rechtsbijstand. In november 2008 heeft de Britse regering overleg gepleegd over **voorstellen tot uitbreiding van de inkomens- en vermogensonderzoeken** naar het *Crown Court* (de hogere rechtbank voor strafzaken) in Engeland en Wales en zij heeft haar reactie op de ontvangen commentaren in juni 2009 gepubliceerd. De regering is van plan haar model in januari 2010 in vijf *crown courts* te testen en tussen april en juni 2010 naar het hele land uit te breiden.

Toepasselijke inkomensgrens voor slachtoffers (strafrecht)

Er is geen rechtsbijstand voor slachtoffers van misdrijven, maar aan hen wordt **emotionele en praktische ondersteuning** geboden door stafmedewerkers en de *Witness Service*. Voor slachtoffers zijn er bijvoorbeeld aparte wachtruimtes. Voor kwetsbare en geïntimideerde getuigen zijn er **speciale maatregelen** getroffen op basis van de **Youth Justice and Criminal Evidence Act 1999**, zoals de mogelijkheid via een videoverbinding vanuit een andere locatie te getuigen.

De *Crown Prosecution Service* heeft onlangs een gereviseerd informatiepakket uitgegeven – getiteld *Information for the bereaved* – dat speciale contactfunctionarissen van de politie aan mensen geven die een familielid verloren hebben door moord of doodslag. Het pakket bevat informatie en adviezen over kwesties waar de familie waarschijnlijk mee te maken krijgt. Er staat in waar familieleden terecht kunnen voor verdere hulp als ze, bijvoorbeeld, juridisch advies nodig hebben over de vraag waar een kind moet komen te wonen of met wie een kind contact moet hebben.

In het kader van het *Victims' Advocates Scheme* is er een proef uitgevoerd met de verstrekking van juridisch advies aan mensen die een familielid hebben verloren door moord of doodslag. Getroffen families werden in de gelegenheid gesteld maximaal 15 uur gratis juridische adviezen te ontvangen over persoonlijke en sociale kwesties die voortvloeiden uit een overlijden, maar die niet rechtstreeks op een rechtszaak betrekking hadden. De proef werd in april 2008 afgerond en er wordt nu – op basis van de ervaring die met het proefproject is opgedaan – gewerkt aan voorstellen voor het opzetten van een dienst die in heel Engeland en Wales juridische adviezen verstrekt.

Bovendien hebben nabestaanden via het slachtofferprogramma (*Victim Focus scheme*) van de **Crown Prosecution Service** de mogelijkheid vóór het proces een ontmoeting te hebben met de openbare aanklager, onder andere om het idee van het *victim personal statement* (nabestaandenverklaring) uit te leggen en aan te bieden die verklaring vóór het uitspreken van het vonnis voor te lezen. Na het proces kunnen de nabestaanden verwezen worden naar het slachtofferprogramma van de reclassering. Er wordt een contactfunctionaris benoemd die de familie op de hoogte houdt van relevante zaken – zoals de strafoplegging – en desgewenst ondersteuning biedt bij het bijwerken van de slachtofferverklaring voor een *parole hearing*.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan verdachten

Iedereen die rechtsbijstand aanvraagt in de *Magistrate's Court* of de *Crown Court* in Engeland en Wales, moet ook de **'interests of justice' test** afleggen. Dit houdt in dat getoetst wordt of veroordeling er waarschijnlijk toe zal leiden dat de verdachte een gevangenisstraf krijgt of zijn of haar baan verliest en of de verdachte in staat is de rechtszaak te begrijpen en zijn of haar zaak voor het voetlicht te brengen. Als een of meerdere van deze factoren op de verdachte van toepassing zijn, wordt hij of zijn over het algemeen geacht voor de toets 'geslaagd' te zijn.

Kosteloze rechtszaken

In bepaalde omstandigheden hoeven er geen griffierechten betaald te worden. Er is een mogelijkheid van **volledige kwijtschelding** en van **gedeeltelijke kwijtschelding**. Nadere informatie over kwijtschelding van griffierechten is te vinden op de website van [Her Majesty's Courts Service](#).

Links

[Legal Services Commission](#),

[Alternatieve geschillenbeslechting \(ADR\)](#), [Community Legal Advice](#), [National Mediation Helpline](#), [ADR-pagina op de website van het Britse ministerie van Justitie](#), [informatie over mediation op de website van Her Majesty's Court Service](#), [Family Mediation Helpline](#), [Direct.gov.uk](#), [Advice Now](#), [Community Legal Advice](#), [Advice Guide – online advies van het adviesbureau voor burgers](#), [ADR Now](#), [Her Majesty's Courts Service](#), [Gedragscode voor solicitors](#), [HM Revenue & Customs](#), [Her Majesty's Court Service](#), [Britse ministerie van Justitie](#), [Her Majesty's Courts Service \(deurwaarders\)](#), [Ministerie van Justitie](#)

Bestanden

[Verslag van het EU-onderzoek naar transparantie van kosten](#) (448 Kb) [en](#)

Laatste update: 26/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Noord-Ierland

Op deze pagina vindt u indicatieve informatie over de juridische kosten in Noord-Ierland.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Er zijn officiële kostenschalen voor zowel de County Courts als het Court of Judicature. In enkele gevallen zijn daar ook vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen bij inbegrepen.

U kunt de wetgeving met de huidige kostenschaal voor het *County Court* vinden op [de website van de OPSI \(UK Office of Public Sector Information\)](#). Er is geen weblink beschikbaar met kostenschalen voor het *High Court*. Deze schalen zijn niet voor alle mogelijke zaken van toepassing, maar alleen voor bepaalde zaken en in bepaalde omstandigheden.

Ook kunnen in bepaalde gevallen de juridische kosten worden bepaald door de Taxing Master; dit is bijvoorbeeld mogelijk bij echtscheidingsprocedures en bijbehorende nevenvoorzieningen. Daarbij gaat het dan ook om de door juristen in rekening te brengen vergoedingen.

De **Northern Ireland Legal Services Commission** bepaalt vaste tarieven voor zaken waarin met rechtsbijstand wordt besloten over de voogdij over kinderen op basis van de *Children (Northern Ireland) Order 1995*.

Voor procedures die worden behandeld door het *Family Proceedings Court* en die worden gefinancierd volgens de **ABWOR**-regeling (*assistance by way of representation*, oftewel hulp in de vorm van vertegenwoordiging) gelden ofwel uurtarieven, ofwel vaste (samengestelde) vergoedingen.

Procedures in een *Family Care Centre* waarvoor een artikel 3-certificaat is afgegeven krachtens de **Legal Aid (Remuneration of Solicitors and Counsel in County Court Proceedings) Order (Northern Ireland) 1981** worden beoordeeld en betaald op basis van een standaardvergoeding. Zaken waarvoor geen artikel 3-certificaat is afgegeven worden beoordeeld en betaald op basis van uurtarieven, waarvoor in artikel 2 van de *Order* maximumbedragen zijn vastgelegd.

Scheidings- en alimentatieprocedures in een *Magistrates' Court* die worden gefinancierd volgens de ABWOR-regeling worden eveneens op basis van vaste vergoedingen beoordeeld en betaald.

Solicitors (juridisch adviseurs)

De website van de [Law Society of Northern Ireland](#) kan van nut zijn voor wie een solicitor zoekt, maar de Law Society bevat geen informatie over de kosten van juridische vertegenwoordiging aangezien dit afhankelijk is van vele, voor de zaak specifieke factoren.

Barristers (pleiters)

De website van de [Balie van Noord-Ierland](#) kan van nut zijn voor wie een barrister zoekt, maar bevat geen informatie over de kosten van juridische vertegenwoordiging aangezien dit afhankelijk is van vele, voor de zaak specifieke factoren.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in civiele procedures

De vaste kosten in **grondwettelijke zaken** hangen af van de vraag in welk type rechtbank de procedure is gestart. De actuele gerechtskosten zijn te vinden op de website van de [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Hierbij zijn de kosten van **juridische vertegenwoordiging niet** inbegrepen.

Er zijn ook gerechtskosten verbonden aan grondwettelijke zaken die worden doorverwezen naar het **UK Supreme Court**, die hier kunnen worden gevonden: vergoedingen [bij het Supreme Court van het VK](#)

Fase van de civiele procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

De gerechtskosten worden normaal gesproken voldaan aan het begin van een zaak, maar er kunnen tijdens de behandeling nog andere vergoedingen verschuldigd zijn voor bijkomende processen, zoals voor een verzoek tot een kort geding, een inleidende hoorzitting en dergelijke.

De juridische kosten te betalen door iemand die geen rechtsbijstand ontvangt, moeten onderling door deze persoon en zijn of haar wettelijke vertegenwoordiger worden overeengekomen.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures

In strafrechtelijke procedures is een aangeklaagde die rechtsbijstand ontvangt geen kosten verschuldigd. De juridische kosten te betalen door iemand die geen rechtsbijstand ontvangt, moeten onderling door deze persoon en zijn of haar wettelijke vertegenwoordiger worden overeengekomen.

Stadium van de strafrechtelijke procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

De kosten voor civiele partijen zoals vergoedingen voor getuigen en deskundigen worden normaal gesproken aan het eind van een zaak betaald. Dit zijn echter geen vaste kosten; ze variëren met de aard van de zaak.

Vaste kosten in constitutionele procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden bij constitutionele procedures

De vaste kosten in **grondwettelijke zaken** hangen af van de vraag in welk type rechtbank de procedure is gestart. De actuele gerechtskosten zijn te vinden op de website van de [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Hierbij zijn de kosten van **juridische vertegenwoordiging niet** inbegrepen.

Er zijn ook gerechtskosten verbonden aan grondwettelijke zaken die worden doorverwezen naar het **House of Lords**, dan wel naar het nieuwe Britse **Supreme Court** dat diens bevoegdheden zal overnemen. De betreffende tarieven zijn nog niet bekend.

Fase van de constitutionele procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

De gerechtskosten worden normaal gesproken voldaan aan het begin van een zaak, maar er kunnen tijdens de behandeling nog andere vergoedingen verschuldigd zijn voor bijkomende processen, zoals voor een verzoek tot een kort geding, een inleidende hoorzitting en dergelijke.

De juridische kosten te betalen door iemand die geen rechtsbijstand ontvangt, moeten onderling door deze persoon en zijn of haar wettelijke vertegenwoordiger worden overeengekomen.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Solicitors dienen de partijen op de hoogte te brengen van de mogelijke kosten. Maar aangezien dit afhangt van de voortgang van dan wel de ontwikkelingen in de zaak, is het wellicht niet mogelijk om aan het begin van een procedure al een accurate inschatting van de kosten te maken.

Kosten - rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Noord-Ierland?

Informatie over gerechtskosten is te vinden op de website van de [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

De websites van de [Law Society of Northern Ireland](#) en de [Balie van Noord-Ierland](#) kunnen van nut zijn bij het vinden van een wettelijke vertegenwoordiger, maar deze sites bevatten geen informatie over de kosten van juridische vertegenwoordiging aangezien dit afhankelijk is van de betreffende zaak en van de vraag of de partijen in kwestie recht hebben op rechtsbijstand.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Noord-Ierland?

Informatie (in het Engels) over gerechtskosten is te vinden op de website van de [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#). Deze informatie kan op verzoek worden vertaald in een aantal andere talen.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Informatie is te vinden op de website van de [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Verder is er ook informatie beschikbaar op de website van de [Law Society of Northern Ireland](#).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

Alle gerechtskosten zijn te vinden op de website van de [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Op de website van de [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#) staat statistische informatie over werkzaamheden van de rechtbanken.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Er is geen bron bekend voor deze informatie.

Er zijn kostenschalen beschikbaar voor procedures in zowel de *County Courts* als het *High Court*. Dit zijn echter slechts richtsnoeren en moeten dus niet als definitief worden opgevat, aangezien ze niet van toepassing zijn voor alle gevallen. Bovendien gelden ze alleen voor procedures bij dat specifieke niveau van rechtbanken.

De actuele schalen voor de *County Courts* kunnen zijn te vinden op de website van [de OPSI \(UK Office of Public Sector Information\)](#).

Er is geen weblink beschikbaar met kostenschalen voor het *High Court*.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie beschikbaar gesteld?

BTW op onkosten en vergoedingen kan worden teruggevorderd in overeenstemming met de *Value Added Tax Act 1983*. Informatie over gerechtskosten is te vinden op de website van de [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#), waar de gerechtskosten zonder BTW staan opgegeven.

Rechtsbijstand

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van civiel recht

Rechtsbijstand is gewoonlijk beschikbaar voor personen met een jaarlijks besteedbaar inkomen van niet meer dan £9937, behalve bij lichamelijk letsel waarvoor de drempel £10955 bedraagt. In een beperkt aantal openbare familierechtzaken inzake de voogdij over kinderen, wordt rechtsbijstand beschikbaar gesteld zonder dat daarvoor wordt gekeken naar het inkomen; in deze gevallen wordt gesproken van **Children Order proceedings**. Meer informatie is beschikbaar op website van de [Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#)

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor de verdachte

Er is in Noord-Ierland geen vaste inkomensgrens voor rechtsbijstand voor verweerders. De rechter kent verweerders rechtsbijstand toe wanneer hij of zij van mening is dat de verweerder over onvoldoende middelen beschikt om de eigen wettelijke vertegenwoordiging te betalen.

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor slachtoffers

In het strafrechtstelsel is voor slachtoffers geen rechtsbijstand beschikbaar.

Wanneer slachtoffers van misdrijven genoegdoening zoeken is het niet gebruikelijk dat er een beroep op de rechtsbijstand wordt gedaan. De overheid heeft een aparte rechtsregeling ingesteld voor de genoegdoening van slachtoffers van misdrijven; in Noord-Ierland is dit de *Criminal Injury Compensation Scheme*.

Krachtens deze regeling hebben slachtoffers geen juridisch advies of wettelijke vertegenwoordiging nodig om een claim tot schadevergoeding in te dienen. Hulp bij het indienen van dergelijke claims wordt kosteloos geboden door de door de overheid gefinancierde organisatie voor slachtofferhulp [Victim Support Northern Ireland](#).

Het strafrechtstelsel biedt slachtoffers wel andere ondersteuning dan rechtsbijstand. Op de website van de [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#) zijn voor slachtoffers en getuigen bijvoorbeeld informatie en een 'virtueel trajectoverzicht' te vinden.

Verder biedt de liefdadigheidsorganisatie [Victim Support Northern Ireland](#) emotionele ondersteuning, informatie en praktische hulp aan mensen die het slachtoffer van criminaliteit zijn geworden.

Overige voorwaarden aan de toekenning van rechtsbijstand aan verdachten

Om in Noord-Ierland in aanmerking te komen voor gratis bijstand door een raadsman, moeten verweerders aan twee eisen voldoen: zij moeten over onvoldoende middelen beschikken om de eigen wettelijke vertegenwoordiging te betalen, en het moet in het belang van een goede rechtsbedeling zijn dat zij deze gratis rechtsbijstand krijgen.

Kosteloze gerechtelijke procedure

De [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#) heeft een proces/beleid om mensen vrij te stellen van gerechtskosten dan wel gerechtskosten kwijt te schelden. Hiervoor wordt gekeken naar de financiële middelen van de persoon in kwestie en deze moet hiertoe een specifiek formulier indienen.

Gerechtelijke procedures zijn kosteloos voor verweerders aan wie in strafzaken rechtsbijstand is toegewezen.

Rechtsbijstand is gewoonlijk beschikbaar voor personen met een jaarlijks besteedbare inkomen van niet meer dan £9957.

In een beperkt aantal openbare familierechtzaken inzake de voogdij over kinderen, wordt rechtsbijstand beschikbaar gesteld zonder dat daarvoor wordt gekeken naar het inkomen; in deze gevallen wordt gesproken van *Children Order proceedings*.

Kosten worden toegekend en kwijgescholden naar rechterlijk goeddunken.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De rechter bepaalt naar eigen goeddunken welke kosten worden toegekend. De [Northern Ireland Court of Judicature rules](#) en de [County Court Rules](#) (Northern Ireland) bevatten bepalingen voor rechtbanken betreffende kosten, maar deze zijn niet via een weblink beschikbaar.

Vergoeding van deskundigen

Het aantal deskundigen is aan beperkingen gebonden, welke worden gegeven door de Rules of the Northern Ireland Court of Judicature en de County Court Rules (Northern Ireland). Er zijn geen vaste of tabelvergoedingen voor deskundigen aangezien de vergoedingen afhangen van het soort deskundige en de aard van hun rol in de procedure.

Vergoeding van vertalers en tolken

Over het algemeen moet de partij die in een private familie- of civielrechtelijke procedure een beroep wil doen op een tolk, zelf een tolk zoeken en de kosten ervan betalen.

De Northern Ireland Courts and Tribunals Service zal in de volgende procedures voor niet-Engelstalige rechtzoekenden echter zelf een tolk zoeken en centraal betalen: preliminaire procedures (committal), familierechtelijke zaken waarbij kinderen zijn betrokken, huiselijk geweld (waaronder gedwongen huwelijken).

Als niet aan de bovenstaande criteria wordt voldaan, wordt de tolk toch centraal betaald als de rechter van oordeel is dat inschakeling van een tolk de enige manier is waarop de rechtzoekende de gang van zaken kan begrijpen, hij of zij niet in aanmerking komt voor overheidsfinanciering en hij of zij zich geen privé-tolk kan veroorloven of de rechter uitdrukkelijk beveelt dat een tolk wordt aangewezen.

Wanneer de Northern Ireland Courts and Tribunals service zorgt voor een tolk en deze betaalt, zijn de vergoedingen vastgesteld in de algemene voorwaarden voor reservering van tolken. Vergoedingen kunnen van geval tot geval variëren, omdat ze afhankelijk zijn van de duur van de zitting, de afstand tot de rechtbank en de reistijd en het vervoermiddel dat de tolk gebruikt. Aan de algemene voorwaarden wordt strikt de hand gehouden om te voorkomen dat er te hoge vergoedingen worden uitbetaald.

Links

[Law Society of Northern Ireland](#) (Orde van advocaten)

[Northern Ireland Bar Library](#) (Balie van Noord-Ierland)

[UK Office of Public Sector Information](#)

[Informatie over gerechtskosten van de Northern Ireland Court and Tribunals Service](#)

[Northern Ireland Court and Tribunals Service](#)

[Victim Support Northern Ireland](#) (slachtofferhulp)

[Informatie over hulp aan slachtoffers en getuigen van de Northern Ireland Court and Tribunals Service](#)

Bestanden

[Verslag van het Verenigd Koninkrijk over het onderzoek naar de transparantie van kosten](#) (448 Kb)[en](#)

Laatste update: 26/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Procedurekosten - Schotland

Op deze pagina vindt u indicatieve informatie over de procedurekosten in Schotland.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Er is **geen regeling voor de vergoedingen** die juridische beroepsbeoefenaars bij hun cliënten in rekening brengen. Er is echter wel een **regeling voor de vergoedingen die kunnen worden verhaald** door de partij die in het gelijk wordt gesteld.

Solicitors (juridisch adviseurs)

Er is geen regeling voor de vergoedingen van *solicitors* in Schotland. De vergoedingen zijn afhankelijk van allerlei verschillende factoren met betrekking tot de specifieke zaak.

Advocates (advocaten)

Er is geen regeling voor de vergoedingen van *advocates* in Schotland. De vergoedingen zijn afhankelijk van allerlei verschillende factoren met betrekking tot de specifieke zaak.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

De vaste kosten in Schotland zijn afhankelijk van **het type procedure** en van de **rechterlijke instantie** waaraan deze in eerste aanleg wordt voorgelegd. Op verschillende momenten in een procedure moeten vaste kosten worden betaald:

bij het indienen van de documenten waarmee de gerechtelijke procedure aanvangt;

bij het indienen van aanvullende documenten;

bij het vaststellen van een terechtzitting;

voor het gebruik van tijd van de rechtbank tijdens een terechtzitting, op basis van een dagelijks tarief;

voor het indienen van kostenstaten voor het vaststellen van kosten;

als beroep wordt aangetekend.

De vergoedingen voor elk type handeling zijn vastgesteld in de *Scottish Statutory Instruments* en worden aangeduid als **Fee Orders** (tariefbeschikkingen). In civiele procedures zijn de *Sheriff Court Fees Order 1997* en de *Court of Session Fees Order 1997* van belang. Deze beschikkingen zijn vanwege tariefstijgingen vervolgens gewijzigd bij een groot aantal tariefwijzigingsbeschikkingen. Meer informatie over tariefbeschikkingen en wijzigingen daarvan in Schotland is te vinden op de website van de [Scottish Court Service](#).

Familierecht – Echtscheiding/Ontbinding van een burgerlijk partnerschap

In Schotland kan een **echtscheidingsverzoek/verzoek om ontbinding van een burgerlijk partnerschap** bij het *Sheriff Court* of het *Court of Session* worden ingediend via:

een vereenvoudigde procedure;

een niet-vereenvoudigde procedure.

De vergoeding voor het indienen van een verzoekschrift voor een vereenvoudigde echtscheiding/ontbinding van een burgerlijk partnerschap in het *Sheriff Court* is momenteel 95 GBP; in het *Court of Session* bedraagt dit tarief momenteel 105 GBP. Er worden aanvullende kosten in rekening gebracht als de *sheriff officer* de echtscheidingspapieren aan de gedaagde moet betekenen. In het *Sheriff Court* en het *Court of Session* bedraagt het tarief voor deze dienst 10 GBP, plus een aparte vergoeding die in rekening wordt gebracht door de *sheriff officer*.

In het geval van een niet-vereenvoudigde echtscheiding/ontbinding van een burgerlijk partnerschap wordt dit tarief in rekening gebracht door middel van een dagvaarding (*initial writ*) in het *Sheriff Court*. Het tarief voor een dagvaarding in een procedure inzake een echtscheiding of ontbinding van een burgerlijk partnerschap bedraagt momenteel 125 GBP. In dergelijke procedures kan het *Sheriff Court* niet verzorgen dat de dagvaarding aan de verweerder wordt betekend. Derhalve dient de eiser (indiener van het verzoekschrift) aparte vergoedingen voor het betekenen van documenten aan een *solicitor* of een *sheriff officer* te betalen. Op verschillende momenten dienen aanvullende tarieven te worden betaald, afhankelijk van hoe de zaak verloopt (zie hierboven). Zelfs indien er geen verweer wordt gevoerd, dient er minimaal een aanvullende vergoeding te worden betaald voor het indienen van een *minute for decree* (verzoekschrift om een vonnis) van momenteel 55 GBP. In het *Court of Session* bedraagt het tarief voor het indienen van een dagvaarding voor echtscheiding/ontbinding van het burgerlijk partnerschap 140 GBP.

Familierecht – Voogdij over kinderen en het levensonderhoud van kinderen

In zaken die familierecht betreffen is de hoogte van de vergoeding afhankelijk van de afweging of **het verzoek om toewijzing van de voogdij en kinderalimentatie wordt gedaan in aanvulling op een echtscheidingsverzoek/verzoek om ontbinding van een burgerlijk partnerschap**. Als er ook een verzoek om echtscheiding/ontbinding van het burgerlijk partnerschap is, zijn de tarieven van kracht die voor een niet-vereenvoudigde echtscheiding gelden.

Indien er geen echtscheidingsverzoek is, dient er een vergoeding te worden betaald voor het indienen van een dagvaarding; deze bedraagt momenteel 80 GBP. Er kunnen op verschillende momenten aanvullende tarieven in rekening worden gebracht, afhankelijk van hoe de zaak verloopt.

In het *Court of Session* is het desbetreffende tarief 140 GBP; wederom kunnen er op verschillende momenten aanvullende tarieven in rekening worden gebracht, afhankelijk van hoe de zaak verloopt (zie hierboven).

Handelsrecht – Contracten en verantwoordelijkheid

In handelsrechtelijke zaken is de hoogte van de vergoeding **afhankelijk van de gevraagde voorziening** en de **regels van de rechterlijke instantie waar de eiser** (de persoon die de vordering instelt) **de vordering instelt**.

Als de eiser bijvoorbeeld in staat is de vordering bij het *Sheriff Court* in te stellen onder de regels voor 'small claims' (geringe vorderingen) en een bedrag vordert van minder dan 3 000 GBP, dan is het tarief voor het indienen van de dagvaarding momenteel 15 GBP voor een bedrag van maximaal 200 GBP en 65 GBP voor een bedrag tussen 200 GBP en 3 000 GBP. Er kunnen achteraf nog aanvullende gerechtskosten ontstaan. Als er bijvoorbeeld een dagvaarding aan de verweerder moet worden betekend door een *sheriff officer*, bedraagt het desbetreffende tarief momenteel 10 GBP plus het tarief dat de *sheriff officer* in rekening brengt. De *sheriff clerk* mag dit echter alleen maar verzorgen indien de eiser een natuurlijke persoon is. Overige partijen moeten het betekenen van de dagvaarding door een *solicitor* of *sheriff officer* zelf regelen en moeten daarvoor een aparte vergoeding betalen.

Indien de eiser erin slaagt de vordering in te stellen onder de regels voor 'summary cause'-procedures en bijvoorbeeld een bedrag vordert van meer dan 3 000 GBP en maximaal 5 000 GBP, dan bedraagt het tarief voor het indienen van de dagvaarding momenteel 65 GBP. Ook nu kunnen er achteraf nog aanvullende vergoedingen verschuldigd zijn (zie hierboven). In dergelijke procedures kan de *sheriff clerk* niet verzorgen dat de dagvaarding aan de verweerder wordt betekend; de partij moet derhalve zelf betekening door een *solicitor* of een *sheriff officer* regelen. Er moet dan een aparte vergoeding worden betaald.

Indien de eiser erin slaagt de vordering onder de regels voor 'ordinary causes' (gewone vorderingen) in te stellen, bijvoorbeeld als de eiser een bedrag van meer dan 5 000 GBP vordert of indien hoofdstuk 40 van de regels (handelsrechtelijke procedures) van toepassing is, bedraagt het tarief voor het indienen van de dagvaarding momenteel 80 GBP en kunnen er achteraf nog aanvullende vergoedingen verschuldigd zijn (zie hierboven).

Indien de vordering moet worden ingesteld bij het *Court of Session* bedraagt het gedinginleidende tarief 180 GBP. Er kunnen echter achteraf nog aanvullende vergoedingen verschuldigd zijn (zie hierboven).

Moment in de civiele procedure waarop vaste kosten moeten worden betaald

Het gedinginleidende tarief moet worden betaald op het moment van **aanvang van de procedure** door het indienen van het gedinginleidende document bij de rechtbank. In het geval van betekening door een *sheriff officer* (d.w.z. in procedures voor geringe vorderingen waarbij de eiser een natuurlijke persoon is en in vereenvoudigde echtscheidingsverzoeken/verzoeken om het ontbinden van het burgerlijk partnerschap) dient de vergoeding van 10 GBP te worden betaald op het moment dat om de dienst wordt verzocht. De vergoeding voor de *sheriff officer* moet op verzoek van de *sheriff clerk/clerk of session* worden betaald na ontvangst van de declaratie van de *sheriff officer*. Er moeten nog andere vergoedingen worden betaald: bij het indienen van aanvullende stukken, bij het vaststellen van een terechtzitting, voor het gebruik van tijd van de rechtbank tijdens een terechtzitting (tegen een dagelijks tarief), voor het indienen van kostenstaten voor het vaststellen van kosten en bij het aantekenen van beroep.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures

Geen. Een beschuldigde heeft recht op rechtsbijstand om zich in de strafrechtelijke procedure te verdedigen **indien hij of zij aan de financiële voorwaarden voldoet**.

Vaste kosten in grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in grondwettelijke procedures

Mensenrechtenkwesties kunnen als onderdeel van alle civiele procedures worden voorgelegd. De desbetreffende vergoeding is daarom afhankelijk van welk type vordering wordt ingediend en welk type beschikking wordt gevraagd.

small claims-vorderingen tot maximaal 200 GBP: momenteel 15 GBP;

small claims-vorderingen vanaf 200 GBP tot 3 000 GBP: momenteel 65 GBP;

summary cause-vorderingen vanaf 3 000 GBP tot 5 000 GBP: momenteel 65 GBP;

ordinary cause-vorderingen vanaf 5 000 GBP: momenteel 80 GBP;

summary verzoekschriftprocedures: momenteel 80 GBP;

procedures bij het *Court of Session*: momenteel 180 GBP.

In al deze procedures kunnen op diverse momenten aanvullende tarieven in rekening worden gebracht, afhankelijk van hoe de zaak verloopt (zie hierboven).

Moment in de grondwettelijke procedure waarop vaste kosten moeten worden betaald

In **grondwettelijke procedures** moet er een gedingleidende vergoeding worden betaald als: de gedingleidende stukken bij de rechter worden ingediend, als er aanvullende stukken worden ingediend, bij het vaststellen van een terechtzitting, voor het gebruik van tijd van de rechtbank tijdens een terechtzitting (tegen een dagelijks tarief), voor het indienen van kostenstaten voor het vaststellen van kosten en als beroep wordt aangetekend.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Solicitors zijn **verplicht hun cliënten informatie te geven over de vergoedingen** die zij in rekening gaan brengen. Het is raadzaam dat een *solicitor* informatie verstrekt over de kans van slagen en de desbetreffende kosten. Volgens de '*Standards of Conduct for Scottish Solicitors*' (gedragsnormen voor Schotse *solicitors*) dienen *solicitors* duidelijk en effectief met hun cliënten te communiceren.

Kosten - rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Schotland?

Bepaalde informatie over gerechtskosten is te vinden op de website van de *Scottish Court Service*.

De *Scottish Law Directory* (Juridische gids van Schotland), die jaarlijks wordt uitgegeven door Lexis/Nexis Butterworths, bevat ook een supplement over vergoedingen.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Schotland?

Alle informatie is in het Engels beschikbaar.

De *Scottish Court Service* biedt ook informatie over procedures via de niet-Engelstalige opties op de website van de *Scottish Court Service*.

Hier staan ook documenten en folders die vertaald zijn in het Gaëlic, Kantonees, Punjabi en Urdu.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Sinds 2004 staat er een 'mediation-plattegrond' op de website van het [Scottish Mediation Network](#) (SMN). De informatie is een aantal keren geactualiseerd. Dit is gedaan met financiële ondersteuning van de Schotse overheid. De link ([Scottish Mediation Network](#)) is opgenomen in een aantal folders en websites. Het kantoor van het SMN ontvangt ook telefonische vragen en zet het publiek op het spoor van de juiste mediationdiensten. Het **Scottish Mediation Register** heeft kwalificaties voor mediators opgesteld zodat partijen beter geïnformeerd zijn bij het selecteren van een mediator.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

Informatie over [Schotse procedurekosten](#) omvat onder andere:

een beknopte versie van de uitspraken van het *High Court*, het *Court of Session* en de *Sheriff Courts* inzake gerechtskosten;

een formulier voor vrijstelling van de verplichting vergoedingen te betalen;

vergoedingen voor de meest voorkomende vorderingen die door procederende partijen bij het *Sheriff Court* worden ingediend;

links naar tariefwijzigingsbeschikkingen.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Informatie over het aantal eenvoudige voor de strafrechter behandelde procedures wordt door de Schotse overheid binnen zes maanden op haar [website](#) gepubliceerd. Zaken voor een strafrechtbank bestaan voor 95% uit eenvoudige strafprocedures. Er is geen informatie over de gemiddelde duur van zaken voor een civiele rechtbank. Zelfs binnen bepaalde soorten procedures is elk geval weer anders en kan de behandelingstijd verschillen. Een *solicitor* met ervaring met het soort procedure in kwestie kan u eventueel een raming geven van de gemiddelde duur ervan.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Er is geen gemiddeld kostencijfer beschikbaar, omdat elke zaak waarvoor verweer wordt gevoerd verschillend is. Een *solicitor* met ervaring met dit soort zaken kan u eventueel een kostenraming geven.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie verstrekt?

De gepubliceerde kosten zijn inclusief Schotse btw.

Welke tarieven zijn van toepassing?

Indien van toepassing is het tarief 20 procent.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens op civielrechtelijk gebied

De financiële draagkracht voor civielrechtelijke rechtsbijstand wordt aan de hand van het besteedbare inkomen (wat de partij zich kan veroorloven) berekend op basis van een geleidelijk afnemend bijdrageregime (glijdende schaal). Momenteel is rechtsbijstand beschikbaar voor mensen met een besteedbaar inkomen van maximaal 25 450 GBP per jaar.

Toepasselijke inkomensgrens voor aangeklaagden op strafrechtelijk gebied

Bij plechtige procedures wordt gekeken of de persoon of zijn of haar naasten de kosten van het proces zonder overmatige ontberingen kunnen betalen.

Hiervoor geldt geen inkomensdrempel op zich.

Bij eenvoudige procedures, waar volledige rechtsbijstand wordt aangevraagd nadat de beschuldigde heeft verklaard onschuldig te zijn, wordt dezelfde overweging toegepast. Ook hier geldt geen wettelijke inkomensdrempel.

De **Legal Aid Board** (raad voor rechtsbijstand) maakt de berekeningen. In de praktijk gaat de raad uit van een wekelijks equivalent van de huidige maximale inkomensgrens van 26 239 GBP (van kracht sinds 1 april 2011). Als gevolg hiervan is een weekbedrag van 245 GBP de vastgestelde grenswaarde voor de financiële draagkracht op basis van het besteedbare inkomen, na aftrek van de wekelijkse basisuitgaven en toelagen voor eventuele naasten die moeten worden onderhouden. Als het wekelijks besteedbare inkomen van een aanvrager meer bedraagt dan 245 GBP, wordt naar de aard van de zaak gekeken om te bepalen of voor de aanvrager overmatige ontberingen zouden ontstaan indien hij of zij de gerechtskosten zelf zou moeten betalen.

In andere eenvoudige strafzaken waarbij een cliënt verklaart schuldig te zijn of die zonder pleidooi worden voortgezet, kan een *solicitor* een cliënt in aanmerking laten komen voor ABWOR (bijstand in de vorm van vertegenwoordiging). In dergelijke gevallen geldt een maximaal besteedbaar inkomen van 245 GBP per week. Dit omvat inkomsten uit alle bronnen, met uitzondering van eventuele '*passported benefits*' (indien een individu binnen een bepaalde categorie valt en derhalve automatisch een test van diens financiële middelen doorstaat) of niet in aanmerking genomen voordelen of uitkeringen, minus toelagen voor eventuele naasten die moeten worden onderhouden.

Toepasselijke inkomensgrens voor slachtoffers op strafrechtelijk gebied

Er is **geen volledige strafrechtelijke rechtsbijstand** beschikbaar voor slachtoffers in strafzaken. Een *solicitor* kan advies en hulp verstrekken bij een strafzaak, maar de kosten van vertegenwoordiging worden niet door rechtsbijstand gedekt. In dergelijke gevallen geldt een maximaal besteedbaar inkomen van 245 GBP per week. Dit omvat inkomsten uit alle bronnen, met uitzondering van eventuele '*passported benefits*' of niet in aanmerking genomen voordelen of uitkeringen, minus toelagen voor eventuele naasten die moeten worden onderhouden.

Om een vordering in te stellen naar aanleiding van een delict waarbij rechtsbijstand nodig is, zijn de inkomensgrenzen zoals beschreven is indien er sprake is van een maximaal besteedbaar inkomen van 26 239 GBP. Soms komen dergelijke vorderingen echter in aanmerking voor behandeling door de **Criminal Injuries Compensation Authority** (CICA) en de financiële middelen (indien van toepassing) afkomstig van *Advice and Assistance* (advies en hulp), waar andere draagkrachtgrenzen gelden voor civielrechtelijke rechtsbijstand.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan slachtoffers

Er is geen rechtsbijstand beschikbaar voor slachtoffers op strafrechtelijk gebied.

Waar civielrechtelijke rechtsbijstand wordt toegewezen, worden daaraan geen voorwaarden verbonden. De *Legal Aid Board* heeft de bevoegdheid om rechtsbijstand toe te wijzen naar merite van de omstandigheden van de zaak in kwestie.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan aangeklaagden

Waar strafrechtelijke rechtsbijstand wordt toegewezen door de rechtbanken of de *Legal Aid Board*, worden daaraan geen voorwaarden verbonden.

Kosteloze rechtszaken

In de volgende omstandigheden hoeven er **geen gerechtskosten** te worden betaald:

Sheriff Court

voor verzoeken die worden ingediend krachtens wetgeving met betrekking tot het bevolkingsregister;

voor verzoeken die worden ingediend krachtens deel III van de *Social Work (Scotland) Act 1968* (wet inzake sociale voorzieningen in Schotland);

voor verzoeken die worden ingediend krachtens de *Mental Health (Care and Treatment) (Scotland) Act 2003* (wet inzake geestelijke gezondheid (zorg en behandeling) in Schotland);

voor verzoeken die of een beroep dat worden/wordt ingediend krachtens deel II van de *Children (Scotland) Act 1995* (Schotse wet inzake kinderen);

voor verzoeken die worden ingediend krachtens artikel 129 van de *Consumer Credit Act 1974* (Britse wet op consumentenkrediet);

door schuldenaars of schuldeisers in verband met procedures krachtens de *Debtors (Scotland) Act 1987* (Schotse wet betreffende schuldenaars) of de *Debt Arrangement and Attachment (Scotland) Act 2002* (Schotse wet betreffende schuldregeling en beslaglegging), met uitzondering van de vergoeding voor de controle van het verslag inzake de openbare verkoop en het verslag van de door de rechter aangestelde accountant;

voor het ontvangen of onderzoeken van een inventaris van een nalatenschap, een aanvulling of correctie op de inventaris van een nalatenschap (ongeacht of een bevestiging vereist is ten aanzien van overlijden tijdens actieve dienst).

Court of Session

Aan schuldenaars in verband met procedures krachtens de *Debtors (Scotland) Act 1987*

Voor verzoekschriften of verweerschriften op verzoekschriften, die in de stukken worden opgenomen of mondeling worden ingediend ter terechtzitting, met als enige doel verdere procedurestappen in te leiden, waaronder begrepen:

Regel 19.1 (vonnissen bij verstek of bij het ontbreken van verweer);

Regel 22.3(5)(a) (dossier sluiten);

Regel 36.13 (overlijden, arbeidsongeschiktheid, pensionering etc. van de *Lord Ordinary*);

Regels 37.1(2)(b), 37.1(6) en 37.1(7) (verzoeken om een juryproces);

Regel 37.10 (tenuitvoerlegging van uitspraken);

Regel 38.17(1) (bevelen voor een terechtzitting);

Regel 40.7(3) (procedure na kennisgeving beroepsprocedure);

Regel 40.11(1)(a) (snelle afhandeling van beroep) maar alleen voor zover het verzoekschrift betrekking heeft op regel 40.7A (vereist verzoek om snelle afhandeling van beroep tegen);

Regel 41.15(1) (verzoekschriften voor de behandeling van een beroep) tussenvonnissen niet zijnde het eindvonnis);

Regel 40.15(1) (bevelen voor het behandelen van een beroep);

Regel 41.22(1) (verzoekschrift voor verdere procedure).

Ook kunnen partijen in bepaalde gevallen worden vrijgesteld van de verplichting gerechtskosten te betalen indien:

de persoon of zijn of haar partner een bijstandsuitkering ontvangt krachtens de *Social Security Contributions and Benefits Act 1992* (wet op de socialeverzekeringsbijdragen en -uitkeringen);

de persoon een inkomen ontvangt dat gebaseerd is op een werkloosheidsuitkering (krachtens de *Jobseekers Act 1995* (werkzoekendenwet));

de persoon civielrechtelijke rechtsbijstand ontvangt in de zin van artikel 13, lid 2, van de *Legal Aid (Scotland) Act 1986* (Schotse wet op de rechtsbijstand) ten aanzien van een kwestie die vermeld is in de *Table of Fees* (vergoedingentabel) en in verband waarmee een vergoeding moet worden betaald;

de vergoeding moet worden betaald in verband met een verzoek tot een vereenvoudigde echtscheiding of ontbinding van een burgerlijk partnerschap en de persoon hulp en advies met betrekking tot het desbetreffende verzoek ontvangt van een *solicitor* krachtens de *Legal Aid (Scotland) Act 1986*;

de *solicitor* die de persoon bijstaat bezig is met werkzaamheden met betrekking tot de zaak zoals vermeld in de *Table of Fees* in verband waarmee een vergoeding moet worden betaald op basis van voorschriften krachtens artikel 36 van de *Legal Aid (Scotland) Act 1986*, die zien op rechtsbijstand vanwege dringende noodzaak;

de persoon of zijn of haar partner een garantiekrediet geniet krachtens de *State Pension Credit Act 2002* (Schotse wet betreffende staatspensioencrediet);

de persoon of zijn of haar partner een belastingfaciliteit voor werkenden geniet, op voorwaarde dat:

de partij een kindertoeslag geniet van de belastingdienst, of de partij deel uitmaakt van een paar dat gezamenlijk een vordering heeft ingediend voor een kindertoeslag (zoals bedoeld in artikel 3, lid 5, onder A, van de *Tax Credits Act 2002* (wet op belastingfaciliteiten));

er sprake is van een invaliditeits- of ernstig invaliditeitselement (of beide) in verband met de belastingfaciliteit die de partij geniet;

het bruto jaarinkomen waarop de berekening van de belastingfaciliteit voor werkenden gebaseerd is maximaal 16 642 GBP per jaar bedraagt;

de persoon of zijn of haar partner een inkomstengerelateerde werkgelegenheids- en bijstandsfaciliteit geniet krachtens de *Welfare Reform Act 2007* (hervormingswet betreffende bijstand).

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

Dit is afhankelijk van het **type vordering dat wordt ingediend**. De procesregels zijn vrij gedetailleerd en moeten voor elke specifieke soort zaak apart worden bestudeerd.

In het algemeen zal het onderstaande echter van toepassing zijn.

Geringe vorderingen (small claims) (voor zaken waar het een waarde van maximaal 3 000 GBP betreft)

Aan het einde van een zaak die een geringe vordering betreft, kan de rechter een kostenvergoeding toekennen. Het toe te kennen bedrag kan door de *sheriff* worden vastgesteld. Ook is het mogelijk dat de griffier (*sheriff clerk*) het bedrag op hetzelfde moment of een latere datum berekent.

De algemene regel is dat een vergoeding van de gerechtskosten wordt toegekend aan de partij die in het gelijk wordt gesteld. De kosten moeten dan worden betaald door de in het ongelijk gestelde partij. Normaal gesproken geldt er een limiet voor de toegekende vergoeding van de kosten.

Indien de waarde van de vordering 200 GBP of minder bedraagt, vindt er normaal gesproken geen kostenvergoeding plaats.

Indien de waarde van de vordering tussen 200 en 1 500 GBP bedraagt, bedraagt de maximale kostenvergoeding die de rechter kan toekennen aan de partij die in het gelijk wordt gesteld 150 GBP.

Indien de waarde van de vordering tussen 1 500 en 3 000 GBP bedraagt, bedraagt de maximale kostenvergoeding die de rechter kan toekennen aan de partij die in het gelijk wordt gesteld 10 procent van de waarde van de vordering.

Als een kostenvergoeding wordt toegekend, kunnen eventueel betaalde gerechtskosten hierin worden opgenomen, op voorwaarde dat het totaal van de onkosten en vergoeding niet hoger is dan de hierboven vermelde bovengrenzen.

Summary cause (voor zaken met een waarde van maximaal 5 000 GBP)

Indien de rechter in het vonnis een kostenvergoeding toekent, wordt het toe te kennen bedrag berekend door de *clerk of court* (de *sheriff clerk*) op basis van een vaste kostentabel. Dit is afhankelijk van het bedrag en van de aard van de werkzaamheden die zijn verricht in de zaak in kwestie. Ook kan de accountant van de rechtbank, een onafhankelijke functionaris, de berekening uitvoeren (indien de *sheriff* of de *sheriff clerk* besluit dat dit passend is).

In een procedure waarin verweer is gevoerd hoort de *clerk of court* eerst de partijen over de vordering voor een kostenvergoeding en de kosten die ontstaan zijn. Dit vindt normaliter plaats aan het einde van de laatste terechtzitting van een zaak. Als de *sheriff* zijn of haar beslissing echter pas op een latere datum bekend maakt, of indien er aan het einde van de zitting niet voldoende tijd is, kan de zaak op een andere datum worden voortgezet met een speciale zitting inzake de onkosten, waarbij beide partijen mogen verschijnen.

De algemene regel is dat een vergoeding van de gerechtskosten wordt toegekend aan de partij die in het gelijk wordt gesteld. De kosten moeten worden betaald door de in het ongelijk gestelde partij.

Nadat de *sheriff clerk* of de **accountant van de rechtbank** het onkostenbedrag heeft berekend (beoordeeld), wordt de kostenstaat ter goedkeuring voorgelegd aan de *sheriff*. Indien dit gedaan is tijdens een aparte zitting inzake de onkosten, stelt de *sheriff clerk* een datum en tijd vast voor de zaak, zodat de kostenstaat door de *sheriff* kan worden goedgekeurd.

De uiteindelijke beslissing van de *sheriff* (beschikking) in de zaak kan pas worden gegeven als de kostenstaat is goedgekeurd door de *sheriff*. Dit vindt op hetzelfde moment plaats als het goedkeuren van de kostenstaat.

Ordinary cause

In dergelijke zaken is het **aan de rechtbank om te beslissen al dan niet een kostenvergoeding toe te kennen**. Volgens de regels moeten de kosten die in een zaak wordt toegekend, worden geraamd voordat de betalingsbeschikking wordt afgegeven, tenzij de kosten tot een vast bedrag worden gematigd.

Normaliter behandelt de rechtbank kosten in stadia. Het eerste stadium is als de *sheriff* beslist of de eiser of verweerder recht heeft op een kostenvergoeding en toestaat dat er een kostenstaat wordt opgesteld en bij de rechtbank wordt ingediend. De rechtbank draagt de zaak dan over aan de accountant van de rechtbank, een onafhankelijke functionaris, voor de raming en voor het opstellen van een verslag. Ten slotte stelt de rechtbank, nadat de accountant de kostenstaat heeft gecontroleerd en de *sheriff* heeft beslist over eventuele bezwaren op het verslag van de accountant, een bevel op tot betaling van de geraamde kosten.

Court of Session

De procedure in het Court of Session is vergelijkbaar met de procedure voor ordinary cause-vorderingen, waarbij de rechter bepaalt dat een partij recht heeft op een kostenvergoeding (behoudens de regel met betrekking tot matiging) en terugverwijst naar de accountant van de rechtbank voor het rammen van de kosten.

De **rechter** stelt een bevel op tot betaling van de geraamde kosten – **tenzij hij of zij ervan overtuigd is dat er sprake is van een speciale omstandigheid op grond waarvan dit niet moet gebeuren**.

Vergoeding van deskundigen

Normaal gesproken moet een verzoek worden voorgelegd aan een *sheriff*rechter met als doel te verzoeken dat zij, naast als getuigen die recht hebben op de normale kostenvergoeding voor getuigen, ook worden aangemerkt als rechthebbenden op een aanvullende vergoeding als getuigen met speciale vaardigheden.

Vergoeding van vertalers en tolken

In vereenvoudigde echtscheidingsverzoeken vereisen de procesregels dat, indien documenten betekend moeten worden aan een persoon met domicilie buiten Schotland, er een vertaling van het document in de officiële taal van het land waarin de documenten moeten worden betekend, moet worden verstrekt door de partij die het vereenvoudigde echtscheidingsverzoek indient.

De praktijk met betrekking tot tolken is dat de persoon die een tolk nodig heeft deze dienst betaalt. In bepaalde zaken kan de rechter echter bepalen dat er in het belang van het recht een tolk/vertaler vereist is en dat de kosten daarvan in dat geval door de rechtbank worden betaald.

Links

- [Scottish Court Service](#)
- [Scottish Mediation Network](#)
- [Schotse rechtbanken \(tarieven\)](#)
- [Law Society of Scotland](#)
- [Scottish Legal Aid Board](#)
- [Scottish Mediation Register](#)

Bijlagen

Verslag van het Verenigd Koninkrijk over het onderzoek naar kosten transparantie

Laatste update: 26/06/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen

verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.